

Preotul Nicolae Tănase

Pilde și povestiri pentru copii

- volumele 1, 2, 3 și 4 -

Tipărite cu binecuvântarea Preasfințitului Calinic, Episcopul Argeșului

Apare sub îngrijirea Mănăstirii „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”

Editura Credința Strămoșească, 2000

 CĂUTĂM DE SFINȚII NOI MUCENICI MĂRTURISITORI AI ÎNCHIS
COMUNISTE ROMÂNE

Powered by **ABBYY FineReader** 11

Download ODT: <http://archive.org/details/PildeSiPovestiriPentruCopiiVol123Si4nicolaeTanase> 856

Download PDF: <http://archive.org/details/PildeSiPovestiriPentruCopiiVol123Si4nicolaeTanase>

Editura „PELERINUL” primește spre tipărire: cărți, manuscrise, poezii, casete audio, etc., toate, însă, cu conținut ortodox.

Distribuirea se face și prin colet, cu plata la primirea coletului, prin comandă la Editura „PELERINUL” Iași, strada Grădinari 39; Bl. B-2; Sc. B; Et. 3; Ap. 3. cod 6600, telefon 094. 91 50 69

Cuprins

PRECUVÂNTARE 7

VOLUMUL 1

<u>1. Timpul schimbării</u>	9	<u>7. Suflet întunecat</u>	21
<u>2. Credința unui copil</u>	11	<u>8. Omul milostiv</u>	22
<u>3. Cele două vâsle</u>	13	<u>9. Criminalul</u>	24
<u>4. Cei patru ucenici</u>	14	<u>10. O mână de ajutor</u>	27
<u>5. SFÂNTA TREIME</u>	16	<u>11. Liniștea sufletească</u>	28
<u>6. Cele patru piersici</u>	19	<u>12. Taina Sfântului Botez</u>	29

<u>13. Facerea lumii</u>	31	<u>31. Biserica este casa lui Dumnezeu</u>	59
<u>14. Căința păcătosului</u>	32	<u>32. Valoarea banului muncit</u>	61
<u>15. MINUNEA NAȘTERII DOMNULUI</u>	33	<u>33. Cei doi vecini</u>	63
<u>16. Puterea jertfei</u>	34	<u>34. Ecoul vieții</u>	64
<u>17. Dragostea de mamă</u>	36	<u>35. Copilul binecrescut</u>	65
<u>18. Vegheați asupra voastră</u>	37	<u>36. Vinovatul dovedit</u>	67
<u>19. Bogățiile dăruite de Dumnezeu omului</u>	39	<u>37. Copilul și hainele</u>	69
<u>20. Al patrulea mag</u>	41	<u>38. Comorile fiecăruia</u>	70
<u>21. Căii înțelepți</u>	43	<u>39. A doua șansă</u>	71
<u>22. Taina Sfintei Spovedanii</u>	44	<u>40. Bunicul de vorbă cu nepoții</u>	74
<u>23. Taina Sfintei Cununii</u>	46	<u>41. Scrisoarea unui fiu către tatăl său</u>	87
<u>24. Cel mai mare nebun</u>	47	<u>42. Despre creșterea copiilor</u>	94
<u>25. Răsplata</u>	49	<u>Rugăciunea către îngerul păzitor</u>	96
<u>26. Cele două grăunte</u>	51	<u>Rugăciunea de dimineață</u>	97
<u>27. Jertfa părinților</u>	53	<u>Rugăciunea de seară</u>	97
<u>28. Timpul mântuirii</u>	54	<u>Rugăciune la intrarea în clasă</u>	98
<u>29. Cerul, pământul și lumea</u>	56	<u>Rugăciune la ieșirea din clasă</u>	98
<u>30. Sfânta simplitate</u>	58	<u>Alte sfaturi</u>	99

VOLUMUL 2

<u>43. Ce este Dumnezeu pentru noi?</u>	100	<u>53. Spune adevărul totdeauna</u>	119
<u>Cugetare la mare întristare</u>	102	<u>54. Sapă mai adânc</u>	121
<u>44. Semănătorul</u>	102	<u>Imnul credinței</u>	122
<u>45. Jertfa mamei</u>	104	<u>55. Ascultarea de duhovnic</u>	123
<u>46. Copilul credincios</u>	106	<u>56. Credința, Crucea și țara</u>	124
<u>Luceferii științei</u>	107	<u>Semnul Sfintei Cruci</u>	128
<u>47. Călirea duhovnicească</u>	108	<u>57. Icoana Maicii Domnului și grabnica ei</u>	
<u>48. Călugărul și tâlharul</u>	110	<u>răsplată</u>	130
<u>Dorul sfânt</u>	112	<u>58. Cel ce caută suflete</u>	131
<u>49. Să nu disprețuim pe semenul nostru</u>	113	<u>59. Vizita Mântuitorului</u>	133
<u>50. Mărturisirea credinței</u>	114	<u>60. Slugile lui Dumnezeu</u>	135
<u>Fără „El”</u>	115	<u>61. Bunica „închide ușa”</u>	136
<u>51. Ce se cuvine trupului?</u>	116	<u>62. Nu mai cântă!</u>	137
<u>52. Cel ce a-ngropat talantul</u>	117	<u>63. Acum, nu mâine!</u>	138

64. Tata e la cârmă	139	76. Bogățiile acestei lumi	157
65. Ortodoxie înseamnă Înviere	140	Odinioară și acum	158
66. Cine mă va alina	141	77. Socoteala vulpii	159
67. Cel ce nu se teme de Dumnezeu	144	78. Ajutând pe alții, te ajuti pe tine	160
68. Bănuțul dragostei	146	79. Sămânța cleветirii	161
69. Păcatul deznădejdii și al mândriei	147	80. Slavă Domnului, e bine așa!	162
70. De ce sunt ispitiți creștinii	148	81. Purtătorul de condei	163
71. Unde dau dracii lupte mai mari	149	O, om!	165
72. Smerenia	151	82. De ce sufăr, Doamne?	167
Cugetări smerite	152	83. Sfânta Liturghie	168
73. Diavolul este legat	153	84. N-are nevoie de mântuire	169
74. Cel mai bun prieten	154	85. Răzvrătirea râulețului	170
75. Sfântul Pahomie cel mare	155		

VOLUMUL 3

Rugăciunea copilului mic	172	98. Din faptele tale să dovedești că ești creștin ortodox	208
86. Alexandru	173	99. Regele și țăranul	210
87. El ne poartă de grijă	179	100. Sărmanul Ion	212
88. Viata Sfântului mucenic Trifon	181	101. Milostenia și smerenia	213
89. Cum trebuie să ne însemnăm cu SFÂNTA CRUCE	186	102. Cămașa fericitei	215
Rugăciunea de dimineață	188	103. Flori pentru MAICA DOMNULUI	217
Rugăciunea de seară	188	104. Cele mai frumoase mâini	223
Rugăciunea școlarului	188	105. Cumpătarea	224
Rugăciunile copiilor	189	106. Crucea	224
90. Îngerul bun și îngerul rău	190	107. Pomul cu roade	225
91. O alegere rea?	193	108. Valoarea unei femei	227
92. Pedepsa pentru neascultare	194	109. Frumusețea păunului	229
93. Recunoștința animalelor	196	110. Monahul Daniil și Evloghie pietrarul	231
94. Ispita	200	111. Icoana Maicii Domnului și ostașii ruși	238
95. Fapta cea mai bună	201	112. Lingușirea	239
96. Copilul și hainele	204	113. Samariteanul milostiv	240
97. Corbul alb	206	114. Varvar tâlharul	242
Tovarășii din pustie	207	Colind	263

VOLUMUL 4

<u>115. Sfânta Parascheva de la Iași, rază a mângâierii</u>	265	<u>122. Pentru noi lucrează Dumnezeu</u>	301
<u>116. Părintele Nicolae</u>	289	<u>123. Sfântul Antim Ivireanul</u>	302
<u>117. Înger bun și înger rău</u>	290	<u>124. Dumnezeu e pretutindeni</u>	305
<u>118. Amin și Aliluia</u>	292	<u>125. Sfântul mucenic Alexandru Cărbunarul</u>	307
<u>119. Cinstește pe tatăl tău și îți va fi bine ție</u>	293	<u>126. Predica izvorului</u>	312
<u>120. CELE 14 PEDEPSE</u>	295	<u>127. Tânăra cea credincioasă</u>	313
date de Dumnezeu părinților care nu-și cresc copiii în frica și certarea Domnului.....	295	<u>128. Istoria celor șapte coconi</u>	314
<u>121. Episcopul milostiv</u>	300	<u>129. Despre judecățile lui Dumnezeu</u>	331
		<u>130. Viața Sfântului mare mucenic Fanurie</u>	339
		<u>131. Conștiința curată</u>	349

PRECUVÂNTARE

După învățătura Sfintei Scripturi omul, „în stare naturală sau căzută”, este alcătuit din suflet și trup. Deci sufletul singur nu este om și nici trupul singur nu este om. Totuși, înaintea bunului Dumnezeu, toate bogățiile acestei lumi nu valorează cât un suflet înduhovnicit.

În cartea „Dogmele Bisericii Ortodoxe” alcătuită de Silvestru - Episcop de Canev, în vol. III la pag. 175, este arătat că Sfinții Părinți (Iustin, Tațian, Irineu, Tertulian, Clement al Alexandriei) din primele secole ale creștinismului învață cu deosebită putere că ei deosebesc în om, pe lângă suflet, încă ceva și anume duhul, ca fiind deosebit de suflet. Astfel ei învață că „trupul este locuința sufletului, iar sufletul este locuința duhului și că aceștia trei se păstrează în acei (oameni) care au nădejde și credință sinceră în Dumnezeu”.

Tot omul are suflet dar nu toți au duhul lui Dumnezeu. Omul numai cu suflet și trup nu este încă om deplin și desăvârșit. „Omul desăvârșit constă din trei: trup, suflet și duh, dintre care unul, adică duhul, mântuiește și formează, altul, adică trupul, se unește și se formează, iar cel din mijloc, adică sufletul, când urmează duhului, se înalță printr-însul (spre Dumnezeu), iar când satisface trupul, cade în poftele pământești (drăcești). Omul în stare naturală, adică în stare căzută, constă numai din suflet și trup; dar până la cădere, în afară de acestea, avea încă și duh, care i se redă prin răscumpărare (la Sfântul Botez)”.

Astăzi, mai mult ca oricând, lupta de îndobitocire în masă a tineretului a luat o formă deosebit de gravă prin emisiunile de la televizor, presă, reviste pornografice, vrăjitorii, farmece, ghicitorii de tot felul, etc. Mai dureros este faptul că nici părinții nu se mai ocupă de creșterea duhovnicească a copiilor, nici Biserica nu are profesori de religie bine pregătiți și n-au nici chiar manuale de religie bine structurate care să îi pregătească

pe tineri pentru a face față acestei avalanșe de demonizare în masă. Nu întâmplător a întrebat Mântuitorul: „Când va veni Fiul Omului, oare va mai afla credința pe pământ?” (Luca 18, 8).

Mare dar și mare plată vor avea de la Dumnezeu părinții, bunicii, profesorii și preoții care se vor strădui să pregătească copiii și tinerii spre o trăire care să ducă la mântuirea sufletelor lor.

Prezenta colecție de pilde duhovnicești are ca scop de a prezenta modele practice de trăire bine plăcută lui Dumnezeu, demne de urmat care să ducă la dobândirea darurilor Duhului Sfânt, dar prezintă totodată și exemple negative care subliniază ce nu trebuie să facem. Deci pildele caută să sădească în sufletele copiilor dorința de a trăi o viață curată înaintea lui Dumnezeu pentru a-și mântui sufletele lor. Prin conținutul lor, pot fi folosite atât ca lectură în viața de familie cât și în școli ca material ajutător la orele de religie și nu numai.

Dacă din sutele de mii de copii sau părinți care vor citi aceste scrieri se vor întoarce la bunul Dumnezeu măcar zece, editorii dau slavă bunului Dumnezeu întrucât un suflet curat înaintea Lui valorează mai mult decât toate bogățiile acestei lumi. Suntem pe deplin mulțumiți pentru că mai ales acum, deși după 2000 de ani de creștinism, lupta pentru mântuire este din ce în ce mai grea și trebuie să recunoaștem că părinții necredincioși fiind goi sufletește nu au ce semăna bun în sufletele copiilor care și ei la rândul lor vor avea copii.

Cu îndemn spre fapte bune și urări de mântuire,

Editorii

VOLUMUL 1

1. Timpul schimbării

În preajma primului război mondial, bătrânul preot al unui sat frumos de munte, adunase în jurul său școlarii satului, pe care-i învăța religia. Părintele, din bogata lui experiență de o viață, le spunea multe, cu tâlc și cu atâta blândețe, încât nici în pauze, sau mai degrabă atunci, nu-și avea odihnă, copiii mereu înconjurându-l. Cu tăifăsuire molcomă, el îi învăța și le ispita gândurile școlarilor săi. Aceștia își descopereau nedumeririle și mereu îi puneau întrebări așa cum o făcu, într-o bună zi, și Dumitru, un elev isteț, dar cam neastâmpărat:

- Părinte, văd și eu că sunt rău. Ba mă întristez de multe ori că n-am răbdare și, adeseori, o supăr chiar pe mama, pe care-o iubesc. Cu vorbe iuți și urâte mi-am îndepărtat până și prietenii. Văzând acestea, am încercat să mă schimb, dar până acum n-am reușit. Mă gândesc, totuși, că dacă voi mai crește voi căpăta mai multă răbdare și minte, și mă voi schimba. Eu cred că mă voi schimba dacă voi mai crește.

Învăluindu-l pe băiat cu privirea sa pătrunzătoare, bătrânul îi îndemnă pe copii spre poala pădurii din apropiere, ce străjuia școala și satul. Ajunși aici, îi zise lui Dumitru:

- Ia smulge-mi tu, Dumitre, puietul acela de brad și adu-mi-l aici!

Deși surprins, copilul ascultă și smulse cu ușurință brăduțul cel fraged.

- A fost ușor, așa-i? Ia vezi acum de-l smulge și pe cel de-alături, care-i mai înalt!

De data aceasta abia l-a smuls băiatul, cu multă trudă și zdrelindu-și mâinile, deși nu înțelegea pentru ce-i trebuie bătrânului preot. Dar pentru a-i mări nedumerirea, părintele i se adresa din nou:

- Ia încearcă acum Dumitre, să-mi aduci și brăduleanul cel de colo!

Însă acum, uitându-se uimit, Dumitru ripostă:

- Părinte, doar vezi și sfinția ta singur că nu voi putea să-l smulg, fiindcă-i prea mare bradul, doar dacă mă mai ajută careva!

Venindu-i în ajutor alți doi școlari, cu multă caznă, abia l-au smuls.

- Sunteți voinici, băieți, dar ia să vedem de veți putea dovedi voi bradul acela falnic!

- Ooooo.... nicidecum, părinte! Și chiar de ne-am aduna toți școlarii, ba și de două ori pe atâta, nu-l vom putea smulge. Un brad așa de mare nu-l doboară decât securea, dar de smuls nu-l poate smulge nimeni!

- Deci, un copăcel, fiind pui, se smulge ușor, zise preotul. Dacă însă a mai crescut îl smulgi cu anevoie. Copacul tânăr îl smulgi cu trudă și cu mult ajutor dar, când s-a făcut mare, prinzând rădăcini adânci, nicidecum nu-l mai smulgi. Luați aminte deci, copii, deprinderile rele, patimile, sunt asemeni rădăcinilor copacului, ce cresc în pământ. Așteptând tu să crești pentru a începe să te curăți de păcate, le dai timp să se înrădăcineze în sufletul tău. Dacă tu însuși nu încerci să smulgi relele din tine, cât ele sunt încă pușori, și nu ceri ajutorul părinților, preotului și învățătorilor, niciodată nu te vei putea schimba. De aceea, nu de mâine ci de azi să începeți a smulge pornirile rele din sufletele voastre, căci mâine s-ar putea să fie cam târziu. Ei, Dumitre, ce zici? Mai aștepti să crești ca relele să te lase, ele singure?

- Nu părinte, nu, zise copilul uitându-se la mâinile lui zgâriate. Acum am înțeles, și văd și eu că am nevoie de ajutor ca să mă îndrept.

Din ziua aceea, Dumitru a început să dezbădăcineze pornirile sale cele rele, cerând mereu ajutorul părintelui său duhovnic. Anii au trecut, au venit timpuri grele dar copilul de altădată, devenit acum preotul Dumitru, a trecut curat și smerit peste greutatea, având pururea în minte sfatul bun al duhovnicului său. Smulgându-și patimile din suflet încă de când erau mici, Dumitru s-a făcut ca un copac mare și roditor pe care Dumnezeu l-a pus în rai.

Fiule, de vrei să ai
Viață pururea de rai
Seamănă-n grădina minții
Numai crinii ce-i vor Sfinții.
Și-astfel, în a ta grădină
Vei avea, pe veci, lumină!

2. Credința unui copil

Într-o casă frumos împodobită, spațioasă și luminoasă, locuia, tihnită, o tânără familie. Fetița lor creștea voioasă sub privirile calde și ocrotitoare ale bunicii. Ochii copilei nu se mai desprindeau de chipul blajin și vesel al bătrânei când aceasta îi istorisea despre bucuriile pe care le trăise dar și despre greutatea și neazurile care-i încolțiseră viața. Căci bunica cunoscuse și lipsurile, nu numai belșugul, și învățase să se încreadă în

mila lui Dumnezeu. Iar nepoata îi sorbea cuvintele.

Dar vremea trecu și fetița nu împlinise încă 7 ani când bătrâna muri. Pierderea ei fu urmată și de alte schimbări, care risipiră tihna acestei familii fericite. Tatăl era nevoit să vândă casa pentru a-și plăti niște datorii mai vechi și din banii ce îi mai rămâneau abia putea să cumpere o mică căsuță spre o margine a orașului. Într-o seară, când părinții stăteau triști la masă, parcă fără a vedea bucatele de pe ea, fetița lor se apropie și-și întrebă mama:

- Mămico, de ce plângi ?
- Scumpa mea, va trebui să plecăm în altă casă, mai mică decât asta și sărăcăcioasă, și care probabil nu o să-ți placă!
- De ce, mămico, întrebă fetița cu nedumerire, acolo nu casa cea mică nu locuiește Dumnezeu? Acolo nu va ști să vină îngerașul? Crezi tu, mămico, că nu va cunoaște drumul? Lasă, că-i spun eu! Când am să mă culc am să-i spun: îngerașule, care mă păzești în tot locul, după cum mi-a spus mie bunica, vino cu mine în casa cea mică și săracă și spune-I lui Dumnezeu că noi de-acuma locuim acolo!

Uimiți de vorbele înțelepte ale copilului, părinții schimbă iute câteva priviri. Odată cu un zâmbet, le înflori din nou în inimi credința și nădejdea. Parcă uitaseră că doar cu acestea în suflet drumul spinos al vieții devine mai ușor. Luminați, s-au scuturat de mâhnirea care îi apăsa ca de o povară, înțelegând că nu casa și averea trebuiau să-i preocupe, ci să câștige totdeauna mila lui Dumnezeu care le va aduce iarăși pacea și voia bună, aducându-și aminte de versetul din Sfânta Scriptură care zice: „Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și toate celelalte vi se vor da pe deasupra”.

3. Cele două vâsle

În vremea de demult, multe râuri din cele mari nu aveau poduri de trecere ci, din loc în loc, numai poduri umblătoare, adică bărci conduse de vâslași încercați care, în schimbul banilor, treceau drumeții de pe un mal pe celălalt. Un bătrân, om cu frica lui Dumnezeu, care toată viața și-a câștigat pâinea transportând călătorii cu barca sa de pe un mal pe celălalt al unui râu mare, ce se vărsa într-o prăpastie mai la vale, nu departe de locul unde obișnuia bătrânul să vâslească, și-a crestat cu tâlc vâslele încât oricine putea citi cu ușurință cuvintele frumos sculptate.

Pe când îl trecea cu barca pe un tânăr, acesta îl întreabă cu „siguranță” caracteristică tinereții:

- Bunicule de ce pe această vâslă ai scris „credință” și pe cealaltă „fapte bune”?
- Fiindcă cu acestea două trebuie să ne conducem viața! îi răspunse bătrânul.
- Eu nu cred că omul are nevoie de amândouă! Se repezi cu îndrăzneală tânărul. Este de ajuns doar una cu care să-ți călăuzești existența.

Bătrânul tăcu dar începu să vâslească numai cu o singură vâslă. Barca bineînțeleș că nu mai înainta de loc spre malul celălalt, învârtindu-se în loc. Mai mult, curentul tare al râului târa barca spre prăpastie. Atunci bătrânul schimbând iute vâsla, zise:

- Iată, că vâsla „credință”, singură, nu mă ajută. Să vâslesc dar cu „faptele bune” și poate barca va înainta!

Dar, nici de această dată barca nu înaintă. Atunci, tânărul, speriat de zgomotul cascadei care se apropia, strigă:

- Vâslește cu amândouă, bătrânule, că altfel pierim!

În adevăr, cu amândouă vâslele, mânuite voinicește și cu iscusință, au reușit să ajungă la mal. În acest fel a înțeles și tânărul mesajul celor două vâsle: dacă pe râul învolburat al vieții vom vâsli numai cu una din cele două „vâsle” ne paște primejdia căderii în prăpastia cea adâncă, moartea sufletului, dar, dacă cu înțelepciune vom lua amândouă vâslele vom ajunge în siguranță la malul celălalt, la Împărăția lui Dumnezeu. Râul vieții este repede iar prăpastia morții aproape și de aceea trebuie multă chibzuință ca să-l străbați fără primejdie.

Faptele bune și credința sunt cele două aripi prin care sufletul nostru se înalță spre Dumnezeu. Cu o singură aripă nu poți zbura, cu o singură vâslă nu poți înainta!

4. Cei patru ucenici

Un preot bătrân, duhovnic cu multă experiență, avea patru ucenici, care voiau să meargă la viața călugărească. Dorind ei să trăiască duhovnicește se străduiau să deprindă virtuțile creștine și viețuirea cea monahică încă de aici din lume. Și astfel, într-una din zile, au hotărât să păzească tăcerea lucrând fără să vorbească, ci numai rugându-se în gând. Deci, s-au așezat într-o încăpere și au decis ca vreme de trei zile nici unul să nu spună o vorbă, ca astfel să-și încerce răbdarea. În acest timp, fiecare lucra „rucodelia” sa, adică lucru de mână: unul împletea coșuri, altul facea cruciulițe, al treilea sculpta iar al patrulea cosea un năvod pentru prins pește.

Când, spre seară, a început să se întunece și, din cauza întunericului, nu mai puteau lucra, unul nu a putut să se abțină și a zis:

- Să aprindă cineva lumina!
- Ce faci, l-a întrebat al doilea? Nu trebuia să tăcem? Eram sigur că nu veți tăcea!
- De ce ați vorbit? Începu al treilea să-i dojenească.
- Sunt singurul care a tăcut! se lăudă al patrulea.

Dar vai! Fiecare ucenic căzuse pradă câte unei ispite: graba, neîncrederea și judecata, mânia și mândria, ispite care-l încearcă pe om la fiecare pas.

După această ispravă, ucenicii au mers la bătrânul lor duhovnic să-i ceară sfat, întrebându-l de ce nu au reușit să tacă cu toată străduința lor. Bătrânul i-a ascultat și apoi le-a spus:

- Ca să împlinești un lucru, nu-ți trebuie numai voia cea bună ci și multă răbdare, ori de muncești, ori de înveți, ori de te rogi și orice altceva ai face. **Răbdarea este temelia pe care, lucrând cu voia cea bună, zidești orice virtute mântuitoare.** Răbdarea este maică a faptelor bune și cel mai bun tovarăș de drum în viață. Pe lângă aceasta însă trebuie și multă smerenie. Dacă s-a înserat, în loc să vorbești, trebuia ca unul dintre voi, în tăcere și cu rugăciune, să aprindă lumina și apoi să continue lucrul și rânduiala ce ați hotărât-o. Deci, cel ce a vorbit întâi, trebuia mai bine să se ridice și să aprindă lumina pentru toți și astfel se smerea și păstra și tăcerea, neispitindu-i pe ceilalți. Dacă el a călcat hotărârea, trebuia ca măcar al doilea, în loc să-l dojenească ca un neîncrezător, să facă el acel bine fraților. Al treilea s-a repezit cu iuțime asupra celor ce au greșit, iar cel din urmă, cu trufia a împlinit numărul ispitelor în care ați căzut. De aceea vă spun că fără răbdare și smerenie cu nimic nu veți spori. Fiindcă smerenia înseamnă să te cunoști pe tine însuși cu toate lipsurile și slăbiciunile tale.

A fost întrebat odată Avva Isaia, un mare părinte al Bisericii noastre Ortodoxe, de către unul dintre ucenicii săi: „Părinte ce este smerenia?”. Iar el a răspuns: „Smerenia

este: a te socoti pe tine un păcătos care nu faci nimic bun înaintea lui Dumnezeu. Lucrarea smereniei este tăcerea, a nu te socoti pe tine că ești ceva, neîmpotrivirea, ascultarea, privirea spre pământ, a avea tot timpul moartea înaintea ochilor, păzirea de minciună și convorbiri deșarte, a nu răspunde celui mai mare, a nu-ți impune părerea, a răbda ocară, a urî odihna, a te sili la osteneală, a te sili la tăierea vocii și a nu tulbura pe nimeni”.

Luați aminte deci, fiilor, să împliniți desăvârșit aceste porunci, ca nu cumva sufletul vostru să se facă sălaș la toată patima. Să luați aminte la fiecare din ele, pentru ca să nu vă sfârșiți viața fără rod duhovnicesc.

5. SFÂNTA TREIME

Întorcându-se din satul vecin, unde făcuse o sfințire, un preot de la țară fu însoțit în drumul său de un sătean, gospodar harnic, înțelept și meticulos în toate câte le făcea. Bucuros că se află în tovărășia preotului, omul nu pierdu ocazia să-și exprime o mare nedumerire ce-l frământa de multă vreme:

- Cuvioase părinte, din mila Domnului toți mă cunosc că sunt om gospodar și știu multe din ale vieții dar greu îmi este a înțelege cum de în Sfânta Treime sunt trei persoane care formează una singură? Cum de Tatăl, Fiul și Sfântul Duh sunt trei persoane unite și nedespărțite dar fără a se amesteca una cu cealaltă?

- Fiul meu, îi răspunse preotul, această mare nedumerire a încolțit în multe minți de-a lungul veacurilor creștinismului și mulți neînțelegând această taină, orbiți fiind de duhurile necurate, au căzut în cea mai mare erezie pe care a întemeiat-o blestematul

Arie. Dar Dumnezeu nu ne-a lăsat în întuneric ci chiar din primele secole ne-a dat un răspuns prin Sfântul Spiridon, episcopul Trimitundeii, bărbat neînvăţat dar smerit, plin de curăţie şi de dragoste dumnezeiască. Acesta, la Sinodul de la Niceea din anul 325, stând în faţa marilor învăţaţi şi filozofi eretici, în cuvinte simple prin care lucra puterea dumnezeiască, le-a spus: „Deşi nu se cade să asemănăm Creatorul cu creatura şi nici Tainele cele de sus (ce covârşesc înţelegerea noastră) cu făptura zidită şi stricăcioasă, totuşi vă veţi încredinţa cu ochii cei trupeşti că această cărămidă, deşi la vedere ea este una, totuşi este formată din trei elemente.

Şi făcând semnul Sfintei Cruci cu mâna dreaptă iar cu stânga strângând cărămida a zis: în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfântului Duh. Amin”.

„O preaslăvită minune avu loc: focul s-a ridicat în aer, apa s-a vărsat pe pământ, iar lutul a rămas în mâinile sfântului”. Acest adevăr „dovedea” că Trei pot sta în Una, dar El, Adevărul, nu a putut încăpea şi în mintea plină de mândrie a ereticilor, filozofilor şi învăţaţilor vremii, după cum se vede şi la cei de astăzi.

- Cu adevărat părinte, mare minune a făcut Dumnezeu atunci. Oare cum de eu nu am ştiut-o?

- Fiul meu, îi răspunse preotul, sunt şi lucruri care sunt mai presus de gândirea noastră omenească, însă noi nu le putem înţelege şi nu le ştim pentru că toată ziua ne-o ocupăm cu tot felul de treburi şi nu ne facem timp pentru a citi cele necesare mântuirii sufletului şi pentru a cunoaşte credinţa noastră strămoşască ortodoxă.

Acum, ca să înţelegi mai bine această mare taină a Sfintei Treimi, să privim la lucrurile făcute de Dumnezeu şi să încercăm să pricepem din lucrurile firii pe cele mai presus de fire şi de priceperea omenească. Uite, de exemplu Soarele: este o sferă de foc, din care izvorăşte lumina şi căldura. Lumina o deosebim de căldura sa, deoarece vedem că ziua este la fel de luminoasă iarna, cât şi vara, în timp ce căldura, ce ajunge pe Pământ, este mult mai slabă iarna. Uşor ne este a deosebi aceste două puteri care izvorăsc de la

soare și care, împreună cu acesta, formează un întreg pe care îl numim „Soare”, deși fiecare are numirea sa și însușiri deosebite. Să presupunem acum că sfera aceasta de foc, care dăinuiește acolo de mii de ani, este Tatăl, că lumina care vine de la Soare este Fiul, Iisus Hristos, (Care a venit să ne lumineze viața și să ne scape de păcat), iar căldura, ce vine pentru a ne încălzi și a ne trezi la viață, ar fi Sfântul Duh, Care cu căldura dragostei Sale ne încălzește mereu sufletele înghețate de răutate.

Vezi că Soarele, cu lumina și cu căldura lui, deși este unul, totuși cele trei elemente rămân diferite, când vorbim despre fiecare. Așa și în Sfânta Treime, Tatăl, Fiul și Sfântul Duh sunt Unul și Același Dumnezeu, persoane deosebite și neamestecate, Căruia noi, creștinii ortodocși, ne închinăm.

Dumnezeu, în iubirea Sa infinită, l-a creat pe om și tot ceea ce vedem în jurul nostru. Omul este singura creatură înțelegătoare, mai presus și mai minunată decât toată făptura văzută. Deși a fost zidit de Dumnezeu, după chipul și asemănarea Sa, cu înțelegere și înțelepciune, omul s-a mândrit făcându-se neascultător poruncilor Lui, și prin acest păcat și-a pierdut înțelegerea. Fiind păcătos, s-a îndepărtat de harul lui Dumnezeu și nu-și mai înțelege firea, fiindu-și lui însuși un necunoscut. Dar se hulește, gândind să-L priceapă, să-L explice, și să-L măsoare pe Cel nemăsurat, pe Cel nepriceput, pe Cel necuprins. Omului smerit, care-și apleacă gândul numai asupra sa silindu-l să vadă pământul din care a fost zidit de Milostivul Dumnezeu, omului credincios și ascultător, care nu se încrede în mintea și puterea sa, acestuia, Dumnezeu i Se face cunoscut. Acest fel de om Îl pricepe și-L cunoaște pe Dumnezeu, dar nu cu mintea ci cu inima și cu sufletul. Însă, niciodată nu-L poate explica pentru că, rațiunea omenească și cuvintele nu-L pot cuprinde pe Dumnezeu.

6. Cele patru piersici

Un țăran avea 4 fii și voind să-i crească în frica lui Dumnezeu s-a gândit să le încerce priceperea și caracterul. De aceea luă patru piersici frumoase, din cele pe care tocmai le cumpărase de la târg, și le împărți fiilor săi după care își văzu de treburile. Seara, când familia se adună la masă, tatăl își cercetă fiii cu privirea apoi le zise:

- Ei, copii, au fost bune piersicile?
- Bune, tată! Îți mulțumesc mult, zise fiul cel mai mare. Dacă din sâmburele pe care l-am pus în pământ va răsări un piersic, sper că în anii viitori să mâncăm piersici din el. Atunci, tată, îți voi da și eu, ție!
- Să trăiești, băiatul tatii și să știi că bine ai făcut! Cu siguranță vei fi un bun gospodar, chivernisind totul, dar să nu uiți fagăduiala de a împărți și altora din ceea ce-ți va dăruia Dumnezeu căci, cu adevărat, vei înmulți mereu avutul tău și, dând altuia, dai Tatălui Cerească din cele ce El ți-a dat, aducându-I astfel, de bună voie, jertfa curată, adică milostenia.
- Dar ție ți-a plăcut? îl întrebă pe al doilea.
- Da tată, tare bună a fost! Eu însă am mâncat-o repede și am mai cerut una mamei, dar nu mai avea. Trebuia, tată, să fi cumpărat mai multe.
- Și cu sâmburele ce ai făcut?
- M-am jucat cu el și apoi l-am aruncat, că nu era bun la nimic!
- Măi, copile, zise tatăl întristat, ești cam lacom și, dacă nu te stăpânești încă de pe acum, lăcomia te va stăpâni. Ți-a fost lene să îngropi până și sâmburele în pământ, așa cum ai auzit pe fratele tău că a făcut. Dacă nici pentru hrana ta nu vei munci, lenevind-te, vei îngreuna pe ai tăi și vei pierde orice omenie. Trezește-te, copilul meu, și învață să fii om cumpătat și nu te lenevi la muncă și Dumnezeu te va hrăni cu cele de

nevoie!

- Dar vouă nu v-au plăcut piersicile?

- Mie, tăticule, mi-a plăcut foarte mult, zise al treilea. Era tare frumoasă și m-am gândit că voi putea câștiga pe ea niște bănuți. De aceea am și vândut-o și, închipuie-ți, am luat pe ea 10 bani!

- Și ce-ai făcut cu banii? La ce i-ai folosit?

- I-am strâns. Și când voi mai câștiga și alții îi voi pune alături.

- Fiule, sunt sigur că vei ajunge mare negustor, dar fii tare atent și roagă-te la Dumnezeu să nu ajungi și mare zgârcit! Dacă acum ți-ai biruit pofta cea copilărească de a mânca un fruct frumos, primit în dar, pentru niște bănuți pe care vrei să-i păstrezi, ești în mare pericol. Banii nu sunt un scop în viață, ca să-i strângi, ci un mijloc de a cumpăra cele necesare pentru a trăi, de aceea trebuie să-i folosești ca să te hrănești și să te îmbraci. Și, nu uita, că nu toate lucrurile sunt de vânzare: darurile părinților sunt spre binecuvântare și nu spre vânzare.

- Dar ție, copilul meu, întrebă tatăl pe mezin, nu ți-a plăcut piersica?

- Iartă-mă, tată, dar eu n-am mâncat-o. Era așa de frumoasă și m-am gândit să i-o dau lui Ionică, prietenul meu. E bolnav tăticule și eu mă duc să stau ziua cu el. În fiecare zi mă gândesc să-i duc ceva: plăcinte făcute de mama, jucăriile mele și chiar cărăbuși, pe care-i prind în iarbă. Azi, Ionică nu putea să mănânce nimic, că nu-i era foame, dar când a văzut piersica cea frumoasă s-a bucurat și a mâncat-o cu mare poftă. Mi-a spus că este cea mai bună din lume, atât de mult i-a plăcut. Nu te supăra pe mine tată!

- Dragul meu copil, mare bine ai făcut iar eu nu mă supăr, ci mă bucur. Nu știu ce vei face în viață, dar știu că vei fi OM, creștin ortodox și prieten adevărat și pentru părinții tăi fiu iubitor. Cu adevărat tu ai avut cel mai gustos și mai dulce fruct: dragostea

de aproapele.

7. Suflet întunecat

Pe timp de iarnă, la marginea unei păduri, căzuse răpusă de foame și istovire o căprioară. În urmă cu o zi, în pădure se făcuse o mare vânătoare iar căprioara, îndelung gonită și cu o rană ușoară, alergase ore în șir. Până la urmă pierderea sângelui, istovirea și foamea o doborâseră. Un călugăr ce trecea prin acel loc, ducându-se la mănăstire, văzând căprioara moartă și înghețată, îi spuse primului om din sat, pe care-l întâlnește:

- Creștine, hai cu mine până colea, în marginea pădurii, că este acolo o căprioară căzută și, aducându-o acasă, poți să-ți hrănești familia o vreme.

Omul se învoi și se întoarse dar, ajungând la locul cu pricina, văzură și un lup mort lângă căprioara care fusese între timp sfârtecă. Lupul, hămesit de foame, găsisese căprioara căzută și, lacom, mâncase până plesnise. Atunci călugărul zise cu întristare:

- Oamenii care, mânați de griji, aleargă mereu după ale lor nevoi, ies în calea ispitelor asemeni căprioarei și sunt vânați de diavolul, ca la o vânătoare. Ei n-au tihnă, nici odihnă, viața lor este ca o continuă alergare, văzând mereu numai lipsuri, greutate, necazuri și devalorizarea banului în capitalismul acesta sălbatic, pentru asemenea oameni, timpul înseamnă bani, și asta cu orice preț. Pentru un creștin ortodox, care luptă să împlinească poruncile Mântuitorului, timpul înseamnă mântuire. Timpul, în realitate, nu există. El este o noțiune abstractă. La Dumnezeu nu există timp deoarece Dumnezeu este veșnic, deci El este în afara timpului. Pentru noi cei care însă vrem să ne mântuim, dragi copii, timpul este distanța dintre chemarea lui Dumnezeu și răspunsul

nostru la chemarea Lui pentru pocăință].

În multe lor nevoi, de care se lasă covârșiți, ei uită de Dumnezeu și bietul lor suflet îngheață încă înaintea trupului lor, căci ei mor duhovnicește. Alții, asemeni lupului, au tot ce le trebuie spre a trăi, și încă cu prisos, dar sufletește ei sunt morți. Lăcomindu-se să apuce mereu, să adune cât mai mult pentru sine, sunt de un egoism feroce, întristându-se pentru cea mai mică pierdere, neîndurându-se să facă nici cea mai mică milostenie. Aceștia sunt victimele propriei lor lăcomii trăind numai în plăceri, asemenea bogatului din Sfânta Evanghelie, lăsând totul și neluând nimic la jalnicul lor sfârșit.

A fi doborât de grijile vieții, de greutate, e o neputință, dar a fi doborât de plăceri, e un mare păcat. La judecata lui Dumnezeu va fi rău de sufletul îngenunchiat de greutate care a uitat de Dumnezeu și mereu s-a gândit numai cum să-și ducă greul vieții, dar cu mult mai rău va fi de sufletul care, având toate cele de trebuință, a trăit numai pentru plăcerile sale, negândindu-se nici la judecată nici la semenii săi.

8. Omul milostiv

La ora de religie, preotul le vorbea elevilor despre virtuțile creștine, pe care fiecare trebuie să le aibă ca să se mântuiască. Când le vorbi copiilor despre milostenie, unul din elevi îl întrebă:

- Părinte, dar cei săraci nu pot să dea milostenie pentru că nu au ce dărui. Ei nu se mântuiesc? Eu nu am ce dărui și nu pot face milostenie.
- Fiule, orice ajutor pe care-l dai unui om, atunci când acesta are nevoie, este

milostenie. Am văzut într-o zi pe mama ta ajutând unei bătrâne ce se ostenea cu o găleată de apă, iar altădată alinând o mamă căreia îi murise feciorul. Neavând ce dăruia, după cum spui tu, eu ți-am văzut mama ajutând de multe ori cu munca sa unor oameni mai neputincioși sau bătrâni; am văzut-o alinând cu o vorbă bună, sfătuind adeseori și am văzut-o plângând cu milă lângă cel amărât. Vezi, toate acestea sunt fapte mari de milostenie, pe care Dumnezeu le primește ca pe cele mai bogate daruri de bani și de lucruri și care, adeseori, le întrec pe acestea. Urmează mamei tale și vei fi și tu om milostiv chiar dacă vei fi lipsit de bogăție!

Atunci copiii au început a povesti fapte asemănătoare, pe care le-au văzut la cei din jur, sau le-au făcut ei înșiși dar pe care, acum, le priveau altfel, cu o altă înțelegere.

- Părinte, eu am dus bătrânilor, ce stau aproape de noi, apă. Am făcut milostenie?

- Sigur! Și cana de apă pe care o dai unui drumeț însetat de pe drum, vorba bună pe care o ai pentru un om amărât și orice ajutor este milostenie!

- Părinte, mama a luat ieri la noi copilașul vecinei, când aceasta a plecat la târg. L-a hrănit și l-a adormit iar când a venit mămica lui l-a luat acasă, spunând: „mulțumesc, că m-ai ajutat”. Părinte, mama a făcut milostenie?

- Cu siguranță! Ieri, am văzut cum unul dintre părinții voștri a împăcat doi oameni ce se certau. Altădată am văzut un străin, ce trecea prin sat, întrebând de drum pe o femeie. Acea i-a dat o cană cu apă și l-a îndrumat încotro să meargă. Ați văzut că toamna, când toată lumea muncește pe câmp, cei care au terminat mai repede ogorul lor, mergând spre casă, se opresc și ajută și altora să termine lucrul. Toate aceste fapte sunt milostenie iar oamenii care le-au făcut nu erau bogați ci binevoitori și milostivi. Vedeți deci, că milostenie poate face și bogatul dar și săracul. Cel ce dă din puținul lui este mai darnic decât cel ce dă din multele lui bogății, și totuși amândoi fac milostenie. Dacă îl numim „om bun” pe bogatul ce face milă, atunci cel sărac, care face milostenie din

puținul lui, este cu adevărat milostiv.

9. Criminalul

Dintr-una din cele mai temute și sigure închisori, aflată pe vârful unui munte, în care erau închiși condamnații deosebit de periculoși, cu mulți ani de detenție, a evadat odată un deținut. Poliția a început să-l caute și, pe capul acelui om, s-a fixat drept răscumpărare o mare sumă de bani.

Acel deținut, hăituit și urmărit prin păduri de poliție, reușise ca timp de mai multe zile să rămână ascuns așa încât nu i se dădea nicidecum de urmă. Într-una din seri, flămând și înfrigurat, s-a apropiat totuși de marginea pădurii de unde se zărea o casă iar luminița din geam arăta că este locuită.

Evadatul s-a apropiat cu mare atenție de casă și s-a pitit la geam pentru a vedea câți oameni sunt înăuntru căci era hotărât să prade, poate chiar să și ucidă numai să nu moară de foame, acum când scăpase din închisoare. În casă, la lumina pâlpâindă a unei lumânări, văzu o mamă tânără care își veghea pruncul ce abia scâncea. Pereții goi ai casei, masa goală, patul fără așternuturi, acoperit doar cu un țol rupt, mărturiseau sărăcia acestor oameni. Ochii înlăcrimați ai femeii se dezlipeau de pe chipul livid al copilășului doar pentru a se ridica spre micuța icoană din perete, în timp ce buzele păreau să murmure în taină o rugăciune. Sub geamul casei, neștiut de nimeni, evadatul își uitase foamea.

Privind fața femeii, vedea în amintirea lui, chipul de demult al mamei sale, rugându-se și veghindu-l pe el, copilul ei mult iubit. Din ochii lui, ce uitaseră de multă vreme să plângă, au început să picure lacrimi aducându-și aminte de copilăria sa. După ce

s-a liniștit, bărbatul a bătut încetișor în ușă. Împietrită în durerea ei de mamă, sârmana i-a deschis fără teamă, căci nu mai avea nici-o spaimă decât aceea că își va pierde copilul. Pentru acea noapte, evadatul găsi un colț unde să-și plece capul dar nici-o fărâmbă de pâine ca să-și potolească foamea. Printre suspine, biata femeie îi spuse că, murindu-i bărbatul în război, rămăsese fără nici un sprijin și nădăjduia doar la mila lui Dumnezeu.

- Nu mai plânge femeie, că de mâine nu-ți va mai lipsi nimic. Te voi ajuta eu, îi spuse deținutul.

Speriată, văzându-l în ce fel arată, văduva îl privi cu neîncredere. Oare voia să fure pentru ei? Dar tăcu gândindu-se că Dumnezeu o va apăra.

Au hotărât ca a doua zi să coboare împreună în sat, unde, spunea el, va primi un mare ajutor. Coborând în sat, bărbatul a rugat-o să meargă împreună cu el la poliție de unde trebuia să primească niște documente. Au intrat înăuntru, iar evadatul predându-se șefului de post i-a spus acestuia că a fost prins furând și adus la poliție de femeia ce stă alături, și care va trebui să primească recompensa pusă pe capul lui.

Bucuros de această captură dar și uimit că o femeie bicisnică (neputincioasă) a putut prinde un criminal atâta de căutat, polițistul, dădu banii femeii.

Buimăcită, la vederea atâtor bani, femeia îi luă și, fericită, alergă să cumpere mâncare și medicamente pentru fiul ei. Cu mila Domnului, copilul își reveni repede la viață. Din ochii mamei izvorau acum lacrimi de bucurie, înălțându-se ca o rugăciune spre chipul din icoană, al Maicii Domnului. Văzându-și copilul salvat, și amintindu-și de binefăcătorul ei, femeia cercetă despre locul unde era închis și mergând la comandantul închisorii, îi povesti tot adevărul. Auzind cele petrecute, acestuia nu-i venea să creadă cele spuse despre periculosul criminal. Ordonă deci ca de îndată să se facă cercetări foarte amănunțite și să i se prezinte situația.

Era obicei în acea închisoare că la Crăciun se grația deținutul care dovedise,

mai mult decât toți, o bună purtare și omenie. Deci, cunoscând comandantul închisorii adevărul spus de femeie, hotărî ca în acel an evadatul, ce se dăduse prins pentru a salva de la moarte cele două suflete, să fie eliberat. Acel deținut, care riscase totul pentru a fura libertatea, a renunțat la ea din milă pentru doi oameni înfometați, s-a vândut pe sine pentru pâinea celor doi, dar această renunțare a fost una cu câștig însutit căci, dând libertatea cea furată a câștigat libertatea cea adevărată și pașnică.

Femeia, chipul mamei creștine, nădăjduind la Maica Domnului a fost miluită prin mâinile unui criminal, iar recunoștința ei față de binefăcătorul ei, alături de credința, nădejdea și necărtirea ei o arată vrednică de a fi miluită. Mila lui Dumnezeu s-a arătat femeii nu numai în pâinea pe care a primit-o, în acel chip minunat, ci și în viața pe care i-a dăruit-o fiului, pe care-l vedea stingându-se sub ochii ei. Iată mila Maicii Domnului față de femeia credincioasă prin binele făcut de un criminal, bine pe care-l poate face oricine, chiar și lipsit de bogății și de libertate căci, în adevăr, niciodată nu putem spune: „nu am ce da!”.

Binele pe care l-a făcut evadatul, i-a transformat inima într-atât încât niciodată nu s-a mai pornit spre răutate.

Ajutând pe altul s-a ajutat pe sine. Iar darul Dumnezeiesc s-a sălășluit în ființa lui pentru rugăciunile acelei mameperate. Căci Dumnezeu, Creatorul nostru, știe de ce leac avem nevoie fiecare. Și a rânduit ca întâlnirea lor să fie cu rod pentru amândoi căci amândoi erau creștini chiar dacă unul dintre ei părea a fi pierdut.

10. O mână de ajutor

În timpul celui de al doilea război mondial, multe din podurile de peste râuri precum și liniile ferate erau bombardate pentru a îngreuna înaintarea armatei inamice. O companie, ce se deplasa spre linia frontului, întâlni un pod distrus și primul pluton începu să-l repare. Ostașii trudeau din greu să fixeze o bârnă grea în locul celei distruse. Caporalul, un sărăntoc plin de mândrie, stătea deoparte țipând și ocărându-i pe ostașii. Dintr-o mașină ce se apropia un om mai în vârstă privind cu atenție la cele ce se petreceau opri mașina, și coborî împreună cu alți doi zicând caporalului:

- Dacă ai da și dumneata o mână de ajutor s-ar face mai repede treaba. Crezi că țipând la ostași le sporești puterile și grăbești lucrul?

- Treaba mea este să-i comand și vezi că asta și fac. Ei trebuie să muncească și pentru asta au nevoie să fie conduși! E clar, da?

Nemaispunând nimic, străinul și-a scos haina și dând-o celorlalți a început, cot la cot cu soldații, să ridice bârna. Ajutorul dat s-a făcut îndată simțit: căci soldații au reușit să fixeze bârna și, repede, au continuat reparația, care de acum era lesnicioasă. Apoi străinul, îmbrăcându-și haina și îndreptându-se spre caporal, i-a spus:

- Dacă mai aveți nevoie, să mă mai chemați și altă dată!

Batjocoritor, acesta îi răspunse:

- Daaa, desiiigur! Da, cine ești dumneata? Lasă-ți adresa ca să te găsim!

- Sunt comandantul acestui regiment, spuse calm străinul, scrutându-l pe caporal; și sunt obișnuit să conduc mai ales cu exemplul personal!

Sufletul în care mila cu fiorii ei nu sapă,
Este asemeni cu ogorul fără nici un strop de apă.
Nu-ncolțește-n el sămânța, ars de seceta adâncă.
Și cum grâu-i nu răsare, nimeni pâinea nu-i mănâncă.

11. Liniștea sufletească

La o masă, oferită de o familie bogată cunoscuților și prietenilor casei, s-au nimerit alături un ateu și un creștin. Ateul, voind să-și arate „superioritatea”, l-a provocat pe creștin, spunându-i între altele:

- Rugăciunea ta e o vorbă fără noimă căci tu te rogi ca și cum ai vorbi cu pereții. Spune-mi, de unde atâta convingere la tine că Dumnezeu îți ascultă rugăciunile și îți iartă păcatele?
- Dar tu, care crezi numai ce vezi cu ochii, de unde știi că este zahăr în ceaiul pe care-l bei acum, doar nu ai fost de față când s-a preparat?
- Îți bați joc de mine? Un ceai este dulce pentru că-i pui zahăr! Gustul lui demonstrează asta!
- Tu știi că este zahăr în ceai, pentru că-i simți gustul, deși nu-l vezi. Așa și eu simt dragostea lui Dumnezeu în inima mea, când mă rog. Simt dulceața rugăciunii, îmi simt sufletul ușor și liniștit când mă spovedesc la preot și, atunci, știu că Dumnezeu m-a

iertat. Dragostea lui Dumnezeu se gustă și se simte cu inima.

Despre Dumnezeu, zic unii, având mintea întunecată:
„Nu e Dumnezeu, că nimeni nu L-ar fi văzut vreodată?”.
Auzindu-le cuvântul, strig acelorași minți strâmbe:
Nici a florilor mireasmă, nu se vede, dar se simte.

12. Taina Sfântului Botez

Călătorind odată cu trenul, pentru o trebuință a parohiei, un preot fu întrebat de un sectant, ce se afla în același compartiment:

- Voi ortodocșii faceți lucruri ce se contrazic căci botezați copiii de mici, luând hotărârea botezului în numele lor, deci impunându-li-l, deși tot voi spuneți că omul e liber să hotărască în ceea ce privește mântuirea sufletului său. Nu luați voi, oare, această libertate a fiecăruia, hotărând pentru el?

Stând un pic pe gânduri, preotul îl întreabă:

- Dumneata ai copii?
- Da. Sunt mari acum, iar eu le-am lăsat toată libertatea hotărârii.
- Dar când erau mici și se îmbolnăveau îi duceai la doctori să-i vaccineze, să le dea medicamente, să-i vindece?

- Da, sigur că da!

- Dar de ce n-ai așteptat să crească mai mari ca să hotărască ei de vor sau nu să primească tratamentul, și deci să se vindece?

- Din moment ce făceam totul ca să fie sănătoși, știind sigur că asta este pentru binele lor, de ce să fi așteptat? Ba, se putea chiar să și moară, dacă nu i-aș fi îngrijit. Mi-am iubit copiii și am făcut totdeauna ceea ce a fost bine pentru ei.

- Vezi, pentru ca trupurile copiilor dumitale să fie sănătoase te-ai străduit totdeauna și nu ai neglijat nimic, nici nu ai așteptat să crească ei mai mari ca singuri să hotărască. Sigur că vaccinul pe care l-au primit la timpul potrivit, deși ei nu l-au cerut, le-a salvat viața. Toate acestea le facem și noi pentru copiii noștri, dar, știind că sufletul este nemuritor, și cu mult mai de preț decât trupul, noi ne îngrijim de la început, și de sufletul lor, ca nu cumva acesta să pătimească și să moară duhovnicește. Și, dacă de trupul lor ne îngrijim, curățindu-l și hrănindu-l, cu atât mai mult trebuie să ne îngrijim de sufletul lor pentru a-l, curăți de păcatul strămoșesc, în baia Sfântului Botez ca apoi să-l putem hrăni cu pâinea vieții, cu Trupul și Sângele Mântuitorului și Dumnezeuului nostru. Vezi, știind noi ce este bine fiilor noștri, îi curățim și îi hrănim duhovnicește, atunci când ei sunt neputincioși, datorită nevârstniciei lor. Dar, dacă unul din copiii voștri moare nebotezat, ce simțiți voi ca părinți, știind că fără botez, chiar nevinovați fiind, nu pot intra în Împărăția lui Dumnezeu? Vă este ușor atunci să vedeți că i-ați lipsit pe fiii voștri de aceasta sub motivul că le-ați lăsat libertatea alegerii?

13. Facerea lumii

Doi săteni, întâlnindu-se la câmp, și odihnindu-se după munca depusă, discutau despre recoltă și despre vitele lor. Unul din ei, care nu călca pragul bisericii, spuse, cam batjocoritor, celuilalt:

- Uite vezi, grânele noastre sunt la fel de roditoare. Tu însă, care te duci mereu la biserică și te rogi atâta, ar trebui să le ai cu mult mai bogate decât ale mele, dacă într-adevăr te-ar auzi Dumnezeu, Căruia I te închini! De fapt de unde știi tu că este Dumnezeu?

Celălalt țăran privind spre pajiștea de lângă ogor, și schimbând oarecum vorba, îi spuse:

- Oare pe aici or fi păscut animale?

- Păi, sigur că da, uite sunt urme de copite pe pământ. Nu vezi, e plin pământul de urmele animalelor!

- Privește atunci și tu, Soarele, cerul, stelele, câmpul din fața ta, pădurea de pe coama dealului, privește-te pe tine însuși, și înțelege că toate acestea sunt urmele mâinilor lui Dumnezeu! Privește și înțelege că Dumnezeu a făcut omul din marea Lui iubire și a zidit lucrurile acestea minunate pentru slujba omului. Dumnezeu a poruncit grâului să crească pentru a ne hrăni pe noi oamenii, pe mine și pe tine, pe noi toți, iar grâul ascultă de această poruncă. Și dacă rodește la fel la amândoi este pentru că Dumnezeu ne iubește la fel de mult pe amândoi, numai că tu nu-L iubești. Și totuși El te hrănește. Iar rugăciunea nu trebuie să fie numai de cerere ci și de mulțumire. Noi nu ne rugăm numai pentru grâu, pentru pâinea cea spre hrana trupului ci, mai ales, pentru pâinea cea spre mântuire.

Socotind că mă doboară, mi-a grăit ieri, un ateu:

- Fă-mi dovada că există și voi crede-n Dumnezeu.

Ca să nu-l rănesc mai tare, arma mea a fost la fel:

- Dovedește-mi că El nu e, ca să nu mai cred în El! Însă El e pretutindeni.
Eu ți-o dovedesc: cu tine și cu ce e-n jurul tău!

14. Căința păcătosului

Un om avea un câine bătrân, care îl slujise mulți ani. Cum acesta îmbătrânise și omul nostru primise un cățelandru frumos de la un cunoscut, se hotărî să scape cât mai repede de câinele cel bătrân, pentru că zicea: „nu voi face stână de câini și să-i hrănesc pe toți”. Deci, într-o zi, luă câinele cel bătrân, îl duse la marginea râului unde era apa mai adâncă și de pe mal îl aruncă în apă. Câinele înotă și, ieșind din râu i se așeză la picioare. Omul nostru păți la fel și a doua oară. Enervat, luă câinele în brațe cu gând să-l arunce mai departe, în vârtejul apei dar, alunecând, căzu el însuși în râu. Datorită zmunciturii, se duse cu viteză spre adânc și, neștiind să înoate, era în primejdie să se înece.

Cum se zbătea să rămână la suprafața apei se simți apucat de haine și tras spre mal. Speriat de moarte, dar salvat, omul văzu că cel care-l trăsesese la mal era tocmai credinciosul lui câine, pe care el se chinuia să-l înece. S-a simțit rușinat și muștrat de Dumnezeu pentru gestul său. Și mângâind recunoscător câinele, s-a așezat în genunchi și a mulțumit lui Dumnezeu că au scăpat amândoi de la înece. Prin aceasta, a înțeles că

niciodată nu trebuie să răsplătească cu rău slujirea și credința așa cum încercase să facă cu câinele său, de la care a învățat, acum, să fie credincios și nerăzbunător.

15. MINUNEA NAȘTERII DOMNULUI

Preotul unui sat, la lecția de cateheză, stătea de vorbă cu mai mulți tineri din parohie. Către sfârșit, unul dintre ei îl întrebă:

- Părinte, eu nu înțeleg cum Maica Domnului a născut fără stricăciune, și fără durere, pe Mântuitorul. Am citit în Biblie și am auzit în biserică laudele care i se aduc Maicii Domnului pentru întreita ei feciorie: înainte de naștere, în timpul nașterii și după naștere, numită fiind ea de către Biserică, Fecioară hrănitoare de Prunc. Eu nu pot pricepe asta.

- Fiule, nu ai auzit că „pe oratorii cei mult vorbitori, îi vedem, Născătoare de Dumnezeu, că-ți stau înainte ca niște pești fără de glas; că nu se pricep să spună în ce chip și fecioară ai rămas și ai putut naște”? Minteă noastră omenească, oricât de înțeleaptă ar fi ea, nu va putea pricepe multe din tainele lui Dumnezeu, dar mai ales o taină așa de mare, cum este aceasta! La Dumnezeu însă totul este cu putință. Dar uite, din cele firești, noi putem totuși să pricepem, întrucâtva, pe cele peste fire: vezi cum lumina care vine de la Soare trece prin sticlă fără să o vatăme sau să fie vătămată de ea și ne înveselește camera?

Tot așa a fost și cu nașterea Mântuitorului prin Maica Domnului. Domnul nostru Iisus Hristos, Lumina lumii, a trecut prin trupul sfânt al Fecioarei Maria fără să-l strice și fără să-l rănească. Noi, la rândul nostru, Îl primim pe Mântuitorul Iisus Hristos

prin Sfânta Împărtășanie în sufletele noastre, pe care El le sfințește și le luminează fără ca noi să ne dăm seama cum se face aceasta. Nefiind noi însă duhovnicești, ci sub robia cărnii, multe din tainele pe care le-a făcut și le face Dumnezeu pentru mântuirea noastră nu le putem pricepe.

16. Puterea jertfei

Doi prieteni călătoreau spre un oraș. În drumul lor, ajunseră la un râu vijelios. Nici n-au apucat să pună piciorul pe puntea care trecea peste râu că văzură cum apa ducea cu viteză trupul unui copil ce era gata să se înece, în timp ce pe mal mama acestuia alerga înspăimântată voind să se arunce după el. Atunci unul din cei doi călători, fără a sta pe gânduri, se aruncă fulgerător în apă și, cu trudă, reuși să prindă copilul, să-l scoată și să-l dea mamei sale. Când se apropie de prietenul său, acesta îl mustră:

- Bine, măi omule, uită-te la tine cum arăți! Ești ud leoarcă. Și unde mai pui că era cât pe ce să te înece! Așa nehibzuință n-am văzut până acum! Ce te-a apucat să te arunci cu așa repezeală în apă? Dacă te înecai?

- Am fost iute dar nu și nehibzuit! îi răspunse prietenul, gâfâind și storcându-și cămașa. M-am aruncat așa grăbit în apă ca să salvez, după cum ai văzut, copilul. Și, dacă muream, aș fi fost asemeni grăuntelui ce moare pentru a odrăsli, pentru a naște o viață nouă. Nu vezi, oare, în jurul tău că toate se jertfesc, unele pentru altele? Mama își jertfește puterea, tinerețea, liniștea și, de i s-ar cere, și-ar da chiar și viața, pentru pruncul ei. Ostașul luptă, știind că viața lui e jertfa pe care se întemeiază liniștea pruncilor

rămași acasă. Doctorul veghează, jertfindu-și odihna, adesea chiar și sănătatea sa, pentru sănătatea celui bolnav. Dascălul își istovește mintea, priceperea, răbdarea pentru a-i educa și învăța pe copii. Țăranul jertfește pământului, pe care-l muncește, puterea și vlaga sa, pentru a-și hrăni copiii lui și țara întreagă. Toate acestea, jertfindu-se, ascultă de porunca lui Dumnezeu de a sluji fiecare după menirea sa. Oare, nu avem noi pururea exemplu pe Mântuitorul Care S-a adus pe Sine jertfă de bună voie pentru noi? Și, dacă Dumnezeu Însuși S-a jertfit pentru mine, eu nu pot să fac acest mic lucru ca să salvez viața unui om? Fiecare trebuie să caute întâi binele celorlalți și nu pe al său, să se roage pentru ceilalți și apoi pentru sine, prin tot ce face să slujească celorlalți și apoi sieși.

Drumul ce pe culme suie și acel ce duce-n vale,
Niciodată nu sunt două, ci mereu, aceeași cale.
Pe-o asemeni cale lungă, învârtindu-și lumea roata,
Cei aleși merg tot spre culme, iar spre vale merge gloata!

17. Dragostea de mamă

O văduvă locuia cu singura ei fiică într-o căsuță din marginea orașului unde duceau o viață tihnită și modestă. Fata, de acum mare, își câștiga singură pâinea muncind din greu într-o fabrică. În necazurile ei, deseori, mama o consola. Într-o zi, însă, fata se întoarse acasă de la serviciu foarte nervoasă, pentru că avusese o zi grea cu multe conflicte. Mama, ca de obicei, îi ieși înaintea și observă îndată supărarea fiicei sale. În timp ce stăteau la masă, încercă să o aline și să o liniștească prin tot felul de vorbe. Atunci fata, înfuriată de insistența și „cicăleala” mamei, îi spuse răstit:

- Lasă-mă, mamă, odată în pace! Crezi că poți rezolva sau schimba ceva? Habar n-ai de lucrurile astea!

- Sunt tare îngrijorată și aș vrea să-ți fie bine. Poate povestindu-mi vei simți o ușurare, draga mamei, poate reușim să găsim o soluție. Din păcate nu le pot schimba, cum nu pot schimba multe din cele ce te amărăsc, dar aș vrea atât de mult să te ajut....

- Lasă-mă în pace cu sfaturile și cu ajutorul! M-am săturat de atâtea sfaturi! Lasă-mă în pace! Și ieși trântind ușa după ea.

Peste câțva timp se întoarse acasă mai liniștită și se gândea că ar fi bine totuși ca să vorbească cu mama ei. Își dădea seama că greșise față de ea și-i părea rău, dar știa că o va ierta și va trece peste supărarea pe care i-o făcuse. Merse deci spre fotoliul în care era așezată mama și, văzând-o că doarme, îi luă ușor mâna. Dar..., vai..., mâna mamei era rece: mama murise! Lacrimile, țipătul de durere și căința ei, nu au mai trezit-o pe mamă, ce se stinsese din viață cu durere pentru fiica ei. Fata avea să-și ducă până la moarte povara grea a întristării și căinței că mama ei murise cu inima îndurerată de vorbele ei: „lasă-mă în pace”. Nu reușise să-și ceară nici iertare și nici să-i spună mamei cât de mult o iubește și, Doamne, câtă nevoie avea de dragostea, de vorba, și de sfaturile ei de mamă!

18. Vegheați asupra voastră

Un rege avea un fiu foarte rău care deseori se răzvrătea împotriva tatălui său, cu toate sfaturile și pedepsele primite. Văzând că nu mai este nici o nădejde de îndreptare, regele fu nevoit să-l osândească la moarte. Inima lui de tată însă îl sfătui să amâne osânda, așa că îi dădu fiului un răgaz de trei luni spre a se pregăti de moarte.

În vremea asta, având mereu în față vremea osândirii, tânărul se schimbă mult. Pe fața lui tristă și îngândurată se putea citi căința adâncă ce-i cuprinsese sufletul.

Văzând aceasta, împăratul se bucură dar hotărî să-l încerce și-i zise:

- Dacă cu adevărat te-ai căit, îi zise tatăl său, te iert pentru totdeauna. Dar cu o singură condiție și anume: ia vasul ăsta plin cu untdelemn și poartă-l cu tine făcând înconjurul orașului. Doi oameni înarmați cu spada în mână te vor urma îndeaproape. Dacă vei scăpa un singur strop, auzi tu?..., un singur strop de untdelemn, ți se va reteza capul pe loc.

Tânărul, luând aminte la cele spuse de tatăl său, plecă urmat de cei doi soldați și, cu foarte mare atenție străbătu ulițele orașului, mergând încet, încet, foarte încet, cu ochii ațintiți numai la vasul cu ulei, oprindu-se de îndată ce vedea că vasul se clătina cât de puțin.

Târziu de tot, tânărul, se întoarse la palat, zdrobit de oboseală. Dar izbândise!

Împăratul îl întâmpină bucuros însă istovit și el de această încercare, de parcă el însuși fusese cel ce dusesse vasul.

- Spune-mi copile dragă, îl întâmpină regele, ce-ai văzut tu străbătând orașul?

- Nimic, tată! răspunse băiatul.

- Cum nimic?! Nu e oare astăzi mare zi de târg? N-ai întâlnit tu în cale bărbați și femei, și n-ai văzut tu mărfuri înșirate, vite și tot felul de prăvălii fără de număr?

- Nu tată, n-am văzut și n-am auzit nimic! răspunse tânărul. Frica de moarte a fost tot timpul cu mine și nu mi-am ridicat ochii de la untdelemnul din vasul ce-l purtam, iar zgomotul ce-l facea bătându-se de pereți, și mișcarea lui mi se păreau ca zbuciumul unei mări și ca vuietul furtunii.

- Slavă bunului Dumnezeu! zise regele. Să știi, fiule, că din purtarea ta cea rea te-ai osândit. Inima mea de părinte a sângerat și amărăciunea a cuprins, fără leac, sufletul meu când a trebuit să consimt la pedepsirea și la pierderea ta și, de aceea, am amânat osânda, doar, doar te vei schimba. Învață din aceasta ce înseamnă să veghezi asupra ta însuși. Păstrează-ți întotdeauna sufletul în mână, ca pe un vas sfânt, spre care fără de încetare să-ți îndrepți ochii minții. Fii cu luare aminte la fiecare din faptele și gândurile tale așa cum ai luat aminte la fiecare din pașii tăi prin oraș.

Întoarce-ți gândul și privirea de la tot ceea ce ar putea să te abată de la calea mântuirii, și vei fi ferit pe viitor de căderea în păcat și de viciile care erau cât pe ce să te piardă.

Nu uita că, în toată viața, în urma ta se află îngerul lui Dumnezeu care scrie toate gândurile și faptele tale bune, dar și un diavol, sluga lui satana, care scrie toate gândurile și faptele tale cele rele pentru care va trebui să răspunzi înaintea scaunului de Judecată, în fața Mântuitorului.

Dacă totuși ai greșit, nu uita că este pocăință și iertare, căci, dacă eu, tatăl tău cel trupesc, m-am întors și nu te-am pedepsit, cu atât mai mult Tatăl cel ceresc, Mult Milostivul Dumnezeu, se va întoarce și va ierta celui ce se pocăiește. Deci, de îndată ce ai greșit, dă fuga la preotul Bisericii și te spovedește de păcate și luptă din toate puterile împotriva lor.

Fiul, înțelegând cele spuse de tatăl său și înțeleptindu-se, de atunci merse numai pe calea binelui, iar cum greșea cu ceva, imediat se spovedea la preot și încet, încet, găsi fericirea în Iisus Hristos, Domnul.

Ai căzut? Alungă-ți jalea, căci un înțelept a spus:
Cine cade, se ridică uneori cu mult mai sus!

19. Bogățiile dăruite de Dumnezeu omului

La un han, s-au întâlnit odată un bătrân, ce călătorea spre Sfântul Munte și un tânăr meșteșugar, care mergea spre târg. Tot vorbind, de una de alta, s-au așezat la aceeași masă. Tânărul se plângea de sărăcie, cârtind împotriva lui Dumnezeu:

- Pe mine, sigur m-a uitat Dumnezeu căci munca mea nu sporește și lipsurile sunt pururea cu mine! Văd cum alții, fără efort, fără zbucium, au tot ce le trebuie, cu prisosință, în timp ce eu muncesc din greu și sunt mereu în lipsuri. Viața nu are nici un rost pentru mine și adeseori mă întreb de ce m-am mai născut, căci trăiesc în silă și fără tragere de inimă.

Bătrânul îl privi atent și-i spuse:

- Te văd om în putere, destul de tânăr, și-mi pari și sănătos. Așa-i?
- E adevărat că sunt în floarea vârstei și bolile m-au ocolit.

- Tinere, dacă s-ar putea, ai vrea ca pentru o mare sumă de bani să schimbi trupul tău tânăr, sănătos și frumos, cu trupul meu ros de boală și gărbovit? Gândește-te bine!

- Păi, sincer să fiu, n-aș vrea, zise tânărul, și nici pentru un morman de aur n-aș schimba trupul meu cu al dumatăle.

- Dar, măcar mâna dreaptă mi-ai vinde-o pentru un pumn de galbeni?

- Bătrânule, îți bați joc de mine? Care om întreg la minte ar primi să-și ciuntească corpul? Văd pe mulți că dau averi ca să se vindece dar nimeni, pentru oricât, nu se mutilează.

Bătrânul însă continuă:

- Ești sigur că pentru mulți bani nu ai vrea să-ți vinzi ochii, sau măcar unul? Ai văzut orbul pe lângă care am trecut adineauri; toți îl miluiau încât mâncarea, hainele și banii nu-i lipsesc. Tu poți deveni bogat vânzându-ți ochii!

- Doamne ferește! Pentru nimic în lume nu mi-aș vătăma trupul!

- Dar, atunci, tu nu vezi cât ești de bogat, având sănătate și putere care e mai scumpă decât toată averea? Tu, pentru nimic în lume nu ți-ai vătăma ochii cei trupești fiindcă prin ei vezi frumusețea acestei lumi. De ce, dar, fiule îți vatămi ochii cei duhovnicești, cârtind împotriva lui Dumnezeu. Oare nu știi tu că fără ei nu vei vedea în veci frumusețea cea nespusă a Împărăției Tatălui ceresc? Fiule, tu Îl mânii pe Domnul, Care ți-a dăruit atâtea bogății. Ești cârtitor și nemulțumit pe nedrept.

Omul nostru rămase o vreme mut apoi îi zise bătrânului:

- Cu adevărat nu voi mai cârți cât timp voi trăi, căci abia acum am cunoscut că Dumnezeu este milostiv cu mine. Mulțumesc, bunicule, că mare bine mi-ai făcut astăzi, deschizându-mi ochii.

20. Al patrulea mag

În muntele Athos se găsesc Cinstitele Daruri ale magilor, care au fost donate de binecredincioasa regină a Serbiei, Kyra Maro, mănăstirii Sfântul Pavel. Este vorba despre darurile de „aur, smirnă și tămâie” care, în vechime, se aduceau numai împăraților. Aceste daruri I-au fost aduse Mântuitorului, la nașterea Sa, de către magii care, din citirea stelelor, au cunoscut că S-a născut împăratul lumii. Dar legenda spune că nu trei, ci patru au fost magii ce au cunoscut nașterea lui Hristos și că toți patru, din locuri diferite, au plecat să I se închine, ca unui împărat. Oare Hristos nu l-a primit și pe-al patrulea? Văzând că s-au păstrat în casa lui Dumnezeu, în Biserică, darurile celor trei magi ne întrebăm ce s-o fi întâmplat cu darurile celui de-al patrulea care, de bună seamă, că nu a plecat cu mâna goală să I se închine lui Hristos.

Tradiția spune că al patrulea mag, care era și cel mai tânăr, și-a vândut casa și toată averea și a cumpărat trei pietre foarte prețioase, căci, se gândea că, numai un asemenea dar I se cuvine unui împărat. Luând cu sine pietrele cele prețioase, a plecat la drum spre locul arătat de stea. Drumul lui trecea prin Babilon și, într-o seară, ajunse aproape de porțile orașului. Grăbindu-se să intre în cetate dădu însă, de un om rănit care, fiind bătut crunt, fusese jefuit de hoți. Îl luă cu dânsul, și-l duse la un han în oraș unde îl îngriji căci nimeni nu voise să se milostivească de cel bolnav. Rămase cu acesta o zi, îi legă rănilor și-l hrăni, apoi, după ce văzu că omul își vine în fire, tocmai pentru el o cameră de găzduire și plăti unui doctor să-l îngrijească. Astfel magul pierdu o zi de drum dar și una din cele trei pietre căci, neavând bani pentru cel bolnav, fusese nevoit s-o vândă.

A plecat mai departe spre Betleem, precum arăta steaua. Ceilalți magi deja se închinaseră lui Hristos și, după porunca dată de înger, se întoarseră pe altă cale pentru a nu se întâlni cu Irod, care voia să ucidă Pruncul.

Când cel de-al patrulea mag ajunse la Betleem, Irod, (văzând că fusese înșelat

de magi), ordonase deja omorârea tuturor pruncilor iudeilor mai mici de doi ani. Grăbindu-se să-l găsească pe Hristos, magul întâlni în cale un soldat roman, care înșfăcase copilul unei femei și se pregătea să-l ucidă. Maica pruncului se apucase cu mâinile de sabie, și nu lăsa nicidecum fierul ucigaș să se apropie de copil. Cutremurat de această priveliște magul se repezi spre soldat arătându-i o piatră scumpă drept răscumpărare pentru prunc. Biruit de lăcomie, romanul se învoi să slobozească copilul în mâinile însângerate și tremurânde ale mamei.

Cu ultima piatră în desagă, magul își continuă căutarea dar mereu ajungea după plecarea lui Hristos. Străbătu așa tot Egiptul, apoi Galileea și se întoarse în Ierusalim. Peste tot unde întreba de El, călăuzindu-se după urmele Sale, i se spunea că trecuse pe acolo. Ajungând în Ierusalim întrebă, după obicei, de Hristos. Dar nimeri peste niște farisei care, auzindu-l că vrea să se închine împăratului lumii, îi răspunseră:

- Mergi la Golgota, căci acolo I S-a pregătit tronul și acum își așteaptă poporul ca să I Se închine! Mergi și vezi cum L-am încoronat noi, iudeii, pe Cel care se crede pe Sine Dumnezeu și Rege!

Neștiind viclenia și răutatea lor, magul plecă în grabă spre Golgota, dar drumul îi fu tăiat de niște soldați ce târau o fată luată ca sclavă. Bătrâna, mama fetei, căzuse leșinată în praful uliței fără să-i pese cuiva. Inima caldă a magului a sângerat din nou și, cu lacrimi în ochi, schimbă ultima piatră pe tânăra sclavă. Aceasta, ridicându-și mama din praf, mulțumi cu lacrimi de recunoștință binefăcătorului ei.

- Nu mai am nici un dar pentru Împăratul însă voi merge măcar să-L văd pe Cel pe care Îl caut din tinerețile mele. Sunt bătrân și nu știu dacă va primi măcar să-I slujesc cu ultimele mele puteri, dar, de-L voi vedea, știu că nu am trăit viața asta în zadar! Tot vorbind așa în sine și împins de mulțime, magul se văzu la piciorul crucii. Uimit, își ridică ochii spre Hristos, Care îi zise blând:

- În sfârșit, ai venit bunul Meu prieten. Pentru darurile pe care Mi le-ai adus

vei căpăta răsplătire veșnică și te vei veseli în veci în Împărăția Tatălui Meu.

- Dar, Doamne, Tu vezi că nimic nu Ți-am adus, căci ceea ce am luat cu mine am împărțit pe drum celor ce erau în necaz!

- Prietene, nu lor ci Mie Mi le-ai dat! Binele pe care l-ai făcut semenilor tăi Mie Mi l-ai făcut. Ție ți-a fost milă, dar Eu am primit să fiu răstignit pentru ei! Din aceasta să înțelegi totdeauna cât de mult îi iubesc și ce răsplătire le pregătesc celor ce au milă de robii mei.

Iată că, în timp ce darurile celor trei magi le-a primit Pruncul Iisus și le-a așezat în casa Sa, Biserica, darurile celui de-al patrulea le-a luat Mântuitorul cu Sine în vistieria cea cerească.

21. Caii înțelepți

Un grăjdar (cel care dă de mâncare animalelor) avea urâtul obicei de a bea mai multă băutură alcoolică decât îi era necesar pentru o viață cumpătată, echilibrată. Stăpânul său, care-i știa obiceiul de a se îmbăta, se gândi să-i dea o lecție.

Într-o zi, după ce adăpase caii și-i aducea la grajd, stăpânul său îi zise:

- Du din nou caii la fântână, ca să mai bea apă.

Grăjdarul se uită mirat la stăpân, dar porunca fiind poruncă nu mai putea grăi nici un cuvânt. Și, tot mormăind, duse caii la fântână, dar se întoarse îndată înapoi.

- Au băut bine caii apă? îl întrebă stăpânul.

- Nicidecum stăpâne, răspunse grăjdarul. Tot omul știe că niciodată caii nu mai beau apă dacă sunt sătui.

- Te sfătuiesc ca de azi înainte să iei exemplul de la ei, adăugă stăpânul puțin apăsător și supărat, și să-ți aduci aminte că omul care bea mai mult decât poate duce, are mai puțină minte decât un animal. Astăzi, caii ți-au arătat că sunt mai înțelepți decât tine.

22. Taina Sfintei Spovedanii

Preotul unei parohii întâlnește într-o zi un enoriaș, care nu venea la biserică și nici la spovedanie. Se opri și vorbi cu el, așa cum făcea cu toți cei din parohia lui. Omul era gospodar și cumpătat, se împăca cu sătenii și cu preotul, doar că neglija cele pentru suflet. Preotul îl întreabă și despre motivele ce-l țin departe de biserică, la care omul îi răspunde:

- Eu cred în Dumnezeu, părinte, și trăiesc cumpătat, încercând să fac numai bine. Nu cred însă că mersul la biserică și spovedania sunt obligatorii. Credința în Dumnezeu și faptele bune mă mântuiesc:

- Frumoasă cămașă ai! schimbă preotul discuția. O porți în fiecare zi?

- O port câteva zile apoi o dau la spălat, răspunse omul, oarecum mirat de neașteptata întrebare. Mai ales acum, pe căldura și praful ăsta trebuie spălată des, altfel cum aș ieși între oameni cu o cămașă murdară!

- Deci îți speli cămașa când se murdărește pentru că ți-e rușine de oamenii care te văd, dar la sufletul tău nu te gândești? Când zilnic sufletul se întinează cu atâtea

păcate și ticăloșii, oare nu trebuie să-l cureți și pe el? Și cum altfel dacă nu prin spovedanie, de vreme ce spui că știi că este Dumnezeu, și ai mărturisit că te temi de El. Numai prin Sfânta Taină a Spovedaniei se curăță sufletul de păcate iar slujbele Bisericii îl împodobesc și îl hrănesc cu cele duhovnicești, îmbrăcându-l în haina curăției. Numai astfel curățit și împodobit se cuvine să înfățișăm sufletul nostru înaintea lui Dumnezeu. Crezi tu că acum, chiar în acest moment, sufletul tău se poate înfățișa înaintea lui Dumnezeu?

Omul rămase gânditor o vreme, apoi răspunse hotărât:

- Nu părinte! Abia acum văd că sufletul meu nu este curat. Nespovedindu-mă, eu de fapt nu am făcut decât să-mi uit păcatele, nu să le și curăț. Iar cu faptele bune mi-am amăgit doar conștiința. Iartă-mă, părinte. Vorbele sfinției tale parcă m-au trezit: nu, nu sunt pregătit să mă înfățișez înaintea Mântuitorului! Roagă-te, părinte să am timp de pregătire și-ți mulțumesc că ai ieșit să mă cauți!

- Fiule, răspunse preotul, nu eu, ci Însuși Iisus Hristos te caută!

23. Taina Sfintei Cununii

La preotul satului, veni într-o zi una din enoriașe pentru sfat și rugăciune. Cu mâhnire își spuse necazul ei:

- Am patru copii și muncesc din greu pentru a-i crește; bărbatul meu însă este cam nechibzuit, a început să bea și de multe ori în casă este ceartă. Oricât m-aș strădui, datoriile cresc încât cu greu le mai putem înapoia.

Părintele o ascultă, îi citi o rugăciune, o sfătuiește să aibă răbdare, și-i dădu să facă împreună cu copiii un canon de rugăciuni.

Peste câteva zile, preotul îl întâlnește pe bărbatul femeii celei necăjite și îl întreabă:

- Am văzut-o pe femeia dumitale tare îngândurată. Aveți greutăți în familie? Nu vă merg bine treburile în casă?

- Da, părinte, o ducem cam greu.

- Dar din câte știu femeia ți-i harnică și cumpănită, e grijulie pentru casă și copii. Sau poate nu-i așa?

- Așa este, părinte, e muncitoare și se îngrijește de copii. Nu mă pot plânge de asta.

- Dacă amândoi sunteți așa, nu se poate să nu sporiiți, rugându-vă temeinic și cerând ajutor de la Dumnezeu.

Omul lăsă capul în jos, zicând încet:

- Da... femeia mi-i harnică și cumpănită....

- Ascultă, fiule, căsătoria este ca o pasăre. O pasăre nu poate zbura decât dacă are amândouă aripile sănătoase. Dacă una din ele s-a rănit, pasărea cade din înalt și

tot restul vieții se va târî prin țărâna pământului, ea care a fost menită să zboare spre înălțimi. Dacă spui că nu ai ce reproșa femeii tale înseamnă că tu ești aripa cea bolnavă. Fiule, pasărea asta are pui și pentru ei ești dator să te vindeci!

Fără un cuvânt, omul plecă spre casă. Peste câțva timp, în biserică, bărbatul alături de fiu iar mama cu cele trei fetițe, în rând cu femeile satului, ascultau Sfânta Liturghie. După slujbă, s-au spovedit și au plecat liniștiți spre casă. Acum, liniștea și belșugul casei începea, cu darul lui Dumnezeu, să sporească încet, dar temeinic.

24. Cel mai mare nebun

Odinioară, la curtea regilor, și uneori chiar și a prinților, se întâlnea adesea un om îmbrăcat ca o paiață și care trebuia să înveselească pe stăpânii săi.

În general i se dădea numele de bufon sau de nebun. El era o fire veselă, născocitoare, voioasă, gata oricând să dea un răspuns care să te facă să râzi, să devii vesel. Oricui îi era îngăduit să râdă de el, sau chiar să-l pălmuiască sau să-l lovească cu piciorul.

La rândul lui, putea și el să râdă de alții și adesea în glumă le spunea mai marilor săi adevăruri foarte crude.

Un nebun de la curtea unui prinț, primi într-o zi de la stăpânul său un băț noduros și cioplit ca din topor.

- Ține acest băț, îi zise prințul, și să nu-l lași din mână decât atunci când vei întâlni un om mai nebun decât tine. Aceluia poți să i-l dai.

Nebunul plecă și, de atunci, fie că stătea fie că pornea la drum sau orice altceva făcea, întotdeauna îl vedeai cu bățul în mână.

Trecură câțiva ani de atunci când, într-o zi, prințul căzu bolnav la pat. Nebunul veni să îl vadă și rămase o vreme în picioare lângă patul acestuia, rezemat de băț, apoi îl întrebă pe prinț:

- Cum se află stăpânul meu? și îi facu o plecăciune.
- Rău de tot, răspunse prințul. Văd bine că va trebui să plec curând de aici.

Auzind nebunul un asemenea răspuns începu să plângă.

- Și când te vei întoarce stăpâne? îl întrebă el. Peste o lună?...
- Nuuu...! suspină prințul plin de durere.
- Poate peste un an?!...
- Vai! Nu!

- Dar peste cât timp stăpâne?!

- Niciodată! Nu mă voi mai putea întoarce niciodată!

- Niciodată? repetă nebunul încremenit. Dar, stăpâne, te-ai pregătit de drum pentru o lipsă atât de mare?

- Pregătit de plecare? Nicidecum! Nici nu m-am gândit măcar...

- Cum, stăpâne, tu știi că vei pleca curând, deci ești gata să părăsești casa ta, ca să mergi în locuri de unde nu te vei întoarce niciodată și n-ai făcut nici o pregătire de plecare?!... Nu te-ai spovedit la preot de păcate, nu te-ai împăcat cu cei cu care ești certat, nu-ți iei rămas bun de la ai tăi?!... Ține bățul stăpâne! Ia-l! Eu n-am întâlnit până acum un om mai nebun ca mine, dar tu mă depășești total cu nebunia ta.

Trupul este, pentru suflet, cea mai grea dintre-nchisori,
În care plătim cu lacrimi cele ce suntem datori...
Fericit cel care-n viață și-a făcut întreaga plată,
Ca datornic să nu-l prindă cea din urmă judecată!

25. Răsplata

Un gospodar avea un fiu tare leneș. În timp ce tatăl era printre primii gospodari în sat, fiul, ce primea din îndestulare toate cele de trebuință, era un leneș fără pereche, încă și la învățătură era printre ultimii codași deși, slavă Domnului, avea minte destulă. Un singur lucru făcea băiatul cu temei: cerea părinților săi bani cât mai mulți și haine cât mai moderne. Și tot așa, într-o zi, îi zise tatălui:

- Tată, colegii mei și-au cumpărat niște ghetе foarte frumoase. Până și cei mai săraci s-au înnoit. Aș vrea și eu o pereche!

- Or fi muncit pentru ele, zise tatăl amărât. Îi văd pe colegii tăi cum muncesc alături de părinți. Când merg la școală, îi văd pe părinții acestor copii, mai săraci decât noi, bucurându-se de notele mari ale fiilor lor. Deși ești totdeauna bine și frumos îmbrăcat și nu-ți lipsește nimic, eu plec capul când învățătoarea vorbește de tine. Să știi că, dacă nu muncești și tu, câtuși de puțin, nu mai primești nimic. Dacă însă vei lucra, eu nu-ți voi trece nici-o dorință pe care aș putea-o împlini. De aceea pune mâna și muncește și eu îți

voi da banii pentru ghetetele pe care le vrei!

Copilul plecă îmbufnat căci nu era obișnuit nici să muncească nici să rabde vreo lipsă. A doua zi însă veni iar pe capul tatălui cu aceiași rugămintă. Tatăl îi zise:

- Uite, măi copile, ce vom face: tu vei vântura grâul din pod, iar eu îți voi cumpăra ghetete. Așa e drept și bine. Acum, du-te la treabă!

Văzând că tatăl său nu cedează din hotărârea de a-l vedea muncind, băiatul merse în pod unde, după o inspecție așa... generală, începu să caute cuiburi de viespi, să se dea huța, ținându-se de căpriori și alte asemenea. După un timp se sătură însă și de joc și, considerând că a trecut suficient timp pentru a-și convinge tatăl că a muncit, coborî în curte spunând:

- Am terminat, tată, dă-mi banii!

Întunecându-se la față, tatăl său îi zise:

- Văd că ai pierdut vremea, ca de obicei! Dacă ții cu adevărat să ai ghetete, mergi și fă ce ți-am spus!

Uimit că tatăl, fără a se uita, știa totul, băiatul merse iar în pod unde de data asta se întinse înclădat pe fân zicându-și că, acum, va sta mai mult și astfel îl va păcăli pe tatăl său. După o bună bucată de vreme coborî, vesel, gândind că acum, în sfârșit, va primi banii.

- Tată, am vânturat până și ultimul bob de grâu! Acum dă-mi banii pentru ghetetele promise!

Dar s-a înșelat, căci tatăl îl muștră mai aspru:

- Te știam leneș, dar nu mi-am închipuit că ești atât de mincinos încât să mă minți, cu atâta nerușinare! Acum, nu te mai rog, ci-ți poruncesc să vânturi grâul. Și, dacă nu vei face așa, te vei căpătui cu o sfântă bătaie, pe care-mi pare că tare o mai cauți și o

mai aștepti! Dacă nu înțelegi cu frumosul vei înțelege, în cele din urmă, de nevoie, că trebuie să muncești și să asculți!

Surprins din nou și rușinat, băiatul urcă iar în pod, unde începu a vântura, cu năduf, grâul. Și tot vânturând el acolo și bombănind, când ajunse pe la jumătatea grămezii de grâu dădu printre boabe de o pereche de ghetete noi, așa cum își dorise. Abia acum rușinea și căința pentru neascultare, lene și minciună îl copleși. Înțelese bunătatea tatălui său care-i cumpărase de îndată ceea ce-i ceruse, dar așteptase un mic semn de bunăvoință și din partea lui. Termină de vânturat tot grâul apoi merse să-i mulțumească tatălui său. Rămase mult timp aproape de el rușinându-se de cele petrecute, până când tatăl, făcându-se că îl observă, se opri și îi zise:

- Spune-mi, nu te-ai simțit mai bine muncind după puterile tale? Ar cam fi timpul de acum să te deprinzi cu munca.

26. Cele două grăunțe

În primăvara ce sosise, un țăran ieșise, după obicei, să-și semene ogorul. Boabele cădeau între brazde, unde erau îngropate de pământul reavăn. Însă nu toate boabele erau primite de pământ. Mai rămâneau unele, pe ici pe colo, neacoperite. O astfel de grăunță, văzându-și suratele îngropate sub brazdă, zise uneia, vecină cu ea:

- Vai, surioară, ce necaz pe tine: te-a acoperit pământul cel umed și rece și nu poți vedea strălucirea Soarelui, și nici nu poți primi căldura lui! Dar euuuu... stau ca o împărăteasă pe loc uscat și călduț iar soarele mă răsfată în fiecă clipă! Vai, că rea soartă ai

mai avut!

Abia începuse, cu trufie și nechibzuință, a se lăuda, biata grăunță, că o pasăre o și înghiți. Nici de-ar fi rămas pe bolovan nu i-ar fi fost bine multă vreme, căci soarele puternic al primăverii ar fi uscat-o cu siguranță. Grăuntele de sub brazdă, stătu o vreme în pământul umed, apoi încolți, și ieși la lumina zilei făcându-se o plantă tânără și frumoasă. Cu apa și căldura ce le primea din belșug a crescut repede iar la vreme a dat în spic, înmulțind astfel bobul îngropat.

Asemeni celor două boabe sunt și oamenii: unii sunt cuprinși de amarul vieții ce mustește mereu de lacrimi. Aceste lacrimi, purtate cu răbdare, sunt hrana cea aspră, ce hrănește mlădița ființei noastre lăuntrice, făcând-o să înalțe bun rod la vreme, căci a grăuntelui și a sufletului este ca să „moară” acestei lumi, pentru a rodi însutit. Alții, asemeni trufașului și nechibzuitului bob, aleg locul cel înalt, cu dulceață, de unde vrăjmașul cu înlesnire le răpește sufletul, și de unde lesne este a cădea și, cu grăbire, se usucă duhovnicește.

27. Jertfa părinților

Într-o zi, profesorul de religie întrebă elevii:

- De unde credeți voi copii că provine pâinea pe care părinții voștri v-o pun pe masă?

- Am văzut pe mama luând făina de grâu din sacul din cămară. De bună seamă că de acolo vine pâinea!

- Nu este adevărat, spuse altul. Făina din cămară vine de la moară, unde se macină grâul.

- Da, dar grâul nu crește în moară! Grâul crește pe câmp pentru că are apa de la ploaie și căldura de la soare, spuse altul mai isteț. Și credeți că, fără ajutorul lui Dumnezeu, poate să fie ploaie și soare, poate să crească grâul?, zise al treilea. Deci, pâinea vine de la Dumnezeu.

După ce-i ascultă, pe fiecare, profesorul zise:

- Ați văzut voi, grâul crescând de la sine, fără a fi semănat? Sau secerându-se, și măcinându-se singur? Poate oare pâinea să se frământa și să se coacă singură? Adevărat este că, zilnic, trebuie să cerem de la Dumnezeu, pâinea cea pentru hrana trupului. Dar Dumnezeu ne-a poruncit să lucrăm pentru ea. Mă minunez că nici unul dintre voi nu v-ați văzut părinții lucrând pentru a vă hrăni. Măinile tatălui vostru erau pe plugul ce ara pământul, și tot ele împrăștiau sămânța, iar Dumnezeu a dat ploaia și căldura la vreme pentru ca sămânța să rodească! Palmele mamei frământă pâinea și o coace, pentru ca, mai apoi, după însemnarea cu semnul Sfintei Cruci, tatăl vostru s-o frângă și să v-o împartă! Cum de nu vedeți voi pe părinții voștri ca pe niște semințe, care se jertfesc ca să înmulțească în voi rodul? Grâul rodește la porunca lui Dumnezeu pentru a-l hrăni pe om. Părinții voștri se jertfesc pentru voi după aceeași poruncă, sădită adânc de Dumnezeu

în străfundul ființei omenеști. Voi înșivă, la rândul vostru, veți împlini toate acestea, chiar fără să știți. Să nu uitați niciodată aceste lucruri și să fiți ascultători față de Dumnezeu, făcând cele poruncite vouă. Să nu uitați niciodată de jertfa părinților voștri, amintindu-vă că bobul de grâu moare ca să poată înălța mai târziu spic frumos și bogat. Părinții sunt bobul, noi suntem spicul cel nou dar mai târziu vom fi și noi boabe, asemeni părinților!

28. Timpul mântuirii

În Postul Mare, înainte de spovedanie preotul bisericii, îi învăța pe cei ce urmau să se mărturisească:

- Fiilor, Iisus Hristos stă de față, așteptând pocăința voastră, ca să vă dea iertare păcatelor. Fiți deci cu grijă, iscodind cu amănuntul cugetul vostru de toate câte ați greșit. Apoi, cu sinceritate deplină, mărturisiți-vă lui Hristos, că nu mie, ci Lui Însuși vă mărturisiți, și El, prin mine, preotul, vă dezleagă și vă dă iertare de păcate. Dacă însă nu vă mărturisiți cinstit de toate câte ați făcut, veți căpăta pedeapsă și nu iertare! Trebuie ca voi să vă căiți în inimile voastre de cele făcute, căci Hristos caută la inima zdrobită cu durere, la cugetul smerit, certându-i pe cei nesimțitori. Căiți-vă, ca să fiți iertați!

Atunci un tânăr îl întrebă:

- Părinte, aș vrea să știu cât trebuie să mă căiesc pentru unele păcate grele?

- Căința trebuie să fie pururea în noi, fiindcă în tot ceasul greșim. De aceea, sfinții părinți ne spun să fim pururea cu trezvie, adică cu luare-aminte asupra cugetului nostru și asupra tuturor faptelor noastre. Dar să știți că Dumnezeu vă iartă în chiar clipa în

care vă căiți la spovedanie, însă deplinătatea iertării atârna de adâncimea și râvna căinței voastre. El nu așteaptă ca să vă căiți câțiva ani ca să vă ierte, de aceea vă zic că pentru a fi iertați și mântuiți este de ajuns și o singură clipă. Amintiți-vă de tâlharul care, fiind pe cruce, după o viață de nelegiuiri s-a mântuit, prin căință, într-o clipă! O singură clipă, de pocăință, înaintea morții, te poate mântui! Nu uitați că viața veșnică începe de aici de pe pământ.

- Dar atunci este ușor să ne mântuim, dacă o singură clipă este de ajuns pentru pocăință! Dar cum știm noi clipa aceea, cum să aflăm când vine ceasul morții?

- Ceasul morții... Cine-l poate ști? Numai sfinților, pentru viața lor îmbunătățită, ca unor fii ascultători, îl descoperă Dumnezeu. De aceea, fiilor, totdeauna trebuie să fim pregătiți, căci nu știm „ziua, și nici ceasul”, iar dacă apucăm sau nu ziua de mâine nimeni nu ne poate garanta. Înțelept este ca să privești fiecare clipă ca pe ultima, pentru că, în adevăr, poate să fie ultima! Această grijă deprinde sufletul cu frica de Dumnezeu, îl deprinde „să înoate în Legea Domnului”, pe care trebuie să o luăm de călăuză pentru viața noastră, precum spune Sfântul Serafim de Sarov.

Viața veșnică începe de aici de pe pământ. De fapt viața veșnică are două drumuri în care unul este opus celuilalt; unul duce la Rai, deci la Dumnezeu, iar celălalt duce la iad, adică la diavolul cel trufaș și ucigaș de oameni.

Atât Raiul, cât și iadul se află printre noi sau în noi. De aceea, este foarte important să ne cercetăm tot timpul, ce vedem, ce auzim, ce gândim, ce facem și în general ce vorbim, toată activitatea noastră să o analizăm și să ne întrebăm dacă este ea bineplăcută lui Dumnezeu, știind că El este Atotvăzător, văzând și auzind până și gândurile noastre.

Drumul ce pe culme suie și acel ce duce-n vale
Niciodată nu sunt două, ci mereu aceeași cale...
Pe-o asemeni cale lungă, învârtindu-și lumea roata,
Cei aleși merg tot spre culme, iar spre vale merge gloata!

29. Cerul, pământul și lumea

Doi săteni, vecini și prieteni, discutau într-o zi despre treburile și necazurile pe care le aveau. În timp ce unul se plângea mereu, celălalt părea să nu aibă vreo supărare. Cel nemulțumit, observând liniștea celuilalt, îl întrebă:

- Cum de ești totdeauna mulțumit, chiar când treburile nu-ți merg tocmai bine?
- Pentru că în fiecare dimineață fac judecată sufletului meu și îi pun hotărâre de cele pe care trebuie să le cugete și să le facă. Când văd lumina zilei îmi spun: „mulțumește lui Dumnezeu că, iată, ți-a mai dat o zi de trăit!” și mă gândesc la cerul pe care l-a zidit Dumnezeu cu luminători ce străjuiesc timpul și care sunt vestitori ai zilei și ai nopții, amintindu-ne mereu că ziua, ce ne-o anunță, trebuie s-o folosim spre mântuire, iar noaptea să ne pună înaintea nu numai odihna ci și ceasul morții. De aceea, dimineața la trezire, mă uit la bine-vestitorul zilei, soarele și mă gândesc la Dumnezeu, Care l-a zidit, mulțumindu-I. Apoi iau seama la pământul, pe care-l calc, amintindu-mi că din el sunt luat, precum ne spune Sfânta și cea nemincinoasă Scriptură, și că în el voi merge, precum

au făcut cei mai dinainte de mine. Așa, îmi iau tovarăș peste zi gândul morții ce va să vină peste mine fără veste și am grijă ca, dacă vine azi, să nu mă găsească cârtind, ci rugându-mă! Mă uit și-n jurul meu, la lumea cea asemenea mie, văzând în fiecare pe fratele, care poate azi are nevoie de ajutorul sau de vorba mea.

Mă gândesc la câtă supărare sau boală sau tristețe duce unul sau altul din frați, și mulțumesc lui Dumnezeu pentru sănătate, pentru nelipsa și liniștea mea, hotărând ca, pentru aproapele, să fiu grabnic ajutor. Așa gândind, îmi trezesc și sufletul, și cugetul cel împreună lucrător, precum mi-am trezit trupul și, astfel, îmi plec genunchii cerând lui Dumnezeu pâinea cea de toate zilele. Crede-mă, prietene, că nu pot fi supărat!

Inima de milă plină, e ca apa de izvor:
Veșnic binecuvântată de-nsetatul călător!
Inima nemilostivă, e fântână blestemată,
Un adânc cu apă rece, dar mereu fără găleată!

30. Sfânta simplitate

Un preot râvnitor, al unei biserici de sat, se îngrijea de sporirea duhovnicească a enoriașilor discutând de multe ori cu ei. Odată, când o femeie din sat tocmai spăla la râu covoarele din biserică, preotul o întrebă:

- Spune-mi, înțelegeți voi predica din biserică? Duminică, am observat că unii nu erau tocmai atenți. Poate nu am vorbit pe înțelesul vostru, poate v-am spus lucruri mai greu de priceput? Dumneata, ai înțeles predica?

- Părinte, știi că eu nu am școală, dar simt că nu pot sta departe de biserică. Nu aș putea spune cât am înțeles din slujbă și din învățătura sfinției tale dar, stând în biserică, nu mai am nici un gând și mă îndulcesc de cântări și de rugăciuni, iar învățătura sfinției tale, atât cât pricep eu, mă luminează de fiecare dată. Să știi părinte că, de fiecare dată când ne înveți, simt că vorbești pentru mine și întotdeauna plec acasă hotărâtă să fac vreun lucru din cele pe care ne spui că sunt bune pentru suflet. Părinte, eu n-aș putea să spun ce am înțeles, dar după bucuria și liniștea pe care o capăt, simt că se întâmplă ceva în mine. Cu mine este ca și cu rufe pe care le spăl la râu. Le pun în apă și împreună cu săpunul ele se albesc, fără ca ele, rufe, să știe că-s spălate. La fel trece prin mine predica sfinției tale. Mă simt liniștită, bucuroasă și schimbată. Așa, după o săptămână de muncă, vin la biserică, unde parcă mă simt alt om.

31. Biserica este casa lui Dumnezeu

Doi vecini, dintr-un sat de munte, unde locuiau atât creștini cât și sectanți, discutau adesea despre religie. Odată, un sectant îl întrebă pe un ortodox:

- Noi știm că Dumnezeu este peste tot iar biserica este formată din totalitatea credincioșilor. Pentru ce voi ortodocșii spuneți că bisericile sunt locașuri ale lui Dumnezeu și le considerați sfinte. Oare n-ați citit că Cel Prea Înalt nu locuiește în clădiri omenești? Iar despre preoție de ce spuneți că este o taină și că ea se poate împărtăși numai unora; că scris este: voi sunteți seminție aleasă, preoție împărătească, neam sfânt. Deci preoția este universală.

- Într-adevăr, omul credincios Îl vede pe Dumnezeu în toată creația Lui. Dar, așa cum nu poți bea apa ce se află în aer sub formă de vapor, tot așa sufletul omului nu se poate adăpa cu urmele creației lui Dumnezeu. Nu-ți poți potoli setea de Dumnezeu admirând lucrul mâinilor Sale. Pentru a-ți adăpa și hrăni sufletul, trebuie să mergi la izvorul cel duhovnicesc de apă vie, dătător de viață veșnică, la Biserică.

Biserica Ortodoxă este Sobornicească și Apostolică adică are continuitate canonică neîntreruptă și respectă întru totul toate Tainele și Canoanele lăsate de Mântuitorul prin Sfinții Săi Apostoli și consfințite de Sfinții Părinți prin Sinoadele Ecumenice. Spun Apostolică pentru că este zidită pe temelia Sfinților Apostoli, piatra din vârful unghiului fiind Însuși Iisus Hristos (Apocalipsă 21, 14; Efeseni 2, 20-22). Ea este Sobornicească pentru că este condusă de Sinoade Ecumenice la care au participat și participă Episcopi ce au continuitate neîntreruptă de la Sfinții Apostoli prin punerea mâinilor; de asemenea pentru că păstrează neschimbată învățătura dată de Iisus Hristos și de Duhul Sfânt prin Sfinții Apostoli și în sfârșit, pentru că păstrează darurile Sfântului Duh de la Sfinții Apostoli prin succesiune, adică păstrează legătura harului neîntreruptă de la Apostoli până astăzi, cuprinzând pe credincioșii ortodocși din toate timpurile, și din

toate popoarele.

Biserica lui Iisus Hristos este una, deoarece Mântuitorul a întemeiat o singură Biserică (Matei 16, 27), nu mai multe, pentru că Biserica are un singur Cap, pe Iisus Hristos. Ea este trupul cel tainic al lui Iisus Hristos și este sfântă pentru că Sfânt este Capul ei, Mântuitorul nostru Iisus Hristos și în ea locuiește Duhul Sfânt. Biserica Ortodoxă nu este numai dreaptă credință, ci și deplină credință, adică adevărul întreg, spre deosebire de cele sectare sau eretice care sunt precum aburul din aer. O dovadă grăitoare că Biserica Ortodoxă păstrează dreapta credință sunt moaștele sfinților care au bineplăcut lui Dumnezeu; ei sunt prietenii lui Dumnezeu. Biserica Ortodoxă are ca temelie Vechiul Testament, deci are și continuitate istorică până la Adam, până în Rai.

De preot avem neapărată nevoie, pentru că el este vasul rânduit de Dumnezeu pentru a scoate apa din fântână. Fără el, murim de sete lângă izvorul cel bogat în apă vie, noi înșine neputând s-o scoatem pe aceasta. Preoția este de origine divină primită de la Dumnezeu-Tatăl și este o mare taină care se dă numai preotului prin rugăciunea și punerea mâinilor a cel puțin doi Episcopi pentru a fi „pecetluit cu Duhul Sfânt”. Iar iertarea păcatelor o poate face numai preotul, după cuvântul Mântuitorului: „Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, vă trimit și Eu pe voi. Și zicând acestea a suflat asupra lor și le-a zis: Luați Duh Sfânt. Căroră veți ierta păcatele le vor fi iertate și căroră le veți ține ținute vor fi” (Ioan 20, 21-23). „Oricâte veți lega pe pământ vor fi legate și în cer, și oricâte veți dezlega pe pământ vor fi dezlegate și în cer” (Matei 18, 18).

32. Valoarea banului muncit

După felul cum cerea bani și după ușurința cu care îi cheltuia pe lucruri de nimic, pe care chiar de a doua zi le arunca, tatăl unui copil înțelese că acesta nu prețuia banul pentru că nu-i cunoștea valoarea. Gândi atunci că trebuie să-și corijeze copilul, cât încă nu este prea târziu. De aceea, când îi mai ceru bani, tatăl îi răspunse:

- Am observat că nu știi valoarea banului și de aceea irosești atât de repede ceea ce eu câștig atât de greu. Ești copilul meu și pentru tine muncesc dar aș fi vrut să chibzuiești când cheltuiești banul ce ți-l dau. Uite aceștia sunt banii pe care îi vrei, dar cred că îi vei risipi cu ușurință ca și până acum.

- Nu tată, nu-i voi mai risipi! Eu știu că tu muncești din greu pentru acești bani, spuse băiatul cu ochii ațintiți la mâna tatălui.

- A-ți da ție banii este ca și cum i-aș arunca în foc. Uite așa!

Și cu adevărat aruncă bancnota în focul ce ardea în vatră. Băiatul amuți și înlemni privind dezamăgit, când la tatăl său, când la banii ce ardeau. Văzând că n-a schițat nici-o mișcare, tatăl îi spuse întristat:

- Acum am văzut cât prețuiești tu, banul! Pleacă din ochii mei, trântorule! Să mi te mai arăți doar atunci când vei fi în stare să-ți câștigi pâinea pe care nu știi s-o prețuiești! Când vei câștiga bani din munca ta, să vii la mine, dar până atunci nu ești fiul meu!

Năucit de această neașteptată situație, băiatul ieși în stradă, pornind agale prin oraș. De la o vreme începu să întrebe ici și colo, sperând că va găsi ceva de lucru. După multe căutări se îndură de el brutarul din cartierul lor, ce-l cunoștea pe tatăl său. Acesta îl primi ca ucenic punându-l, fără milă, la grele munci: căra și spărgea lemne și cărbuni, căra sacii cu făină, mătura curtea și brutăria, căra apă, spăla cazanele cele mari de aluat ș.a.

După o săptămână, primi prima simbric: o bancnotă ca și cea care fusese aruncată în foc. Merse acasă cu sufletul la gură și se înfățișă cu bucurie tatălui său. Acesta își stăpâni înduioșarea ce-l cuprinse și nu pomeni nimic de grija ce-i măcinase o săptămână întreagă sufletul său pentru fiul pe care, pentru prima oară, nu-l avea acasă. Când băiatul îi arătă banii câștigați, tatăl îi luă în mână, uitându-se la ei, după care îi aruncă și pe aceștia în foc. Băiatul, care nu-și scăpase tatăl din ochi, dorind să-l vadă bucurându-se, se repezi și băgând mâna în foc îi scoase imediat.

- Tată, ce faci tată? Am muncit o săptămână pentru banii ăștia! spuse agitat și amărât, băiatul.

- Așa da, băiete, abia acum, muncind, ai învățat să-i prețuiești valoarea! Acum, știi că o să-l și cheltuiești cu chibzuință. Numai banul muncit are preț, de aceea ți-ai și ars mâinile ca să-l scoți din foc.

33. Cei doi vecini

Vaca unui om, rupându-și legătura, intră într-o zi în ogorul țăranului vecin. Acesta, om aspru și zgârcit, după ce bătu bine animalul, îl închise o vreme, ținându-l flămând. În timpul acesta, stăpânul vacii alerga încolo și încioace căutând-o, sub privirile vecinului ce tăcea cu răutate. Abia a doua zi scoase vaca din grajd flămândă și bătută și i-o dădu, spunându-i:

- Vaca ta mi-a distrus ogorul! Dacă o mai prind odată pe ogorul meu să știi că o să-i primești numai pielea. Acum ia-o, până nu mă răzgândesc!

- Iartă-mă, vecine, că ți-am făcut supărare cu vaca asta! Animalul nu-i vinovat, el se hrănește neștiind că e ogorul meu sau al tău, eu, însă, am greșit nepăzind-o.

S-a întâmplat, însă, că după câteva zile turma de oi a celui cu ogorul, intră pe semănăturile celui alt, iar caprele îi stricară și gardul, pe care s-au urcat să mănânce lăstari. Găsindu-le și cunoscându-le, stăpânul semănăturilor le scoase afară și le băgă într-un țarc al lui, unde le dădu câteva brațe de iarbă, zicându-și în sine:

- Animalul e animal, ce minte are el să cunoască unde e voie și unde nu e voie, el aleargă după mâncare. Dar, ca să nu umble ceasuri întregi după ele, sau, Doamne ferește, să le piardă, le închid aici, și, când o veni vecinul acasă, am să-l chem să și le ia. Și, cu inima lui bună și judecata sănătoasă, aduse și apă, pentru a adăpa animalele cele străine. Spre seară, când vecinul se întoarse acasă, se duse și-l chemă să-și ia oile. Stânjenit, acesta îngăimă niște mulțumiri și vru să lovească animalele vinovate, dar omul cel milos îi zise:

- Lasă-le, vecine, ce știu animalele! Crezi că ele vor pricepe de ce sunt bătute?

- Iartă-mă, i-a răspuns celălalt, mi-e rușine și ciudă în același timp, că atunci

nu mi-am stăpânit mânia și ți-am bătut vaca.

Blândețea și nerăutatea celuiilalt îl biruiseră.

34. Ecoul vieții

Într-o zi, pe când se aflau cu părinții la munte, la bunici, după o ceartă cu fratele său cel mai mic, un copil ieși mânios afară și mergând într-o latură a casei, se apucă să strige:

- Te urăsc! Te urăsc!

Atunci, auzi înspăimântat cum cineva îi răspunde: „Teee urăăăsc, teee urăăăsc...”. Speriat, se năpusti în casă și plângând îi zise tatălui cele petrecute. Tatăl îl liniști, îl chestionă și mergând împreună la locul cu pricina îi spuse:

- Ia strigă acuma tare, „te iubesc!”.

- Te iubesc! strigă, băiatul.

Ecoul îi răspunse la fel: Te iubesc!

Abia atunci micuțul se destinse: nimeni nu-l mai ura!

- Fiule, acum ești mic, dar trebuie să ții minte toată viața: cum faci, așa ți se răspunde! Mai mult, iubindu-i pe oameni, aceștia te vor iubi și ei pe tine. Dumnezeu, Care îi iubește foarte mult pe toți oamenii, te va iubi și pe tine pentru aceasta.

Fapte-nalte nu vei face, când mereu înoți în rele:
Viermii nu pot niciodată străluci ca niște stele...
Binele și adevărul dacă scop le ai mereu,
Stai pe muntele de unde poți să vezi pe Dumnezeu.

35. Copilul binecrescut

Trei femei s-au întâlnit odată la o fântână. Și vorbind ele, ba de una, ba de alta, se tot apropiau de casă. În calea lor, întâlniră un grup de copii, printre care erau și băieții lor, care jucau foarte aprinși mingea. Atunci, una dintre ele, zise:

- Ia uitați-vă la băiatul meu, e neîntrecut la acest joc! Fără el, ceilalți băieți nici nu încep jocul. Toată ziua mi-l cheamă și mă roagă să-l las cu ei. E ca un șef printre ei. De altfel, se și vede ce bine e dezvoltat! mai adăugă mama, privindu-și cu drag odorul.

- Al meu e mai slăbuț, dar e așa de priceput la toate și așa de bun la carte, că nici nu mă gândesc că nu se va descurca în viață! Și mie îmi bat, toată ziua, copiii în poartă, căutându-l pe băiat, dar ca să le ajute la lecții, zise, un pic înțepată, o altă mamă.

Cea de-a treia privind cu bucurie spre copiii ce se jucau spuse:

- Ce bine că sunt sănătoși, veseli și fericiți. Să mulțumim lui Dumnezeu că este pace și avem pâine să-i creștem.

Dar nu spuse nimic de copilul ei care, în acest timp, dezlipindu-se de lângă

ceilalți, alergă la mama sa, luându-i din mână găleata cu apă. Această femeie avea într-adevăr cel mai bun copil dar, smerită, nu se lăuda niciodată cu el. Ea se bucura de pacea în care Dumnezeu îi dăduse să-și crească copilul, iubind în același timp în toți copiii pe copilul său. Ea nu vorbea dar, în locul ei, vorbeau faptele: copilul pe care-l crescuse cuviincios și în frica lui Dumnezeu.

Cel care cinstește pe tată, se va curăța de păcat. Și ca acel care stânge comori este cel care o cinstește pe mama sa.

Cel care mărește pe tată, va avea viață lungă, și cel care se teme de Domnul cinstește pe mama sa.

Cu fapta și cu cuvântul cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, ca să-ți vină binecuvântare de la ei.

Că binecuvântarea tatălui întărește casele fiilor, iar blestemul mamei le dărâmă până în temelie. (Cartea înțelepciunii lui Isus, fiul lui Sirah (Ecclesiasticul) 3, 3, 6, 8-9)

36. Vinovatul dovedit

Într-un târgușor, unde toată lumea se cunoștea, era un brutar respectat pentru pâinea ce o făcea, o pâine albă și foarte gustoasă. De aceea și brutarului îi sporea averea și, încet-încet, a început să-i placă mai mult banul decât frica de Dumnezeu. De la o vreme i se păru că bucățile de unt, cumpărate de la un țăran, sunt mai mici decât se cuvenea. Căci se înțelesese cu acesta la un preț pentru kilogramul de unt. Luă o bucată și o cântări: și ce să vezi, aceasta avea doar 900g. Înfuriat la culme că un țăran îl nesocotește, păcălindu-l în „chiar casa lui”, brutarul porni repede cu untul în mână spre judecător, unde îl pârî pe înșelătorul său, chemându-l la judecată.

- Tu ești cel care îi vinzi brutarului untul acesta? îl întrebă judecătorul.
- Eu îi vând în fiecare săptămână dar nu știu de cumpără numai de la mine, zise țăranul.
- Numai de la tine cumpăr, hoțule, și tu mă înșeli cu nerușinare! Pușcăria o să te...

Dar judecătorul îl întrerupse pe brutar și întorcându-se spre țăran îl întrebă:

- Spune, cât trebuie să cântărească fiecare bucată de unt, pe care i-o vinzi brutarului?
- Un kilogram, domnule judecător!
- Spune, brutarule, cât cântărește untul cumpărat?
- Numai 900 gr! Am adus în fața judecății untul întreg.
- Măi țărane, crezi că brutarul a luat din bucata asta de unt?
- E întreagă, domnule magistrat și cântărește 1 kg pentru că atâta cântărește pâinea brutarului! Eu sunt om sărac și mă hrănesc vânzând din laptele vacuțelor mele.

Atâta am. Iar bucățile de unt le fac de 1 kg ca să le pot vinde. Am o cumpănă, care nu are greutate. Într-o parte pun untul și în cealaltă pun o pâine de-a brutarului, care și el o spune, că are 1 kg. Când cumpăna e dreaptă, iau untul și-l pun în coș. Domnule judecător sunt nevinovat de înșelăciune, iar de am făcut strâmbătate din neștiință, hotărâți cum vă va lumina Dumnezeu!

Ascultând acestea, brutarul lăasă, înmărmurit, ochii în jos. Atunci judecătorul trimise pe aprod (aprod = slujbaș administrativ) să aducă o pâine de-a brutarului pe care, cântărind-o, văzu că trage 900 grame. De aceea, la închisoare îl trimise pe brutarul cel necinstit care, înșelând pe alții, s-a înșelat pe sine și și-a luat plata după măsura necinstei, iușimii și nemilostivirii sale.

Toate trupurile-au suflet dar, dacă luăm aminte,
Înțelegem, că nu toate sufletele au și minte!
Căci, de-ar avea toate minte, toate ar căuta mereu
Căile ce duc de-a dreptul către bunul Dumnezeu.
Și-ntre oameni, n-ar sta nimeni pe-al său frate să-l înșele:
Ar fi numai cele bune, fără-a mai fi cele rele;
Și toți oamenii, sub soare, fericiți și-ar duce veacul,
Fără ca să mai suspine nici un ins, precum vrea dracul.

37. Copilul și hainele

O mamă a plecat de acasă și a lăsat unei îngrijitoare copilașul ei, împreună cu hainele lui.

- Uite, doică, acesta este copilul, și aici sunt hainele lui.

Reîntorcându-se mama, doica i-a predat numai hainele copilului, zicându-i cu seninătate:

- Iată aici sunt hainele copilului, spălate și îngrijite. Copilul însă s-a prăpădit; nu are importanță cum, dar uite, vezi? Hainele lui sunt în cea mai bună rânduială.

Ce credeți voi că a zis mama copilului?

Așa e și cu noi. Domnul Dumnezeu ne-a dat în seamă un copil (sufletul) și hainele lui (corpul). Ce se va întâmpla oare cu acel nebun care în ziua judecății va zice:

- Uite Doamne, aici sunt hainele, adică, aici este corpul pe care mi l-ai dat; l-am îngrijit, l-am spălat, l-am îmbrăcat.
- Dar copilul Meu, sufletul, unde este?
- Acela, Doamne, s-a prăpădit.

Vai aceluia care în ziua judecății numai acest răspuns îl va putea da. „Căci ce va da omul în schimb pentru sufletul său?”.

Mitropolitul Veniamin Costache (1768 - 1846) pe toți îi învăța astfel:

„Nu vă scumpiți la cele ce sunt pentru folosul sufletului, pentru îmbrăcămintea, podoaba și hrana lui. Că, precum se hrănește trupul acesta stricător și muritor din bucatele acestea stricăcioase, așa se hrănește și sufletul cu cuvântul lui Dumnezeu, cu pildele, cu istorioarele și Viețile Sfinților. După cum trupul, dacă nu

mănâncă bucatele cele potrivite lui, după o vreme nu mai poate fi viu, și moare, tot așa este și cu sufletul care nu se hrănește cu citirea dumnezeieștilor Scripturi, cu Viețile Sfinților și cu tot cuvântul lui Dumnezeu, nu mai poate fi viu nicidecum, ci este mort, înainte de moartea trupului”.

38. Comorile fiecăruia

Un boier, cu mult pământ, îi chema la lucru numai pe țăranii săraci, plătindu-i prost și bătându-și ades joc de ei. Într-o zi, când tocmai își inspecta moșia, întâlni un țăran care i se părea boierului că nu era destul de umil în fața sa. Înfuriat, boierul începu să-i zică stropșit:

- Măi, opincă, ce te ții așa semeț? Știi tu cine sunt eu?
- Țăi fi boier, cucoane!
- Sunt boierul cel mare, măi opincă! Tot pământul ce-l vezi în jurul tău, și cel pe care calci tu acum e al meu! Nici pe drum n-ai voie să mergi, dacă nu îți permit eu! Ale cui sunt pădurile din zare, livezile și conacul, bă opincărule? Ale mele! Tot ce vezi e-al meu, bagă bine în cap, și ți-l pleacă când mă vezi!
- Dar acela, boierule, e tot al dumatăle? zise țăranul, arătând cu mâna spre cer. Și, spre furia boierului, țăranul adăugă:
- Acela e al meu, boierule, și nu poți să mi-l iei cu nici un zăpăc, zise țăranul, cel isteț și credincios lui Dumnezeu, boierului închiudat care, amuțind, rămase uimit și umilit.

39. A doua șansă

Un preot avea doi fii, care nu se prea înțelegeau între ei, fiecare încercând să țină numai pentru el ceea ce ar fi putut da și fratelui său. Vrând să-i vindece de acest obicei, preotul le spuse într-o zi următoarea pildă:

Trăia odată un om bogat, care niciodată nu se îndura să dea ceva unui sărac, încă nici pe fratele său de sânge, care era în nevoie, nu îl miluia. După moarte, sufletul i-a fost dus în iad. Abia acolo simți el lipsirea de Dumnezeu și chinuindu-se în flăcările de fum arzătoare, între fețele întunecoase și înfricoșătoare ale dracilor, în întunericul, reaua putoare și toată necurăția iadului, începu a se tângui și a plânge cu amar, rugându-se lui Dumnezeu să se milostivească față de el. Tot timpul se căina și striga că nu mai este egoist ca altădată. Și, în timp ce se tot căina el, Dumnezeu trimise un înger care îi spuse:

- Bucură-te, omule, că rugăciunea și milostenia făcute pentru tine de fratele și soția ta, au ajuns la Dumnezeu, înseamnă că te-ai schimbat, după cum tot strigi. Iată Dumnezeu îți mai dă o șansă să scapi din iad: îți trimite acest fir pe care, dacă te urci, ajungi în rai.

- M-am schimbat, m-am schimbat, strigă omul, și se repezi la fir, începând să se cațere pe el.

După o vreme însă, observă că firul se subțiază și începu să-i fie teamă că se va rupe și va cădea înapoi. Uitându-se puțin în jos văzu, cu negrăită spaimă, că o mare mulțime de păcătoși urca după el, pe același fir. Disperat, începu să strige la ei și chiar să-i împingă jos strigând:

- Dați-vă jos, e firul meu, o să mi-l rupeți! Dați-vă jos, nu vreau să cad înapoi din cauza voastră!

Și atunci... firul se rupse... și toți căzură înapoi în iad. Omul nostru, plângând,

strigă către înger:

- Sfinte îngere, ai văzut că din cauza lor mi s-a rupt firul. Cere lui Dumnezeu să trimită alt fir și păzește-l ca să nu se mai urce și alții pe el.

- Asta nu se mai poate!

- De ce? Doar ai văzut că nu din cauza mea s-a rupt! Nu-i drept! N-am nici-o vină!

- Ba-i drept! Tu ai repetat acum ceea ce o viață întreagă ai făcut pe pământ. În egoismul tău, ai împins și ai alungat pe alții ca să nu aibă parte cu tine din ceea ce ți-a dat Dumnezeu. Mereu spui: „firul meu”, după cum și pe pământ ai spus: „casa mea, pământul meu, banul meu și altele asemenea”, negândindu-te că Dumnezeu ți le-a dat pe toate, și erai dator să le împarți cu ceilalți oameni care, și ei, sunt fiii lui Dumnezeu. Dacă Domnul dă unuia mai mult și altuia mai puțin, aceasta o face ca să mijlocească între voi legătura dragostei, ca să împărțiți ceea ce vă dă, din milostivirea Sa. Firul de acum a fost firul credinței și al dragostei. El putea ține tot iadul. Dar și aici, unde vezi și simți cu adevărat răsplătirea cea veșnică pentru faptele tale cele rele, tot rău și egoist ai rămas. Vezi că Dumnezeu e drept și pentru dragostea altora a vrut să te miluiască? Tu însă nu ai vrut să te schimbi deci tu nu ai vrut să ieși din iad. Cum să fii, atunci, mântuit cu sila? Căci nimic necurat nu va intra în rai. Neascultători, asemeni lui Adam, voi nici-o poruncă nu împliniți, neiubind pe Dumnezeu și zidirea Lui. Voi sunteți precum catârii care, fiind trași spre pășune, se înfig cu picioarele în pământ și nu vor cu nici un chip să meargă. După măsura ta, tu iarăși ai fost necredincios, căci ți s-a spus: „de te urci pe acest fir, ajungi în rai”, așa cum ți se spunea și pe pământ: „de faci voia lui Dumnezeu, ajungi în rai”. Tu n-ai avut credință, nici atunci, și nici acum. Dacă Dumnezeu a făcut pogorământ (pogorământ = îngăduință, a fi îngăduitor) ca să-ți mai dea o șansă, oare nu avea puterea, El care ține cerul și pământul, să facă să țină și firul ce ți l-a trimis?

Dragi copii, când Dumnezeu l-a făcut pe om, l-a făcut după chipul și după asemănarea Sa, adică nemuritor (veșnic) și plin de dragoste sufletească față de toți cei din jurul său. Dar când omul a greșit, a trebuit să iasă din Rai, pentru că omul nu mai era asemenea cu Dumnezeu, devenise egoist, rău.

De aceea, pentru a fi asemenea cu Dumnezeu, noi trebuie să luptăm aici pe pământ cu toate patimile noastre pentru a scăpa de ele, iar când va rândui Dumnezeu să ieșim din lumea asta, agățați de firul credinței, să nu care cumva să ne tragă în jos patimile ca pe omul cel din iad. Să ne ferească Dumnezeu!

Aur mult când ai în pungi,
Îți ajută-n iad s-ajungi,
Dar din iad el niciodată
Nu mai poate să te scoată.

40. Bunicul de vorbă cu nepoții

- Nicolae, ai fost tu astăzi, duminică, la biserică? Oare cum se face că eu nu te-am văzut? Întrebă pe nepotul său bunicul, un bătrân evlavios și respectat de toți.

- N-am avut timp, bunicule - răspunse Nicolae, înroșindu-se și plecându-și ochii în fața privirilor serioase ale bătrânului. Mi-am învățat lecțiile, că pe mâine ni s-a dat foarte mult de învățat.

- Oare chiar așa de mult încât nici la biserică n-ai avut timp să te duci?

- Foarte mult, bunicule!

- Ce bine ar fi dacă ai înțelege tu cât de mult nu-mi place mie asta! Eu nu mă pot împăca de loc cu aceia care privesc cu nepăsare la asemenea lucruri importante, cum e mergerea la biserică. E într-adevăr de mare laudă când un băiat se ocupă cu sârguință de lecțiile sale și se silește să le învețe și să le știe.

Dar de bună seamă nici un om cu mintea întreagă nu te va lăuda, că timpul ăsta prețios în care bunii creștini se adună cu mic cu mare în biserica lui Dumnezeu, pentru a se ruga împreună și a mărturisi înaintea lui Dumnezeu recunoștința lor pentru nenumăratele binefaceri primite de la El, tu l-ai întrebuițat la lecțiile tale. Nu, prietene, asta nu e de laudă. Ascultă-mă pe mine. Tu știi că eu te iubesc și din tot sufletul îți doresc binele și fericirea. Niciodată să nu-ți îngădui, în afară de mare nevoie, de a nu merge duminica și în alte sărbători la biserică, și să întrebuițezi la alte ocupații timpul care ne este dat pentru slujba dumnezeiască de obște.

Eu am trăit mult în lumea asta și multe am văzut; dar îți mărturisesc că niciodată n-am văzut ca aceia care, sub un motiv sau altul, au părăsit slujba dumnezeiască și s-au ocupat în acel timp de lucruri lumești, ar fi niște oameni serioși sau în care să-ți pui încrederea.

Omul cumsecade găsește timp pentru toate. El întotdeauna are timp și pentru rugăciunea casnică; și la biserică vine la începutul slujbei, iar la treburile sale are mai mult spor decât alții. El găsește timp și pentru plimbare, ba are timp de stat la sfat și cu prietenii.

Slujba dumnezeiască cea de obște (Sfânta Liturghie), adică la un loc cu ceilalți oameni, e de mare preț și foarte binefăcătoare pentru noi, iar cel ce o ocolește sau o cercetează fără o evlavioasă tragere de inimă este un mare vrăjmaș al lui însuși.

Domnul nostru Iisus Hristos, din nemărginita Sa iubire către noi, a făgăduit să fie de față, cu harul Său, acolo unde sunt doi sau trei adunați în numele Lui. Dar unde oare se pot întâlni așa de mulți oameni adunați în numele Lui, dacă nu în biserica lui Dumnezeu și de aceea unde oare poate simți mai bine sufletul evlavios prezența lui Dumnezeu?

- Dar, bunicule, tu singur mi-ai spus de mai multe ori că Dumnezeu e pretutindeni, nu numai în biserică, ci și în fiecare casă și în tot locul - zise Nicolae.

- Da, tot așa spun și acum, că Dumnezeu e pretutindeni; dar în biserică toate ne pomenesc de El, de Maica Domnului, de puterile cerești și de toți Sfinții care au luptat aici pe pământ ca să fie bine plăcuți Domnului. Deci în biserică e numai Dumnezeu singur și sfinții Lui, pe când în alte locuri toate ne pomenesc de prezența Lui mai mult din ceva pământesc; prezența Lui este ascunsă minții noastre preocupate de lucruri pământești, de interese pământești, de plăceri, de neplăceri și de tot felul de amărăciuni pământești.

De aceea în biserică sufletul nostru este pătruns mult mai adânc de simțământul prezenței lui Dumnezeu, în comparație cu alte locuri. Deci acolo în biserică noi simțim mai bine legătura noastră cu Dumnezeu, cât și iubirea și bunătatea Lui față de noi.

Eu îți spun toate astea după cele trăite de mine, deci nu numai citite, ci trăite,

căci asta înseamnă a fi ortodox - urmă mai departe bunicul. Nicăieri nu m-am simțit mai aproape de Dumnezeu; nicăieri n-am cunoscut eu mai bine datoriile ce îmi revin și însemnătatea lor; dar de asemenea nicăieri n-am simțit eu așa mângâiere și ușurare în zilele de durere, ca în biserica lui Dumnezeu, în timpul Sfintei Liturghii când se aduce Sfânta Jertfă cea fără de sânge.

Negreșit, eu trebuie să recunosc că nu sunt în stare să mulțumesc îndeajuns Făcătorului meu, că viața mea s-a scurs în fericire, deși pe pământ nu-i nici o fericire statornică. De aceea și mie, la rândul meu, mi-a fost dat să beau din cupa cea amară, și în viața mea luminoasă au fost și clipe întunecate, când întristarea punând stăpânire pe suflet, încerca să-l arunce în deznădejde și să zguduie credința lui în purtarea de grijă a lui Dumnezeu.

Dar mă duceam la Sfânta Liturghie, mă rugam lui Dumnezeu și simțeam cum privirile mi se înseninau, nădejdea în Dumnezeu se întărea, inima se simțea ușurată și mă întorceam acasă liniștit.

De aceea, eu când trec pe lângă bisericile lui Dumnezeu, sau mă gândesc la ele, totdeauna ele mi se înfățișează ca niște limanuri line, ridicate pe lângă marea cea furtunoasă a vieții. Ferice de acela căruia neștiința, mândria minții și voința stricată nu-i taie calea spre intrarea lor.

Iar eu știu multe întâmplări de acelea - zise mai departe bătrânul - care mă întăresc în credința că Tatăl Ceresc, fiind de față pretutindeni, binevoiește să fie cu bunătatea Sa îndeosebi în biserică, unde se aduce pentru noi Jertfa cea mare și fără de sânge. După ce tu îți vei termina lecția, am să-ți spun una din aceste întâmplări, care pentru mine are o mare însemnătate și de bună seamă va fi și pentru tine vrednică de ținut minte spre o mai mare credință și smerenie.

Nicolae îl iubea foarte mult pe bunicul său și avea deplină încredere într-însul, încât nu avea nevoie de nici o dovadă pentru adevărarea și întărirea celor spuse de dânsul. Povețele și sfaturile lui pătrundeau adânc în sufletul nepotului, căci povestirile bunului și blândului bătrân erau întotdeauna așa de interesante, de plăcute și de atrăgătoare și spuse cu atâta simțire, încât toți ai casei, și mici și mari, doreau ca să-l asculte.

Iar Nicolae, ca să poată cât mai degradă să audă o povestire nouă și interesantă, îndată după masa de prânz se apucă să-și facă lecțiile, iar pe la ora șase după-amiază le termină.

Alergă apoi la bunicul său și lingușindu-se pe lângă dânsul, îi spuse:

- Bunicule, ai făgăduit să ne povestești ceva.
- Dar cu lecțiile cum stăm? - întrebă bunicul.
- Le-am învățat - se grăbi cu răspunsul nepotul.
- Păi cum... așa degrabă? - zise bunicul plin de neîncredere. Eu credeam, frățioare, că tu n-ai să scapi de ele nici la noapte, și îți mărturisesc că am făcut păcate, căci am judecat pe profesorii care dau lecții așa de multe și grele încât bieților elevi nu le mai rămâne timp nici să-și îndeplinească cea mai de seamă îndatorire a lor, de a merge la biserică și de a participa la Sfânta Liturghie.

Nu, Nicolae, n-am să-ți povestesc nimic. Eu ți-am făgăduit aceasta numai pentru ca să mă încredințez dacă e adevărat că ți s-au dat lecții așa de mari. Și iată că acum văd că Nicolae și-a îngăduit să spună minciuni bunicului său, și aceasta numai pentru că i-a fost lene ca să vină la biserică. Așa se întâmplă întotdeauna, cum ai făcut o faptă rea, cum imediat se alătură și alta la ea.

- Bunicule, te rog să mă ierți, și fii încredințat că Nicolae, nepotul matalui, altădată nu își va mai îngădui una ca asta. Încă o dată, te rog, iartă-mi această greșală, îți promit că mă voi duce mâine să mă spovedesc la părintele la biserică, dar pentru vina mea

nu lipsi pe ceilalți de dorința de a te asculta, pentru că și Mihaela, Costică și Mihăiță ard de nerăbdare să te asculte.

- Ei, dacă-i așa, întrucât mi-ai promis că te vei spovedi la preot și că nu vei mai spune minciuni, că vei merge la biserică, n-am ce mă face; nu pot să nu te iert și să nu îndeplinesc dorința unor așa ascultători. Fugi dară și spune-le și lor să vină încoace.

Copiii, cum veniră, se și așezară cât mai aproape de bătrân ca nu care cumva să le scape ceva din cele ce le va spune el:

- Într-un târgușor, foarte îndepărtat de Iași, trăia acum vreo șaptezeci de ani o văduvă săracă cu trei copilași mititei. Bărbatul ei murise de tânăr și o lăsase pe ea cu trei copii fără nici o stare materială.

Multe necazuri și amărăciuni a văzut văduva asta nefericită în viața ei. Dar fiind crescută de părinții ei în frica lui Dumnezeu, ea suferea toate lipsurile și neajunsurile cu răbdare, cu toată supunerea din partea ei după voia lui Dumnezeu și niciodată nu-și pierdea nădejdea în purtarea de grijă a lui Dumnezeu.

Între acestea, câștigându-și sărăcăcioasele mijloace de trai cu mari osteneli și eforturi, ea nici nu prinse de veste că sănătatea ei se zdruncina și se destrăma cu fiecare zi care trece.

Într-o dimineață, ea simți o slăbiciune în tot trupul, fapt care o puse pe gânduri și începu să se gândească la viitorul ei și al copiilor, viitor care i se înfățișă foarte înfricoșător. Se vedea parcă doborâtă la pat din cauza bolii, copiii îi cereau de mâncare, dar nimeni n-avea ce să le dea, iar ajutor nu vedea de la cine să ceară. Se gândea că o să moară din cauza bolii, iar copiii vor rămâne fără nici o îngrijire, rătăcind de la o casă la alta, negăsind nicăieri o inimă de părinte și un adăpost și vor ajunge în viață niște oameni netrebnici și fără nici un căpătâi.

Altădată, când o păleau întristările, ea își găsea liniște și întărire în lacrimi și

rugăciuni către Bunul Dumnezeu.

Acum însă privirea ei nu se îndrepta către cer, iar lacrimile nu mai curgeau din ochii ei. Gândurile negre, fugărindu-se unele pe altele, îi cuprinseseră sufletul și o aruncară în mare deznădejde.

La un moment dat, clopotul mare al bisericii o trezi din acele gânduri negre și ea își aduse aminte că ziua aceea era zi de sărbătoare. Se uită pe fereastră afară și văzu că lumea cu mic cu mare se ducea la biserică. Se îmbracă și ea și se duse, dar de data asta nu cu acea râvnă și dragoste cum făcea altădată, ci așa mai mult din obișnuință.

În biserică, la început, ea nu se rugă aproape de loc: întristarea și gândurile negre îi împietriseră inima, lipsind-o de putința de a se ruga.

Dar preotul, cu adâncă umilință și smerenie, spuse: „și pentru ca să ne izbăvim noi de tot necazul, mânia, primejdia și nevoia, Domnului să ne rugăm” - atunci ea parcă deșteptându-se dintr-un coșmar, își reveni în sine, iar lacrimile începură să curgă din ochii ei, și din toată inima repetă după preot rugăciunea care urmă după aceea: „Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește pe noi, Dumnezeule cu harul Tău”, căzu la pământ și strigă în gând cu foarte multă durere către Domnul, cerând ajutor și ocrotire.

Lacrimile care curgeau șiroaie îi ușurară pieptul său cel apăsător; sufletul i se însenina iar în inimă simți o alinare. Sfintele cântări și rugăciuni, citirea Evangheliei, aducerea Jertfei celei fără de sânge pentru toți și pentru toate, stârni din nou în sufletul ei nădejdea în ajutorul lui Dumnezeu și repetă de câteva ori singură ca pentru sine: „Nu, Doamne. Tu nu mă vei lăsa fără ajutor; Tu, cel ce dai hrană la toată făptura, nu vei lăsa nici copiii mei să moară de foame. Tu ești Tatăl și sprijinul orfanilor și al văduvelor! Maica Domnului, grabnică Mijlocitoare, mi-lostivește-Te spre o nenorocită ca mine și-mi trimite mângâiere la necaz”.

Și Dumnezeu, în marea Lui bunătate, auzi rugăciunea ei cea fierbinte și se

milostivi asupra nefericitei văduve.

În timpul când ea își revărsa lacrimile înaintea Bunului Dumnezeu din sufletul ei cel zdrobit, ea nu observă pe nimeni din cei ce erau în jurul ei, dar pe ea o observase un bogat, care deși nu era cunoscut ca mare făcător de bine, Dumnezeu pusese în inima lui cea încălzită de rugăciune gândul bun și hotărârea de a ajuta pe nefericita văduvă, dacă-i va fi cu putință.

Întorcându-se de la biserică, văduva a fost întâmpinată în ușa căsuței sale de fiica cea mai mare în vârstă de șase ani, care sărea de bucurie și striga: „Mămică, ne-au adus bani”. Era o sumă foarte mică, pe care trebuia să o primească pentru niște lucruri de vreo două săptămâni. Aflându-se în culmea sărăciei și a nevoii, ea primi și această mică sumă ca pe o milă dumnezeiască, ca pe un răspuns la rugăciunile ei pline de lacrimi.

Dar Dumnezeu a binevoit să-i arate mila și purtarea Lui de grijă în alt fel și să pună capăt acelei stări nenorocite în care se zbătea ea.

Pe la ora șase după-amiază, veni la dânsa o femeie bine îmbrăcată, sub motivul ca să-i dea ceva de lucru, dar de fapt voia ca să afle starea ei cea necăjită. Aceasta era femeia acelui om bogat pe care Dumnezeu îl mișcase în biserică ca să o ajute.

După ce a vorbit cu văduva, ea a aflat că aceasta n-are nimic, că nu primește nici un ajutor și prin muncă grea câștigă prea puțin pentru a se putea hrăni pe ea și pe copiii ei. În căsuță se putea vedea peste tot cea mai mare sărăcie. Copiii erau însă îmbrăcați curăței și erau așa de cuviincioși și de isteți că de la cea dintâi privire îți erau dragălași și te umpleau de milă.

Toate vorbeau în favoarea nefericitei văduve, toate te îndemnau să îi vii în ajutor.

„Nu - se gândi atunci femeia cea de neam bogat - tu nu trebuie să te chiniești într-o asemenea sărăcie; tu meriți o soartă mai bună. Dumnezeu ne-a binecuvântat pe noi

cu destulă avere și pentru noi nu este nici o greutate să te scoatem din asemenea mizerie”. Ieșind din casă, ea rugă pe văduva cea săracă să vină a doua zi la dânsa pentru a-i da de lucru și să ia neapărat cu dânsa și pe micul copil Sandu, un copilaș de cinci ani care-i plăcu foarte mult și căruia ea îi făgăduise să îi dea o frumoasă jucărie.

După ce petrecuse pe neașteptata musafiră, la întoarcere mama zise copiilor săi:

- Copii, să știți că Dumnezeu e milostiv cu noi. Numai El ne-a trimis pe femeia asta atât de bună și aducătoare de mângâiere, care a făgăduit să-mi dea mereu de lucru și să ne dea pe el o plată mult mai mare decât îmi plăteau până acum alții.

- Iar mie mi-a făgăduit că-mi va da o jucărie frumoasă - zise Sandu. Mămică, spune-mi ce jucărie oare o să-mi dea ea?

- Crede-mă că nu știu, dragul mamei, dar cred că va fi frumoasă și o să îți placă.

- O, mămica mea, ce jucărie am să am eu, dar o să v-o dau și vouă, Petrică și Mărioară, și o să ne jucăm cu toții împreună.

Discuția despre cum se vor juca copiii cu jucăria cea promisă ținu până seara târziu, iar biata mamă era plină de bucurie, și din când în când se amesteca și ea în efortul copiilor cu privire la jucărie, apoi își îndrepta gândurile și inima sa recunoscătoare către Bunul Dumnezeu.

- Așa, copiii mei, spuse bunicul, oamenii săraci adesea sunt mai recunoscători și mai mulțumitori înaintea lui Dumnezeu decât cei bogați și știu mai bine decât aceștia să se bucure în viață, cu toate lipsurile pe care le au ei de bunurile cele pământești.

Acești oameni se bucură de orice lucru de nimic, în timp ce oamenii bogați,

din pricina belșugului și a îmbuibării, câteodată nu simt nici o plăcere și nici o mulțumire în lucrurile din jurul lor, de fapt ei oftează în mijlocul desfătărilor.

Aceasta pentru ei este o dureroasă pedeapsă, pentru că nu știu ca să păzească în toată măsura poruncile lui Dumnezeu și să împartă cu alții acele lucruri cu care Dumnezeu i-a binecuvântat cu o așa de largă mână.

A doua zi - continuă bunicul - săraca văduvă, împreună cu copilașul ei se înfățișă la cucoana cea bogată, ce venise pe neașteptate la ea și află că aceea era femeia unui om foarte bogat și cunoscut în toată lumea, și care, în orașul lor, aveau o fabrică mare și venea aici numai vara.

Cucoana o primi cu foarte multă blândețe și plăcere, rugând-o în același timp să o ierte că n-a apucat încă să-i gătească ceva de lucru, dar îi făgădui că-i va trimite mai pe urmă. Apoi luă pe fiul ei și-l duse la bărbatul său, care nu se mai sătura să-l privească și să vorbească cu dânsul, iar la despărțire cucoana dădu băiatului un minunat și frumos berbecuț cu o bogată zgardă la gât. Pentru întreținerea berbecuțului le dădu o pungă bătută în mărgele, plină cu bani, după ce-l făcu pe copil să tăgăduiască că va veni în fiecare zi să se joace cu berbecuțul în grădină la ei.

Mulțumind binefăcătoarei sale, văduva se minuna de o așa de blândă și prietenoasă primire; iar copilul de bucurie sări tot drumul, la întoarcere acasă, jucându-se cu berbecuțul său.

O dată ajunsă acasă, în pungă găsi o sumă de bani de argint și o mică scrisorică în care se spuneau următoarele: „Aflând de necazul, de sărăcia și de purtarea ta cinstită, împreună cu soția am hotărât să-ți dăm în fiecare an pentru trai o părțică din cele cu care Dumnezeu ne-a binecuvântat. Nădăjduim că prin aceasta se va ușura starea ta necăjită. Nouă să nu ne mulțumești pentru aceasta. Bunul Dumnezeu mi-a spus mie în

inimă, în timpul când tu te rugai cu lacrimi în biserică, unde mă aflam și eu, nu departe de tine. Acesta-i darul Lui; deci tot Lui se cuvine să-I și mulțumești”.

- O, Doamne! exclamă biata văduvă, după ce a citit această scrisoare.

- Copiii mei, cădeți împreună cu mine în genunchi și rugați-vă!... O, cât de milostiv ești Tu, Tată ceresc, Făcătorul și Purtătorul nostru de grijă... Iar eu, o, nefericita! Cât de mult am păcătuit înaintea Ta. Eu credeam că Tu m-ai uitat și m-ai părăsit pe mine și pe orfanii mei. Prin ce am meritat eu, nevrednica, o asemenea milă de la Tine? Cum aș putea eu să-Ți mulțumesc cu vrednicie? Nu, Doamne, nu sunt în stare să-Ți mulțumesc!

Mărioară, aleargă în uliță și vezi nu trece oare vreun sărac și adu-l aici la noi. Tatăl vostru nu era bogat, dar iubea pe săraci și împărțea cu ei și cea mai de pe urmă bucățică. De bună seamă mila asta de acum, pentru bunătatea lui ne-o trimite Dumnezeu.

Din pricina acestei mari bucurii, săraca văduvă nu mai știa ce să facă: ba cădea în genunchi înaintea icoanelor, ba își îmbrățișa copiii, apoi se adresa binefăcătorilor săi, ca și cum ei ar fi fost de față și cerea pentru ei binecuvântarea lui Dumnezeu.

Mărioara stătu mult timp pe uliță, așteptând doar va trece vreun sărac și în sfârșit, văzând de departe o bătrână care abia își mai târa picioarele după ea, sprijinindu-se mai tot timpul într-un băț noduros, îmbrăcată cu niște haine ca vai de ele, alergă înaintea ei și o chemă acasă la mama sa.

Biata bătrână intră în casă plină de nedumerire și fu primită cu o mare bucurie din partea celor ai casei, ca pe o rudă, ca pe un oaspete mult dorit.

- Mătușă - zise gazda - cu un ceas înainte și noi eram tot așa de săraci ca și matale, ba poate mai săraci. Dar Dumnezeu ne-a trimis niște binefăcători, care ne-au primit sub aripile lor. Rămâi la noi, mătușă, să împărți cu noi pâinea și sarea cât și

fericirea noastră. Oooo, cât de bun e Dumnezeu cu noi!

Apoi, gazda îi povesti toate așa cum se petrecură, iar biata bătrână mirată de o așa primire și de propunerea de a rămâne cu dâșii, dădu și ea slavă Bunului Dumnezeu, vărsând lacrimi de bucurie și umilință.

N-am să vă mai descriu cu deamănuntul acea priveliște mișcătoare, care a avut loc a doua zi, când fericita mamă, împreună cu copiii săi, se înfățișă la binefăcătorii lor, pentru a le arăta adâncă lor bucurie și mulțumire. Voi spune numai atât, că prin revărsarea înaintea lor a inimilor lor cele profund recunoscătoare, prin bucuria lor, care strălucea în ochii senini ai copiilor ei, biata văduvă mișcă pe binefăcătorii ei până la lacrimi și le dădu prilejul să guste din fericita bucurie, a adevăratei binefaceri, care întrece orice desfătare și fericire pământească.

În fiecare zi, buna cucoană, binefăcătoarea lor, trimitea după Săndel, care întotdeauna se întorcea acasă cu prăjituri și alte bunătăți pentru frățiorul lui cel mai mic și pentru surioara sa. Biata cucoană, neavând copii, se lipi așa de mult de dânsul, încât îi venea cu greu să se despartă de el. Bărbatul ei de asemeni îl iubea pe copil. Numai că veni parcă prea repede toamna, iar ei trebuiau să plece la București unde de obicei își petreceau iarna. Atunci boierul și cucoana învoindu-se între ei, se hotărâră și o rugară stăruitor pe văduvă să lase copilul să meargă cu dâșii, ca să-l dea ei la școală, făgăduindu-i că vor avea grijă de dânsul ca de copilul lor, și în fiecare vară îl vor aduce cu ei.

Cam greu, dar în cele din urmă ei izbutiră să o convingă să le împlinească cererea lor. Greu îi veni mamei să se despartă de fiul ei, dar se mângâia cu gândul că aceasta poate îi va fi de folos copilului.

Sandu primi în casa ocrotitorilor săi cea mai bună creștere, iar după moartea lor ajunse moștenitor atât al numelui lor cât și al mării lor averi.

Înzestrând bogat pe sora sa cea mai mare, Mărioara, și pe fratele său cel mai

mic, căruia el i-a fost tată și binefăcător, el totdeauna își aducea aminte și păzea cu sfințenie acea poruncă, pe care Domnul o dă fiecăruia din cei pe care-i binecuvântează din belșug din bunurile pământești: „Ție ți s-a încredințat săracul; orfanului tu să-i fii ocrotitor”.

Săndel acum nu mai este pe pământ. Dar pomenirea lui va rămâne binecuvântată multă vreme. Acum cinci ani el a murit și câte lacrimi nu s-au vărsat cu prilejul morții lui. Mulți, foarte mulți au pierdut în persoana lui pe binefăcătorul lor; iar bătrânul vostru bunic a plâns ca un copil pe mormântul lui.

Aici, bătrânul se opri din povestire și lăcrimă. Privindu-l pe bătrân, lăcrimă și copiii, simțeau ei că se petrece ceva în sufletul lui.

Atunci el le zise: Bunii mei prieteni, acel Săndel a fost fratele meu cel mai mare, Alexandru Nicolescu.

- Cum, bunicule, acea văduvă săracă a fost mămica matală, și mata ai fost așa de sărac? exclamă cu mirare și cu oarecare milă copiii.

- Da - urmă bătrânul cu vocea întreruptă - când vi se va întâmpla să treceți pe lângă o căsuță dărăpănată, să vă aduceți aminte că într-o asemenea casă a trăit și bunicul vostru. Iar voi, trăind în toată îndestularea și mulțumirea, să nu uitați pe cei săraci și nici să nu-i treceți cu vederea. Aduceți-vă adesea aminte de acea clipă în care Prea Bunul Dumnezeu a binevoit să nesmulgă din ghearele sărăciei și ale nevoilor, și doar numai o mare nevoie să vă împiedice de a nu merge Duminică și în alte sărbători la biserică.

Aceasta a fost cea din urmă povață în testamentul pe care noi l-am primit din gura bunei noastre mame, bunica voastră, când murea, sfat care pentru noi a fost totdeauna sfânt. Oooo, ce mult m-aș bucura de-ar fi el sfânt și pentru voi!

Aici, bătrânul se opri. Trecutul îi apără cu putere în amintirea lui și rămase

tăcut câteva clipe.

Copiii, privindu-l, nu îndrăzniră ca să-i întrerupă tăcerea și amintirile trecutului care treceau cu repeziciune prin gândul bunicului lor.

Atunci, observând bătrânul că aceste cuvinte produsese asupra lor o puternică impresie, le zise:

- Pentru că ați ascultat cu așa luare aminte pe bătrânul vostru bunic, el ar fi gata să stea de vorbă cu voi până la miezul nopții și, amintindu-mi trecutul, să vă istorisesc multe întâmplări de acestea dar, ca să nu vă obosesc și să nu vă plictisesc, o să închei sfatul meu pe care văd că l-ați ascultat.

- Nu, bunicule, noi nu ne plictisim niciodată când ne povestești, ziseră copiii într-un glas.

- Mulțumesc, scumpii mei. Mult mă bucur eu de sinceritatea și curățenia voastră sufletească. Apoi, îmbrățișându-i, le zise:

- Acum duceți-vă și vă plimbați, iar după masa de seară o să citim împreună o scrisoare a unui fiu către tatăl său, pe care am citit-o eu nu de mult într-o carte și care mi s-a părut foarte folositoare.

41. Scrisoarea unui fiu către tatăl său

După cină, copiii se așezară împrejurul bătrânului, așteptând citirea făgăduită, și acesta începu:

- Un tânăr, ademenit fiind de gândul libertății și neatârării de nimenea, a plecat din casa părintească și a tot rătăcit prin tot felul de locuri sumbre, și se lăsă în voia neînfrânilor sale și a relelor apucături și urâte dorințe murdare, ca să nu spun animalice.

De biserica lui Dumnezeu el nici nu mai voia să știe. După o lungă perioadă de rătăcire, cu multe neazuri, care mai de care mai grele, unul din cunoscuții săi îl îndemnă să meargă cu el la biserică și, luându-l cu încetișorul, se pomeni în biserică. El însă nu veni cu gândul de a se ruga, ci doar așa din rușine față de cunoscutul său și ca să asculte corul și cântările care îi fuseseră laudate foarte mult.

Și iată cum Domnul, care se arată și celor care nu-L caută, a binevoit să-i arate mila Sa cea negrăită și lui, nefericitului, care se pierdea pe zi ce trece.

O rază de lumină cerească pătrunse și în sufletul lui cel întunecat, și el putu atunci să vadă acea prăpastie a pierzării, către care, în orbirea patimilor sale, se rostogolea așa de repede și groaznic.

Această rază de lumină îi atinse inima lui cea împietrită în rele și i-o transformă în una plină de umilință și durere față de toate păcatele pe care le făcuse. Recunoscându-și înaintea preotului la spovedanie toate păcatele din viața cea nelegiuită, luă hotărârea de a-și schimba modul de viață, dar mai ales de a se întoarce la tatăl său, cu nădejdea că va fi primit. În urma acestei hotărâri, el trimise tatălui său următoarea scrisoare:

Tată, scumpul meu tată!

Se întoarce în sfârșit fiul tău cel pierdut, fiu care nu mai este vrednic să se numească cu acest nume.

Eu știu și simt bine aceasta, când îndrăznesc să te numesc pe tine tată al meu. Da, eu vin la tine, vocea iubirii firești și vocea unei adânci căințe mă silesc să vin.

Părintele meu, fie-ți milă și primește pe fiul tău cel îndărătnic altădată, dar care își recunoaște vina, primește-l cu acea îndurare și iubire cu care m-a primit Tatăl ceresc prin preotul său în timpul Sfintei Spovedanii la biserică.

Scumpule tată, Dumnezeu s-a milostivit spre mine. O, cât de înaltă și nemărginită e iubirea dumnezeiască! Ce noian nemărginit de îndelungă răbdare și de îndurare este la El.

Spațiul unei scrisori nu-mi îngăduie să-ți arăt amănunțit istoria vrednică de plâns a vieții mele de când am plecat din casa ta. Dar ceea ce poate să aducă mângâiere inimii tale de tată, aceea nu pot să nu ți-o împărtășesc chiar acum.

Numai tu știi, tată, câte suspine ai înălțat din inimă împreună cu răposata mea mamă către Dumnezeu pentru fiul vostru cel cu atâtea năravuri rele, care a nesocotit toate sfaturile și îndemnurile voastre.

Dar de bună-seamă ție nu îți sunt cunoscute cele din urmă cuvinte, pe care mi le-a spus neprețuita mea mamă cu câteva clipe înainte de moarte.

Boala o doborâse acum de tot și toate puterile ei se stinseră. Dar, pentru sfățuirea și povățuirea mea, ea a fost întărită de bunul Dumnezeu. Ea mă îmbrățișă cu brațele ei tremurătoare și cu o voce întristată, care pătrunse până în fundul sufletului meu, îmi zise: „Fiul meu, unicul meu fiu, copil al nenumăratelor lacrimi, vărsate de mine și de bunul tău tată pentru a te crește mare! Privește bine la mama ta, care acum zace pe patul de moarte! Cândva are să te ajungă și pe tine acest ceas de neînlăturat, acest ceas al

morții, și ce are să fie atunci cu tine? Ooo, fiul meu, gândește-te că viața asta pe pământ e de foarte scurtă durată, iar veșnicia, de dincolo de mormânt, e nesfârșită...”.

Atunci, pe mine m-au înăbușit lacrimile. Din nefericire însă acelea au fost lacrimi de întristare, scoase de gândul că în curând am să mă despart de scumpa mea mamă, iar nu lacrimi de căință. Apoi ziua și noaptea îmi tot făceam planuri, cum să-mi împlinesc dorul meu de libertate și de independență ca să-mi potolesc setea de plăcerile lumești. Casa părintească ajunsese pentru mine foarte strâmtă, iar înfățișarea ta, scumpul meu tată, era de nesuferit pentru mine. Orbit fiind de aceste lucruri, am părăsit casa părintească, am trecut din sat în sat, din oraș în oraș, neștiind nici eu singur încotro merg.

Am fost pe rând: ba lăutar la nunți, ba profesor la dans, ba învățător și logofăt la case boierești, apoi timp de vreo șase luni am fost slugă la grajd. Pot spune că eu nu mă mai îngrijeam de mine ca să devin om serios în lumea aceasta, pentru mine era tot una de am sau nu am vreo cinste. Eu în nebunia mea nu voiam decât să gust din plăcerile acestei vieți trecătoare.

De două ori am fost greu bolnav și fără de nici o îngrijire, fără doctori și fără doctorii, așa că însănătoșirea mea o datorez numai milei bunului Dumnezeu. Și în una și în cealaltă din bolile mele, nu am fost lipsit de cercetarea milei și îndurărilor Domnului. Pot spune că am simțit în mine un oarecare început de căință, care nu a rămas zadarnică.

Dar țarina sufletului meu era păraginită cu totul și acoperită cu spini și pălămidă, așa încât sămânța cea bună n-a putut să răsară și să dea roadă.

Eu nu mă gândeam la Dumnezeu și nici la cercetarea bisericii. Mergerea la biserică consideram că este numai treaba oamenilor evlavioși, iar cum eu nu eram evlavios, nu mergeam la biserică. Pentru mine ajungea numai atât ca să nu fiu rău și să nu aduc vătămare cuiva. Așa judecam eu în orbirea mea și așa am trăit, ca și cum aș fi avut numai trup, lipsit fiind de sufletul cel nemuritor.

Câtă amărăciune trebuie să fi stârnit în inima ta de părinte cele spuse de mine până acum.

Eu ți-am scris mai sus că după ce am părăsit casa părintească n-am mai fost pe la biserică. Dar s-a întâmplat ca într-o duminică să fiu invitat de cineva la biserică, ca să ascult corul. Cu gândul de a asculta numai corul și apoi să plec, am acceptat să merg, dar pe de o parte rușinea, iar pe de alta curiozitatea, n-am reușit să plec atunci când preotul ținea cuvântul de învățătură. De ascultat nu ascultam ce spunea preotul, pentru că mintea mea rătăcea prin biserică și pe dealuri de aiurea. Am auzit doar tema despre care se citise din Sfânta Scriptură, adică despre fiul risipitor. Sfârșitul însă, fără să vreau, îmi atrase atenția. Preotul se opri o clipă; lucru care mă impresionează și mă făcu să iau aminte. O tăcere adâncă domnea în biserică cu toată mulțimea poporului ce se adunase. Atunci preotul din fața Sfântului Altar începu să vorbească cu o voce solemnă și smerită:

- Suflete bine credincioase și cu scump preț răscumpărat, poate și aici, printre noi, este un fiu rătăcit, care departe fiind de casa părintească, umblă după hrană porcească, căutând plăceri dobitocești. Dacă cu adevărat tu te afli printre noi, fiu nemulțumitor, lasă viața păcătoasă și necurată și întoarce-te la tatăl tău! Privește în Evanghelia ce s-a citit astăzi, cu ce bucurie îți va ieși în întâmpinare bunul tău tată și va cădea pe grumazul tău! Te rog eu, și te rog în numele lui Iisus Hristos, întoarce-te la calea pocăinței și a smereniei, singura care duce la tatăl tău.

Cuvintele acestea m-au zguduit ca un trăsnet. Nu știu, am aiurit sau poate a fost aievea, dar parcă preotul în timpul rostirii acestor cuvinte nu și-a mai luat ochii de la mine. Aceasta a dat și mai multă putere cuvintelor lui asupra inimii mele, că am fost mișcat într-o asemenea măsură încât nu am mai putut să stau în picioare și m-am așezat în strană unde am simțit cum mă părăsesc puterile. Atunci, cu gândul smerit și plin de o adâncă umilință, am strigat din toată inima mea: „Dumnezeule, milostiv fii mie, păcătosului!”. Din pricina străngerii de inimă nu puteam nici să gândesc sau să vorbesc

altceva, ci continuu din inimă strigam cu gândul meu așa: „Dumnezeule, milostiv fii mie, păcătosul!” și Bunul Dumnezeu a auzit strigătul meu de durere. Întristarea mea era așa de mare, ca și cum mi s-ar fi frânt inima în mine. Într-un târziu lacrimile începură să curgă din ochii mei și întristarea mea se prefăcu într-o umilință blândă.

Atunci mi-am ridicat ochii și am văzut biserica goală, iar preotul venind spre mine. Un gând mi-a luminat atunci mintea: să mă spovedesc la preot și m-am așezat în genunchi rugându-l pe părintele să citească rugăciunea pentru spovedanie.

În timpul cât părintele citea rugăciunea, mă lupta mereu un gând: Dar vai era oare cu puțință de iertat un așa de mare păcătos, de îndărătnic, cum eram eu?

Și am strigat la Dumnezeu: „Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”.

Și se milostivi Domnul asupra mea, căci în timp ce îmi mărturiseam păcatele la preot am simțit în inima mea o mângâiere de nedescris și o liniște și o pace mă pătrundea tot mai adânc în tot trupul și sufletul meu.

După spovedanie, m-am sculat și am simțit o întărire în suflet și în trup ca și cum aș fi respirat alt aer. Apoi, pătruns de o adâncă rușine dar și de o pace liniștitoare, m-am închinat la sfintele icoane și am plecat spre casă unde am căzut în genunchi și am plâns mult timp, rugându-mă Domnului să mă ierte pentru toate păcatele pe care le făcusem.

Într-un târziu, mi-am revenit și m-am gândit la tine, tată, nici nu mai știam dacă mai ești sau nu în viață. După câteva zile de căutări, am aflat că trăiești, că ești singur și neajutorat.

Fără întârziere voi pleca la drum și nădăjduiesc ca în curând să-ți ud mâinile cu lacrimile mele. Cred Bunului Dumnezeu că și tu tată mă vei ierta.

Citind scrisoarea aceasta, bătrânul închise apoi cartea și spuse tinerilor lui ascultători că pentru Duminica aceea povestirea se terminase.

Atunci copiii, cu multă dragoste și blândețe, îi sărutară mâinile și îl rugară să le tăgăduiască că și Duminica următoare le va povesti o istorioară tot așa de folositoare, apoi fiecare se duse la locul său de culcare, dar nu înainte de a face rugăciunea de seară împreună cu bunicul.

Dragii mei cititori, poate că voi ați dori să știți dacă le-au fost de folos nepoților asemenea povestiri edificatoare cu conținut religios ale bunului bătrân?

Cu multă plăcere aș fi gata să vă îndeplinesc dorința voastră, dar cu părere de rău vă spun că viața următoare a nepoților lui nu îmi este întru totul cunoscută.

Săptămâna trecută însă, unul din cunoscuții mei, de ziua numelui său, a fost la biserică la Sfânta Liturghie. El a venit însă la biserică cu mult mai devreme de a începe slujba. Nefiind Duminică, erau puțini oameni. Dar printre puținii închinători, el zări un om care stătea mai la o parte și se ruga cu multă evlavie. Apoi, făcând câteva metanii până la pământ în fața icoanei Mântuitorului, omul acela se apropie de preot, care era duhovnicul lui, îi spuse ceva și luând binecuvântare, ieși din biserică.

După toate câte se puteau vedea, în mod sigur omul acela era o persoană de seamă.

După ce se termină slujba, cunoscutul meu se interesă să afle de la preot cine era acela? Atunci preotul îi răspunse cu multă simțire:

- Acesta pe care l-ai văzut e un altfel de om, cum puțini mai sunt astăzi! El ocupă un loc foarte înalt în conducerea țării, dar cu cât se înalță mai mult, din mila Domnului, cu atât el luptă să fie mai smerit. Astăzi se duce la sfatul țării unde, se spune, că sunt treburi mari de rezolvat pentru binele poporului, și iată el s-a abătut pe la biserică să se roage lui Dumnezeu și să ia de la El binecuvântare și lumină. Acesta-i un creștin rar, chiar foarte rar astăzi în conducerea țării!

Ei bine, dragii mei cititori, acest creștin rar din zilele noastre e unul din nepoții și ascultătorii râvnitori ai aceluia bătrân, așa de bine cunoscut vouă din istorioarele de mai sus.

În mod sigur el a votat împotriva legilor păgâne care ne umplu de toată rușinea numai dacă ne gândim la ele, iar ei, păgânii, spun că acestea-s drepturile omului. Vai și amar de capul nostru! Oare ce vom răspunde la dreapta judecată? Pentru un blid de linte stăm cu mâna întinsă și ne vindem sufletul și copiii la păgâni.

Se vede treaba că lumea nu se mai spovedește cum trebuie, nu mai plânge nimeni la rugăciune, că nu ar fi îngăduit Bunul Dumnezeu atâtea încercări și necazuri pe capul nostru. Dar mai bine hai să ne rugăm împreună, uite, eu fac metanii, iar tu citește la Psaltire, apoi ne schimbăm și, cum o vrea Domnul, așa să fie și nouă.

Niciodată de prisos, nu-ți e ruga spre Hristos,
Chiar atunci când nu-ți dă-n fugă, ceea ce-I ceri tu prin rugă
În genunchi, strigând la ceruri, nu e strigăt în pustiu;
Rugăciunea e ca ploaia: îți dă roadă mai târziu!

Poți să pierzi averi și ranguri, fericiri cu raiu-n spic;
Dacă n-ai pierdut credința, n-ai pierdut încă nimic!

42. Despre creșterea copiilor

Sfântul Ioan Gură de Aur

Vă rog și vă poftesc, frații mei, să aveți multă grijă și multă nevoie pentru creșterea copiilor voștri și ai fraților voștri. Luați seama cum puneți temelia la mântuirea sufletelor lor. Aduceți-vă aminte pururea de fericitul Iov care, în toate zilele, aducea jertfă pentru copiii lui, pentru că se temea ca nu cumva să greșescă ei față de Dumnezeu cu gândul lor.

Luați exemplul lui Avraam cel ce a poruncit ca strănepoții lui să țină Legea lui Dumnezeu. Că și David, împăratul și proorocul, vrând mai bine să moară decât să lase fiului său moștenire mare, l-a chemat pe acesta și i-a poruncit zicând:

- O, fiul meu! De vei vrea să trăiești după legea lui Dumnezeu, nu se va abate asupra ta nici un rău, și toate lucrurile vor fi după voia ta și vei dobândi tărie multă. Iar dacă te vei lipsi de ajutorul cel de sus, la nimic nu-ți va folosi împărăția și puterea aceasta multă, că de nu este la om dreptate și credință nesmintită, se pierd și averile pe care le-a strâns cu nevoie și cu mare trudă. Dar când are de partea lui dreptatea și credința

nesmintită, dobândește și pe acelea pe care nu le are.

Se cuvine, deci, ca părinții - tatăl, mama și nașii de botez - să nu se îngrijească cum să facă pe copiii lor cu bani și cu avuție multă, ci cum să-i facă mai bogați în smerenie, în învățătură, în bunătate și în înțelepciunea lui Dumnezeu. Să-i obișnuiască să nu aibă nevoie de multe, ca să nu-i ispitească și să-i biruie poftele și lumeștile lucruri ale tinereții, ci să fie plecați (ascultători), învățați și înțelepți.

Se cuvine ca voi, părinții, să luați seama cu de-amănuntul și cu mare grijă la toți pașii lor, să vedeți tot umbletul lor.

Când, copilului, nuiăua nu-i stă sfânt, la poarta minții,
Râde fericit copilul, dar pe urmă plâng părinții!

Pe copil să-l ții în frâne,
De vrei, om, la toți să placă;
Nu-l lăsa orice să-ngâne
Nu-l lăsa orice să facă;
Nu-l lăsa, după plăcerea-i, unde vrea el să se ducă.
Din același lemn se scoate și icoană și măciucă!

Un copil ce numai rele seamănă pe-a vieții cale,
Bate-un cui în toată clipa în sicriul mamei sale.

Cei care muncesc o viață și comori mereu adună,
Ca să lase după moarte, la copii, o viață bună,
Din copiii lor fac trântori care-și vor munci doar dinții
Să mănânce, toată viața, ceea ce au strâns părinții.

Fiecărui copil Dumnezeu îi trimite, la Taina Sfântului Botez, un înger păzitor
care îl însoțește pe toate cărările vieții, îl învață să facă binele și îl ferește de toate
primejdiile și de toate relele, dacă va asculta de părinți.

De aceea, bine este să vă rugați fiecare îngerului vostru păzitor așa:

Rugăciunea către îngerul păzitor

Înger, îngerașul meu
Ce mi te-a dat Dumnezeu
Totdeauna fii cu mine și mă învață să fac bine
Eu sunt mic, tu fă-mă mare
Eu sunt slab, tu fă-mă tare
Și-n tot locul mă-nsoțește
Și de rele mă păzește.

Înger, îngerașul meu
Roagă-te lui Dumnezeu

Pentru sufletele mele.
Cruce, ocrotește-mă
Doamne, mântuiește-mă.
Doamne, îngerașii Tăi
Fie păzitorii mei
Fie ziua, fie noapte,
Pân-la ceasul cel de moarte. Amin.

Rugăciunea de dimineață

Doamne, noaptea a trecut și noi liniște am avut,
Al Tău înger prea iubit cu-îngrijire m-a păzit,
Ajută-ne Doamne iară să lucrăm până diseară,
Voia Ta s-o împlinim, fiii Tăi iubiți să fim. Amin.

Rugăciunea de seară

Doamne ziua s-a sfârșit,
Noaptea iarăși a venit,
Peste zi ne-ai ajutat,
De-am lucrat și-am învățat.
Ajută-ne Doamne Sfinte și de-acuma înainte,
Zi de zi noi să sporim,
Bine plăcuți Ție să fim. Amin.

Rugăciune la intrarea în clasă

Doamne, Doamne ceresc Tată
Noi pe Tine Te rugăm
Luminează a noastră minte
Lucruri bune să-nvățăm
Pe părinți să-i ascultăm
Carte bună să-nvățăm
Carte bună, sănătoasă
Care face fericiți
Pe copiii cei cuminți.
Doamne Ție ne rugăm
Că Tu ești stăpânul lumii și al nostru Tată ești
Și pe toate cele bune numai Tu le împlinești. Amin.

Rugăciune la ieșirea din clasă

Toți, cu inima curată, Ție
Doamne-Ți mulțumim.
Tu cu Harul Tău, Preasfinte,
Ne-ajută oameni buni să fim.
De greșeli să ne ferim,
Țara noastră s-o iubim,
De dușmani să o păzim,
Ție Doamne-Ți mulțumim.

Alte sfaturi

După cum copiii, tot auzind cuvântul mamei lor și gângurind după el învață să vorbească limba ei, asemenea și noi dacă vom asculta Cuvântul lui Dumnezeu, învățăm să vorbim, să lucrăm și să voim ceea ce voiește El, adică mântuirea sufletelor noastre.

*

Cunoști vremea după vânt, iar pe copil după cuvânt.

*

Cine nu se roagă, nu are nici o putere în lupta de zi cu zi. Este ca un ostaș fără armă, ca o pasăre fără aripi, ca o trestie care se pleacă încotro bate vântul. Cel care nu se roagă, are sufletul mort, e ca un pește pe uscat, ca un om fără de aer. Iar cel care se roagă, vorbește cu Dumnezeu.

*

Dacă cineva ți-a făcut o mare nedreptate și asta te doare, ba îl și urăști, atunci roagă-te lui Dumnezeu ca să-l ierte, deoarece ortodoxul nu mai poate să urască pe acela pentru care se roagă.

*

Postul e frâu trupului, mama curățeniei, sănătății și păcii.

Dacă toată lumea ar posti, n-ar mai fi războaie, nedreptăți și atâtea păcate, spune Sfântul Vasile cel Mare.

*

Iată postul: fă stomacul mic, limba tăcută, păstrează-ți mintea limpede, inima curată, blândă și smerită.

VOLUMUL 2

43. Ce este Dumnezeu pentru noi?

Tată ne este nouă Dumnezeu, căci ne numește fiii Lui și, chemându-ne la Sine, ne spune că a fiilor este Împărăția cerurilor și acestora li s-au pregătit bunătățile cele veșnice. Și Apostolul Pavel zice: „Fiți dar următori ai lui Dumnezeu, ca niște fii iubiți” (Efeseni 5, 1), și în alt loc: „Ca fii ascultători, nu vă potriviți poftelor de mai înainte, din vremea neștiinței voastre, Ci, după Sfântul Care v-a chemat pe voi, fiți și voi înșivă sfinți în toată petrecerea vieții” (1 Petru 1, 14-15), și iar : „Căci voi toți sunteți fii ai luminii și fii ai zilei; nu suntem ai nopții, nici ai întunericului” (1 Tesaloniceni 5, 5), iar lumina este Dumnezeu Iisus Hristos.

Prieten ne este nouă Iisus Hristos Dumnezeu, căci spune: „Dar vă spun vouă, prietenii Mei: Nu vă temeți de cei careucid trupul” (Luca 12, 4), „Voi sunteți prietenii Mei, dacă faceți ceea ce vă poruncesc” (Ioan 15, 14).

Stăpân ne este nouă Mântuitorul, căci ne-a răscumpărat cu preț de sânge! Dar este Stăpân bun și milostiv: „Căci jugul Meu e bun și povara Mea este ușoară” (Matei 11, 30).

Vistiernic darnic este Dumnezeu, căci toate sunt ale Sale și dă tuturor din belșug, El, Cel ce a zis: „Cereți și vi se va da; căutați și veți afla; bateți și vi se va deschide, pentru Că oricine cere ia, cel care caută află, și celui ce bate i se va deschide” (Matei 7, 7-8), Cel ce răsplătește celui din ceasul al 11-lea ca și celui din ceasul întâi.

Pâinea vieții este Domnul Iisus Hristos, Care, jertfindu-Se pentru noi, a spus: „Acesta este Trupul Meu care se dă pentru voi” (Luca 22, 19). Hristos Însuși spune despre Sine: „Eu sunt pâinea vieții” (Ioan 6, 48), „Eu sunt pâinea cea vie, care s-a pogorât din cer” (Ioan 6, 51), „Cel ce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu are viață veșnică, și Eu îl voi învia în ziua cea de apoi... Aceasta este pâinea care s-a pogorât din cer” (Ioan 6, 54, 58).

Doctor sufletelor noastre este Domnul Iisus, care tămăduiește toată boala și toată neputința sufletească și trupească, curățindu-ne de păcate și vindecând toată suferința: „Iar Iisus a certat duhul cel necurat și a vindecat pe copil și l-a dat tatălui lui” (Luca 9, 42), „Și i-a zis Iisus: Venind, îl voi vindeca” (Matei 8, 7).

Odihnă ne este Domnul Iisus, Mângâietorul, Cel ce a zis: „Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi!” (Matei 11, 28).

Învățător ne este Hristos, căci spune: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața”, și ne promite că: „Cel ce ascultă cuvântul Meu și crede în Cel ce M-a trimis, are viață veșnică...” (Ioan 5, 24).

Păstor oilor cuvântătoare este Hristos, căci zice despre Sine: „Eu sunt păstorul cel bun. Păstorul cel bun își pune sufletul pentru oile sale” (Ioan 10, 11).

Ușa Împărăției cerești este Hristos: „Adevărat, adevărat zic vouă: Eu sunt ușa oilor... Eu sunt ușa: de va intra cineva prin Mine se va mântui...” (Ioan 10, 8-9).

Mântuitor și Răscumpărător ne este nouă Iisus, Mielul lui Dumnezeu, Care ridică păcatele lumii.

Cugetare la mare întristare

O, Răstignitul meu, lisuse,
Preasfântul meu Mântuitor,
La cine voi afla odihnă,
La cine, sprijin și-ajutor?
La Tine singur, Milostive,
Afla-voi tot ce este bun,
Și altul nu-i ca să-mi asculte
Durerea care vreau s-o spun.

(Sfântul Ioan Hozevitul)

44. Semănătorul

La unul din părinții călugări de demult, veni odată niște creștini ca să ia sfat pentru mântuire. După ce i-a ascultat și i-a sfătuit, bătrânul le-a zis:

- Fiilor, aveți mare grijă de faptele voastre, căci din ele vă puteți mântui și tot din ele vă puteți osândi, pentru că noi ne asemănăm cu semănătorul care seamănă semințe în țarina sa, care dacă seamănă grâu are hrană, iar de seamănă neghină moare de foame.

Așa și noi, când vorbim, noi semănăm. Semănăm semințe bune, dacă vorbim

cele cuviincioase și plăcute lui Dumnezeu, sau semănăm neghină, dacă vorbim fără rânduială, cu nerușinare, repetând cuvintele diavolului.

Și când tăcem, noi semănăm. Când tăcem din răbdare și smerenie, semănăm grâu, iar când tăcem din îndărătnicie sau răutate, semănăm neghină.

Când scriem iarăși semănăm, lucruri bune dacă scriem cele plăcute lui Dumnezeu, cele adevărate și alinătoare, sau otravă omorătoare de suflete, atunci când scriem cuvinte inspirate de satana, adică defăimătoare și hulitoare.

Când lucrăm, de asemeni semănăm. Când lucrăm cu dreptate, când facem lucrul lui Dumnezeu, ca pentru Dumnezeu, semănăm pildă bună, ziditoare de suflet, iar când lucrăm cu nedreptate, lucruri mincinoase, semănăm pildă rea, lucrând astfel la osândirea noastră.

Și când ne odihnim, noi semănăm: dacă odihna este răsplata muncii, semănăm exemplu bun, iar dacă numim trândăvia odihnă, atunci semănăm lucru rău.

Când privim, noi iarăși semănăm: când privim cu milă și blândețe la cel necăjit, când ne ferim să privim lucrurile necuviincioase, noi semănăm lucru bun și pașnic, pe când privirea rea, invidioasă, desfrânată, mânioasă, seamănă lucru rău.

Semănătorul, prin munca sa, înmulțește semințele, de aceea trebuie să avem mare grijă de ceea ce semănăm ca nu cumva și pe altul să smintim, înmulțind astfel rodul cel blestemat al păcatului.

Pe ogorul tău din suflet, fă cât poți mai mult să plouă,
A credinței întru Domnul, binefăcătoare rouă;
Căci sub ea-ți rodește lanul, fericire-adevărată,
Ce te-nalță până-n slavă și nu moare niciodată!

(Vasile Militaru)

45. Jertfa mamei

O femeie văduvă și tare credincioasă avea un băiat pe care-l crescuse cu multă grijă și frică de Dumnezeu dar, atunci când a crescut mai mare, s-a făcut neascultător, întristând mereu inima mamei sale.

Băiatul avusese o minte luminată și o inimă bună, dar relele tovarășii îl sălbăticiseră încât nu mai asculta defel de mama sa și lui însuși își făcea rău prin viața cea fără de Dumnezeu, dezordonată și stricăță.

Lacrimile din ochii mamei nu mai secau, așa de mult plângea la rugăciune pentru băiatul ei. Sărmana de ea se usca de supărare, de grijă, de post și rugăciune, implorând pe Dumnezeu pentru îndreptarea lui, dar el tot nu se schimba.

Într-o zi a căzut bolnavă la pat și s-a amărât și mai mult, știind că nimănui nu-i va păsa de copilul ei și toată lumea îl va huli pe fiul cel neascultător, care nu va mai găsi

milă la nimeni și care nu-și dădea seama de acest lucru. Îl rugă totuși pe băiat să ducă o scrisoare la Preot, la adresa pe care o scrisese pe plic, spunându-i că plicul este de mare importanță pentru ea. Și, din mila lui Dumnezeu, era pentru prima dată, după mult timp, când băiatul o ascultă. Pe drum însă, intrigat de scrisoare, luă îndrăzneală și o desfăcu, să vadă ce lucru era atât de important pentru mama sa. În ea, mama scria:

„Părinte, știi câtă grijă am de copilul meu și cu durere văd că nu vrea să se îndrepte și singur pe sine se distruge. Dumnezeu din mila Lui l-ar putea ajuta, dar băiatul meu, care era atât de bun, nu mai crede în El. Părinte, nu mai am putere și parcă nici viața nu se mai ține de mine, te rog, înmulțește rugăciunile Sfinției tale pentru el și dacă Dumnezeu voiește, viața mea o dau în schimbul sufletului fiului meu...”.

Ca un fulger au fost aceste rânduri pentru băiatul cel neascultător: „deci pentru mama lui, singurul lucru care conta sub soare era copilul ei și sufletul acestuia voia să-l scape cu prețul vieții ei”.

O durere adâncă îi cuprinse inima iar lacrimile începură să-i curgă șiroaie pe obraz. Întorcându-se acasă, a căzut la picioarele mamei sale și cuprinzându-i-le cu amândouă mâinile îi zise printre lacrimi:

- Mamă..., Dumnezeu nu ți-a primit această jertfă, lacrimile tale însă au ajuns la El. Te rog, mamă, să mă ierți pentru toate câte ți-am făcut și să trăiești pentru mine. Am nevoie de tine, mamă, ca să mă îndrept!

Scrisoarea, într-adevăr, nu a mai ajuns la Preot. Dumnezeu însă, văzând jertfa mamei, inima ei îndurerată și ochii plini de lacrimi în rugăciune și post, S-a milostivit spre dânsa și i-a întors copilul pe calea cea bună și bineplăcută Lui.

46. Copilul credincios

Într-o zi de duminică, adunați la vorbă, câțiva cunoscuți (intelectuali) au ajuns să discute și despre existența sau neexistența lui Dumnezeu. Unii ziceau că da, alții ziceau că ba. Și asta nu pentru că ar fi vrut să-L caute cu dinadinsul, ci pentru că toate ale cerului și ale pământului păreau să le cunoască ei, după trufia și îndrăzneala cu care vorbeau. Când dezbăteau mai cu foc această problemă, unul dintre ei, ce se numea pe sine ateu, zise:

- Nu este Dumnezeu, pentru că dacă ar fi atunci ar ști toată lumea, ba și copiii ar ști de El. Să întrebăm, totuși, și un copil, să vedem ce ne spune o minte încă în stare pură în fața existenței. Poate să nu fie concludent ceea ce gândește el, încă nedezvoltat, dar să vedem totuși. Măcar așa de curiozitate. Uite, hai să întrebăm acest băiețel, zise, arătând spre un copil, care se juca, nu departe de dânșii.

- Copile, tu crezi în Dumnezeu?

- Cred, nene, a răspuns copilul. Mi-a spus Părintele la biserică și mama, că El a făcut totul și că vede și aude totul.

- Dar, poți tu să-mi spui, unde este Dumnezeu? Uite, ai un măr de la mine, dacă-mi răspunzi la această întrebare.

- Nene, i-a răspuns copilul, îți dau eu matale două mere dacă-mi spui, unde nu este Dumnezeu!

La acest răspuns ateul a rămas ca mut, uimindu-se, peste măsură, de dojana copilului. Se înțelege că discuția între oameni n-a mai putut continua.

Prin gura acestui copil a voit Dumnezeu să-i smerească pe trufași, căci copilul, crescut în casă de creștini ortodocși, deși era destul de mic, simțea prezența lui

Dumnezeu.

Dumnezeu este peste tot. Creștinii bine credincioși îi simt prezența. Unii însă dintre semenii noștri, din cauza grelelor păcate ce le întunecă mintea, au alte păreri. Ba merg până acolo încât ei spun că părinții, bunicii și toți înaintașii lor se trag din animale, din acele maimuțe care stau cocoțate prin copaci. Vai lor, săracii!

Voi, copii, să nu uitați ceea ce a spus Mântuitorul în rugăciunea „Tatăl nostru”: „Tatăl nostru, Care ești în ceruri,...” (Luca 11, 2); și cele scrise în Vechiul Testament: „Să facem om după chipul și după asemănarea Noastră...” (Facerea 1, 26-27). Deci Dumnezeu este Creatorul nostru și Tatăl nostru Cel din ceruri.

Luceferii științei

Învățăceii cei de astăzi
Tot se străduiesc mereu
Ca deplin să dovedească
Că nu este Dumnezeu.

Câte le ajunge capul
Se grăbesc să nascocescă
Ca să fabrice „viață”
Și pe moarte s-o oprească.

Cu progresele științei
Ca și mândrul „Lucifer”,
Dânșii vor să se înalțe
Astăzi mai presus de cer.

Orice uneltești, atee,
Viață nu vei fabrica
Iar de răfuiala morții
Nicidecum nu vei scăpa.

Două „uși” le stau în față
Și rămân aici mirați,
După cum la „poarta nouă”

Toate cele nascocite,
Când ajungi lângă mormânt,
N-au valoare nici ca pleava

Stă un bou „să mă iertați”.

Care se aruncă-n vânt.

Una este „ușa vieții”,
Care lor li s-a închis;
Alta este a pierzării,
Care groaznic s-a deschis.

Dacă nu cunoști în viață
Pe Mântuitorul tău,
Vei cunoaște după moarte
Tirania „celui rău”.

(Sfântul Ioan Hozevitul)

47. Călirea duhovnicească

Un preot bătrân le spunea tinerilor, pe care îi forma duhovnicește:

- Fiilor, voi trebuie să fiți asemeni aurului, fierului și focului, de vreți să urmați Domnului nostru Iisus Hristos.

- Ce înseamnă asta, părinte?

- Iată înțelesul: tânărul care a călcat poruncile lui Dumnezeu trebuie să se curățe de patimi prin neazuri, prin post și multe lacrimi, - ca aurul în topitoare - pentru a se face curat și strălucitor așa cum l-a făcut Dumnezeu. Și tot ca aurul să fie de curat și luminos, pentru ceilalți.

Și ca fierul trebuie să devină, căci fierul este puterea care făurește, puterea lucrătoare, pe care și noi trebuie s-o dobândim. Tărie de fier trebuie să dobândească tot

omul, încă din vremea tinereții sale: fierul, călit în foc și lovit tare cu ciocanul, se modelează ca să fie de trebuință. Tot așa și tânărul care a păcătuit, numai în focul necazurilor călit și modelat duhovnicește, se poate face unealtă trebuitoare și supusă Domnului său, Iisus Hristos. Tăria fierului de-o capătă cineva, va fi zidit duhovnicește pentru slujba lui Dumnezeu și va birui, precum biruiește fierul, toate ispitele, aducând, asemeni fierului, rană vrăjmașului.

Foc trebuie să fie, iară, tânărul. Să aibă râvnă de foc către Făcătorul său și totdeauna să tindă spre cer, precum flacăra arde spre înalt, amintind, cu scurta ei viață, de Făcătorul luminii, Care luminează este.

Rug rugător, făclie aprinsă, ca lumina de curat, să fie tânărul, iar viața lui să fie mărturisire curată; jertfindu-se ca o lumânare, să lumineze în jurul său și pentru alții prin rugăciune, prin smerenie și prin toate celelalte fapte bine plăcute lui Dumnezeu.

Fă-mă Doamne sfânt potir,
Fă-mă candelă de mir,
Fă-mă dreaptă lumânare,
Care arde la altare.

48. Călugărul și tâlharul

Nu demult, într-o țară creștină, unde conducătorii țării erau cu frică de Dumnezeu, tocmai când duceau la spânzurătoare un tâlhar înrăit, a rânduit bunul Dumnezeu să fie în acea localitate și un părinte călugăr foarte în vârstă. Auzind el despre condamnarea tâlharului și socotindu-se în sine, merse la împăratul și-i zise:

- Împărate milostive, te știu încă de când erai mai măricel că ești cu frică de Dumnezeu și de aceea îndrăznesc să te rog, ca pentru Dumnezeu, dă-mi mie acest tâlhar!

- Ce vrei să faci cu el, părinte? Sfinția ta crezi că degeaba îl spânzurăm noi? Crede-mă că este un tâlhar foarte rău și periculos, căci pe mulți a prădat și a ucis și greu ne este nouă până și a-l păzi. Acuma, când îl avem în mână, trebuie ucis ca să nu mai scape și să nu ne mai facă atâta tulburare în țară!

- Îl voi lega foarte strâns împărate și vei vedea că nu-ți va mai face supărare nici Măriei tale și nici vreunui alt om din țară. Trebuie totuși să-i mai dăm o speranță de mântuire, căci Hristos S-a răstignit și pentru el.

La auzul acestei propuneri, împăratul rămase un timp pe gânduri neștiind nici el cum ar fi mai bine să facă. Se gândi o vreme, se tot gândi, se plimbă un timp, se uită apoi foarte adânc la părintele călugăr și își aduse aminte din tinerețe când mergea la mănăstire și se spovedea la el. Câtă liniște și câtă pace sufletească avea atunci!

Revenindu-și din amintiri și cum nu voia să-L supere pe Dumnezeu și nici pe părintele, îi zise:

- Ți-l dau părinte și bunul Dumnezeu, Cel ce a făcut cerul și pământul, să împlinească voia sfinției tale cu acest tâlhar. Doar un lucru te rog, să faci cum știi și să nu scape și, peste un an, dacă vom mai trăi, negreșit voi veni să văd ce s-a făcut cu el.

Luând tâlharul dăruit, călugărul plecă încet, încet, în pustia din care ieșise,

lăsând multă uimire în urma sa, căci toți se întrebau: „ce nevoie are părintele, la vârsta lui, de un tâlhar așa de rău?”.

Nici nu și-a dat seama când a trecut timpul și după un an, numai ce se pomenește părintele cu împăratul la el în pustie:

- Binecuvântați, preacuvioase părinte!
- Dumnezeu și Maica Domnului să vă binecuvânteze înălțate împărate!
- Să mă iertați părinte, dar înainte de a mă primi la spovedanie, aș vrea să-mi spuneți, ce s-a făcut cu tâlharul?

- L-am legat, l-am legat strâns de tot, luminate împărate, cu lanțurile dragostei lui Dumnezeu și în toată perioada asta a fost hrănit cu mila Sa. Apoi, spre o mai mare pedeapsă, l-am spânzurat de Crucea lui Hristos, dar împărate, acest tâlhar, ca și cel din vremea Mântuitorului, s-a apucat iarăși de prădat, căci de pe cruce s-a întins la Rai și l-a prădat și pe acesta. Acuma, eu..., stau aicea în pustie în zăduful zilei, și-mi plâng păcatele, iar el, tâlharul, se veselește în atâtea bunătăți în Împărăția lui Dumnezeu. Vezi, luminate împărate, că mila ta a mai dus un tâlhar în rai?

Uimit și îngândurat de cele petrecute, împăratul zise într-un târziu:

- O, sfînțite părinte, mai bine m-aș face și eu tâlhar al celor cerești, căci din atâta stăpânire și atâtea bunătăți câte am aici pe pământ, nu știu în câtă lipsă și ce pedeapsă voi lua dincolo pentru păcatele mele. Dar voi avea eu oare râvna și căința acestui tâlhar?

Dorul sfânt

Aș vrea Mormântul Tău, Stăpâne,
Să-l ud cu lacrimi de căință
Și tot cu lacrimi îmi rămâne
S-arăt a mea recunoștință!

Lipsit de „mirul faptei bune”
Eu n-am ceva mai scump acuma
Decât să-mi scald a mea ființă
În lacrimi și suspinuri, numa!

Căci cheltuindu-mi „moștenirea”
Ce mi-ai lăsat-o din născare,
Doar plânsul azi îmi mai rămâne
Și nesfârșita-Ți îndurare!

Ajută-mi Doamne, mai degrabă
Să-mi văd dorința împlinită,
Să-mi port și eu pe-a Tale „urme”
Ființa mea slăbănogită.

Și-odată cu Lumina Sfântă
- Când vei trimite-o la Mormânt -
Stropește inima mea frântă
Cu roua Duhului Tău Sfânt.

Să pot rosti la Sfânta Cruce
(Pe Stânca Sfântului Calvar)
Și eu mântuitoarea rugă
A „credinciosului tâlhar”.

S-aud și eu în taină, Doamne,
Prea dulcele și sfântul grai,
Prin care să câștig nădejde
Că nu mă voi lipsi de rai.

(Sfântul Ioan Hozevitul)

49. Să nu disprețuim pe semenul nostru

O femeie, care se ținea de biserică și se credea mare cuvioasă, era mușcată de patima trufiei, disprețuindu-și semenii și îndreptățindu-se în aceasta prin cuvintele: „Dumnezeu singur îmi ajunge” și „eu nu nădăjduiesc spre om”. Dar Dumnezeu a vrut s-o tămăduiască, trimițându-i o doctorie destul de amară. Astfel, într-o bună zi, pe când se întorcea de la biserică, trecând femeia peste o punte, căzu în apă și începu să strige după ajutor. Cum în preajmă era multă lume, un vecin ajunse imediat acolo dar, văzând cine era în apă, zise:

- De bună seamă că nu de ajutorul meu ai mata nevoie, căci mereu spui că: Dumnezeu singur îți ajunge și în om nu nădăjduiești!... Și plecă mai departe îngândurat.

Ajunse la punte bărbatul ei, care rămăsese puțin în urmă. Când o văzu pe nevastă-sa în apă, îi zise cu mâhnire:

- Cred că nu după ajutorul meu, al unui păcătos, strigi, femeie! Tu, de bună seamă, aștepti vreun înger trimis de Dumnezeu ca să te scoată! Cum mereu zici că n-ai nevoie de ajutor omenesc, mă duc să-mi văd de treburi. Și plecă și el.

Abia acum, bătrân fiind și mergând anevoie, veni la punte tatăl ei. O ajută cum putu și cu greu o scoase din apă. Apoi, o întrebă:

- Oare, n-au trecut pe aici alți oameni și chiar bărbatul tău?

- Au trecut tată dar, pe bună dreptate nu m-au ajutat. Eu, disprețuindu-i, totdeauna le spuneam: nu am nevoie de ajutorul oamenilor; în om nu-mi pun nădejdea, ci singur Dumnezeu îmi este de ajuns!

- Fata mea, îi zise bătrânul, crede bătrâneților mele, că în frică de Dumnezeu am îmbătrânit, și în frică de Dumnezeu te-am crescut, dar om pe om ajutându-se vor trăi și cu mila Domnului se vor mântui. Se cuvine ca, mai presus de toate, să iubim pe

Dumnezeu Care, însă, ne poruncește să iubim pe aproapele. Căci toți, împreună, suntem ca măduarele aceluiași trup, care se slujesc unele pe altele. Oare nu trebuie să vedem noi, în fiecare om, chipul lui Iisus Hristos?

Femeia s-a spovedit la preot și, Dumnezeu înțeleptînd-o, s-a vindecat de păcatul trufiei, devenind pildă de smerenie pentru toți.

50. Mărturisirea credinței

Pe vremea împăraților idolatri, un negustor bogat din Roma, bun creștin, a fost prins și adus în fața eparhului cetății, care i-a cerut să se lepede de Iisus Hristos.

- Dacă nu va face așa, spunea eparhul, atunci va fi dat fiarelor, spre mâncare.

Omul nostru s-a întărit cu rugăciunea și a hotărât ca mai bine să moară, decât să se lepede de Hristos. Cum negustorul era unul din cetățenii de vază ai orașului, eparhul a vorbit cu nevasta acestuia ca să-l înduplece să se lepede de Hristos. Când femeia a venit la temniță și a încercat să-l abată de la hotărârea sa, negustorul i-a zis:

- Femeie, tu știi câtă avere avem noi și că eu totdeauna am făcut afaceri bune, chivernisind bine banii. Crezi oare că nu mi-e mai drag sufletul meu decât banii, de gândești că am să fac o așa de proastă afacere cu el? Cât crezi tu că aș mai putea trăi, dacă mă lepăd și scap acum de moarte?

- Vreo 20 de ani, tot ai să mai trăiești!
- Și dacă în schimbul acestor 20 de ani, ai bătrâneții, care tot cu moarte se

vor sfârși, eu capăt o viață fără moarte și bunătățile unei lumi nepieritoare, tot mai crezi că greșesc? Fiarele mă pot mânca și pe vreun drum, mergând după afaceri, dar plată nu am decât dacă primesc acum, pentru Hristos, Dumnezeuul nostru, această puțină suferință.

Femeia nu mai spuse nimic și rămase pe gânduri: într-adevăr, bărbatul ei nu se înșelase niciodată în afaceri. Dacă era așa cum spunea el, atunci ea va fi cea săracă și pierdută. Când, peste puțin timp, bărbatul ei a îndurat cu seninătate martiriul, ea a fost pătrunsă de adevărul vorbelor lui și s-a făcut creștină iar mai târziu și mărturisitoare a credinței în Hristos.

Fără „El”

Ce sunt eu fără de Domnul?
Sunt un praf de oase reci,
Hrana viermilor din groapă
Și a muncilor de veci!

Însăși biata mea ureche,
Fără Duhul Lui cel Sfânt,
Este zdreanță agățată,
Care tremură în vânt.

Mintea mea fără de raza
Luminărilor de sus,
Este beznă nesfârșită
După „veșnicul Apus”.

Iar la mâini și la picioare,
Dacă Domnul nu dă spor,
Lucrul meu, - atunci - și mersul
Este veșnic pierzător!

Ochii mei fără privirea
Spre Părintele Ceresc,
Sunt ca ochelarii negri
A celor care orbesc!

Fără darul Sfintei Troițe,
Eu sunt vierme stricător,
Căci, trăind fără lumină,
Fără de nădejde mor!

Gura mea, fără mișcarea
Darului lui Dumnezeu,
Este clopot fără limbă,
Fără glas fiind mereu.

(Sfântul Ioan Hozevitul)

51. Ce se cuvine trupului?

La ora de religie, profesorul a fost întrebat de unul dintre elevi:

- Ce trebuie să-i dăm trupului nostru? Cum se cuvine să căutăm spre corpul nostru?

Profesorul, voind să vadă care este părerea lor, nu răspunse imediat ci întâi îi întrebă pe fiecare. Unul dintre ei, dorind să arate cât de duhovnicesc este, zise:

- Trupul este aducător de rele. Deci trebuie să-l disprețuim și să nu-i dăm nici o îngrijire.

- Nu este drept ce spui, zise profesorul. Trupul este locuința sufletului nostru și unealta cu care sufletul face faptele cele bune, căci trupul este neputincios fără suflet și nu are voia sa. Când se face un bine sau un rău, cele două lucrează împreună. Domnul Dumnezeu a zidit această casă pentru a pune în ea sufletul cel nemuritor. Deci, trebuie s-o îngrijim, ca să nu se strice. Dacă nu-ți îngrijești trupul, și acesta se îmbolnăvește, mai poți

oare să mai faci fapte bune ori pravila ta, adică: rugăciunea, metaniile și postul? Eu cred că nu. Deci îngrijirea este una, iar împodobirea e cu totul altceva și este dăunătoare.

Oare, pasărea își păzește oul pentru coaja lui? Nu, ci pentru ceea ce este înăuntru. Când puiul iese din ou, coaja devine nefolositoare. Tot așa trebuie să facă și omul, fie că este tânăr sau în vârstă, să aibă grijă de casa sufletului său, până la moarte. Toate însă, trebuiesc făcute cu înțelepciune, după rânduiala Bisericii, ca să ne fie spre mântuire.

52. Cel ce a-ngropat talantul

Fiul unui om bogat, după terminarea studiilor, se pregăti să facă o lungă călătorie prin țară. Deși harnic la treabă, iscusit la învățătura cea lumească și ascultător de părinți, era însă cam sărac în cele duhovnicești.

Tatăl său, om chibzuit și înțelept, cu adâncă evlavie spre biserică, îi pregăti toate cele necesare pentru drum și îi dete și două pungi cu bani. Una pentru hrană și cheltuielile călătoriei, iar cealaltă, în plus, pentru cheltuielile pe care băiatul ar fi voit să le facă după voia sa.

- Fiule, îi spuse tatăl său la plecare, călătoriile în general îl înțeleptesc pe om, pentru că poate vedea și înțelege multe. Iată îți dau aici o pungă cu banii necesari de drum și încă una, pe care s-o folosești după cum vei crede de cuviință. Folosește-i cum vrei! Știi doar că... nu banii ne lipsesc nouă!

Când, după un timp, fiul se întoarse, tatăl îl ascultă cu atenție despre toate cele

ce văzuse și cum petrecuse în călătorie, apoi îl întrebă cum și-a folosit banii ce i-a primit în plus.

- Nici nu m-am atins de ei, tată! Iată-i pe toți!

- Fiul meu, înseamnă că pe unde ai fost tu lumea este fericită, sătulă și fără griji.

- Nu, tată, am văzut mulți oameni săraci și bolnavi! Lumea nu-i fericită, cum crezi și nici sătulă, căci multora le lipsește pâinea.

- Atunci, rău ai folosit banii pe care ți i-am dat, zise tatăl întristat. Constat cu durere că toată învățătura adunată în anii de școală nu-ți va folosi cu nimic la mântuire. În toată călătoria asta, tu te-ai gândit numai la tine. Cum, văzând atâta lipsă în popor, nu te-ai îndurat să împarți banii la cei necăjiți și bolnavi?... Bani, care nici măcar nu erau munciți de tine!

Luând aminte la cele spuse de tatăl său, tânărul se rușină și, cercetându-se pe sine, a înțeles adevărul din cuvintele părintelui său și i-a făgăduit că se va îndrepta.

53. Spune adevărul totdeauna

O femeie, rămasă văduvă de timpuriu, își crescuse singurul copil în frică de Dumnezeu, veghind cu grijă asupra sufletului lui. În acest fel băiatul crescuse mare și se deprinsese a fi creștin și fiu bun, ascultând întotdeauna de sfatul cumpănit al mamei sale.

Odată, când băiatul plecă de acasă pentru mai multă vreme, mama îl sfătui, cu îngrijire, spunându-i între altele:

- Dragul mamei, nu uita că toate trebuie să le facem cu frică de Dumnezeu, căci nimic nu rămâne ascuns de știința Sa. Dacă vrei să fii cu Dumnezeu, trebuie să umbli întotdeauna cu dreptate, iar adevărul să fie de nelipsit din gura ta, căci spune Mântuitorul: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața!”.

Sărutând mâna mamei sale, băiatul plecă la drum. Merse el cale multă până când, ajungând într-o pădure și fiind singur, numai ce se trezi înconjurat de tâlhari. Unul din ceată, care părea a fi căpetenia, îi zise:

- Bună ziua cavaliere, dar cu ce treabă prin părțile astea? Nu vrei să ne răspunzi? Ia scoate repejor hani pe care-i ai la tine, ca să nu te scuturăm noi!

Băiatul se opri speriat, dar în gând strigă către Mântuitorul și îndată se liniști. Avea cu dânsul niște bani: jumătate din ei erau legați într-o pungă iar cealaltă jumătate cusuți într-o margine de haină, ca să nu-i piardă. Se gândi băiatul să arate hoților punga, și să tănuiască ceilalți bani, dar își aminti de sfatul mamei: „totdeauna adevărul!”. Atunci lăsându-se în grija lui Dumnezeu, descusu liniștit în fața hoților căptușeala hainei, descoperind întreaga lui avere.

Tâlharii prădaseră destui oameni, așa că știau cam prin ce locuri se ascund banii, dar au fost mirați văzând liniștea acestui tânăr care nu încerca deloc să-i tănuiască, ci el însuși le descoperea ascunzătoarea. Neîncrezător, căpitanul lor îl întrebă:

- Vei fi având poate mai mulți bani sau pietre prețioase și, ca să le aperi, te prefaci că ne dai tot? Măi fărtați, ia căutați-l cu de-amănuntul, să vedem dacă spune adevărul!

Dar, verificându-l de-a mărunțelul, n-au mai găsit nimic. Uimiți de sinceritatea tânărului, l-au întrebat:

- De ce-ai făcut acest lucru? Orice om încearcă să-și apere, pe cât poate, avutul său, pe când tu ne-ai îmbiat cu el și nu te-am fi controlat chiar așa dacă nu ne-ar fi pus pe gânduri faptul că ne-ai descoperit liniștit până și banii din căptușeala hainei. Cine te-a învățat să faci asta?

- Mama m-a învățat spunându-mi că, dacă voi ascunde de voi sau de altcineva adevărul, și cred vorbelor maicii mele, voi fi vădit în fața lui Dumnezeu drept un mincinos. Eu știu că Dumnezeu poartă de grijă fiecăruia, că El vede și aude totul și va răsplăti fiecăruia după faptele sale.

Se uitară tâlharii unul la altul și nu le venea să creadă ochilor de sinceritatea lui.

- Dați-i banii înapoi! spuse, dezarmat, căpetenia hoților. Și, îngândurat, se întoarse încet în adâncul codrului, pizmuind liniștea sufletească și adâncă credință a acestui tânăr. Multă vreme rămase tulburat și dezarmat de zdrobitoarea lui sinceritate. Apoi, după o vreme, merse în ascuns la un schit, unde se călugări. Astfel, plângându-și păcatele, își găsi liniștea mult dorită.

54. Sapă mai adânc

Un om primise drept moștenire de la înaintașii săi o casă într-un loc unde era mare lipsă de apă.

Lipsa ei era chinuitoare, mai ales că începuse să aibă și o gospodărie mărișoară, așa că într-o zi omul se hotărî să sape o fântână. Săpă el o zi întreagă, săpă două, săpă trei dar nu dădu de apă; totuși nu se opri ci, cu nădejde, continuă. Mai săpă el ce mai săpă, însă degeaba; apa nu se ivi și omul prinse a se îndoii. Deși îndoielnic, el totuși continuă, dar tot fără de folos; nici de data asta nu ajunsese la izvorul mult dorit.

În ziua următoare, cu hârlețul în mână, stătea în cumpănă și se tot gândea: „Să mai sape..., să nu mai sape...?”. Un gând însă îi spunea să caute mai departe: „Dar nu-i păcat de atâta muncă, să mă opresc? Dacă, totuși, este apă?”. Și continuă să sape. După o vreme, văzând că tot nu dă de apă, se opri, ieși la suprafață și, lac de sudoare, se odihnea deznădăjduit de munca de o săptămână.

O voce tainică însă îl însuflețea mereu: „Sapă mai adânc și nu te descuraja!”. Și într-adevăr, la scurtă vreme dădu peste un pământ mâlos, apoi începu să iasă și apa mult râvnită. Tulbure la început, dar încet, încet, deveni limpede și bună. Cu bucurie, omul zidi pereții fântânii, apoi, curățind tot mâlul care mai rămăsese, ieși la suprafață. Acum apa, limpede și curată, izvora liniștit. Singura lui grijă rămăsese să curățe izvorul și să-l păzească de cei ce puteau să-i strice și să-i tulbure apa. În sfârșit, avea și el acum apa cea de viață dătătoare.

Sufletul care moștenește o credință greșită de la înaintașii lui, fiind astfel departe de Dumnezeu, este asemenea locului fără de apă unde își avea casa omul din pilda de mai sus. Dacă el însă începe să cerceteze adânc izvoarele credinței lui - perioada și împrejurările istorice în care s-a format - atunci neîndoielnic va găsi izvorul cel de Viață

dătător, care este Biserica Ortodoxă, lăsată nouă drept moștenire de Mântuitorul prin Sfinții Apostoli și marii părinți ai Bisericii. Condiția este să sape cu sinceritate și adânc, tot mai adânc, până la cele șapte Sinoade Ecumenice și până la Sfinții Apostoli. Abia această „Apă vie” și curată, lipsită de orice erezie, va face să rodească, ca un ogor bogat, sufletul său.

Imnul credinței

O, Pravoslavnică credință
- Tăria sufletului meu -
Prin tine mi s-a dat putință
Să caut către Dumnezeu.

În viața asta necăjită
Cu tine eu mă întăresc
Credință prea blagoslovită
Odorule dumnezeiesc!

Când sufletul se alăptează
Cu darul tău dumnezeiesc,
Durerea mea se alinează
Și scârbele se potolesc.

Atunci când vor să mă doboare
Vrăjmașii cei neîmpăcați,
La tine eu găsesc scăpare
Și ei rămân prea rușinați.

Când valurile amenință
Ca să cufunde „luntrea mea”
În tine, sfânta mea credință,
Mă sprijinesc de-a pururea.

Iar la sfârșitul vieții mele
Nădăjduiesc că și atunci
Mă vei adăposti de rele
Și de înfricoșate munci.

Iar când de multă slăbiciune
Greșesc Celui ce m-a zidit,
Îmi dai curaj la Rugăciune

Să nu fiu deznădăjduit.

(Sfântul Ioan Hozevitul)

55. Ascultarea de duhovnic

Unul din împărații Serbiei, om cu mare frică de Dumnezeu, mergând odată la Sfântul Munte împreună cu unii din sfetnicii săi și văzând viața cea minunată a Părinților de acolo, se hotărî să lase domnia și să se facă călugăr. Acest gând, spunându-l sfetnicilor săi, a stârnit multă supărare și spaimă la aceștia, întrucât împăratul era om drept și bun, fiind foarte iubit de supuși. Aceștia au mers în ascuns la stareț și, rugându-l, i-au spus:

- Părinte, să nu lași turma fără păstor, că o sfâșie lupii. Căci, de vei călugări pe împăratul nostru, va fi rău de țară. Nu ne lăsa pe noi orfani de un așa de bun stăpân ci, mai degrabă, hotărăște-l spre domnie!

Fiind înaintea văzător, starețul îi liniști și le promise că așa va face.

Când împăratul ceru să fie primit în mănăstire ca monah, starețul, spre surprinderea, supărarea și spaima sfetnicilor, îi spuse că îl primește cu toată dragostea în Domnul.

După ce se îndepliniră toate rânduielile pentru călugărie, părintele stareț îi spuse împăratului:

- Acum ești în obștea noastră, frate, și, după cum știi, călugărul trebuie să

facă ascultare desăvârșită, în toate tăindu-și voia sa. Îți poruncesc, dar, în numele Domnului nostru Iisus Hristos, să faci ascultare ca un bun călugăr și să mergi pe tronul Serbiei pentru a cârmui poporul spre Împărăția lui Dumnezeu și nu spre pierzare. Din mâna ta și a tuturor celor împreună cu tine se vor cere sufletele lor la dreapta Judecată. Și, dacă până acum ai fost împărat din voia ta, de acum vei fi din ascultare și mai mare plată vei lua de la Dumnezeu. Caută dar, frate, să faci ascultare bună, că altfel te scot din cinul călugăresc ca pe un neascultător.

Împăratul lăasă capul în jos cu tristețe, dar înțelese gândul bun al starețului și se supuse sfatului său. Deși nu putea să rămână în Sfântul Munte, după cum dorise, avea alinarea să fie numit frate și să facă, din ascultare, ca un bun călugăr, ceea ce i se poruncise. Se povestește că, după aceasta, el a câștigat mai mare cinste de la supușii săi, cărora le-a dat pildă de credință în Dumnezeu, de smerenie în toate câte le poruncea și de ascultare de starețul său din Sfântul Munte.

56. Credința, Crucea și țara

Un caporal, ce conducea la instrucție un pluton de soldați, mergând în urma lor, găsi pe jos o cruciuliță pierdută de unul dintre ostași. Fiind necredincios și voind să-și rădă de cel ce-o pierduse, opri plutonul la marginea unei poienițe din apropierea locului de instrucție și atârnă cruciulița de creanga unui copac. Apoi spuse în batjocură soldaților adunați în jurul său:

- Țara își pune nădejdea în voi s-o apărați și pentru asta vă dă arme! Iar

voi...? Voi vă puneți nădejdea în Dumnezeuul vostru și vă apărați cu... o biată cruce.

Urmă un moment de tăcere.

- Cine-i „viteazul” care și-a pus în gând să-și apere țara și pe sine însuși cu această cruciuliță? - întrebă, plin de trufie, caporalul, crezând că după o astfel de bătaie de joc, nici un soldat nu va îndrăzni să-și recunoască crucea pierdută.

Dar, spre surprinderea lui, din pluton se desprinsese cu iuțeală un soldat care, ducându-se spre copac, spuse:

- Este crucea mea! Mi-a dat-o mama când am plecat de acasă și eram tare amărât că am pierdut-o.

Atât caporalul cât și soldații au rămas uimiți de curajul și sinceritatea tânărului ostaș.

Atunci un ofițer, trecut de mult de vârsta tinereții și călit prin grele încercări, ce îi privise neobservat și ascultase toată întâmplarea, se apropie de ei și cu o voce blândă și părintească le spuse:

- Cel care își cinstește și își apără credința astfel, cu siguranță va fi un credincios și un bun apărător și al țării sale. Și țineți minte: soldatul fără credință este cel mai slab și mai laș apărător al țării sale. Cât despre cruce, aflați că, pentru credința celui care o poartă, ea nu numai că ne apără, ci câștigă și războaie. Și ca să înțelegeți cele spuse vă voi istorisi un fapt petrecut la începutul creștinismului.

Este consemnat în istoria omenirii că la anul 312, conducător al imperiului roman a fost numit împăratul Constantin, om viteaz și înțelept. Marele împărat Constantin, a fost fiul lui Constanțiu Flor și al cinstitei Elena. Era pe vremea când crudul împărat Dioclețian își numise ajutoare pentru cârmuirea întinsei împărății a romanilor. Partea de răsărit a împărăției, o cârmuia însuși împăratul Dioclețian, având ca ajutor, pe ginerele său Galeriu, iar capitală, era Nicomidia, poarta de intrare în Asia. Partea de apus

a împărăției, cu capitala la Roma, avea împărat pe Maximian Hercule, însoțit de fiul său, Maxențiu, iar ca ajutor, pe Constanțiu Flor, tatăl Sfântului Constantin și soțul Sfintei Elena. Și avea Constanțiu, sub stăpânirea sa, mari ținuturi: Galia, Spania și Britania. În timp ce, în toate celelalte părți ale împărăției, creștinii îndurau cele mai cumplite prigoniri, în ținuturile sale, Constanțiu nu numai că a oprit orice prigoană împotriva lor ci îi numise chiar la cârmuirea treburilor împărăției. Asta pentru că, creștinii din vremea aceea erau cei mai cinstiți și mai corecți dintre cetățeni.

Dar, murind bunul Constanțiu, în locul lui a rămas fiul său, marele Constantin, iar la Roma, în locul lui Hercule, a rămas fiul său Maxențiu. Și s-a întâmplat ca Maxențiu, idolatru și necredincios, să pornească război împotriva lui Constantin.

Istoriștește episcopul Eusebiu, duhovnicul lui Constantin, că, plecând în întâmpinarea dușmanului, împăratul Constantin, înainte de a începe lupta, neîncetat se ruga și cerea ajutor de la Dumnezeu, știind că oastea lui este cu mult mai mică decât a lui Maxențiu. Ca răspuns la rugăciunile lui și ale creștinilor, Constantin și ostașii lui au văzut ziua în amiaza mare, strălucind pe cer, o cruce luminoasă deasupra căreia scria: „**Prin acest semn, vei învinge**”. Iar în noaptea care a urmat, L-a văzut în vis, pe Însuși Domnul nostru Iisus Hristos, apropiindu-Se și îndemnându-l să-și facă steag ostășesc cu semnul Sfintei Cruci pe el.

Deci punând semnul cinstitei cruci pe arme, pe steaguri și pe hainele soldaților, și făcând rugăciunea către Hristos, a doua zi, împăratul Constantin a început lupta. Și atâta l-a bătut, l-a hărțuit și l-a fugărit pe Maxențiu încât până la Roma i-a distrus toată oastea. Atâta dezastru și dezordine era în armata lui Maxențiu încât la intrarea în Roma, însuși împăratul Maxențiu a căzut în râul Tibru și s-a înecat la podul Malvius, în anul 312.

Încredințat că Iisus Hristos, Dumnezeul creștinilor, l-a ajutat să biruiască marea oaste a lui Maxențiu, Constantin cel mare, ca împărat al Romei, a dat, în anul 313,

o hotărâre prin care a oprit orice prigoană împotriva creștinilor și a dat libertate credinței lor. Acest mare act se numește „Decretul de la Milan”.

Mai târziu, fericitul Constantin și-a mutat capitala împărăției de la Roma, la Bizanț. Aici a zidit din nou această cetate și a împodobit-o cu tot felul de palate, ca pe o adevărată nouă Romă creștină, pe care apoi a numit-o Constantinopol, după numele său. Această cetate a fost adusă ca dar lui Hristos de împăratul Constantin, ca o roadă a credinței sale în El.

Ca împărat al creștinilor, Constantin a arătat multă râvnă și pentru unitatea credinței creștine. Aceasta s-a văzut pe vremea ereziei lui Arie, cea mai mare rătăcire din viața Bisericii lui Hristos. Acest Arie învăța că Iisus Hristos n-a fost Dumnezeu adevărat, îmbrăcat în fire de om și coborât în lume, cum socotește dreapta credință. După învățătura lui Arie, Hristos era numai o creatură trimisă de Dumnezeu ca să izbăvească omenirea (Patrologie volumul III pag. 79). Din această cauză era mare tulburare în Biserică. Deci, înțelegând primejdia în care se afla unitatea credinței, marele Constantin a hotărât ținerea Sinodului de la Niceea, la care el însuși a fost de față. Aici, episcopii, veniți din toată lumea creștină, au osândit rătăcirea lui Arie și au mărturisit dreapta credință, alcătuind cea mai mare parte din Crez, pe care de atunci îl rostim și noi, la fiecare Sfântă Liturghie.

Tot împăratul Constantin, ajutat de râvna și evlavie a mamei sale, o trimite la Ierusalim pentru descoperirea locurilor sfinte scrise în Evanghelii. Astfel, au descoperit locul Golgotei, unde a fost răstignit Mântuitorul; al Sfântului Mormânt unde a fost îngropat; și lemnul Sfintei Cruci, pe care a fost răstignit. Ca semn al prețioaselor descoperiri, împăratul Constantin, cu împărătească dărnicie, a zidit biserica Sfântului Mormânt (Anastasis), biserica din Betleem, pe cea din Nazaret și alte sfinte locașuri. Multe alte fapte de folos credinței lui Hristos a săvârșit marele Constantin și mama sa Elena, pentru care s-au învrednicit a se numi „Sfinții împărați, cei întocmai cu Apostolii”.

Și a murit Sfântul Constantin, după ce s-a botezat în credința creștină, la anul

337, cu zece ani mai târziu după moartea mamei sale, Sfânta Elena.

- V-am spus toate acestea, pentru că astăzi, Biserica noastră Ortodoxă îi sărbătorește pe Sfinții împărați Constantin și Elena.

- Domnule colonel, dacă-mi permiteți: de unde știți dumneavoastră asemenea lucruri atât de importante pentru credința noastră Ortodoxă, pentru că eu, drept să vă spun, v-am ascultat cu sufletul la gură, zise unul dintre soldați.

- Pe vremea când învățam eu școală, atât la intrarea, cât și la ieșirea din clasă nu începeau și nu se terminau orele, decât cu rugăciunea Tatăl nostru, iar religia era obiect de studiu obligatoriu. De atunci le știu, de la profesori, din cărțile de religie și de la predicile Preotului din biserică. Astăzi, învățământul s-a modernizat scoțându-se religia din școli. Adică, mai clar spus, se continuă într-un mod mult mai ascuns lupta de prigonire a Bisericii întemeiată de Hristos.

Fiți siguri însă că nimeni nu va rămâne nepedepsit de Domnul nostru Iisus Hristos.

Semnul Sfintei Cruci

Semnul crucii este nouă
Scutul cel mântuitor
Care depărtează răul
Și ne dă la toate spor.

Deci să facem cum se cade
Creștinescul nostru semn,
Căci vrăjmașii fug atuncea
Ca de prea cinstitul lemn.

Iar acei ce bat în cobză
Și pe cruce o îngână,
Au sămânța necredinței
Și pecete rea la mână!

N-au evlavie în suflet
Nici rușine la obraz,
Plecăciune nu pot face
Că-i satana pe grumaz!

Domnul cerurile pleacă
Pentru neamul omenesc
Iar la El să-și plece capul
Mulți creștini nu se silesc.

El întinde sus pe cruce
Mâinile dumnezeiești,
Tu măcar a face semnul,
Omule nu te silești.

El ne mântuie, creștine,
Săvârșindu-se pe lemn
Iară tu socoți rușine
Ca să faci al crucii semn!

(Sfântul Ioan Hozevitul)

57. Icoana Maicii Domnului și grabnica ei răsplată

Unui flăcău de la sat, care pleca la armată, mama lui îi dădu la plecare, pe lângă unele lucruri trebuitoare, și o iconiță cu Maica Domnului, mică, cât să încapă într-un buletin, cumpărată de ea de la mănăstire. Această iconiță i-a fost adeseori de mare ajutor tânărului, alinându-i dorul de casă și de biserică. Deseori, în întunericul nopții, soldatul o săruta, rugându-se în taină lui Dumnezeu și Maicii Domnului.

Într-o zi, când se pregătea să plece acasă într-o scurtă permisie, merse la unul din superiorii săi să-și ia actele de drum. Când încerca să le așeze în portmoneu, ieși la iveală iconița, pe care o zări ofițerul. Înroșindu-se de furie, acesta i-o smulse și pe loc o rupse în bucăți, aruncând-o pe jos:

- Umbli cu astfel de lucruri la tine? Se vede că ai o minte cam îngustă. Dacă te mai prind vreodată, o încasezi rău de tot încât, toată viața o să mă pomenești.

Amărât, soldatul adună în grabă bucățile de pe jos și zise încet ca pentru sine: „cred bunului Dumnezeu și Maicii Domnului că voi vedea și pedeapsa pentru asta”. Apoi plecă și, în ascuns, le lipi la loc, plângând pentru iconița ruptă.

În aceeași zi, după vreo două ore, ofițerul își prinse mâna stângă la o mașină, care îi strivi două degete. La o primă consultație rana nu părea gravă, totuși nici după o lună de zile nu dădea semne de vindecare. Trei luni a tot umblat cu mâna pansată pe la spitale, doar, doar s-o vindeca. Până la urmă însă tot i-au tăiat degetele, care deja se infectaseră.

Iată cât de grabnică a fost răsplătirea Maicii Domnului, pentru nelegiuirea făcută.

58. Cel ce caută suflete

Când noaptea se lăsă, neagră, peste sat, diavolul coborî, din văzduh, să vadă de va putea câștiga vreun suflet pentru întunericul lui. Negru și înfiorător de urât, el colinda, cu sacul în spate și cu furca într-o parte, tot satul, de la un capăt la altul. În dreptul crâșmei se opri un pic și privind, văzu că era plină! Își frecă mulțumit mâinile și, rânjind, zise:

- Puișorilor, ai mei sunteți! Tata vă așteaptă! Aici nu am de muncă, să mergem mai departe.

Trecu prin dreptul unui bar, de unde se auzeau chiuituri, muzică, certuri, scandal. Unii dansau, alții beau; erau și din cei care jucau cărți și cu priviri fioroase păzeau din ochi banii ce treceau dintr-o parte în alta a mesei.

- Și ăștia sunt ai mei, dar trebuie să-i mai ajut nițel, zise diavolul, turnând venin în pahare și înghimpând vreo doi jucători ca să le ațâțe ura. După ce flutură pe sub nasul unuia un ștreang, momindu-l cu gândul sinuciderii, plecă mai departe.

Ajunse apoi în dreptul casei unei vrăjitoare, unde se opri.

- Cumătra asta m-a chemat să-i ajut, zise el și intră pe horn în casă.

Vrăjitoarea făcea farmece, fierbând buruieni și bolborosind ceva din gură. Aici diavolul își băgă coada în cazan și mestecă bine cu ea, apoi scuipă înăuntru, o însemnă pe vrăjitoare cu furca pe frunte și, rânjind cu gura până după urechi, zise:

- Slugă vrednică și credincioasă, în același cazan cu smoală vei fierbe cu noi, că a noastră ești după faptele pe care le faci! Și plecă mai departe.

Deodată, numai ce începu să urle și să se zvârcolească din toate încheieturile: tocmai trecea pe lângă casa unor creștini, în care o mamă își legăna copilașul, rugându-se încet pentru el. Deasupra leagănului, era icoana Maicii Domnului și candela aprinsă sub

ea care, împreună cu mama, vegheau pruncul.

- Valeu..., văleleu..., văleleu..., nu mai pot de durere, mă arde asta cu rugăciunile ei către Maica Domnului, țipa diavolul și fugea cât îl țineau picioarele. Las că te pândesc eu pe tine și pe copilul tău, iar când veți fi fără rugăciune mă pot apropia de voi și veți vedea voi atunci!

Dar Maica Domnului veghează și îi acoperă pe toți cei care se spovedesc la preot și se roagă ei cu credință!

Dacă-n „desfătări” trăi-vei zi cu zi și an cu an,
După moarte, viețui-vei pe vecie cu satan;
Când plăcerilor muri-vei viețuind fără a-ți fi greu,
Vei începe cu aleșii să trăiești lui Dumnezeu.

(Vasile Militaru)

59. Vizita Mântuitorului

Un creștin, plângând mereu la rugăciune, neîncetat zicea:

- Vino Doamne Iisuse Hristoase, măcar o dată și în casa mea!

Într-o noapte, în vis, Mântuitorul îi spuse:

- Măine, voi veni în casa ta.

Crezând celor spuse lui în vis, creștinul se sculă mai de dimineată și începu să-și pregătească casa, curățind-o și împodobind-o cu de toate. Pregăti apoi bucate alese, ca pentru un Oaspete așa de drag, și începu să aștepte. Orele treceau, se făcu amiază, și Oaspetele încă nu venise. În dreptul ușii se opri însă un sărac care, înfrigurat de gerul iernii, bătu cu sfială. Stăpânul casei îl primi și se gândi că, din bucatele pregătite, putea să-i dea și acestuia. Așa că îl așeză la masă lângă sobă, și dându-i de mâncare continuă să privească pe geam, doar, doar, o veni Oaspetele așteptat. Săracul, după ce mănăcă bine spuse „bogdaproste” stăpânului și plecă, sătul și încălzit. Peste puțin timp, veni o femeie sărmană: văduvă și mamă a trei copii, flămânzi și bolnavi. Venise la acest om, știindu-l milostiv.

- Nu cred că voi rămâne fără mâncare, dacă îi dau și ei. M-ar mustra cugetul dacă ar pleca de la mine cu mâna goală, zise omul în gând, și pregăti un vas mai mare în care puse mâncare pentru femeie și pentru copii, adăugând câteva daruri pentru cei mici și niște bani pentru medicamente. Femeia se bucură nespus de mult, neștiind cum să-i mai mulțumească stăpânului casei, apoi plecă și ea.

Omul începu iar să aștepte. Seara, un călător pelerin, obosit de drum, flămând și înfrigorat, bătu la ușa lui și îi ceru găzduire peste noapte. Omul nostru, nici de data asta nu lăsă bunul său obicei și, după ce-l ospătă, îl găzdui. Până noaptea târziu luci, în fereastra creștinului, luminița de veghe, care încă Îl aștepta pe Hristos. Spre miezul nopții,

își făcu rugăciunea de culcare iar la sfârșit adăugă:

- Doamne, Iisuse Hristoase, toată ziua Te-am așteptat! Poate că Te-am supărat cu ceva și de aceea nu ai venit; Te rog să mă ierți pe mine, păcătosul.

În acea noapte, în vis, Hristos i se arată din nou omului și-i zise:

- Fiul Meu drag, de trei ori te-am vizitat ieri și de trei ori M-ai primit, M-ai ospătat și M-ai odihnit. Fii binecuvântat!

La rugăciunea dimineții, omul nostru, cu fața scăldată în lacrimi de bucurie și cu inima plină de dulceață sufletească, mulțumea lui Hristos zicând:

- Îți mulțumesc Doamne, că ai cercetat pe robul Tău. Să nu-l uiți niciodată și să vii mereu!

Dacă azi, cu cel ce n-are, împarți rodul tău de pâine,
Nu te teme nici o clipă că tu flămânzi-vei mâine.
Mila ta, până-ntr-atâta Tatălui din Cer îi place,
Că cenușa vetrei tale în făină ți-o preface!

(Vasile Militaru)

60. Slugile lui Dumnezeu

Într-o zi de toamnă, rece și ploioasă, așteptând un tramvai, un profesor privea la un copil sărman și zgribulit ce se scotocea prin buzunare, pentru a dăruia cerșetorului din colțul străzii un bănuț. Copilul puse banul în mâna bătrânului și apoi, stând un timp descumpănit, mai scoase un bănuț și îl puse în aceeași mână întinsă.

Intrigat, domnul, ce urmărise toată scena, se apropie de micuț și îl întrebă:

- De ce i-ai dat doi bănuți? Mai ai vreunul?

- Nu domnule, erau ultimii și i-am dat pentru hainele mele. Mi-a spus părintele la biserică și sora mea că cerșetorii sunt slugile lui Dumnezeu, care-I spun tot ce primesc de pomană de la noi și atunci Dumnezeu ne dăruiește și nouă cele de trebuință. Și de aceea eu i-am dat cei doi bănuți pentru că am nevoie de haine.

- Îngerașule, e adevărat ce ți-a spus sora ta. Haide să luăm hăinuțele, pe care ți le-a trimis Dumnezeu, spuse domnul, și luându-l de mână merse în magazinul de alături.

61. Bunica „închide ușa”

Într-un sat era o bătrână, căruia nepoții îi ziceau „bunica-închide-ușa”. Pentru orice nepot care pleca la școală, la oraș sau se uita la televizor, această bătrână înțeleaptă avea o vorbă:

- Să-ți ajute Dumnezeu nepoate, să poți închide bine ușile!
- Ce uși, bunico?
- Când mergi prin lume, prin atâtea locuri, vezi și auzi multe lucruri lipsite de bună-cuviință, care nu trebuiesc nicicum primite în casa sufletului tău; de aceea, trebuie să ții bine ferecate ușile vederii, adică ochii, ca să nu vadă cele necuviincioase, să nu citească cele hulitoare, care smintesc mintea și să nu oglindească în suflet nimic necurat.

Și ușa vorbei trebuie bine închisă, adică gura, ca nu cumva să vorbească cele rele și smintitoare. N-ați auzit voi, la biserică, preotul citind: „pune Doamne, strajă gurii mele și ușa de îngrădire împrejurul buzelor mele”? Și încă ne mai spune părintele, din Scriptură, că pentru tot cuvântul rău vom da seamă.

Mai cu dinadinsul păzește, nepoate, ușa inimii, împotriva ispitelor și înșelărilor diavolești, căci Domnul bate la ușa iar inima curată îl cunoaște, pe când înșelătorul vine ca un hoț, căutând de este inima ta fără pază, ca să poată năvăli într-însa. De aceea vă spun mereu „închideți bine ușile!”.

Nu era duminică sau sărbătoare peste an în care bunica, înconjurată de nepoți, să lipsească de la sfânta biserică. Și uite așa, „bunica-închide-ușa” încet, încet și cu îndelungă răbdare își pregătea nepoții pentru Împărăția cerurilor, învățându-i să lupte împotriva vicleniilor și răutăților semănate de satana în lumea asta.

La toate simțurile tale ia aminte cum le porți,
Ele-s astăzi pentru tine, ale sufletului porți:
Dacă nu le-ncui, cum noaptea ușa casei tale o-ncui,
Vine furai, și comoara care-ai strâns-o, este-a lui;
Adică satan pătrunde, prin păcat să te desmierde,
Și-atunci sufletul, comoara-ți, pe vecie se va pierde.

62. Nu mai cârți!

Un om bogat era atât de stăpânit de grijile pământești, încât se părea că cerul și pământul au fost făcute doar pentru a-i sluji lui. Toată ziua bombănea și cârtea împotriva lui Dumnezeu: ba că este prea cald și i se usucă semănăturile, ba că plouă prea mult și-i putrezește nutrețul, ba că ziua e prea scurtă, și tot așa mai departe.

Odată, pe când se întorcea de la un mare târg, unde vânduse multe animale și luase mulți bani, ca să scurteze drumul spre casă, o luă prin pădure. Însă, când era pe la mijlocul ei, porni o ploaie deasă, care-l udă bine de tot. Bombănind înciudat împotriva cerului, că „vărsa apă când nu trebuia”, și împotriva lui Dumnezeu care o dăduse, merse înainte, când deodată, ce să vezi, se ivi de după copaci un tâlhar care îl și luă în bătaia puștii. Înlemnit de spaimă, omul uită de ploaie și zise la repezeală: „Doamne, ajută-mi!”. În același moment tâlharul apăsă pe trăgaci, dar..., din cauza umezelii, praful de pușcă nu luă foc. Văzând aceasta, omul nostru înmulți rugăciunea și luând-o la sănătoasa, fugea de-

i sfârâiau călcâiele. După ce ieși din pădure nevătămat, și pe măsură ce se apropia în goană de sat se gândi la ploaia ce-i salvase viața și umilit, ceru în gând iertare lui Dumnezeu. Mort de oboseală, intră în biserica satului unde, după ce se închină și se spovedi la preot, făcu legământ, în fața icoanei Mântuitorului ca, până la sfârșitul vieții sale, să nu mai cârtească niciodată. Și omul, cu darul lui Dumnezeu, și-a ținut legământul.

63. Acum, nu mâine!

Era pe vremuri, în Roma veche, un împărat care, înconjurat fiind de tot felul de lingușitori și trântori, ajunse ca, încet, încet, să uite de treburile obștești și de războaie, ținând-o numai într-o petrecere. Dintre multele slugi pe care le avea în jurul său, nici una nu-i mai rămăsese credincioasă.

Într-o seară, când petrecea după obicei, veni, printr-un trimis, o scrisoare de la unul din ofițerii cu care luptase pe vremuri și care-i rămăsese credincios. Acest ofițer era într-o garnizoană departe de oraș și numai în cazuri grave îi scria împăratului. Trimisul, după ce îi înmână scrisoarea, îl rugă pe împărat să o citească fără întârziere, spunându-i că sunt probleme urgente pentru împărăție. Dar, cum petrecerea era în toi, împăratul nu se sinchisi de acel răvaș spunând că nu amestecă treburile împărăției cu petrecerea:

- Voi vedea mâine ce conține scrisoarea, atunci când vom rezolva treburile împărăției..., spuse el, puțin cam disprețuitor.

Dar, chiar în acea noapte, puțin după terminarea banchetului, capul împăratului căzu sub sabia uneltitorilor pe care-i demasca în scrisoare ofițerul cel

credincios. Pentru împăratul cel leneș și nechibzuit n-a mai existat „mâine”.

În toate zilele vieții noastre primim scrisori de înștiințare despre cursele de moarte ce ne urmăresc. Noi însă împărățim peste stomac și benchetuim cu patimile trupești neavând vreme pentru treburile Împărăției celei cerești ce ne așteaptă și astfel suntem în primejdie ca, odată cu viața de aici, să pierdem și împărăția cea veșnică.

64. Tata e la cârmă

Căpitanul unei corăbii, ce transporta mărfuri și pasageri, plecând odată pe mare, luă cu dânsul soția și copilul. Ținea mult la fetița care nu avea decât câțiva anișori. Le luase ca să le arate, de pe vapor, Sfântul Munte. După două zile de drum liniștit, timpul se strică și valuri mari loveau vasul, gata-gata să-l scufunde. Era noapte când furtuna ajunsese în toată puterea ei, iar călătorii înspăimântați nu credeau că vor mai vedea a doua zi soarele. Zgomotul furtunii se unea acum cu țipetele de spaimă și plânsetele oamenilor.

Fetița căpitanului, care adormise de cu seară, se trezi din cauza larmei și, pricepând că oamenii se tem să nu se scufunde corabia, întrebă:

- Dar tata unde-i? Tata nu-i la cârmă? De ce nu conduce tata, vaporul?
- Tata este la cârmă, draga mea! - îi răspunse mama ei, ce stătea alături rugându-se mereu.
- Atunci de ce vă temeți? Nu știți că dacă tata e la cârmă vaporul nu se scufundă niciodată?

Și fetița puse capul pe pernă, adormind imediat.

Dacă oamenii ar avea credința fetei, că Tatăl ceresc este la cârma vieții noastre, nu s-ar tulbura niciodată în furtunile vieții. Când Cel ce ne-a zidit ne cârmuiește viața, ce teamă putem avea noi, care știm că țărmlul nostru este Împărăția cea netrecătoare și cu Tatăl la cârmă ajungem în deplină siguranță la ea?

65. Ortodoxie înseamnă Înviere

- Părinte, sunt la capătul răbdărilor, nu mai pot suferi nedreptățile ce mi se fac și necazurile pe care le am, spuse duhovnicului, o tânără. Nu mai am nici o nădejde și sunt cu totul cuprinsă de tristețe.

- Dumnezeu nu dă omului greutate și lupte peste puterile lui, de aceea să nu spui că nu le poți duce. Greul îți vine din faptul că tu nu accepți să duci o mică povară, pentru a căpăta răsplată. Gândește-te că cel ce nu aleargă nu se încununează și că a nevoitorilor este Împărăția cerurilor. Când omul acceptă să facă un mic canon, pentru Dumnezeu, atunci încercarea devine mai ușoară. Numai îndărătnicilor li se pare că necazul este peste măsură de greu. Cel ce rabdă puțin aici, va avea mare răsplătire dincolo. Creștinism înseamnă Înviere, iar cel ce are nădejde spre înviere nu poate fi decât bucuros!

Des căzând pe drumul vieții, vorbe grele să nu zici:
Tocmai prin așa cădere, înveți mai sus să te ridici.

(Vasile Militaru)

66. Cine mă va alina

Un creștin, înconjurat de multe greutăți, se plângea pe sine, cuprins fiind în vălmășagul necazurilor:

- Vai mie, că au venit peste mine atâtea necazuri și supărări și cine mă va mângâia pe mine în acestea?

Pe când cugeta el astfel, numai ce apăru înaintea lui un bătrân semeț care-i zise:

- Eu te voi mângâia!

- Dar, cine ești tu?

- Eu sunt înțelepciunea acestei lumi și nimic din tainele cosmosului nu-mi este străin. Eu cunosc crugul vremii și tainele vietăților și mersul soarelui și rânduiala stelelor și locul planetelor, toate îmi sunt cunoscute. Cu mine totdeauna te vei bucura, cunoscând ceea ce multora le rămâne mereu ascuns.

- Daa...! Te știi pe tine cine ești! Tu ești din cei care ridică mintea și o semețește, amăgind-o să cerceteze cele despre Însuși Dumnezeu, ca astfel să cadă cu amar în adâncurile iadului. Tu amăgești și înșeli mințile cele slabe, făcându-le să se trufească. Nu..., tu nu mă poți mângâia ci, mai degrabă, înșelându-mă, mă amărăști și mă aduci la deznădejde. Fugi de la mine, că mi-ai otrăvit sufletul până acum!

- Eu îți voi aduce mângâierea!, spuse cu o voce amăgitoare, o femeie frumoasă ce se ivi în fața lui.

- Dar tu, cine ești?

- Eu sunt slava acestei lumi, și cu dulceață îi mângâi pe cei de care mă lipsesc. Sunt atât de dulce încât nimeni din cei ce mă cunosc nu pot să se despartă de mine. Primește mângâierea ce ți-o aduc și vino să petrecem împreună.

- Înșelătoare mai ești tu. Te știi și pe tine cât de vrednică ești, tu care rămâi la porțile morții neputând trece dincolo. Căci scris este: cine este slăvit aici pe pământ este rușinat dincolo în Împărăția cerurilor. M-ai amăgit și pe mine toată viața și cu multă durere m-am dezlipit de tine. De-atâtea ori te-am ascultat și mi-ai făcut numai rău. Pleacă de la mine, și să dea Dumnezeu să nu te mai văd niciodată.

Veni atunci, zăgănind din pîteni și sunându-și buzunarele, un bărbat fălos. Veșmintele-i bogate erau acoperite numai cu fireturi de aur. Acesta se opri în fața omului, și-i zise:

- Eu, sigur te voi mângâia! Eu sunt averea, banul cel atotputernic, care stăpânește peste noroade, care cumpără cetăți și vinde țări. Din toate câte sunt sub soare, nimic nu este care să nu poată fi cumpărat de mine. Chiar cinste, slavă, fericire, stăpânire, toate acestea și multe altele eu le pot avea. Cu adevărat numai eu pot să te mângâi.

- Mincinos mai ești banule calp (fals)! Când toată bogăția acestei lumi nu valorează cât un singur suflet, tu spui că le poți cumpăra pe toate? Tu cumperi minciună și

slavă deșartă și fericire înșelătoare și prieteni falși și stăpânire vremelnică și hotare mutătoare. Spune-mi, din toate acestea, ce poate lua cu sine sufletul meu, când se va duce în veșnicie? Nu vrei să-mi răspunzi?.... Îți spun eu: nimic! Așa că pleacă și tu de la mine, năpârcă și slugă a diavolului, pieri din calea mea. Să nu vă mai văd nici pe unul din câți ați fost până acum. Vai mie, că numai de lighioane am parte. Doamne, Iisuse Hristoase, fie-ți milă de mine păcătosul, ajută-mi să mă mântuiesc și nu mă lăsa la mintea mea!

Veni atunci o femeie, cu frumusețe senină, cu haine cuviincioase, cu privire lină și cu glasul blând:

- Dacă vrei, eu pot călători cu tine și dincolo de hotarul morții, eu cu adevărat pot să te mângâi!

- Dar tu cine mai ești?

- Eu sunt Credința! Și totdeauna merg înaintea tovarășelor mele, Nădejdea și Dragostea. Și de la Dumnezeu vin, căci El este credincios Cuvântului Său: „Veniți la Mine toți cei necăjiți și împovărați și eu vă voi mângâia pe voi!”.

- Slavă Ție Doamne că Te-ai milostivit și spre mine păcătosul. Ei da, cu tine merg până la Bunul Dumnezeu; numai tu spui adevărul și cu adevărat numai tu mă poți mângâia. Dar, de ce ai venit așa de greu?

- Omul este înzestrat de Dumnezeu cu voință liberă, deci de tine, omule, depinde alegerea: dacă îți lipești inima de lumea asta sau de cealaltă, de împărăția lui satana sau a lui Dumnezeu. Văzând că te-ai lepădat de cele lumești și te-ai smerit cerând ajutor în necazuri, m-a trimis Dumnezeu să-ți ajut.

67. Cel ce nu se teme de Dumnezeu

Un om cu frică de Dumnezeu se întâlnește odată cu un bogat trufaș și, auzindu-l vorbind batjocoritor, îi zise:

- Nu te temi tu de Dumnezeu, de vorbești așa?
- Dar ce, sunt copil să mă tem că mă aude Dumnezeu? Are El alte treburi decât să mă asculte pe mine!, adăugă omul batjocoritor.

Peste un timp, cei doi se întâlniră din nou, dar fața tristă a celui necredincios mărturisea o mare supărare.

- Ce-ai pățit, prietene? - îl întreabă omul cel credincios.
- M-a alungat feciorul din casă, spuse el plin de durere.
- Cum așa?
- Mi-a promis că dacă îi fac acte pe casă mă va îngriji la bătrânețe și uite, acum umblu pe drumuri.
- Nu te supăra frate, dar mereu spuneai: „Ce, eu sunt copil ca să mă tem de Dumnezeu”? Fiul dumitale a auzit destul de des vorba asta. Așa că..., la rândul lui, nici el nu se teme de Dumnezeu. Și cu atât mai puțin de dumneata.
- Dar dragostea cu care l-am crescut și sacrificiile făcute chiar nu înseamnă nimic? Măcar pentru atât trebuia să mă respecte, să mă iubească și să mă ajute la bătrânețe.
- Ei prietene..., ceea ce n-ai înțeles dumneata este că sacrificiul și dragostea dumitale s-au oprit numai la cele din lumea asta, numai la bunurile materiale, nu te-ai ridicat și la cele duhovnicești. Copilul care Îl iubește pe Dumnezeu își pune sufletul și pentru părinții săi, atunci când ei sunt în necaz. Fiul dumitale însă, neavând frică și

dragoste de Dumnezeu, nici de dumneata nu s-a sinchisit. Pentru că nu l-ai învățat să se teamă de El, după cum nici dumneata nu te-ai temut. Culegi acum ceea ce ai semănat!

Bietul om lăasă mânăit capul în pământ, oftând cu greu; era într-adevăr prea târziu să-și îndrepte copilul, nu era însă târziu pentru el.

Cu adevărat ucigași de fii se pot socoti părinții cei ce nu se îngrijesc de creșterea și învățarea fiilor lor în frica Domnului. Ba încă și mai răi decât aceia, după cum arată Sfântul Ioan Gură de Aur, zicând: „Că ucigașii despart numai sufletul de trup, iar cei ce nu dau o bună creștere și învățătură fiilor lor, despart și trupul de suflet, și pe suflet de Dumnezeu”. Vai, deci, și amar vouă, părinților, în lumea aceasta, dar mai vai și mai amar de voi în ceea ce va să fie!

(Mitropolitul Veniamin Costachi)

Nu doar hrană se cuvine,
Ca să crești copilul tău:
Fă-l să-nvețe ce e bine
Și să știe ce e rău!
Dacă-l lași pe-ntinsul humii
De-așa bunătați flămând,
Nu un om tu dăru lumii,
Ci un animal de rând!

(Vasile Militaru)

68. Bănuțul dragostei

Într-o zi, îngerul lui Dumnezeu întrebă bănuțul milei:

- Cine ești tu, bănuțule, că te văd așezat între lucrurile cele iubite de Dumnezeu?

- Eu sunt bănuțul pe care Bunul Dumnezeu l-a făcut pentru a fi dat de pomană, zise smerit, micul bănuț.

- Dar de unde vii tu, bănuțule?

- Vin din pușculița copiilor buni, din mâna albă a domnișoarelor smerite, din mâna muncită și plânsă a văduvelor, din portmoneul vechi și subțire al bătrânilor, din mâna binecuvântată a preoților.

- Și unde te duci acum, bănuțule?

- Mă duc să cumpăr suflete pentru Dumnezeu, ulei pentru candelile fecioarelor înțelepte, să aprind candela credinței ce se stinge la unii, să zidesc biserica cea vie a lui Dumnezeu, căci, pe cât mă vezi de mic, eu stau totdeauna la temelia bisericii.

- Spune-mi bănuțule, care-i taina ta: de ce ești așa iubit de Dumnezeu?

- Îngerașule, eu deschid porțile raiului, celui ce mă dăruiește în numele lui Dumnezeu Iisus Hristos cu dragoste și cu inimă senină.

- Drum bun, bănuțule, și să cumperi, cu spor, cât mai multe suflete lui Dumnezeu!

69. Păcatul deznădejdiei și al mândriei

Voind să arate cât de mare este păcatul deznădejdiei, un părinte povestea următoarea pildă:

Cică, fiind strâmtorat de multe lipsuri și având mare nevoie de bani, diavolul și-a scos la vânzare toate lucrurile sale și pentru fiecare cerea un preț deosebit. Târguindu-se amarnic, și-a vândut astfel: certurile, bârfele, invidia, reaua credință, ura, bătaia, nedreptatea, clewetirea, asuprirea și multe altele de acest fel. Le cumpărau desigur alți diavoli, care voiau ca prin ele să aducă mai multe suflete în iad și să fie cinstiți de tartorul lor. Cele mai disputate lucruri și mai scumpe dintre toate, erau deznădejdea și mândria. Pentru ele se băteau toți deși prețul lor era exagerat. Cum această scenă i-o descoperise Dumnezeu unui duhovnic, acesta, uimit de cele ce vedea, întreabă pe îngerul care-i arătase toate, de ce acestea sunt așa de râvnite și de scumpe.

Întristat, îngerul îi spuse:

- Pentru că acestea duc cele mai multe suflete în iad. Astfel mândria îi pierde până și pe cei ce fac cele bune. Aceștia, dacă nu se smeresc, nu pot intra în Împărăția lui Dumnezeu. Iar deznădejdea îi pierde pe cei ce trăiesc în păcate, făcându-i să deznădăjduiască de mântuirea lor. Totuși și aceștia se pot mântui, prin spovedanie la preotul bisericii și canon, prin pocăința ce le vine chiar și în ceasul al 11-lea.

70. De ce sunt ispitiți creștinii

Un sectant veni într-o zi la o mănăstire să-l ispitească pe un părinte călugăr.

- Spune-mi călugăre, oare, nu sunteți voi nebuni, trăind astfel? Nu vedeți că sunteți departe de adevăratul Dumnezeu? Aveți atâtea necazuri și atâtea lipsuri, sunteți săraci iar lumea vă defaimă. Noi avem averi, care cresc mereu, ne merge bine și suntem cumpătați. Uite, eu de exemplu, de când am intrat în ceea ce voi numiți „sectă”, nu mai beau, nu mai fumez, nu mă cert cu nimeni și toate îmi merg bine, ba pot spune că sunt bogat. Pe când la voi mereu vin oamenii să „raporteze”, sau cum spuneți voi, să se „spovedească” de păcate. Dacă sunt credincioși, cum de au păcate?

- Tare mai ești înșelat tu, care umbli să-i înșeli și pe alții! Cu adevărat noi creștinii suntem ispitiți din toate părțile, de către tatăl tău, satana, căruia nu-i place că noi ne închinăm Dumnezeului nostru, Iisus Hristos. De aceea aduce asupra noastră tot felul de ispite și necazuri și lipsuri, doar, doar vom cădea în capcanele lui. Tatăl nostru, Dumnezeu, spune foarte clar, că trebuie să fim încercați „ca aurul în topitoare”. Și Dumnezeu îngăduie să fim ispitiți pentru a ne curăți de păcatele ce le facem ca niște oameni slabi ce suntem, pentru că nimic necurat nu intră în Împărăția Lui.

Noi nu suntem bogați, căci cu greu intră bogatul în Împărăția lui Dumnezeu, iar banul nostru este banul trudei, nu al înșelării. Lupta noastră este aspră căci pururea ispita este asupra noastră, pe când voi, care sunteți în buzunarul satanei, ce luptă să vă mai dea acesta, când de bunăvoia voastră v-ați predat lui? Voi, „pocăiți”, vă uitați la așa zisele câteva fapte bune ale voastre și vă lăudați cu ele, ca fariseul plin de mândrie, dar nu vedeți că aveți pe suflet păcate mult mai grele decât înjurătura, beția și hoția. Voi aveți pe suflet păcatul lepădării de Biserică și de Sfintele Taine. Sărmanii de voi, voi aveți ochii sufletului legați și nu puteți vedea necurăția lui satana și a voastră, de aceea nici nu vă spovediți. Noi, văzând că păcatele ne-au întinat sufletul, alergăm iute să-l albim, în

scaunul spovedaniei și cu mila Domnului continuăm lupta împotriva vicleniilor lui satana. Încearcă și tu să nu mai faci voia lui satana și ai să vezi ce necazuri vei avea.

71. Unde dau dracii lupte mai mari

Se povestește că un călugăr îmbunătățit, uimit de mărimea luptelor pe care i le dădeau diavolii, se ruga bunului Dumnezeu să-i arate cum sunt ispitiți creștinii în lume și de ce unii cad. Venind un înger de la Dumnezeu, i-a spus:

- Vino cu mine și vei înțelege din cele ce-ți voi arăta! Și au plecat împreună.

Au trecut mai întâi prin fața unei cârciumi, unde au văzut, stând la ușă, un drăcușor pricăjit ce se întindea de somn. Înăuntru era o larmă grozavă de oameni beți: se auzeau chiuituri, vorbe murdare și din când în când, zgomot de pahare sparte. La un moment dat au năvălit afară, ținându-se de gât, doi oameni beți, care se băteau. Unul, luând o sticlă, voia să lovească pe celălalt în cap, numai că sticla îi aluneca din mână. Atunci diavolul i-o sprijini cu coada și dându-i ajutor să aplice lovitura, spuse: abia îmi mai scutur plictiseala!

Cei ce stăteau în jurul lor și priveau, ziceau:

- Uită-te, domnule, ce putere are ăsta! Când e treaz nu poate ridica un lemn de jos, dar beat e puternic cât zece.

Cei ce vorbeau astfel și se minunau de puterea lui nu vedeau cum diavolul îi ajuta aceluia să lovească.

Călugărul și îngerul merseră mai departe și văzură un cazinou, unde mulți oameni jucau jocuri de noroc. Și aici era de serviciu un diavol amărât. Când vreun jucător voia să plece acasă, puneă pe un alt om să-l oprească. Celor ce li se terminau banii le aducea de față oameni cunoscuți, ca să se împrumute de la ei și să joace pe datorie. Îi ținea așa în hăț până ce pierdeau tot și atunci le puneă în minte gândul sinuciderii, din pricina datoriilor. Cum acei jucători nu prea încercau să se împotrivescă, munca acestui diavol nu era grea deloc și el picotea adesea de somn și plictiseală.

Mergând mai departe ajunseră la marginea orașului, în fața unei căsuțe mici și curate. În jurul căsuței, ca la un asediu, era o mulțime de diavoli puternici ce stăteau organizați pe cete, și se vedea cum se mișcau neconținut, schimbându-se între ele, cum își făceau curaj să se apropie de căsuță și cum apoi se întorceau rușinați, țipând.

Mai merseră și prin alte locuri iar când părintele ceru lămuriri, îngerul îi zise:

- Ai văzut cum în locul unde oamenii fac din voia lor păcate, diavolul dându-le puțin ajutor, lesne cad acești oameni, căci nu încearcă deloc să lupte împotriva păcatului. Pe când la acea căsuță mică, unde locuiesc cei doi soți plini de credință, în bună rânduială, cu liniște și înțelegere, o mulțime de diavoli s-au adunat să le surpe liniștea casei și să-i piardă pe cei doi. Dar, ajutându-le Dumnezeu, nu vor fi biruiți dacă ei nu se pleacă de voia lor să facă păcatul, chiar dacă le va sta împotrivă toată puterea iadului. Iată cu ce duhuri se luptă un bun creștin în lume și câtă putere îi dă Dumnezeu, în lupta cea bună!

72. Smerenia

Unul dintre bătrânii călugări de demult le vorbea ucenicilor săi, spunând:

Fraților și fiilor, smerenia este cărarea ce merge drept la rai. Multe fapte sunt bune dar cel ce are smerenie desăvârșită zboară ca o pasăre în brațele Domnului său. Dumnezeu S-a smerit și, luând chip de rob, S-a îmbrăcat cu firea noastră pământească ca să ne ridice pe noi la starea cea dumnezeiască.

De veți zice că postul este de ajuns, vă înșelați, căci și diavolii postesc, nemâncând niciodată. Postul trebuie ținut numai împreună cu smerenia.

De veți zice că milostenia mântuiește, iar vă înșelați, căci dacă nu o însoțește smerenia ci mândria, atunci această faptă bună nu vă aduce nici un folos.

Nici fecioria trufașă, nici rugăciunea mândră și la vedere, nimic din cele bune, care nu se lucrează cu smerenie, nu ne folosesc. Ascultați următoarea pildă și veți înțelege.

Cică, demult, Dumnezeu i-ar fi îngăduit diavolului să vină în fața Sa și să se plângă. Și vine diavolul, cătrănit că pierduse un suflet, și-I spune lui Dumnezeu:

- Doamne, Tu spui că ești drept și totuși îmi faci nedreptate. Iată, un suflet cu care mă lupt de ani de zile și a făcut voia mea, a fost iertat de Tine, pentru spovedania la preot și puțina lui pocăință. Mie mi-a slujit atâția ani și Tu acum îl ierți. Mereu faci așa: oamenii Te supără în tot ceasul și Tu îi ierți, iar eu Te-am supărat odată și nu mă ierți!

- E adevărat că oamenii Mă supără neconținut, îi zise Dumnezeu, dar ei, smerindu-se, își cer iertare prin spovedanie la preot, după cum însuși ai mărturisit. Dar tu, Mi-ai cerut vreodată iertare? Uite și acum Eu sunt gata să te iert!

Rușinat și încrâncenat, diavolul pieri din fața Domnului.

- Vedeți fiilor, el nu vrea să se smerească, căci a rămas în trufia lui de la început, spuse călugărul.

Cugetări smerite

Suflete al meu smerite,
Adu - mai întâi de toate -
Preamărire Celui veșnic
Pentru orice bunătate.
De lucrezi ceva spre bine
Nu te înălța în gând,
Căci nu este bunătate,
Fără darul Lui cel Sfânt.
Iar nevrednicia noastră
Să o punem mai prejos
Decât vinovăția
Celui mai mare păcătos.
Nădejdea să ne fie
La „Cel fără de ani”,
Iar nu la mintea noastră,
La slavă, sau la bani.

(Sfântul Ioan Hozevitul)

73. Diavolul este legat

Preotul unui sat merse într-o zi la un enoriaș pentru a-i sfinți casa, dar când să intre în curte un dulău mare, negru și fioros se repezi la el. Stăpânul casei ieși repede și zise:

- Nu vă temeți, părinte, că e legat, numai cât îi dă voie lanțul ajunge!

După terminarea slujbei de sfințire, preotul îi zise omului:

- Vezi fiule, adeseori îmi spui că diavolul te ispitește, dar să știi că acesta este legat de puterea lui Dumnezeu, asemeni dulăului dumitale. Diavolul are atâta libertate cât îi îngăduie lanțul lui Dumnezeu, căci de-ar fi dezlegat nu ar mai trăi nimeni pe pământ, de cât rău poate și vrea el să ne facă. Deci, de nu te duci tu spre el, ca să te ajungă, nu poate să te vatăme. Păzește-te deci, de a merge în legătura lui, în care se zbate și urlă, și stai la cuvenita depărtare, așa cum și eu mă feresc de câinele pe care-l ai, ca să nu mă sfâșie!

Toate simțurile tale
Dacă-n frâu le ții mereu
Scapi de-a diavolului cale
Și te urci spre Dumnezeu.
Dar dacă te lași lor pradă
Pe căi largi, nu căi înguste,
Ochiul tău tot vrând să vadă,
Limba ta tot vrând să guste;
Dulci miresme să te-mbete

Să te scalzi în spurcăciuni,
Iar auzul să-ți desfete
Culpeșe deșertăciuni,
Sufletu-ți scăpare n-are
Decât numa-n cele Sfinte,
În ascetică-nfrânare
Și-n căință, în plâns fierbinte.

(Vasile Militaru)

74. Cel mai bun prieten

Într-un tramvai, ce trecea prin fața unei biserici, un om își făcu cruce discret când ajunse în dreptul acesteia. Alături de el, iritat, vecinul îl apostrofă:

- Ce rost are închinarea asta?

Netulburat, omul nostru îi spuse că îi dă răspuns dacă și el îi va spune cum obișnuiește să-și întâmpine prietenii ce-i întâlnește pe drum.

- Îi salut, de bună seamă, răspunse acesta.

- Dacă dumneavoastră vă salutați cunoscuții și prietenii, când îi întâlniți, cu atât mai mult se cuvine ca și eu să-L salut pe Cel mai bun prieten al meu. Acesta locuiește în chip nevăzut în biserica pe lângă care tocmai am trecut și mă vede în tot ceasul. Oare ce va zice El, văzând că trec prin fața Sa și mă fac a nu-L cunoaște, mai ales că eu știu că El

mă vede. Acest bun prieten mi-a făgăduit să mă ospăteze în casa Tatălui Său. În Împărăția Sa nu se va rușina nici El de mine, dacă nici eu nu mă rușinez de El aici pe pământ. E simplu, nu?

75. Sfântul Pahomie cel mare

Sfântul Pahomie a trăit pe vremea împăratului Constantin cel Mare, în Egiptul de Sus și era păgân, din părinți păgâni. Încă din tinerețea sa, se dovedi a fi un tânăr înțelept și cu mult discernământ, iar convertirea lui la creștinism se datorează unei întâmplări petrecute pe vremea când sfântul era oștean în armata romană. În unul din lungile și grelele marșuri ale oștirii, într-o zi foarte uscată și cu soare arzător, au ajuns într-un sat, locuit de creștini. Cum ostașii s-au așezat să se odihnească, fiind foarte însetați, au venit la ei mai mulți oameni cu apă rece, cu mâncare și cu fructe, îmbiindu-i să guste din ele. Ba mai mult, pentru odihnă, îi invitau și în casele lor. Acest lucru era foarte ciudat atunci, întrucât, armatele romane nu erau bine văzute de popoarele cucerite de romani. De aceea, Sfântul Pahomie a fost foarte uimit de această primire, și a întrebat:

- Ce fel de oameni sunt aceștia care îi ospătează pe străini și chiar pe dușmanii lor?

- Sunt creștini, i s-a răspuns. Ei cred într-un Dumnezeu nou, în Iisus Hristos, pe care L-au răstignit evreii. Acest Dumnezeu le-a poruncit să meargă până acolo cu iubirea de aproapele încât să-și iubească și vrăjmașii. Uite, că ei împlinesc porunca Lui și se comportă cu totul diferit față de ceilalți oameni, căci le-a spus lor Hristos că dacă Îl

ascultă și Îi împlinesc poruncile, au viață veșnică.

- Cu adevărat minunat este Dumnezeu creștinilor, căci este iubirea desăvârșită! exclamă Pahomie.

De atunci a început Sfântul Pahomie să îi respecte pe creștini și, în scurt timp, învățat fiind de preoții creștinilor, s-a botezat și el. Apoi, a luat calea pustiei, în care a locuit, ca într-o grădină de flori, până la sfârșitul vieții sale, bine plăcând lui Dumnezeu.

Pentru rugăciunile și smerenia lui, bunul Dumnezeu l-a învrednicit să organizeze începuturile vieții monahale iar prin sfântul înger I-a dat regulile de viață în cinul monahal.

Toate biruințele drepte credințe, toate luptele adevăratului duh creștin, toate creațiile artei bisericești, toate cărțile de slujbă bisericească, toată podoaba Bisericii se datorează monahismului.

„Dacă Biserica n-ar fi avut elita vieții monahale, spune Ieromonahul Nicodim Sachelarie, socotesc că ea n-ar fi ajuns acolo unde este astăzi, atât ca ideologie dogmatică, cât mai ales ca viață practică. Toate ereziile apărute de-a lungul vremii au fost înfrânte de luptătorii monahi”.

76. Bogățiile acestei lumi

În timpul împăratului Valent, susținător al ereticilor arieni, când se pornise prigoană pe biserica lui Dumnezeu și pe ierarhii și preoții dreptei credințe, Sfântul Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cesareii, a fost amenințat de către împărat, prin dregătorul Modest, cu rele pedepse, dacă nu-i lasă pe rătăciții arieni să conducă Biserica drept-măritoare.

Netulburat, Sfântul Vasile răspunse trimisului împărătesc:

- Spune împăratului că zice robul lui Dumnezeu, Vasile:

„Împărate, se cuvine ție ca de cele ale împărăției tale să te îngrijești și pe cele ale lui Dumnezeu să nu le tulburi, căci din voia lui Dumnezeu ești împărat.

De vrei averile mele, o, împărate, ia-le pe toate! Pe mine nu mă sărăcești, iar tu nu te îmbogățești cu ele, căci nu cred că-ți fac vreo trebuință zdrențele și ceasloavele mele.

Darul preoției, însă, nu-l vei putea lua, căci Domnul mi L-a dat, prin iconomii Săi. Vezi, deci, că de cele ale lui Dumnezeu nu te poți atinge.

Vrei să mă prigonești? În puterea ta este și asta, dar pământul întreg este în mâna și în grija lui Dumnezeu. Dacă mă vei scoate din împărăția ta, voi trăi pe pământul lui Dumnezeu în altă parte, pentru că întreg al Lui este. Vezi dar, că de prigonire nu mă tem.

Vrei, poate, să mă dai caznelor? Te-oi binecuvânta pentru asta, căci cununi îmi câștig cu puțină suferință.

Vrei să mă scoți din viața aceasta? Oare, nu știi că pământ al durerii îmi este? Binefăcător al meu te-oi numi pe tine, care îmi gătești calea spre odihna și bucuria cea desăvârșită. Crede-mă împărate, mai mult voiesc să fiu cu Iisus Hristos decât cu tine, și

dornic și pregătit sunt eu să mă arunc în brațele Domnului și Stăpânului meu”.

Dregătorul Modest a mers și i-a spus împăratului toate cele zise de Sfântul Vasile. Acesta, ascultă cu atenție și căzând pe gânduri zise:

- Ce voi face unui om care nu se teme decât de Iisus Hristos? Împărat sunt eu, dar n-am putere asupra acestui călugăr zdrențăros, care disprețuiește și pe cele bune ale lumii acesteia și nu se teme nici de cele rele ale ei?

Porunci deci să-l lase în pace pe Sfântul Vasile, temându-se că, înfruntându-l, mai mult va fi rușinat împăratul de dârzenia sfântului.

Odinioară și acum

Aruncându-ne în urmă,
Ochii noștri sufletești,
Către anii din vechime
Ai suflării omenești,
Mintea noastră se uimește
De sfințenia de-atunci,
Limba fără grai rămâne,
Ne simțim ca niște prunci.

Adâncindu-ne mai tare
În trecutul depărtat
Al Bisericii creștine,
Gândul nostru stă mirat:
Uriași vedem în față
Pe străbunii credincioși,
Noi suntem pe lângă dânșii
Toți pitici, neputincioși.

Căci vedem păgânătatea,
Dând război necontenit,
Adunărilor creștine
Din apus și răsărit.
Ca un foc credința sfântă

Fruntea lor având cununa
Razelor dumnezeiești,
Ni se pleacă de rușine
Ochii noștri cei trupești.
Mici la suflet, mari la patimi,

O aflăm atunci arzând,
Iar Biserica în culmea
Biruințelor șezând.

Noi aproape nu-ndrăznim
Să mai cugetăm la Slava „Noului Ierusalim”.

(Sfântul Ioan Hozevitul)

77. Socoteala vulpii

Esop (pildele lui Esop) ne povestește cum, o vulpe flămândă, după un „post” îndelungat, a găsit într-o zi o vie cu struguri copti. Și, tot dând ea ocol gardului, dibui o gaură mică prin care abia putu să se strecoare înăuntru.

- Mă voi ospăta în lege, își zise vulpea, fluturându-și coada.

Stătu ea în vie o vreme, mâncând după plac, când, într-o zi, auzi un glas de om: era stăpânul viei, care venise s-o vadă, de-i bună de cules. Vulpea îl auzi cum hotărăște că, în scurtă vreme, culesul viei va începe. Cu spaimă și cu multă amărăciune, roșcata își zise:

- Vai..., va trebui să părăsesc un așa de bun loc, ca să nu cad în mâinile omului.

După ce plecară oamenii, mai trase o mâncare zdravănă, ultima zicea ea, și încercă să iasă prin gaura știută. Dar nici pomeneală: se îngrășase și nu mai putea ieși!

Începu, pentru sărmana de ea, o perioadă foarte tristă, căci, ca să scape din grădină și să trăiască, trebuia să facă câteva zile de post negru. Și ce greu era, Doamne,

postul cu strugurii sub nas! Dar, n-avea încotro. Posti biata vulpe, cu vai și amar, vreo trei zile și abia reuși să iasă la timp. De afară, întorcându-și capul, se uita cu jind la vie:

- Tare mai ești înșelătoare, vie. M-ai momit cu strugurii tăi cei frumoși și am plătit cu grele suferințe traiul în tine!

Această poveste are și pentru noi tâlcul ei, căci viața e ca via ce ne momește, iar cei care petrec fără de grijă în ea, sunt ca vulpea; se îngrașă de bunătățile ei și uită de gaura cea strâmtă prin care se iese din „vie”. Aceștia, multă suferință au la sfârșitul vieții lor, văzând înșelarea cea amară.

78. Ajutând pe alții, te ajuți pe tine

Într-o iarnă târzie, pe o zăpadă mare, și un ger aspru, când se întorcea peste munte de la un sălaș, un cioban a fost cuprins de un somn greu. Deși știa că somnul îi aduce moarte la o astfel de vreme, nemaiputând să și-l biruie, se pregătea să se așeze jos. Dar, aruncându-și ochii într-o parte, a văzut nu departe, un om amorțit de frig.

- Trebuie să-l trezesc! - a fost singurul gând al ciobanului.

Se apropie de cel căzut și-l frecă cu zăpadă pe față, apoi, sprijinindu-l, îl obligă să facă câțiva pași. Acest lucru avea să-i alunge și lui somnul și, sprijinindu-se amândoi în timpul mersului, cei doi s-au încălzit unul pe altul.

Astfel, ajutând pe cel căzut, ciobanul și-a salvat propria lui viață.

Undeva în sat, cu fața la icoane, într-o casă se ruga o mamă bătrână, pentru

fiul ei, în timp ce în altă casă, o femeie cu patru copii, cerea lui Dumnezeu să-l aducă acasă sănătos, pe tatăl copiilor.

79. Sămânța cleветirii

O femeie, care avea un duhovnic înțelept, își mărturisea de fiecare dată păcatul cleветirii. După ce o dezlega, cu canon să nu mai facă acest păcat, femeia cădea iar. Văzând preotul că faptele bune ale femeii se pierd din pricina acestui greu păcat, o puse la canon aspru:

- Femeie, îi zise preotul, pentru că mereu cazi în acest urât păcat, ca să te dezbari de el, am să-ți dau alt canon, pe care de nu-l faci, nu te dezleg să te împărtășești. Vei lua o poală de semințe de scaieți pe care după ce îi numeri, îi vei arunca în grădină la tine iar după trei săptămâni să vii să-ți spun ce mai ai de făcut.

Femeia merse acasă, făcu întocmai cele spuse ei, iar la timpul cuvenit, veni din nou la duhovnic care, primind-o, îi spuse:

- Acum, trebuie să împlinești partea a doua a canonului: du-te și strânge toate semințele aruncate și apoi vino să te dezleg de păcate, altfel nu te împărtășești!

Amărâtă, femeia plecă să culeagă ceea ce semănase. Numai că în trei săptămâni, multe semințe deja încolțiseră, altele mai erau printre bolovani iar pe celelalte le luase vântul și le împrăștiase prin tot satul. Se chinui femeia, zile întregi, dar vedea ea că nu a împlinit numărul semințelor aruncate. O amară deznădejde o cuprinse, că nu va căpăta iertare niciodată, din moment ce, din semințele aruncate odrăsleau mereu alte

buruieni. Se duse totuși plângând la duhovnicul său și-i zise:

- Iartă-mă, părinte, dar niciodată nu voi reuși să adun semințele aruncate și rodul lor!
- Dar vorbele cele rele aruncate și roadele lor le vei putea lua înapoi? Nu eu, ci Dumnezeu te va întreba. Ai văzut cum sămânța buruienii a odrăslit, înmulțind buruiana? Tot așa, ba chiar mai repede și mai viclean, odrăslește vorba cea rea, înmulțind astfel otrava.

Data fiind căința și ascultarea ei, duhovnicul a dezlegat-o, iar femeia avea să se schimbe pentru toată viața. După această lecție, femeia vorbea atât de puțin și de măsurat, de parcă își număra cuvintele. Tot restul vieții a plâns pentru vorbele cele aruncate, încercând ca măcar în acest fel, cu mila Domnului, să stârpească rodul lor.

80. Slavă Domnului, e bine așa!

Într-o familie, soțul, fiind om așezat și cu frică de Dumnezeu, la orice pricină avea o singură vorbă: „Slavă Domnului, e bine așa!”. Soția lui, însă, puțin credincioasă, era cârtitoare și, deseori, se enerva de acel „Slavă Domnului, e bine așa!”.

A încercat el să-i spună că: „Toate sunt îngăduite de Dumnezeu pentru păcatele noastre nespovedite și spre îndreptare”, dar n-avea cine să-l asculte. Văzând că toate eforturile lui sunt zadarnice, merse la preot și, spovedindu-se pentru păcatele lui, spuse și necazul cu femeia, rugându-l să-l învețe ce să facă.

- E foarte bine că ai grijă și de mântuirea ei. Să o trecem la rugăciuni și pe

ea, și să așteptăm să o înțeleptească Dumnezeu cum o ști El.

Într-o zi, când treceau cu trăsura prin pădure, ducându-se spre oraș, o creangă agăță colierul de perle al femeii, rupându-l. Prin urmare, au fost nevoiți să se oprească pentru a aduna, de prin iarbă, boabele prețioase. Spunând „Slavă Domnului, e bine așa!”, cu mult calm, bărbatul a început să adune boabe după boabe, alături de soția cârtitoare, căreia nu-i mai tăcea gura. Dar, pe când aceasta era mai nervoasă și tot bombănea, trecu în grabă pădurarul, care le spuse gâfâind:

- Întoarceți repede trăsura că, iată, puțin mai încolo vă așteaptă niște tâlhari și de nu ați fi întârziat aici, acum erați deja în mâinile lor.

Îngrozită, femeia scăpă din mâini ceea ce adunase până atunci și tremurând, urcă repejor în trăsură spunând:

- Slavă Domnului, că am întârziat! A fost într-adevăr bine așa! Nu voi uita niciodată ceea ce s-a petrecut astăzi și nu voi mai cârti. Să mergem la preot să mă spovedesc. Dacă nu întârziam,ăștia ne puneau pielea pe băț.

81. Purtătorul de condei

Un om, care primise de la Dumnezeu darul întocmirii slovelor, nu înțelegea deloc să-și pună acest dar în slujba Lui, adică să-L slăvească prin învățături duhovnicești. Petrecând el în nepăsare, și din succesul cărților venindu-i și trufia, omul nostru uitase că va da odată răspuns, în fața lui Dumnezeu, de talantul ce-i fusese încredințat. Dumnezeu însă fiind mult milostiv și nevrând moartea păcătoșilor S-a milostivit și spre el, astfel că într-o noapte, a avut următorul vis:

I se părea că vine la el un înger luminos și-l ia, ducându-l prin locuri necunoscute lui.

Au mers astfel printr-o grădină păraginită, unde îngerul îi arătă un tânăr spânzurat de un copac.

- Tu i-ai pus ștreangul de gât! Spre mărturie uite în mâna lui una din cărțile tale - îi zise îngerul.

Ajunseră apoi la o crâșmă, unde mai mulți tineri zăceau beți pe mese și pe jos.

- Din cauza ta au ajuns aici! Tu i-ai adus în halul ăsta, prin scrierile tale cele spurcate și otrăvitoare, pe care vezi că le au cu dâșii.

Merseră mai departe ajungând într-un parc, unde perechi de tineri petreceau în desfrânare.

- Și aceștia au fost învățați de spurcatele tale cărți. Uite unde au ajuns, în ce cumplită stare de ticăloșie. Cărțile tale, spre mărturie, le au cu ei.

Și, înainte de a dispărea, îngerul îi mai spuse:

- Dumnezeu ți-a dăruit mulți talanți, printre care și darul întocmirii slovelor. Pe acest dar tu însă l-ai disprețuit, trufindu-te și crezând că prin tine însuți îl ai, apoi, spre

o mai mare osândă, ai spurcat cu folosirea cea rea darul cel curat. Cu otrava și spurcăciunea pe care le-ai născocit lucrând împreună cu diavolul, te-ai făcut pierzător de suflete, tu, care ai uitat că „este vai celui prin care vine sminteala!”. Ai văzut sufletele ce s-au pierdut prin scrierile cărților tale? Ține minte, că toate acestea și celelalte care încă se vor mai sminti, de la tine se vor cere la dreapta Judecată. Toate, lui Iisus Hristos trebuiau să-I slujească. Smintindu-le pe ele din așezarea cea duhovnicească, te-ai făcut omorător de suflete. Tu și toți ceilalți colaboratori ai tăi, care au transportat și au vândut cărțile, sunteți asemeni satanei, cu care veți avea parte de nu vă veți îndrepta.

Omul se trezi înfricoșat. Când se socoti în sine, scriitorul constată îngrozit că toate erau adevărate, după descoperirea din vis; toate erau precum îi arătase îngerul. Cu hotărârea ca niciodată să nu mai scrie vreun cuvânt stricat, hulitor sau pierzător de suflete, alergă la spovedanie, nădăjduind ca marea lui vină s-o ispășească prin canonul dat de preot.

O, om!

O, Om ! ce mari răspunderi ai
De tot ce faci pe lume;
De tot ce spui, prin scris și grai,
De pilda ce la alții dai,
Căci ea mereu spre iad sau rai
Pe mulți o să-i îndrume.

Ce grijă trebuie să pui
În a ta viață toată,

Arăți o cale,
Calea ta în urma ta nu piere;
E cale bună sau e rea,
Va prăbuși sau va-nălța,
Vor merge suflete pe ea
La pace sau durere.

Trăiești o viață, viața ta
E una, numai una;

Căci gândul care-l scrii sau spui,
S-a dus, în veci nu-l mai aduni
Și vei culege roada lui,
Ori viu, ori mort, odată.

Ai spus o vorbă, vorba ta,
Mergând din gură-n gură,
Va-nveseli sau va-ntrista,
Rodind sămânța pusă-n ea
De dragoste sau ură.

Scrii un cuvânt, cuvântul scris
E leac sau e otravă;
Tu vei muri, dar tot ce-ai scris,
Rămâne-n urmă, drum deschis
Spre înălțare sau abis
Spre-ocară sau spre slavă.

Ai scris un cântec, versul tău
Rămâne după tine;
Îndemn spre bine sau spre rău,
Spre curăție sau desfrâu,
Lăsând în inimi rodul său
De har sau de rușine.

Oricum ți-ar fi, tot nu uita,
Cum ți-o trăiești, vei câștiga
Ori bucurii pe veci prin ea,
Ori plâns pe totdeauna!

O, Om! ce mari răspunderi ai?
Tu vei pleca din lume;
Dar ce ai spus prin scris sau grai
Sau lași prin pilda care-o dai,
Pe mulți, pe mulți, spre iad sau rai,
Mereu o să-i îndrume!

Deci nu uita! Fii credincios!
Cu grijă și cu teamă;
Să lași în inimi, luminos
Un semn, un gând, un drum frumos,
Căci pentru toate ne-ndoios,
Odată vei da seamă.

(Sfântul Ioan Iacob Hozevitul)

82. De ce sufăr, Doamne?

Un tânăr se hotărî să meargă pe calea mântuirii și din aceeași zi începu voinicește să lupte cu ispitele. Dar, pe măsură ce timpul trecea și el se străduia să meargă cât mai bine pe drumul cel strâmt ce duce la Iisus Hristos, pe atât creșteau necazurile și ispitele, mai ales din partea lumii. Într-un moment de slăbiciune, când amărăciunea îl copleșise, ridică următoarea întrebare la Dumnezeu:

- De ce sufăr, Doamne?

Atunci, un glas blând îl mângâie, spunându-i:

- Tu suferi, copile drag, ca să nu îndrăgești tina acestei vieți și să putrezești în ea, căci vreau să te pot desprinde de ea.
- Tu suferi ca să înveți umilința. De n-ar fi așa, te-ai trufi și pe veci ai fi pierdut.
- Tu suferi ca să cunoști milostenia, căci vreau să aduci roade bune, nu să trăiești zadarnic, ca smochinul cel neroditor, neascultând de Domnul și Făcătorul tău.
- Tu suferi ca să-ți scuturi nevolnicia, făcându-te vrednic. Și pentru că nu vreau să te pierd, îți trimit suferința care te face treaz și veghetor în ispite.
- Tu suferi, ca să te curăți de păcate și să urmezi, ca un prieten și fiu credincios, pe Hristos Dumnezeu.
- Tu suferi, vinovat fiind, ca să fii împreună, în veci, cu Hristos, Cel care, fără vinovăție, a suferit pentru tine.

83. Sfânta Liturghie

Trei prieteni negustori se întorceau spre casă de la un târg îndepărtat unde, făcând afaceri bune, strânseseră mulți bani. Cum noaptea i-a prins pe cale, au rămas la un han, urmând ca dimineața următoare să-și continue drumul.

A doua zi dimineața, unul dintre ei, om așezat și credincios, le zise celorlalți:

- Fraților, astăzi e Sfânta Duminică și se cade să mergem la Sfânta Liturghie. Să nu călcăm această zi, că vedeți cât bine și ce bogăție ne-a dat bunul Dumnezeu!

- La biserică ne vom duce altădată. Noi suntem drumetri și avem iertare dacă vom călca rânduiala, după cum spui dumneata, zise unul.

- Și apoi, dacă vom merge la slujbă, trebuie să plecăm la prânz și pierdem astfel toată ziua. Ce crezi dumneata că sunt dispus să-mi pierd timpul pe drum? adăugă celălalt.

În timp ce primul pleca spre biserică din apropiere, ceilalți doi și-au continuat drumul lor spre casă. Merse ei ce merse până ajunseră într-o pădure. Nu apucară să pătrundă prea adânc în desișul codrului când niște tâlhari, năpustindu-se asupra lor, au și pus mâna pe ei. Le-au luat hainele și banii după care, legându-i de un copac, au fugit.

Puțin după ora prânzului, sosește la locul cu pricina și cel care fusese la biserică. Mulțumind lui Dumnezeu că îl scăpase de o astfel de ispită, îi dezlegă și le spuse:

- Ei vedeți? Dacă veneați și voi la biserică cu siguranță că nu vi s-ar fi întâmplat asta. Însă voi vă grăbeați... Nu ați avut puțin timp de „pierdut” cu Dumnezeu, așa că l-ați pierdut cu hoții. Voi n-ați auzit ce spune preotul nostru la biserică...? Că timpul Sfintei Liturghii e timpul lui Dumnezeu și că cel care nu merge la biserică, în acest timp, îl fură pe Dumnezeu?... Iată că ați pierdut toți banii pe care Dumnezeu vi-i dăduse mai înainte cu milostivire. Dacă v-a plăcut ce-ați pățit, să mai faceți și altădată tot așa, adăugă

consăteanul lor cu durere. Cred că ar fi bine să mulțumiți lui Dumnezeu că ați primit doar o lecție și ați scăpat cu viață. Putea să fie și mai rău!

84. N-are nevoie de mântuire

Într-un han intră într-o zi de vineri un călător și ceru mâncare de post. Dar, pe când i se aduceau bucatele, de la o masă apropiată, unde se ospătau patru oameni, se porniră râsete și „comentarii”:

- Azi vom putea mânca pe săturate carne, căci dumnealui, sfântulețul, ține post! Avem o porție în plus!

- Nu aveți nimic în plus, nici măcar bun simț. Cât despre carne, iată, voi lua și eu o porție și încă una dublă.

- Aha...! Vrei să intri în rând cu lumea..., dar o pățești cu părintele! Ai grijă, că te pune la canon duhovnicul!

Cum între timp i se aduse și porția de carne pe care o ceruse, călătorul o dădu câinelui:

- Ia și mănâncă, Grivei, să intri în rând cu lumea, zise, ridicând ochii spre cei ce-l batjocoreau. Și adăugă:

- Mănâncă el..., pentru că n-are nevoie nici de duhovnic, nici de mântuire... că-i câine. Iar voi ar trebui să știți că în zi de vineri a fost răstignit pe cruce Domnul nostru Iisus Hristos. În amintirea acestei zile și pentru a participa și noi la jertfa Mântuitorului,

Biserica noastră Ortodoxă a hotărât ca această zi să fie zi de post pentru cei ce vor să se mântuiască.

85. Răzvrătirea râulețului

Un râuleț, care curgea într-o albie îngustă și abruptă, socotindu-se în sine, zise într-o zi:

- Doamne, m-am săturat să trec prin locurile astea în care oamenii îmi murdăresc apa, mă pun să le învârt mori și vâltori, de parcă aș fi sluga lor! Am obosit să le spăl rufe, să le car lemnele și murdăriile pe care le aruncă în apa mea. Aș vrea să mă odihnesc și eu.

Pentru a-l face ascultător și a-l înțelepți să-și împlinească menirea, Dumnezeu a trimis un gând unui om de a opri apa râului pentru a face un iaz. La început râulețul a fost foarte fericit:

- De-acum mă voi odihni și eu și n-oi mai fi sluga tuturor! Voi sta și voi oglindi în apa mea cerul cel frumos și înstelat.

După ce trecu o vreme, din râul mic se făcu un iaz mare, iar apa, stând, deveni din ce în ce mai închisă la culoare și mai greu de mirosit: se stricase! Ba mai mult, deasupra apei, încet-încet, se formă un strat gros de mătasea-broaștei care ucise aproape toți peștișorii cei vioi, ce se jucau altădată cu undele râului, înveselindu-l. Acum, râul nu mai auzea frumoasele cântece de pe ogoarele printre care trecea înainte. Nici fetele nu-și mai oglindeau chipul gingaș în unda lui. Acum nu mai asculta poveștile bunicilor, nici

cântecele de leagăn ale mamelor, nici doinele flăcăilor. Pânza cea albă de in nu se mai albea pe malul lui, iar cerul, deși apa era încremenită, nu se mai putea oglindi pe fața ei, căci pe aceasta se oglindea acum rodul păcatului lenevirii: iarba cea nefolositoare și urâcioasă.

- Doamne..., suspina în adânc, sufocat, râșorul, tare am fost nechibzuit și rău! Te rog mult să mă ierți și să mă faci din nou așa cum am fost, căci voi fi de-acum ascultător și cuviincios, împlinind poruncile Tale.

VOLUMUL 3

Rugăciunea copilului mic

Îngerul meu, Îngeraș,
De ești și tu copilaș, ca mine, ca alți copii, dar cu aripi argintii,
Sigur, tu mă înțelegi, de greșeli să mă dezlegi.
Eu sunt mic și mai greșesc, chiar cu cei ce mă iubesc.
Când fac pozne să mă cerți, dar te rog să mă și ierți
Pentru că în sufletețul meu Îl iubesc pe Dumnezeu
Și nu vreau să cresc om rău.
Înger, dacă ești adult, te voi asculta mai mult,
Faptele de până azi, care mi-au adus necaz,
N-o să le mai fac nicicând, nici aievea, nici în gând.

(Ana Ruse 11 august 1999, Târgu Neamț)

86. Alexandru

Alexandru avusese nenorocirea să rămână, încă de mic, fără mamă. Tatăl său, nemaivând alt copil, își găsea într-însul toată alinarea și fericirea.

Născut cu înclinări bune spre virtute și harnic la lucru, Alexandru era îndemânatic la toate. Pe lângă învățătură, îi plăcea ca, în orele lui libere, să se ocupe mai ales cu desenul și făcuse mari progrese. Stând înaintea unei oglinzi, reușise să-și facă singur portretul care-i semăna de minune. La ziua numelui tatălui său i-l dădu în dar. Tatăl îl primi plin de bucurie și îl așeză în camera sa. Înainte de culcare, după ce înălța rugăciunile către Dumnezeu se simțea fericit să privească chipul lui Alexandru, iar la deșteptare, primele lui priviri se îndreptau iarăși spre dânsul.

Încet, încet, Alexandru creștea, și de pe la șaptesprezece ani începu să-și schimbe purtarea. Unul din verii lui, mai mare decât dânsul cu patru ani, care în urma decesului părinților săi rămăsese stăpân peste averea și faptele sale, căuta să-l momească prin sfaturi urâte și pilde periculoase. Îl făcu să creadă că tatăl său era prea aspru și-l îndemnă să nu mai stea tot timpul sub supravegherea lui, ci să se dea în ascuns la petreceri josnice.

La început, Alexandru nu voi să-l asculte. Într-o zi, însă, fiind sigur că greșeala îi va rămâne ascunsă, își puse în minte să facă o abatere pe care o credea ușoară, deși nesupunerea, oricum ar fi, e întotdeauna rea. Dar, cum începu să guste din așa zisul „farmec” al periculoaselor plăceri nepermise, fără să-și dea seama, se apropie de pierzare. Căci bunele lui deprinderi de mai înainte se schimbă pe nesimțite, judecata i se întuneacă și ajunse a-și călca pe față datoriile, pe care acum părea că nu le mai cunoaște și că nu le mai înțelege.

Tatăl său, pe care o asemenea schimbare îl îndurera, întrebuință toate

mijloacele ca să-l depărteze pe copil de pieirea în care începea să se afunde. Uneori îi arăta blândețe, alteori o înțeleaptă asprime; dar nici asprimea, nici blândețea nu putură întoarce spre bine sufletul rătăcit al copilului.

Cu toate acestea, câteodată, Alexandru se rușina de greșelile făcute; lua hotărâri bune și aruncându-se în brațele tatălui său plângea cu amar și promitea că o să se poarte bine.

Însă, spre a stăruii în căință se cere tărie de suflet și lui îi lipsea cu totul această însușire. Se lăsa ușor înduplecat de vorbele stricatului său prieten și, uitând totul, cădea iarăși în primele-i rătăcirii. În cele din urmă, tatăl său, cu drept cuvânt supărat și îngrijorat, se hotărî să taie răul de la rădăcină. Aflase că nepotul său îl adusesese pe Alexandru la neascultare; deci îl muștră aspru, îl dădu afară, și îl opri pentru totdeauna de a-i mai intra în casă. Iar lui Alexandru îi interzise de a mai avea pe viitor vreo întâlnire cu dânsul.

Atunci, descreieratul de nepot, supărat peste măsură de rușinea ce i se făcuse, plănuia să se răzbune. Astfel, veni în ascuns peste noapte ca să se întâlnească cu Alexandru și-l îndemnă să scape prin fugă de asprimea tatălui său. Alexandru, deși era oprit să mai aibă de-a face cu vărul său, totuși avea slăbiciunea de a-l asculta. La întâia propunere rămase ca înghețat de spaimă; dar vorbele vărului său i-o risipiră și-i produsură în minte un fel de nedumerire. Nu trecu mult și, rătăcit cu totul, se înduplecă, își uită toate datoriile către Dumnezeu și către părinte, își părăsi casa și plecă cu vărul său, care luase de mai înainte toate măsurile pentru fugă.

Nimeni nu le mai putu da de urmă, căci se duseseră împreună într-un oraș depărtat unde se dădură la tot felul de destrăbălări.

Iată ce a făcut Alexandru, cel care odinioară fusese atât de bun și atât de înțelept; iată până unde poate merge un copil, care cade într-o primă greșeală! El însă nu se bucură îndelung de plăcerile desfrâului.

Când își veni în simțire și își aduse aminte de tatăl său, remușcarea începuse să-l chinuie. Suferințele-i deveneau din ce în ce mai grele, nici plăcere, și nici odihnă nu mai avea. La ospetele și petrecerile unde-l târa vărul său, era galben și tulburat; figura tatălui său, părăsit cu neomenie, venea să-i înfigă mii de săgeți în inimă. Uneori i se părea că-l aude oftând și vărsând lacrimi, alteori că-l vede aprins de mânie și că-l aude blestemându-l. Aceste dureroase închipuiri nu încetau să se repete chiar în visuri și să-i tulbure somnul scurt și nesuferit. Se hotărî dar să facă totul spre a-și repara greșeala și a dobândi iertarea de la tatăl său. Nici rușinea, nici frica de pedeapsă nu-l mai puteau împiedica. Remușcarea, curățindu-i inima și risipindu-i slăbiciunea precum și iluziile, îi aduse dezgustul de desfrânări și îi dădu deodată și rațiune, și energie. Se despărți, deci, pentru totdeauna, de stricatul său prieten care-i rătăcise judecata și își luă calea spre locul unde se născuse.

Casa părintească, cam la marginea satului, era înconjurată de grădini încântătoare. Ajungând pe o coastă, de unde putea să vadă, se opri cu inima grea, începu a suspina și ochii i se umplură de lacrimi.

- Acolo, zise el cu voce întretăiată, acolo mi-am petrecut dulce și frumos copilăria, lângă acela pe care nu mai sunt demn să-l numesc părintele meu. Cât eram de fericit când singura mea dorință era să-l mulțumesc și să-i plac, când iubeam lucrul și studiul, când toate plăcerile mele erau nevinovate și curate! Acel timp fericit se va mai întoarce oare? Iartă-mă tată! Vin înapoi, Alexandru e tot al tău!

Zicând acestea, coborî repede coasta, când deodată, amintirea faptei sale îl îngheță de spaimă, picioarele-i rămaseră ca lipite de pământ și o sudoare rece îi cuprinse tot corpul.

- Cum o să mă arăt eu înaintea lui, după câte am făcut? Ah! Rău m-am înșelat crezând că o să am atâta putere. Nu, nu voi îndrăzni niciodată! Sunt prea vinovat!... Cu ce ochi o să mă înfățișez înaintea lui? Cum o să cred eu că o să mă mai iubească acum,

când prin fuga mea i-am înfîpt un cuțit în inimă? O să mă gonească, o să mă blesteme, căci așa merit. Nu mai este iertare pentru mine; sunt un copil pierdut, un bezmetic, urât de toată lumea.

Pronunțând aceste cuvinte, nefericitul căzu pe iarbă, zdrobit de cele mai mari dureri sufletești. Nu după multă vreme însă, o voce cerească îi răsună în inimă și-l însufleți.

Dar, își zise el, un tată pe pământ, e după chipul și îndurarea lui Dumnezeu, că și îndurarea lui Dumnezeu este nemărginită. Oricât de greșită mi-a fost purtarea, nu sunt osândit pentru totdeauna. Tatăl meu nu mă urăște, n-o să mă blesteme; o să aibă milă de remușcările mele. Dacă nu va voi să mă primească drept fiu, o să-l rog să mă numere printre servitorii lui. Prin lucru și prin ascultare o să-mi spăl greșelile, o să-i arăt sinceritatea căinței și astfel voi merita să-mi deschidă iarăși brațele și să mă numească din nou fiul său”.

Și porni agale, tremurând și neștiind cum să-și anunțe întoarcerea și să-i ceară iertare. În sfârșit, la ora când știa că tatăl său se ocupa cu îngrijirea grădinii, intră cu frică în casă, unde găsi pe bătrâna și credincioasa femeie care-l îngrijise din copilărie și care, la vederea lui, fu cât pe ce să leșine de uimire și bucurie. Intră cu dânsa în camera tatălui său, și acolo... ce să vadă? Portretul era tot în același loc, portretul pe care-l credea aruncat afară.

Această vedere îi reînviară puterile și-i veni ideea frumoasă și nemeritată, de a-l înștiința pe tatăl său prin acest tablou de întoarcerea și de căința lui. Dădu jos portretul și-și luă pensula.

Portretul îl arăta pe Alexandru așa cum era odinioară: cu bucuria nevinovatei copilării în ochi și cu surâsul fericirii pe buze. Șterse, corectă și schimbă îndată trăsăturile feței, în așa fel ca fizionomia lui să exprime durerea și rușinea; căința se arăta în ochii umezi de lacrimi. Asemănarea era aceeași, - era tot Alexandru, însă un Alexandru umil și

rugător.

Auzind pașii tatălui său, îndată așeză portretul la loc; apoi se ascunse în odaia de alături. Când bătrânul intră în cameră, primele-i priviri se îndreptară spre portretul fiului său. La această vedere, scoase un strigăt, nu însă de blestem sau de mânie, ci de bucurie și fericire.

- Ciudată prefacere! Zise el cu voce joasă. Pare că portretul se căiește! De ce nu vine așa cum se arată acum, că l-aș ierta și l-aș iubi!

- Iartă-mă, tată! zise Alexandru, ieșind repede; și aruncându-se la picioarele părintelui său începu să plângă. Tatăl său îl ridică și-l strânse în brațe.

Din acea zi, purtarea lui Alexandru deveni exemplară; merita să fie pildă și altor tineri. Toți îl felicitau pentru că, prin căință și prin spovedanie la preot, s-a întors la calea cea bună, deși ar fi fost mult mai bine să nu se fi depărtat niciodată de dânsa.

(Prelucrare după Râureanu)

Din lumea fiilor pierduți

Hrană duhovnicească

Sfântul Ioan Hozevitul

Ca să fie înțeleasă
Versuirea ce o scriu
Dau o mică deslușire
Despre „Rătăcitul fiu”.
În călătoria vieții
Două drumuri s-au deschis,
Unul duce spre Gheenă
Altul, către „Paradis”.
Primul este lat și neted
Și prea lesne de umblat,
Cel de-al doilea e cu piedici
Și cu totul strâmtorat.
De asemenea la oameni
Două cete se vădesc:
Unii înmulțesc „Talanții”,
Alții „rău îi cheltuiesc”

Sunt - adică credincioșii
Cei cu trai neprihănit,
Și pe urmă sunt „pierduții”,
Cei cu duhul răzvrătit.
Cei dintâi urmează drumul
Cel plăcut lui Dumnezeu,
Cei din urmă sunt „mezinii”,
Care se abat mereu.
Deci prin „sita cunoștinței”,
Oamenii fiind cernuți,
Unii se găsesc „acasă”,
Alții încă sunt „pierduți”.

87. El ne poartă de grijă

Într-un sat, erau doi oameni vecini, prieteni din copilărie, fiecare cu soția și copiii lui munceau în dreptate, ca să-și câștige hrana de toate zilele.

Însă unul din ei mereu se tulbura în sine zicând:

- Dacă aş muri eu, sau dacă m-aş îmbolnăvi, ce vor face soția și copiii mei?

Cugetarea aceasta, nu-l părăsea ci necontenit îi rodea inima.

Celălalt, deși uneori cugeta la fel, totuși își alunga îngrijorarea zicând:

- Dumnezeu, Care cunoaște și îi iubește pe oameni, va avea grijă de mine, de soție și de copii.

Și, astfel, trăia liniștit.

Cel dintâi însă nu avea odihna gândurilor, era trist și prăpădit și nici un pic de bucurie nu-i încălzea inima sa. Într-una din zile, pe când lucra la câmp supărat și obosit, a văzut într-un tufiș câteva păsărele ieșind, apoi iarăși venind.

Apropiindu-se văzu două cuiburi, unul lângă altul, și în fiecare mai mulți puișori, cărora încă nu le crescuseră penele. Întorcându-se la munca lui tot privea la păsărele, care se duceau și veneau, aducând mâncare puișorilor.

Deodată, pe când una din mame se întorcea cu mâncarea în cioc, un uliu o răpi și zbură cu ea; tare se mai zbătea sărmana păsărică în ghearele uliului, scoțând țipete de durere. Privind la această întâmplare înduioșătoare și văzând cele petrecute, omul nostru simți sufletul său și mai tulburat decât înainte, căci zicea:

- Moartea mamei, este moartea copiilor. De cumva aş pătimi ca această păsărică, adică să pier, oare ce vor ajunge copiii mei?

Toată ziua a fost foarte amărât, gândindu-se la păsărică și la el. A doua zi,

sculându-se din pat, își zise:

- Mă duc să văd micuții puișori, care au rămas orfani; cred că o parte din ei sau chiar toți, vor fi murit!...

Mergând către cuiburi, se uită și văzu că toți sunt în viață. Mult se miră de aceasta și ascunzându-se după tufiș, ca să bage de seamă ce se mai petrece, auzi după puțin timp un ciripit ușurel și ce credeți că era? Cealaltă mamă aducea cu grabă mâncarea și o împărțea la toți puișorii, fără deosebire. Creștinul, văzând cele întâmplare, se duse la vecinul său și îi povesti toate cu de-amănuntul.

- Frate al meu, prietene al copilăriei mele pentru ce te neliniștești? Îi zise prietenul. Niciodată Dumnezeu nu-i părăsește pe robii Săi. Ia pildă de la păsărelele acelea, căci Dumnezeu a voit ca să-ți arate cele ce ai văzut, Dumnezeu a vrut să vezi și să crezi că El este Cel care poartă grijă pentru toți, și nu noi. Tainele Lui sunt mari, și noi nu le putem cunoaște. Deci să credem frate, să nădăjduim și să-L iubim pe Dumnezeu, că El poartă grijă de noi. Dacă voi muri eu înaintea ta, tu vei fi tatăl copiilor mei; de vei muri tu înaintea mea, eu voi fi tatăl copiilor tăi, dându-le cele trebuincioase; iar dacă amândoi vom muri, ei vor avea de tată pe Tatăl nostru, Care este în ceruri.

(Prelucrare după Ieromonah Constantin Rădulescu)

88. Viața Sfântului mucenic Trifon

În rândul celor ce au mărturisit credința în învățătura Sfintei Evanghelii, nu numai prin cuvânt și faptă, ci și prin jertfa vieții lor, se numără și Sfântul Mucenic Trifon, pe care biserica îl pomenește în ziua de 1 februarie a fiecărui an.

Sfântul Mucenic Trifon s-a născut din părinți creștini, plini de evlavie și frica lui Dumnezeu. El a copilărit și a trăit în părțile Frigiei, într-un sat anume Campsada, pe la anul 300 după nașterea Domnului nostru Iisus Hristos.

În vremea aceea, după moartea lui August Cezar, luase împărăția la Roma, Gordian. Acest împărat, deși nu era creștin, totuși nu oprea răspândirea învățaturii celei noi a Domnului, încât părinții Sfântului Trifon au avut libertatea să dea fiului lor o creștere și o educație cu adevărat creștinească. De altfel și băiatul era un copil supus, ascultător și foarte bun. Nu ieșea niciodată din cuvântul părinților; iar când era liber nu găsea alt lucru mai plăcut pentru dânsul decât citirea Sfintelor Scripturi.

Privirea lui blândă, vocea dulce ca mierea și o deosebită strălucire a ochilor, l-au făcut să fie iubit de tot satul. Adeseori când cineva se îmbolnăvea în sat, îl chemau pe Trifon iar el găsea singurul liman și singura salvare în rugăciunea preoților pe care-i chema la patul celui bolnav. După Sfântul Maslu, Trifon îl învăța pe cel bolnav din cărțile sfinte cu atâta evlavie, încât acesta se ridica din pat, vindecat și trupește și sufletește.

Vestea, despre acest tânăr înzestrat de Dumnezeu cu atâta putere de vindecare a bolilor și de alinare a necazurilor, s-a întins repede până în ținuturi depărtate. Și iată că însuși împăratul Gordian avea mare supărare. Prințesa Gordiana, fata lui mult iubită, pe când își primea pețitorii, fu lovită de o grea boală care-i chinuia cumplit trupul ei delicat. Speriați, firește, de zbuciumul, țipetele și frământările ce le puteau vedea la domnița mereu pierdută în boala ei, tinerii de viță nobilă veniți spre a o cere în căsătorie se

retraseră iar vestea că Gordiana suferă de epilepsie îi alungă pe toți. Boala aceasta o chinuia așa de îngrozitor încât prințesa aproape niciodată nu-și venea în fire.

Împăratul a încercat toate mijloacele s-o vindece, au fost aduși tot felul de doctori, vraci și descântători pentru ai alina suferințele. Totuși, salvarea fetei nu venea. Ba s-au adus și sacrificii tuturor zeilor, însă tot fără vre-un rezultat.

Atunci împăratul, în deznădejdea lui, a trimis prin crainici poruncă în toată împărăția ca oricine cunoaște vreun fel de vindecare, vreun leac oarecare, să vină la curtea împărătească. Trimișii împăratului au ajuns și la Campsada unde, auzind de vindecările făcute de tânărul Trifon, care avea acum 17 ani, au hotărât să-l aducă de îndată la curte. Trifon tocmai păștea găștele lângă un izvor când se văzu înconjurat de oamenii împărăției. Vrând, nevrând, a trebuit să plece cu ei.

Ajuns la Roma, mult s-a bucurat împăratul, căci primise înștiințare în sufletul lui că acest tânăr îi va scăpa copila de duhul cel necurat.

Văzând Trifon chinurile în care se zbătea fiica împăratului, a cerut să fie chemați câțiva preoți creștini și împreună cu aceștia s-a rugat cu multă smerenie și evlavie. Și s-a rugat Trifon vreme de șase zile, cu post și cu lacrimi, amintindu-și de cele spuse de Mântuitorul apostolilor Săi, când a vindecat pe un înderăcit, că acest fel de diavol nu se scoate decât cu rugăciune multă și cu post.

Și, în adevăr, după șase zile de rugăciune și post, în care timp Trifon n-a vrut să mănânce nici să bea nimic, din mila Domnului, diavolul a fost înfrânt iar fata s-a vindecat.

Recunoștința împăratului și a fetei nu cunoșteau margini. Au vrut să-l oprească la curte, să-l pună în slujbe mari, să-i îndeplinească toate dorințele; însă Trifon n-a primit.

Și dorind împăratul să vadă chipul diavolului ce o chinuise pe fiica lui, s-a

rugat Sfântul Trifon cu mult post și lacrimi încă alte șase zile Bunului Dumnezeu ca să-l învrednicească pe împărat să vadă chipul diavolului. A șaptea zi, la răsăritul soarelui, a mers împăratul la fericitul Trifon care, fiind plin de Duhul Sfânt, a zis diavolului: „Ție îți grăiesc, duhule necurate, în numele Domnului meu Iisus Hristos, arată-te înaintea împăratului și a celor ce sunt aici și le descoperă chipul tău cel urât și nerușinat, apoi, spune-le neputința ta”. Deci îndată s-a arătat diavolul înaintea tuturor, în chip de câine negru, având ochii ca de foc și capul plecat spre pământ.

Atunci îl întrebă sfântul: „Cine te-a trimis aici, demone, ca să intri în această fecioară? Pentru ce ai îndrăznit a intra în cea care este creată după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, tu singur fiind fără de chip, neputincios și plin de toată rușinea?”. Și a răspuns diavolul: „Sunt trimis de tatăl meu, care este începător a toată răutatea. El se numește satana și locuiește în iad; el mi-a poruncit să chinuiesc fecioara asta”.

Apoi iarăși l-a întrebat sfântul: „Cine v-a dat vouă putere să îndrăzniți spre făptura lui Dumnezeu?”. Nevrând ca să răspundă diavolul, se codea, dar fiind silit de puterea nevăzută a lui Dumnezeu a zis în auzul tuturor: „Noi nu avem putere asupra celor ce Îl cunosc pe Dumnezeu și care cred în Hristos Fiul, Unul născut, pentru Care, Petru și Pavel au murit aici. Dar asupra celor ce nu cred în Dumnezeu și în Fiul Său și asupra celor ce umblă în toate poftele lor, făcând lucrurile plăcute nouă, asupra acelora luăm stăpânire, ca să-i chinuim pe ei. Iar lucrurile plăcute nouă sunt: închinarea la idoli, hula, desfrânarea, farmecele, zavistia, uciderea, mândria și toate celelalte. Cu aceste păcate și cu altele asemenea se înfășoară omenirea ca și cu niște lanțuri, și se înstrăinează de Dumnezeu, Care este Ziditorul lor și de bunăvoie se fac prieteni cu noi și împreună vom merge în chinurile cele veșnice”.

Auzind acestea, împăratul și cei ce erau împreună cu el s-au umplut de spaimă și mulți, lepădându-se de păgânătate, au crezut în Iisus Hristos; iar credincioșii s-au întărit în credință și au preamărit pe Dumnezeu.

Și pentru că Trifon refuză orice mărire sau dregătorie împărătească, împăratul îi dădu multe daruri de mare preț și-l lăsă să se întoarcă în satul său. Pe drum însă Sfântul Trifon împărți cu mare bucurie săracilor tot ceea ce primise de la împărat.

Vestea vindecării minunate a fiicei împăratului se răspândi peste tot, iar numele lui Trifon ajunse foarte cunoscut. Mii de oameni treceau la credința în Domnul Iisus și Biserica se întărea zi de zi.

Dar împăratul Gordian, cel bun și blând pentru creștini, muri și urmă la tron Filip, cu o domnie scurtă; iar după el veni tiranul Deciu care porni cu mare strășnicie prigoana cruntă împotriva creștinilor. În toate părțile a trimis guvernatori care prin cruzimile lor înspăimântau lumea.

Guvernator în răsărit, și deci și peste Frigia, a fost trimis un oarecare Acvilin. Acesta, cum auzi că Trifon este creștin și că prin meșteșugul doctoricesc pe care îl cunoaște umblă prin toate ținuturile vindecând și învățând lumea să creadă în Hristos, îndată dădu poruncă să fie adus la dânsul.

Când Trifon a auzit porunca, a știut de îndată ce chinuri va suferi pentru credința lui, dar nu-l cuprinse frica și în loc să se ascundă în munți sau să fugă în pustie, înarmându-se cu rugăciunea, s-a înfățișat guvernatorului cu multă îndrăzneală și bucurie.

Întrebându-l Acvilin dacă este adevărat că el este creștin, Trifon a răspuns:

- Da, cred cu tot sufletul și cu toată tăria în Iisus Hristos, Domnul nostru, slava mea și cununa laudei mele și aș vrea ca toți să-L cunoască și să creadă ca mine.

- N-ai auzit de porunca ce o avem ca pe unii ca tine să-i pedepsim cu munci grele și chiar cu moarte? zise guvernatorul.

- Da, am auzit, răspunse Trifon, și mă bucur că trebuie să mor pentru credința mea căci mie a muri izbândă îmi este.

Au încercat în fel și chip să-l facă să se lepede de credința lui, dar sfântul cu

mai multă îndrăzneală grația și tot mai luminată apărea fața lui.

Mirați dar și mâniați de o așa statornicie, au început să-l chinuiască în tot felul. L-au dezbrăcat, i-au legat mâinile, l-au legat pe un lemn și apoi l-au bătut trei ceasuri. N-a scos o vorbă Sfântul, și nici n-a gemut.

După aceste chinuri, guvernatorul din nou l-a întrebat răstit:

- Te lepezi de credința ta, sau și mai mult vei fi strivit?!

Dar el îi răspunse:

- Moartea trupului nu mă sperie ci moartea sufletului în chinurile veșnice ale iadului, aceea mă sperie, o, mândrule guvernator. Iar bucuria întâlnirii cu Hristos Dumnezeu, Creatorul și Mântuitorul meu îmi este nădejdea și fericirea. Însă zeii voștri mincinoși, ce sunt întrupări diavolești de patimi și păcate, nu mă sperie!

Înfuriat de îndrăzneala Sfântului, guvernatorul organizează de îndată o vânătoare și porunci ca Trifon să fie legat de șaua unui cal și astfel să fie târât în goană prin pădure.

Desculț și dezbrăcat în frigul iernii, trupul Sfântului suferea; degetele picioarelor se desprinseseră din locul lor de loviturile buturugilor, crengile copacilor îl izbeau, câte o rădăcină îi agăța trupul zdrobit; iar calul, smuncindu-l și trăgându-l cu putere, îl rănea încât sângele îi șiroia din toate rănilor corpului, de pe față și din gură; zăpada pe unde trecuse el era toată înroșită de sânge. Sfântul suferea în tăcere, iar chinuitorii făceau mare haz de suferința lui.

Dar nici după aceste chinuri îngrozitoare, Trifon nu s-a lepădat de credința sa, ci întocmai ca Sfântul Arhidiacon Ștefan se ruga pentru cei ce-l chinuiau zicând: „Iartă-i Doamne, că ei nu știu ce fac”.

În cele din urmă, văzând că nu reușește cu nici un chip să-l urnească pe Trifon din hotărârea lui, Acvilin a dat o hotărâre ca aceasta:

„Lui Trifon, cel din Campsada Frigiei, care s-a împotrivit poruncii împărătești, nevrând să aducă jertfe zeilor chiar după muncile ce i-am dat, să i se taie capul!”.

După moartea lui, frații creștini cei din Niceea, unde i se tăiase capul, au învelit trupul lui cu pânze curate și aromate și apoi l-au dus la Campsada, locul unde se născuse Sfântul Trifon și unde făcuse numeroase vindecări de boli prin care a adus la credința creștină mii și mii de suflete.

(Prelucrare după Viețile Sfinților)

89. Cum trebuie să ne însemnăm cu SFÂNTA CRUCE

Sfânta Cruce este semnul prin care noi, creștinii ortodocși, ne deosebim de celelalte popoare care au alte religii.

În vechime, crucea era un obiect de groază și ocară pentru că pe ea se chinuiau trupurile celor osândiți la moarte.

De la răstignirea pe cruce a Domnului nostru Iisus Hristos, Crucea a devenit pentru noi, creștinii, un obiect de mare preț, de respect și venerație. Și ca dovadă despre aceasta este faptul că, pe când, toate obiectele sacre din biserică se sfințesc, numai Sfânta Cruce, singură, nu se sfințește; fiindcă răstignindu-se pe ea Sfântul Sfinților - Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos - Crucea a fost sfințită o dată pentru totdeauna.

După chipul cum creștinii se însemnează cu Sfânta Cruce, noi îi cunoaștem pe

fiecare, dacă este creștin Ortodox, plin de evlavie, sau este de altă confesiune; căci catolicii își fac crucea într-un fel, protestanții nu-și mai fac cruce de loc, iar creștinii Ortodocși se închină după cum vom vedea mai jos.

Să se știe deci că însemnarea cu Sfânta Cruce, se face de creștinul drept slăvitor, Ortodox, astfel:

Se unesc degetul cel mare cu cele două degete lungi ale mâinii drepte - închipuind Sfânta Treime - iar celelalte două degete mici trebuie să stea lipite de podul palmei; și astfel se duce mâna dreaptă la frunte, iar pe cea stângă o ținem la inimă, zicând: „În numele Tatălui”, care însemnează cinstirea lui Dumnezeu Tatăl, Stăpânul tuturor. Se coboară apoi mâna la piept (un pic mai jos de inimă), rostind cuvintele „și al Fiului”, care însemnează coborârea Fiului lui Dumnezeu pe pământ pentru mântuirea noastră, după care ducem mâna la umărul drept și apoi la cel stâng, rostind „și al Sfântului Duh”, care însemnează împăcarea noastră cu Dumnezeu și împreunarea cu El prin harul Sfântului Duh adus nouă de Dumnezeu Fiul, iar după aceea, coborând mâna, zicem: „Amin”, care înseamnă „așa să fie”, adică să se împlinească toate după voia lui Dumnezeu.

Așa se face Crucea curat creștinească, și așa trebuie să se închine orice creștin Ortodox. Asta este Crucea dogmatică după Canonul 92 al Sfântului Vasile Cel Mare, iar nu cum se închină mulți în ziua de azi, că nu se mai cunoaște ce face cu mâna, ca și cum ar bate cobza, ca și cum s-ar apăra de muște, ca și cum ar lua în bătaie de joc Sfânta Cruce, ferească Dumnezeu.

Făcută în alt fel, nu mai corespunde scopului pentru care se face; iar creștinul care n-o face cum trebuie, dă de înțeles, că nu știe să se închine după rânduiala Bisericii. Trebuie de asemenea să se știe că rugăciunea însoțită de o astfel de închinăciune, adică făcută cu neatenție sau în batjocură, nu este primită înaintea Bunului Dumnezeu.

Rugăciunea de dimineață

Doamne, Te rugăm fierbinte, adu-ne mereu în minte gânduri bune, roditoare și în inimi stropi de soare. Doamne, umple-ne ființa; cu smerenie credința. Prin iubirea Ta cea mare, dă-ne binecuvântare! Doamne, Te rugăm ne-nvață care-i drumul drept în viață, dacă am greșit ne ceartă cu iubire, dar ne iartă. Noi, la Sfânta Liturghie Îți aducem slavă Ție, ca lumina-Ți să ne fie un izvor de apă vie, călăuză spre veșnicie.

Rugăciunea de seară

Înger, îngerășul meu, dăruit de Dumnezeu, vreau să am un suflet bun, de aceea, eu îți spun tot ce peste zi greșesc.

Nu prea știu să prețuiesc fapta bună, gândul drept și pe omul înțelept dar te rog, te rog frumos, să mă crești armonios, să mă-ndrumi să fiu cinstit, harnic, milostiv, iubit, să ajut cât pot mereu cu tot sufletelul meu, să fiu sprijin tuturor și acum și-n viitor. Îngerășule, sunt mic, dar n-am teamă de nimic dacă lângă mine ești cu îndemnuri părintești, ca să fiu un bun creștin și la Domnul să mă-nchin.

(Ana Ruse)

Rugăciunea școlarului

Dumnezeule Prea Sfinte, izvor de înțelepciune și bunătate nemărginită, făcător al tuturor celor văzute și nevăzute, ascultă rugăciunea noastră, pe care cu multă umilință o înălțăm către Tine. Întărește, Bunule, pe conducătorii noștri bisericești și lumești. Dă-le înțelepciune de la Tine să gândească și să facă cele bune și folositoare, pentru Biserica și țara noastră; apără-i de vrăjmașii cei văzuți și nevăzuți spre a ne putea conduce pe calea spre mântuire, cu pace și dragoste.

Iar nouă, școlarilor celor smeriți, luminează-ne mintea, ca să înțelegem învățăturile

ce ni se predau și să păzim întru toate și de-a pururi poruncile Tale și să facem voia Ta cea sfântă, ca așa, să putem fi folositori nouă înșine, părinților, fraților, surorilor și poporului în mijlocul căruia trăim și să aducem bucurie și recunoștință învățătorilor și făcătorilor noștri de bine, îndeplinindu-ne datoriile morale către țară, către societate, către frați și aproapele nostru. Primește plecarea genunchilor noștri și rugăciunea ce o facem ca o tămâie bine mirositoare înaintea Ta.

Trimite harul Tău asupra noastră și ne învrednicește să trecem cu bună rânduială cursul învățaturii ce îl facem. Povățuiește-ne ca să umblăm și să lucrăm cu înțelepciune în tot restul vieții noastre; ca și prin noi să se preamărească Preasfânt numele Tău, al Tatălui, al Fiului și al Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Rugăciunile copiilor

Doamne, Sfinte, Împărate, Care în cer, sus locuiești, caută cu milă și cu îndurare asupra casei noastre; dă sănătate tatii și mamei, fraților și surorilor ca să poată îngriji de noi și de toți ai casei noastre. Amin.

Doamne Sfinte, Împărate,
Noi, micuții, Te rugăm,
Mintea noastră o deșteaptă,
Carte multă să-nvățăm.
Carte multă, sănătoasă,
Care face fericiți
Pe copiii cei cuminți.

90. Îngerul bun și îngerul rău

Un tânăr cu sufletul sincer, încă nepervertit, care voia să se mântuiască dar întâmpina multe ispite pe drumul vieții lui, a fost îndemnat de un gând bun să meargă în grabă la o mănăstire din apropiere. Auzise că acolo viețuiește un bătrân duhovnic smerit și luminat, care-l putea sfătui ce să facă.

Ajungând după amiază, a intrat în biserica tăcută a mănăstirii în care părea că nu se află țiipenie de om și se închină cu evlavie. Pe când se ruga în gând la icoana Mântuitorului ca să îi dea cuvânt bun prin duhovnic, auzi un zgomot și văzu în ușa Sfântului Altar un părinte călugăr bătrân cu barba albă, fața luminată, ochii mari și plini de dragoste, care cu multă bunătate îl întrebă:

- Cine se roagă cu atâta suflet lui Dumnezeu ca să-l primesc?

Tânărul rămase uimit căci înțelese că părintele care ieșise din Sfântul Altar îi auzise rugăciunea spusă de el în gând. Cu multă bucurie se apropie, îi sărută mâna și primind binecuvântare începu să-i spună:

- Cuvioase părinte, de multe ori sunt frământat de diferite gânduri, și unele din ele mă domină și mă conduc, punând stăpânire pe mine, chiar fără să-mi dau seama, deși doresc să fac binele, eu văd că de multe ori fac numai rău și cad în multe curse din care îmi vine mare supărare.

- Fiule, răspunse părintele, se cuvine să știi, cu încredințare, un lucru deosebit de important. Viața aceasta pe care am primit-o de la Bunul Dumnezeu este un teren de luptă continuă. În ea se luptă pentru sufletul nostru două forțe mari. Una este cea a îngerilor buni, care cu dulceață și cu nevăzute fire de iubire ne îndeamnă să venim spre Domnul, Creatorul nostru, Care ne așteaptă a ne sorbi iubirea ce I-o datorăm și a ne îmbălsăma în dulceața iubirii Sale dumnezeiești. A doua este groaznic de urâtă și

înfricoșătoare, căci este forța îngerilor răi și negri, a diavolilor, care vor să rupă în bucăți sufletul nostru, să-l despartă de iubirea Tatălui ceresc și transformându-l în întuneric, să-l prăbușească apoi în iadul deznădejdiei, al urii, al răutății, al desfrânării și al urgiilor scârboase care-l fac pe om tot un fel de diavol viclean și mincinos. Aceștia își schimbă chipul lor urât în fel de fel de forme ispititoare, atrăgătoare, sclipitoare, parfumate și frumoase la vedere, încât pe sufletul nepriceput și ușuratic să-l prindă cu viclenie de cameleon în ghearele lor ascuțite, apoi rănindu-l cu răni adânci și greu de vindecat să-l umple de duhoare și miasmă rea.

- Atunci dacă aceste două chipuri de îngeri mă însoțesc mereu, cum pot eu să deosebesc lucrarea lor?

- Ascultă-mă cu atenție și vei înțelege. Când îngerul cel bun este cu tine, tu vei fi influențat în bine de blândețea, de delicatețea și de sfințenia lui. Sfaturile lui bune pe care le vei simți în gândurile tale sunt numai despre curăție, răbdare, înfrânare și cumpătare, despre dreptate și despre orice virtute vrednică de laudă. Căci îngerii cei buni sunt tari în virtute și îndemnurile lor sunt spre a ne ajuta să ieșim din focul atracțiilor lumești, nerușinate. Numai că noi, de multe ori, îi alungăm prin voința noastră cea rea, prin îndărătnicia și învârtășirea inimilor noastre aplecate spre patimi, și-i facem loc îngerului răutății, demonului, dându-i stăpânire asupra noastră.

- Dar pe acesta cum îl voi putea cunoaște când se apropie de mine?

- Fiul meu, lucrarea diavolului, de multe ori, este mai greu de observat de la început căci el, cu multă viclenie, strecoară răutatea sub forma binelui. Însă când ești mândros sau simți în tine neliniște, supărare și dușmănie împotriva cuiva să știi că duhul răutății te apasă și sigur te va împinge să faci vreun păcat cu vorba sau cu fapta. Apoi vei simți că a căpătat putere asupra ta când vei fi mânat de pofta de bârfă, de pofta de afaceri multe, de mâncăruri îmbelșugate și de băuturi fine și tari, de beții și de felurite desfătări fără folos care doar lingușesc trupul și-l întăresc în stricăciune, furându-i libertatea prin

diferite vicii. De asemeni, pofta după femei, lăcomia, îngâmfarea, mândria de orice fel și îndemnul spre furtișag, tot duhul cel rău le stârnește în tine. Deci să iei seama, dacă se întâmplă să simți vreun gând care se aseamănă cu vreo unul din păcatele spuse, fugi cât mai departe de acest șarpe veninos și aleargă prin rugăciune la Domnul nostru Iisus Hristos, căci numai El te poate ajuta să-i strivești capul.

Iar dacă, ferească Dumnezeu, ai fost lovit de războiul fierbinte al păcatului și demonul ți-a încălecat voința, să știi bine că lupta cu tine însuși este mai grea decât lupta cu ursul din pădure. Singura ta salvare rămâne pocăința, dar de vei amâna-o zicând că te vei pocăi începând de mâine, înseamnă că tu dorești să te rănești azi. Deci de bună voie faci neorânduială în viața ta și greu te vei înțelepți. Fiindcă rana făcută de păcat e ca mușcătura de șarpe veninos - căci de nu se va curăți imediat veninul, acesta aduce moarte sigură, împietrirea desăvârșită a sufletului și pierderea mântuirii.

Deci, după cum vezi fiule, libera ta voință te poate înălța la cele dumnezeiești și tot libera ta voință, dacă o vei folosi spre rele, te poate coborî în moartea veșnică, și cu trupul și cu sufletul, făcându-te asemenea demonilor.

Acum să înțelegi că deși este grea această luptă, Creatorul nostru, Dumnezeu, este alături de noi în fiecare clipă prin îngerii Lui cei buni pentru a ne ajuta și a ne arăta să nu ne temem de viclenele înscenări ale diavolilor, căci răutatea lor nu ne poate birui dacă punem între noi și ei credința tare în Dumnezeu, plânsul cu lacrimi de durere pentru neputința noastră și rugăciunea neîncetată. Căci rugăciunea neîncetată udată cu lacrimi de pocăință este pentru suflet ceea ce este rădăcina bine udată pentru pomul roditor.

Acuma mergi și te închină la icoana Maicii Domnului și mulțumește-i pentru toate bunătățile de care te-a învrednicit până acum prin purtarea ei de grijă și pentru câte te va mai învrednici de aici înainte dacă vei urma cele ce ți-am spus. Caută să vii mai des pe la mănăstire să discutăm și despre alte taine în lupta care duce spre mântuire.

Dacă nu cunoști în viață,
Pe Mântuitorul tău,
Vei cunoaște după moarte,
Tirania „celui rău”.

91. O alegere rea?

Într-o zi, a venit la părintele Ilie Cleopa o femeie, cerându-i sfat:

- Părinte, sunt măritată de câțiva ani dar simt că nu mai pot îndura viața alături de bărbatul meu! Nu știe de rușinea oamenilor, de milă, iar de Dumnezeu nu vrea să audă. S-a sălbăticit ca o fiară!

- Dar așa a, fost de la început? Cum de l-ai luat în căsătorie? Ai fost obligată de părinți, poate?

- Nu, părinte, de voia mea și din rea chibzuință! Eram în vorbă cu doi băieți: unul era mai liniștit și-l știam muncitor și serios. Mă încredințasem că e om de cuvânt și știam că are și frică de Dumnezeu. Dar inima mă trăgea spre celălalt, care era mai frumos și mai plăcut. Știam că nu merge la biserică dar îmi spuneam că asta nu-i nimic: „va merge cu mine, dacă ne vom căsători!”. Credeam că o să se schimbe și eu o să-l pot influența. Cum era admirat de multe fete, eu mă gândeam că aș fi, desigur, fericită să-l am ca soț! Acum m-am săturat de traiul cu el: pe mine mă chinuie, pe părinți i-a supărat, biserica o hulește și nici gospodar nu-i! Rea soartă am avut!

- Nu poți spune asta! Tu ai ales, acum alege! Crucea pe care ți-ai ales-o trebuie s-o duci. Dar nu da în capul soartei ceea ce din lucrul tău a ieșit! Nu chibzuiți când faceți un lucru și alergați după ceea ce strălucește, după lucrurile fără valoare spre mântuire, și nu după ceea ce hrănește, apoi spuneți că Dumnezeu a rânduit așa. Omul are voință liberă, de aceea poartă și răspunderea faptelor sale! Hotărârea ta rea, iar nu soarta, ți-a fost potrivnică. Mântuirea și-o lucrează omul singur, nu-i este impusă.

92. Pedeapsa pentru neascultare

Era odată o femeie care deseori o vorbea de rău pe strămoașa noastră, Eva, zicând:

- Of, Evă, Evă ! De ce n-ai ascultat tu, în Rai, de Dumnezeu?... Numai din vina ta am eu o viață atât de grea și chinuită. Din zori și până-n noapte muncesc cu amar, istovindu-mă și tot în sărăcie mă zbat....

Deseori ocărând pe această strămoașă a noastră, a fost auzită într-o bună zi de boierul locului, la care muncea femeia și bărbatul ei. Acest boier, fiind foarte înțelept și cu frică de Dumnezeu, îi chemă la curte pe femeie și pe soțul ei și le dădu acestora o locuință frumoasă și haine noi, zicându-le:

- Iată, aici veți sta și, nelucrând nimica, toate cele de trebuință le veți primi, precum și mâncarea cea mai gustoasă. Un singur lucru trebuie să împliniți: să nu ridicați, pentru nimic în lume, capacul de pe lădița sculptată ce stă pe masă. Toate celelalte obiecte vă aparțin și le puteți folosi după cum veți dori dar prețioasa lădiță este a mea și zilnic voi

veni s-o văd. Deci de ea să nu vă atingeți căci dacă veți face asta, vă veți căi, căci veți pierde toate bunătățile în care v-am așezat!

Pentru cei doi săraci începu o viață nouă: casă frumoasă și tihnită, odihnă netulburată, libertate neîngrădită, mâncare după plac, somn după voie! Viața lor de acum era ca un vis. Dar nu trecură multe zile și femeia începu a se întreba:

- Oare, ce lucru mare va fi având acolo boierul de nu ne lasă să ne uităm?

Peste puțin timp își stârni bărbatul:

- Ce crezi tu că este în lădiță? Crezi că degeaba ne hrănește boierul? Trebuie să fie vreun lucru de mare preț și noi îl păzim fără să știm.

- Ce te privește, femeie, e lădița ta? îi răspunse bărbatul.

Fierbând, femeia, o vreme în sine, îi zise iar bărbatului:

- Măi, omule, eu mă uit să văd ce-i acolo!
- Femeie, vezi-ți de treabă, că, altfel, o s-o pățim cu boierul!
- Ba, fie ce-o fi, eu mă uit, că nu mai pot răbda!

Și împinsă de curiozitate, ridică capacul de pe ispititoarea lădiță. Dar ce să vezi? Din ea țâșni un șoarece. Femeia a dat un țipăt, bărbatul s-a repezit să prindă șoarecele dar, până să-l ajungă, pe acesta îl înșfacă pisica, care o și zbughi cu el în gură, sub pat, unde începu să-l mănânce cu mare poftă.

Auzind această vânzoleală, veni și boierul care, văzând pe cei doi spășiți și agitați, îi întrebă:

- Ce s-a întâmplat? Așa-i că ați călcat porunca mea?
- Păi, să vezi, boierule, că femeia... începu să bâiguie țăranul.
- Ah, femeie, femeie, tot timpul ai dat vina pe strămoașa noastră Eva, că din pricina ei ai viață grea și trebuie să lucrezi. Dar, iată, eu te-am așezat în atâtea bunătăți și

în odihnă fără muncă iar tu ai călcat o poruncă așa de mică, lipsindu-te de binele ce-l aveai. Ce ți-a lipsit aici...? Ce rău ți s-a întâmplat sau ce nevoie te-a împins de n-ai ascultat...? Ca și Eva în rai așa ați făcut și voi și așa facem toți atunci când, îndemnați de diavol, zilnic călcăm poruncile lui Dumnezeu. Istoria cu Adam și Eva se repetă cu fiecare dintre noi. Iată deci, cum, de la neascultare, încep toate relele. Binele s-a terminat. Ieșiți afară, neascultătorilor, la muncă și la necaz în zăduful zilei! Și să nu mai cârțiți, ci primiți-vă cu răbdare crucea pe care v-a dat-o Dumnezeu pentru mântuirea voastră.

93. Recunoștința animalelor

În ziua de 4 martie, Sfânta noastră Biserică Ortodoxă sărbătorește amintirea cuviosului părinte Gherasim de la Iordan. Despre faptele lui minunate găsim scris în Viețile Sfinților, printre altele, că i-a slujit cu recunoștință și un animal.

Acest cuvios părinte din tinerețe și-a dăruit viața lui Dumnezeu. După mulți ani de înfrânări și nevoințe trupești și sufletești, ajungând la o înaltă treaptă de slujire sfântă, a primit de la Dumnezeu alese daruri duhovnicești.

Mănăstirea unde slujea cuviosul Gherasim se afla în pustia din preajma râului Iordan la oarecare depărtare de sfânta cetate a Ierusalimului. În acest loc petreceau, sub îndrumarea lui, monahi cu viață curată, nu numai în mănăstire ci și în chilii sihăstrești așezate la oarecare depărtare unele de altele în pustie. Acești părinți călugări ședeau fiecare în chiliile lor având oarecare lucru de mână și mâncând puțină pâine uscată și crudități ce se aflau prin acele locuri.

Pe când cuviosul Gherasim umbla prin pustia Iordanului pentru nevoile obștii călugărești, a rânduit Dumnezeu ca să-i iasă înaintea un leu bolnav care i-a arătat laba în care intrându-i un ghimpe mare, i se umflase piciorul. Leul se uita spre stareț cu ochi blânzi, și deși necuvântător, însă cu chip smerit parcă se ruga să-l vindece. Starețul văzându-l că este într-o așa mare suferință s-a așezat jos, i-a luat piciorul, a scos spinul, a curățat rana bine și a legat-o cu o cârpă.

În tot acest timp, stând culcat, leul a suportat cu multă răbdare durerea, privind cu recunoștință la salvatorul lui. Apoi cuviosul îl lăsa acolo și se întoarse la mănăstire. Timpul trecu și iată că umblând starețul prin pustie se întâlnește din nou cu leul care, între timp, se vindecase. Și iată că leul nu mai voia să se despartă de dânsul și ca un ucenic îl urma oriunde se ducea. Starețul se mira mult de recunoștința fiarei și îi dădea de mâncare, uneori pâine, alteori linte.

Părinții mai aveau în mănăstire un catâr, cu care aduceau apă de la Iordan pentru trebuințele fraților. Starețul a poruncit să dea catârul în seama leului, să umble cu el, să-l pască și să-l păzească de fiarele sălbatice. Într-una din zile păscând catârul, leul l-a lăsat singur, s-a dus mai departe și s-a culcat la soare. Un negustor din Arabia, trecând pe acolo, a văzut catârul singur, l-a prins și l-a luat cu el.

Leul deșteptându-se a căutat peste tot locul pe catâr, dar în zadar, nu l-a mai găsit. S-a înapoiat la mănăstire și s-a dus la aia Gherasim trist și abătut. Starețul, gândind că leul l-a mâncat pe catâr, i-a zis:

- Unde este catârul?

Iar leul, stând ca omul, tăcea și se uita în jos.

Starețul iarăși i-a zis:

- Oare l-ai mâncat? Bine este cuvântat Domnul că nu te vei duce de aici și toată treaba pe care o făcea catârul tu o vei face, slujind la nevoile mănăstirii!

De atunci, din porunca starețului, au pus deasupra leului sarcina care se pune pe catâr, adică un vas mare, cu care se aducea apă de la Iordan în mănăstire.

Într-o zi a venit la stareț un ostaș oarecare pentru rugăciune și văzând pe leu cum căra apa și aflând pricina i s-a făcut milă de leu văzându-l cu spinarea încovoiată sub povară, și a dăruit trei galbeni părinților, ca să cumpere un catâr; iar pe leu să-l elibereze de la o astfel de robie. Și așa s-a făcut, adică s-a cumpărat un alt catâr pentru nevoile mănăstirii, iar pe leu l-a scăpat de această corvoadă.

După puțină vreme, negustorul acela din Arabia, care luase catârul, trecând iarăși cu cămilele spre sfânta cetate a Ierusalimului să vândă grâu, avea cu el și catârul găsit. După ce a trecut Iordanul, iată că l-a întâmpinat leul care, văzându-l pe catâr, l-a cunoscut.

Începând deodată a răcni și a urla s-a repezit la el, iar negustorul și cei ce erau cu el, văzând leul așa înfuriat, s-au înspăimântat și au fugit. Leul prinzându-l de frâu pe catâr, cum îi era obiceiul mai înainte, îl duse la mănăstire, împreună cu cele trei cămile legate una după alta de șeaua catârului, bucurându-se foarte și mugind că a aflat catârul pe care îl pierduse. Și l-a dus direct la stareț. Toți călugării l-au mângâiat pe leu și pe catâr, iar starețul a zis către frați:

- În zadar l-am ocărât eu pe leu, crezând că el l-a mâncat pe catâr.

Și de atunci au pus leului numele de Iordan. Deseori venea leul la călugări și primea hrană de la stareț, așa că nu s-a despărțit de mănăstire timp de cinci ani.

Când Cuviosul Gherasim s-a mutat la Domnul și a fost îngropat de părinți, s-a făcut din rânduiala lui Dumnezeu că leul n-a fost atunci în mănăstire. Venind după puțină vreme, își căuta cu neliniște starețul. Fratele Savatie, ucenicul părintelui Gherasim, văzând leul așa de agitat, a zis către el:

- Iordane, starețul nostru ne-a părăsit, s-a dus către Domnul!

Apoi i-a dat hrană zicându-i:

- Ia și mănâncă.

Dar leul nu vroia să primească hrana, ci se uita când într-o parte, când în alta, răcnind și mugind foarte trist, căutându-l pe cuviosul Gherasim.

Savatie și toți frații se înduioșau de mila lui și-l mângâiau zicându-i:

- S-a dus starețul către Domnul, lăsându-ne sărmani.

Dar nu puteau să-l potolească din strigarea și suspinul lui. Cu cât ei socoteau că-l mângâie prin cuvinte, el cu atât se tânguia mai tare cu mare strigare, răcnind și schimbând într-una glasurile, iar cu fața și cu ochii își arăta mâhnirea, că nu-și vede starețul. Atunci Savatie i-a zis:

- Dacă nu ne crezi, hai cu noi și-ți vom arăta locul unde se află trupul starețului.

Și luându-l, l-au dus la mormântul unde cuviosul Gherasim era îngropat, ca la cinci pași de biserică. Părintele Savatie, arătând mormântul, a zis către leu:

- Iată aici a fost îngropat starețul nostru.

Și aplecându-și genunchii deasupra mormântului, părintele Savatie plângea. Iar leul văzând și auzind pe Savatie plângând, se bătea și el cu capul de pământ răcnind și mai tare. După aceasta, a murit îndată deasupra mormântului.

Aceasta s-a întâmplat, nu pentru că leul a avut suflet cuvântător și pricepere omenească, ci pentru că Dumnezeu a voit să-l preamărească pe cuviosul Gherasim, nu numai cât timp a fost el în viață, ci și după moarte. Totodată prin aceasta a voit să ne arate nouă cum ascultau fiarele de Adam în rai, mai înainte de neascultarea și căderea lui în păcat.

De aici se vede cât a fost de plăcut cuviosul Gherasim cel mare lui Dumnezeu,

Căruia din tinerețe și până la bătrânețe I-a slujit cu osârdie, ferindu-se de păcate ca de foc.

(Prelucrare după Viețile Sfinților.)

94. Ispita

Băiatul unui coșar curăța, într-o zi frumoasă de vară, coșurile de la sobele casei unei prințese. Ieșind el din sobă, se văzu într-o odaie falnică și frumos împodobită cu cele mai scumpe lucruri. Între altele, zări și un ceas de aur, împodobit cu diamante și, minunându-se de frumusețea lui, îl luă în mână să-l privească mai de aproape. Atunci se porni în el o luptă îndârjită între două gânduri: gândul bun și gândul rău.

- Ia ceasul, îi zicea gândul cel rău. „Tu ești băiat sărac și abia ai cu ce trăi. Prințesa e bogată și lesne îl va putea înlocui cu alt ceas mai frumos”.

- Nu-l lua, îi zicea gândul cel bun. De ce să te faci hoț. De ce să calci porunca „să nu furi” pe care ți-a lăsat-o Dumnezeu? Mânjit cu acest păcat, te-ai mai putea ruga lui Dumnezeu? Și oare te-ar mai asculta?

- „O, da, te-ascultă Dumnezeu, căci este foarte bun” stăruia gândul cel rău și viclean. Și-apoi nu vezi ce bine îți va fi, și nimeni nu va ști de fapta ta dacă vei pleca în alt oraș!

- Ba Însuși Dumnezeu va ști mai întâi, și voi fi fugărit de cugetul cel rău toată viața mea. Nu, nu voi lua ce nu este al meu, ca să nu-L supăr pe Dumnezeu. El

voiește ca nici măcar să nu râvnim la bunul altuia. Ba mai mult, după această faptă rea voi pierde binecuvântarea Lui și pacea sufletului meu.

Și, astfel chibzuind, se hotărî și își zise: „Nu, nu vreau să am acest ceas”. Și îl puse la locul lui, apoi se sui iarăși pe coș și isprăvindu-și treaba, se duse acasă vesel, gândind că nimeni nu-l văzuse în acea odaie.

Dar se-nșela. Căci în odaia de alături, în spatele ușii întredeschise, era prințesa care-i urmărise orice gest, fiecare mișcare. Dacă ar fi luat ceasornicul ar fi ieșit numaidecât; dar, pentru că băiatul îl așezase iarăși la locul lui, ea nu-l supără ci îl lăsă să plece în pace. Tot în aceeași zi, spre seară, ea trimise după el să-l cheme. El veni, și ea îl lăudă pentru fapta lui cinstită și-l îndemnă ca și de acum înainte să fie cu frică de Dumnezeu și să nu facă nici un păcat. La sfârșit îl întrebă dacă îi place meseria pe care o avea sau poate că vrea să învețe altceva. Fiindcă el voia să învețe carte, ea îi făcu voia și pentru că era silitor, cinstit și cu frică de Dumnezeu, a ajuns om însemnat în viață.

95. Fapta cea mai bună

Un bătrân, simțind că i se apropie ceasul morții, strânse în jurul lui pe cei trei fii ai săi pentru a-și împărți avutul său. După ce le dădu fiecăruia partea ce i se cuvenea, le zise:

- „Îmi mai rămâne un giuvaier de mare preț. Îl voi da însă aceluia dintre voi care va săvârși într-o lună de zile fapta cea mai nobilă și mai generoasă. Plecați deci, dar să nu vă depărtați prea mult, ca să vă puteți întoarce la timpul hotărât. Îmi veți povesti

atunci ce ați făcut fiecare”.

Fiii își luară rămas bun și porniră care încotro. După o lună se întoarseră toți trei în casa părintească.

Povestind tatălui lor cum au călătorit, cel mai mare îi zise:

- Tată, în călătoria mea, un străin mi-a încredințat toată averea lui; nu mi-a cerut nici-un act cu semnătura mea și nimeni nu văzuse când îmi înmânase banii. Puteam prea bine să-i păstrez, dar mă gândeam la tine tată și la Dumnezeu; și când străinul a venit să-mi ceară ce era al lui, îndată i-am înapoiat. Ei tată, spune, nu-i vrednică de laudă această faptă a mea?.

- Tu, fiul meu, nu ai făcut decât ceea ce trebuia să faci, îi răspunse bătrânul, și acela care face altfel e un hoț, căci cinstea este o datorie. Deci fapta ta este un act de dreptate, dar nu de generozitate.

Fiul cel mijlociu, care acum era la rând, zise cu sfială:

- În călătoria mea, pe când treceam pe lângă malul unei bălți, am auzit niște țipete: un biet copil căzuse în apă și era gata să se înece; m-am aruncat iute după el însă, deși mi-am pus viața în primejdie, n-am ezitat, și cu mila Domnului, l-am scos viu, nevătămat și l-am dus la părinții lui. Oare, n-am săvârșit o faptă bună?

- O faptă bună ai făcut și să trăiești, băiatul meu, îi zise bătrânul tată strângându-i mâinile cu dragoste; te-ai devotat pentru aproapele tău și un mare bine ai făcut. Dar fapta ta nu arată noblețe, ci doar iubire pentru om; tu ai făcut ceea ce toți oamenii suntem datori să facem pentru semenii noștri.

Acum priveau toți către cel mai mic dintre frați. Acesta, îngândurat, le povesti prin ce trecuse:

- Era târziu, spre seară, și mă apropiam de un han, unde voiam să rămân peste noapte pentru a mă odihni. La un moment dat, din urmă, mă ajunse un drumeț, mă

salută și merse mai departe. Eu am tresărit. Era Dușan...

- Dușan? Dușmanul tău de moarte? Vai... și bătrânul oftă adânc și îndurerat de această dușmănie.

- Chiar el era, cred că mă urmărea de multă vreme iar la han nu mă slăbea deloc din ochi și bea pahar după pahar. Înțelegând primejdia în care mă aflam, după ce am stat la masă, m-am strecurat afară cu gândul să mă întorc pe ușa din spatele hanului, și să anunț hangiul. Dar Dușan se sculă de îndată și porni după mine însă, nevăzând unde mă ascunsesem, o luă cu grăbire spre pădurea care începea chiar de la marginea hanului. În zori, după ce m-am odihnit la han, am pornit la drum rugându-mă în gând cu rugăciunea pe care am învățat-o de la tine de când eram copil: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu miluiește-mă pe mine păcătosul”. Un susur de izvor se auzea în stânga drumului. M-am îndreptat în direcția aceia pentru a mă spăla pe față și pe mâini. Când, ce văd? Pe marginea prăpastiei, pe fundul căreia curgea apa învolburată, Dușan dormea adânc, dormea buștean. Cea mai mică mișcare pe care ar fi făcut-o în somn sau dacă s-ar fi trezit îi era fatală. Pe dată s-ar fi prăbușit în hăul prăpastiei. Am ezitat puțin, dar m-am gândit la tine tată și la Dumnezeu, Care pururea ne vede și Care de data asta mi-l dăduse în mână.

- Și ce-ai făcut, băiete? Nu cumva...? se sperie bătrânul.

- Nu tată! Cu multă grijă m-am apropiat ca să nu se trezească, l-am prins bine de haină, și vorbindu-i cu blândețe l-am deșteptat, spunându-i să stea liniștit și să-și lase corpul în voia mea. L-am tras cu putere și abia apoi văzu și el primejdia în care se aflase.

- O, Doamne, slavă Ție! Scumpul meu fiu, zise atunci bunul părinte, privindu-l cu duioșie, m-ai răsplătit pe deplin prin fapta ta. Al tău este giuvaerul, ți-l dau din toată inima. Iar voi, iubii mei copii, să nu fiți întristați. Căci toți mi-ați dovedit respectul ce-mi purtați având ascuns în sufletele voastre giuvaerul credinței în Dumnezeu.

Voi toți aveți o mare bogăție dacă vă veți teme de Domnul și îndepărtându-vă de orice păcat, veți face cele plăcute Lui. Și acum luați aminte la această învățătură ce ne-a lăsat-o Dumnezeu prin Ieremia proorocul: „Să nu se laude cel înțelept cu înțelepciunea sa, să nu se laude cel puternic cu puterea sa, nici cel bogat să nu se laude cu bogăția sa. Ci de se laudă cineva, să se laude numai cu aceea că Mă pricepe și Mă cunoaște că Eu sunt Domnul, Cel ce fac milă și judecată și dreptate pe pământ, căci numai aceasta este plăcut înaintea Mea” (Ieremia 9, 23-24).

96. Copilul și hainele

Când o mamă pleacă de acasă și lasă în grija cuiva copilașul ei, două lucruri lasă îngrijitoarei: copilul și hainele lui.

- Uite, doică sau servitoare, acesta este copilul, și aici sunt hainele lui.

Închipuiți-vă acum că reîntorcându-se mama, doica sau servitoarea i-ar preda numai hainele copilului, zicând:

- Uite hainele copilului, spălate și îngrijite. Copilul s-a prăpădit; nu are importanță cum, dar uite hainele lui sunt în cea mai bună rânduială.

Ce ar zice atunci mama copilului?

Așa e și cu noi. Domnul Dumnezeu ne-a dat în seamă un copil (sufletul) și hainele lui (corpul). Ce se va întâmpla oare cu acel nebun care, în ziua judecății, va zice:

- Uite Doamne, aici sunt hainele, aici este corpul pe care mi l-ai dat; l-am

îngrijit, l-am spălat, l-am îmbrăcat.

- Dar copilul Meu, sufletul, unde este?
- Acela s-a prăpădit, Doamne.

Vai aceluia care în ziua judecății numai acest răspuns îl va putea da. „Căci ce va da omul în schimb pentru sufletul său?”.

Mitropolitul Veniamin Costache (1768 - 1846) pe toți îi învăța astfel:

„Nu vă scumpiți la cele ce sunt pentru folosul sufletului, pentru îmbrăcămintea, podoaba și hrana lui. Că, precum se hrănește trupul acesta stricător și muritor din bucatele acestea stricăcioase, așa se hrănește și sufletul cu cuvântul lui Dumnezeu, care este Sfânta Scriptură și Viețile Sfinților, cu pilde, cu istorioare și cărți duhovnicești. După cum trupul, dacă nu mănâncă bucatele cele potrivite lui, după o vreme nu mai poate fi viu, și moare, tot așa este și cu sufletul care dacă nu se hrănește cu citirea dumnezeieștilor Scripturi, cu Viețile Sfinților și cu tot cuvântul lui Dumnezeu, nu mai poate fi viu nicidecum, ci este mort”.

97. Corbul alb

Într-o zi, în mijlocul unui stol de corbi negri, apăru un corb alb. Corbii cei negri, cum l-au văzut, au sărit cu ciocurile asupra celui alb, ciufulindu-l și certându-l, așa cum fac de obicei și cu porumbeii cei nevinovați, rătăciți printre ei.

- Ce cauți ticălosule printre noi, strigau toți, ai venit să te mândrești cu penele tale albe și să ne faci de rușine? Fugi dintre noi, pentru că nu ești de-al nostru.

Umilit și amărât, cu penele ciufulite și cu lovituri pe tot corpul, corbul cel alb fugi și se opri lângă o apă, nemaiputând de durere și de sete. În apa limpede și liniștită se văzu pe sine că era alb! Abia acuma înțelese, de ce nu putea fi iubit de corbii cei negri.

Pe când stătea el așa întristat pentru însingurarea lui, veni la apă un stol de porumbei albi și foarte frumoși care nu s-au sfiit de dânsul, ci s-au așezat în jurul lui. Prin podoaba cea albă a penelor lui, corbul era asemeni porumbeilor nevinovați.

Între oameni, zilnic se petrec astfel de fapte. Când unul își albește haina sufletului prin spovedanie și pocăință, ceilalți rămași în păcate grele îl prigonesc, pentru că viața lui curată, albă și cu fapte bune îi rușinează. Și, atunci, omul cel cu sufletul curat trebuie să caute și să aștepte tovărășia „porumbeilor”, adică a îngerilor lui Dumnezeu. Asta-i soarta creștinului ortodox care vrea să se mântuiască.

Tovarășii din pustie

Vecinul meu din față
Un mândru porumbel
Se miră când mă vede
Adesea singurel.

Să fugi când vezi pe alții
Cu chipul de arap,
Căci ei aruncă gloanțe
Și bolovani în cap.

De-asupra pe chilie
Cu puiul cel mai mic
Se joacă totdeauna;
Nu-i pasă de nimic.

Iar cei cu „haină îngerească”
Sunt păsări ca și noi.
Ei stau la rugăciune
Și nu ne fac război.

De-odată se sfiește
Sărmanul puișor
Văzându-mă pe mine
Că stau în fața lor.

În vremea asta, iată,
Că sună clopoțelul
Și părăsind cuvântul
Se duce „porumbelul”.

Dar porumbelul mare
Șoptește către el:
„De loc să nu ai teamă!
Și el îi porumbel!

(Sfântul Ioan Hozevitul)

98. Din faptele tale să dovedești că ești creștin ortodox

La un bătrân duhovnic din zilele noastre, încercat de greutățile vremii și trecut prin închisorile comuniste pentru a-și apăra credința în Iisus Hristos, veni într-o zi o tânără, să-i ceară sfat:

- Părinte, vreau să mă mântuiesc dar, locuind și muncind în oraș, unde este mare zbucium și aglomerație, unde oamenii sunt amestecați, iar cei cu reclamele pornografice aproape că ți le bagă în ochi, e tare greu să trăiești creștinește.

- Așa este, într-adevăr e greu, dar nu e imposibil, îi răspunse părintele Iustin, căci așa se numea. Trebuie însă să ai o regulă:

În toate duminicile și sărbătorile de peste an să fii nelipsită de la Sfânta Liturghie și să te spovedești cu multă căință, atenție și sinceritate cât mai des, și să te hrănești duhovnicește din Biblie și din cărțile de învățătură ortodoxă ca să-L poți odihni pe Hristos în sufletul tău.

Atunci îți va fi vorba bună și mângâietoare, privirea lină, iar îmbrăcămintea cuviincioasă, fără să te fățărnicești.

Atunci vei fi sora celor din jur, ascultând cu răbdare și dragoste pe cel ce se află în durere.

Și mamă vei fi, mângâind, și prieten, ajutând.

Vorba îți va fi cinstită, și toți vor crede cuvântului tău.

Atunci vei avea lacrimi pentru cel amărât și surâs pentru cel ce se bucură.

Atunci nu vei mai pizmui și, mai ales, nu vei mai asupri pe nimeni.

Vezi? Dacă-L putem odihni pe Hristos în sufletele noastre nu e chiar imposibil să fim creștini. Pentru aceasta însă trebuie să ne lepădăm de noi înșine, de goana după

plăceri și de mândria asta diavolească care aproape că l-a îmbolnăvit pe orice om. Mândria îți dă impresia că noi oamenii am fi ceva prin noi înșine, că binele pe care îl facem este un merit al nostru și că existăm fără să fim dependenți de ceva. Dar ia să nu mai avem ce mânca sau să nu mai avem aer sau apă, nu-i așa că imediat murim? Dar ale cui sunt apa, aerul, hrana și tot ceea ce vedem că e în jurul nostru și de care vrem sau nu vrem, suntem dependenți trupește? Ale lui Dumnezeu desigur...

Cât despre cei cu pornografia, știi și frăția ta că asta-i lucrarea diavolului. Ăștia săracii, pentru un blid de mâncare au căzut în capcana slugilor lui satana, și își vând sufletul diavolului trăgând după ei o mulțime de nepricepuți care de bună voie se fac slugi ale poftelor josnice și murdare. E bine să ne rugăm și pentru dânșii ca să-i înțeleptească Dumnezeu, că așa ne-a poruncit Mântuitorul, să îi iubim pe vrăjmașii noștri.

În toate, însă, trebuie să cerem de la Dumnezeu răbdare, smerenie și timp de pocăință, căci vremurile sunt tulburi.

99. Regele și țăranul

Regele unei țări, însoțit de o parte din sfetnicii săi, în drumul spre castel, trecu pe o moșie, pe care lucra cu voie bună un țăran. Cum regele și însoțitorii săi mergeau să se odihnească, simțindu-se istoviți și fără chef de viață, au fost uimiți de voia cea bună a țăranului. Opriră deci trăsurile la marginea ogorului, iar regele, chemându-l pe țăran, îl întrebă:

- Spune-mi, muncești de mult pe ogor?
- Da, măria ta! Acum este aproape crucea amiezii și eu sunt pe ogor de când s-a luminat de ziuă. Aici am văzut răsăritul soarelui. Am adăstat puțin, pe la nouă ceasuri ale zilei, ca să prânzesc, că mi-am adus un boț de mămăliguță cu brânză.
- După cum se vede, nu muncești prea des așa din greu, pentru că te văd destul de vioi.
- Ba, să mă ierți măria ta, câte zile îi dă Dumnezeu țăranului, afară de sărbători, tot ăsta-i traiul nostru! Și acest trai îl deprindem din pruncie și-l ținem până la Amin.
- Dar, spune-mi, îți ajunge cât câștigi din munca asta?
- Mulțumim lui Dumnezeu, atâta cât câștig, chivernisesc să mă hrănesc, să-mi plătesc datoria și să pun și împrumut cu dobândă.
- Cum așa, poți pune și deoparte din ceea ce câștigi?
- Stăpâne, pentru fireștile trebuințe eu folosesc o parte din ce agonisesc muncind, iar o parte, pe care am numit-o datorie, o folosesc ca să-mi ajut părinții care m-au crescut. Dar sunt, de asemeni, dator să-mi hrănesc și copiii. De aceea am numit a treia parte, împrumut pus cu dobândă, pentru că fiii sunt nădejdea bătrâneților mele când, neputincios fiind, nu voi mai putea să agonisesc nici cele pentru hrana mea.

- Ești tare chibzuit în toate. Dar, spune-mi, cine te-a învățat toate acestea?
- Bunul Dumnezeu a scris în inima străbunilor noștri învățătura asta, iar noi o învățăm de la părinții noștri, care au învățat-o de la bunicii lor.
- Ce să facem, oare, acestor mari boieri și domni, care-s suferinzi și triști, și nu au nici un drag de viață? Ba încă, nu le ajunge nici cât câștigă, săracii? zise împăratul, arătând spre boierii ce erau de față, care se foiau, vezi dragă doamne, cam stânjeniți.
- Apoi împărate, aici pe sfântul ogor, se pot tămădui lesne de toate beteșugurile și când vor vedea patul, odihna le va fi deplină. Mâncarea noastră le va părea minunată iar câștigul din destul. Dar, poate că nu-s vrednici de așa o viață, fără griji.
- Drept ai răspuns. Dumnezeu dă fiecăruia după vrednicie, și a mânca după osteneala trupului, deci pacea sufletului și pâinea, se dau celui vrednic!

Cred unii cum că fericirea e-n bani și-n viața din palate,
Iar alții spun că stă ascunsă în rugăciune, în muncă și în sănătate,
Ca cei dintâi, - nefericită - gândește-așa o-ntreagă turmă;
Eu însă gust din fericire, făcând la fel cu cei din urmă.

(Vasile Militaru)

100. Sărmanul Ion

Se povestește că era, nu demult, un cioban tare sărac, însă cinstit și curat sufletește, pe care greutățile vieții nu-l ocoliseră. Muncea din greu pentru a-și hrăni copiii, cu care-l blagoslovise Dumnezeu. Viața lui n-a fost nicicând ușoară și necazurile veneau mereu asupra sa, de parcă Dumnezeu îl uitase. Acest smerit și sărac Ion mergea totdeauna la biserică și stând el acolo într-un colț, de parcă nu voia să-l vadă nimeni, totdeauna își începea rugăciunile astfel:

- Iată pe nevrednicul Ion înaintea Ta, Doamne!

Săracul se ruga necontenit, deși se părea că Dumnezeu nu-l mai aude iar sarcina necazurilor i se mărea mereu. Așa își duse toată viața smeritul Ion până în ziua când un înger îi luă sufletul și zbură cu el la Dumnezeu.

În fața porților Împărăției veșnice, Ion, după bunul obicei ce-l avusese toată viața, plecă genunchii și începu a se ruga:

- Iată pe nevrednicul Ion înaintea Ta, Doamne!

Atunci, Dumnezeu, cu glas mângâietor, îi zise lui Ion, adus de îngeri la picioarele tronului slavei Sale:

- Iată pe Ion în rai, pentru totdeauna.

101. Milostenia și smerenia

Un creștin smerit avea bunul obicei ca orice faptă bună să o facă în ascuns. Din smerenie, să nu socotească că a făcut ceva bun, se străduia ca să uite imediat cele ce făcea, întrucât știa că din slava oamenilor își ia plata aici pentru faptele sale și se lipsește de răsplata cea veșnică. De aceea, tot timpul zicea:

- Știe Dumnezeu de toate!

Spre încredințarea lui, într-o noapte, visă că un înger îi luase sufletul și l-a dus în rai. Văzând grădina cea minunată a raiului, omul zise îngerului, ce-l însoțea:

- Vai mie, dar eu nu sunt vrednic să intru în ea!
- Numai Dumnezeu știe ce va hotărî, îi răspunse îngerul!
- Dar n-am făcut nimic vrednic de o astfel de viață!
- Ai ajutat celui ce era lipsit, scoțându-l din mare supărare, deși erai și tu sărac.
- Nu-mi amintesc.
- Ai purtat darul milei la casa văduvei, ce-ți era vecină, și ai apărat-o când, pe nedrept, era asuprită.
- Nu știu de asta.
- Pe cel ce zăcea în boală grea l-ai cercetat și ai răcorit trupul cel ars de suferință.
- Nu-mi amintesc.
- Ai împrumutat pe săracul ce n-avea sprijin.
- Nici de asta nu știu.

- Ai pus pentru biserică, alături de bănuțul văduvei, și banul tău.
- Crede-mă sfinte îngere că nu-mi amintesc.
- Pe cel deznădăjduit l-ai mângâiat și l-ai aruncat în brațele milostivirii lui

Dumnezeu.

- Nu-mi aduc aminte.
- Nu te-ai trufit când Dumnezeu te-a ajutat, nici n-ai cârtit când te-a certat.
- Nu-mi amintesc.
- Pe frații tăi nu i-ai bârfit, nici n-ai fost părtaș la fărădelegile altora.
- Nu-mi amintesc.
- Cu făcătorii de pace te-ai numărat și două vorbe nu ai avut, ci, totdeauna,

ai spus doar adevărul.

- Nu-mi amintesc.

Atunci, îngerul i-a spus :

- Le știe Dumnezeu pe toate, tocmai pentru că tu le-ai uitat. De aceea, se cade să locuiești în dragostea lui Dumnezeu!

102. Cămașa fericitei

Pe când, în timpul primului război mondial, în tranșee mureau apărătorii țării, în una din casele bogate ale Bucureștiului se dădu într-o seară, ca-n multe altele, o sindrofie (petrecere în familie), la care participa multă lume cu stare, ca să-și mai omoare plictiseala șederii în casă. Mai multe doamne discutau plictisite despre fericire. Le povesti atunci, o bătrână doamnă, despre „cămașa fericitei” și una dintre ele găsi că: „asta, desigur, este o poveste amuzantă”.

- La plictiseala de moarte pe care o am, și la atâta melancolie, cred că numai o astfel de cămașă m-ar ajuta! - zise alta pe care povestea o impresionase. Iată, am să caut cămașa unei femei fericite!

Hotărând să caute o astfel de cămașă, doamna amintită, merse la o prietenă, despre care toată lumea spunea că este fericită. Când a fost întrebată, femeia a răspuns că nu este așa, ci doar își ascunde nefericirea. Din aproape în aproape, doamna își vizită toate cunoștințele, despre care credea că sunt fericite. Această căutare îi trezi însă conștiința, căci vedea câtă durere și suferință tănuită era în mulți oameni, și că fiecare încerca s-o ascundă și să ducă viața mai departe fără să deznădăjduiască. Era peste tot o luptă surdă cu greutățile vieții, de multe ori necruțătoare, și descoperea, adesea, că un zâmbet timid acoperea o mare durere.

După toate acestea, femeia merse la un preot și-l rugă să-i arate o femeie fericită, ca să-i ceară cămașa.

Preotul - dându-și seama că femeia caută povești fantastice - i-a spus că el cunoaște o astfel de femeie, dar este plecată cu un spital de campanie, în spatele oștirii, ca să îngrijească de răniți.

Doamna merse la acel spital, după acea femeie, căci voia cu orice chip,

„cămașa fericitei”.

- Ești fericită? o întrebă doamna pe femeie.
- Da sunt, căci fericirea ține de pacea sufletească și îngrijind și alinând pe acești oameni suferinzi, îmi găsesc tihna sufletului.
- Te rog mult, zise căutătoarea de fericire, să-mi dai cămașa dumată.
- Cu dragă inimă ți-aș da-o, dar n-o mai am, zise femeia simplu, ni s-au terminat pansamentele și am rupt-o pentru feșe. Dar, spune-mi, la ce-ți trebuiește?
- Sunt tristă și am auzit că o astfel de cămașă, a unui om fericit, m-ar face și pe mine fericită.
- Fii serioasă, doamnă! N-ai înțeles că eu am fost fericită abia când am dat-o? Căci fericirea stă în a da, iar nu în a lua. Dăruind puțină alinare, capeți tihnă sufletească, dăruind dragoste capeți fericire. Nu în îmbrăcarea unei cărpe, ci în dărnicia sufletească, trebuie să cauți dobândirea fericirii.
- Mai spune-mi un lucru: ești singură pe lume?
- Am avut un fiu, pe care-l iubeam cu toată tăria: a murit pe front, și eu, mama lui, n-am putut să-l veghez în boală. În fiecare ostaș însă alin durerea fiului pierdut. Știu că-l voi întâlni la Dumnezeu, acolo unde nu este întristare și nici durere. Îmi ostoiesc dorul de el îngrijind copiii bolnavi ai altor mame. Văd în toți pe fiul meu. Dar trebuie să am răbdare până la sfârșit. Nu sunt singură, ci totdeauna cu Dumnezeu, de Care mi-e tare dor. Așa cum aștept să-mi revăd fiul, așa aștept să-L văd pe Bunul Dumnezeu. Această nădejde mă face fericită! Doamnă dragă, caută-L pe Dumnezeu căci nici un alt lucru nu poate să te facă fericită. Toată fapta bună ce-o faci pentru Dumnezeu, te va face să te simți fericită. Așa de fericită, cum n-ai fost niciodată, oricâte bucurii ai fi avut. Și, iartă-mă; am vorbit doar pentru că m-ai întrebat. O astfel de fericire se trăiește, nu se povestește, căci, oricum ai încerca, cuvintele n-o pot cuprinde.

103. Flori pentru MAICA DOMNULUI

Fecioria și milostenia sunt două fapte foarte mari și foarte bune, care îi umplu de înțelepciunea cea de la Dumnezeu pe cei care le au. Dar numai fecioria singură, deși este o faptă mai presus de fire, adică îngerească, tot neînțeleaptă se numește, deoarece, dacă nu este unită cu milostenia născută din dragostea de Dumnezeu, o dată cu vârsta, există pericolul să se stingă candela credinței și la Judecată să audă de la Mântuitorul cuvintele: „Nu te știu pe tine”.

Sfânta Filofteia s-a născut în orașul Târnovo, în Bulgaria, din părinți cu credință creștină care pentru hrana cea de toate zilele lucrau pământul. Maica sa a mai trăit puțină vreme în viața asta trecătoare, dar îndeajuns pentru a trezi râvna și iubirea fiicei sale spre lucrarea faptelor bune și bineplăcute lui Dumnezeu. Căci după cum este pomul, așa este și rodul, așa și odrasla; apoi, copiii vor fi cum sunt părinții și aceleași fapte pe care le au părinții, pe acelea le deprind și copiii. Rămânând copila orfană de mamă și având semănate semințele faptelor bune de mama sa în pământul inimii sale, ea nu s-a dat la jocuri copilărești, împreună cu cei de vârsta ei și nici la cântările lumești, nici la iubirea de haine scumpe și inimoase, nici la vopsitul părului sau sulemenitul feței și măzgălirea sprâncenelor și a buzelor; nu s-a lipit inima ei de nimic din cele lumești.

Adeseori mergând la biserică și ascultând cu luare-aminte Sfintele Scripturi și adăpându-se cu învățăturile ce se citeau acolo, pe toate le punea în inima sa. Mergând după bunul ei obicei, a auzit într-o zi citindu-se din Sfânta Evanghelie cuvântul care zice: „Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui”. Cuvântul acesta atât de mult a intrat în inima sa și atât de mult s-a prins în cele din lăuntru ale ei, cu atâta credință l-a primit, ca și cum din însăși gura Domnului l-a auzit, ca și cum Însuși Domnul ar fi fost de față și i-ar fi zis: „Filofteio, dacă îl vei milui pe aproapele tău cu cele pământești, care sunt stricăcioase, Eu te voi milui cu cele nestricăcioase; dacă îi vei da lui bunătățile pământești, Eu îți voi da ție

bunătățile cerești; dacă îi vei sătura pe cei flămânzi cu bucate trupești, Eu te voi sătura pe tine cu bucate duhovnicești; dacă îi vei îmbrăca pe cei goi cu haine stricăcioase și vremelnice, Eu te voi îmbrăca pe tine cu slavă cerească și veșnică”.

Pe acestea toate primindu-le cu toată credința și aprinzându-se cu râvnă dumnezeiască, și-a pus în gând cum ar fi cu putință ca să nu rămână nici unul nemiluit din cei ce ar fi cerut de la dânsa milostenie, nici flămândul să nu se ducă nesăturat și nici cel gol neîmbrăcat.

Acestea făcându-le după micile ei puteri, totdeauna ascundea fapta cea bună după cuvântul Evangheliei care spune: „Luați aminte să nu faceți milostenia voastră înaintea oamenilor, ca să fiți văzuți de dânșii.... Că nu veți avea plată înaintea Tatălui vostru Cel din ceruri. Tu când faci milostenie, să nu trâmbițezi înaintea ta, după cum fac fățarnicii în adunări ca să fie slăviți de oameni; amin zic vouă, că și-au luat plata lor. Tu când faci milostenie, să nu știe stânga ce face dreapta”.

Și pironindu-și toată mintea și cugetul la faptele cele bune și pornindu-se cu toată râvna spre lucrarea lor, a început a-i hrăni pe cei flămânzi, a-i îmbrăca pe cei goi cu hainele sale și a-i milui pe cei săraci cu cele ce avea la îndemână, având dragoste fierbinte din tot sufletul către Dumnezeu.

Deși era încă o copilă tânără și neispită în lucrurile și păcatele lumești, totuși vrăjmașul neamului omenesc, diavolul, n-a cruțat-o nici pe dânsa de necazuri și supărări, căci și cu dânsa s-au împlinit cuvintele Eclesiastului care zice: „Fiule, dacă te-ai apropiat să slujești Domnului tău, gătește-ți inima spre ispite!”.

Zic sfinții părinți că toată fapta bună care nu are ispite și care se lucrează fără de osteneală și fără greutate, nu este lămurită și la Dumnezeu nu este bine primită. De aceea văzând vrăjmașul firii omenești că fericita nu se lăsa de lucrarea faptelor bune mai sus arătate, și mai ales de a face milostenie, se umplu de zavistie și zise către diavoli săi: „Vedeți prieteni că și această slabă și neputincioasă copilă, strănepoată a Evei cea de

demult, pe care cu înlesnire am amăgit-o noi, s-a ridicat împotriva noastră? Vedeți cum nu se teme de noi și cum disprețuiește și socotește ca pe un nimic puterea noastră? Noi pe Eva am amăgit-o și am scos-o din rai și prin ea pe strămoșul neamului omenesc l-am coborât în stricăciune, cu moarte l-am osândit și în iad l-am așezat; iar această copilă nici nu bagă în seamă puterea noastră cea mare. Deci, veniți să năvălim asupra ei cu ispite, ca prin mulțimea și răutatea ispitelor s-o împiedicăm de la lucrarea aceasta a faptelor bune, ca nu cumva să ajungă în rai și să scape din ghearele noastre”.

Și știind vrăjmașul că mamele vitrege în majoritatea lor nu-și iubesc copiii - căci tatăl sfintei Filofteia, după moartea mamei sale, și-a luat altă femeie - și aflând-o diavolul pe aceasta groasă la minte, adică rea și necredincioasă, și-a făcut-o lui unealtă. Și astfel, cu ajutorul femeii, vrăjmașul l-a pornit împotriva fericitei și pe tatăl ei, încât în casă era prigonită de mama vitregă iar afară de tatăl ei, nemaiavând fericita scăpare de necazuri nicăieri. Zilnic o bătea, o ocăra, o trăgea de păr, o bătea cu pumnii, cu bățul, chinuind-o cu diferite munci grele, facându-i tot felul de necazuri și schingiuri, pârând-o tot timpul tatălui ei ca mai mult să-l învrăjbească și pe el împotriva fetei nevinovate. Pe toate acestea răbdându-le cu bucurie, Sfânta fecioară Filofteia, zilnic se ruga lui Dumnezeu, să-i dea putere, ca pe toate să le rabde până la sfârșit.

Văzând tatăl ei cel gros la minte și întunecat la judecată că fiica sa pe toate cele pământești le socotește ca pe niște gunoaie, și n-are nici o purtare de grijă pentru trupul său și nu-l împodobește după obiceiul cel lumesc al tinerilor, și nici hainele bune și frumoase, pe care i le făcea și la praznice o îmbrăca, nu le băga în seamă, atunci mai tare se pornea împotriva ei. Căci hainele cele bune numai atâta le îmbrăca și le purta până când întâlnea vreun sărac și îndată le dezbrăca și le dădea acestuia, așa de ușor după cum alții s-ar dezbrăca de niște zdrențe. Așa era în toate fără de patimă, și cu banii și cu cele de mâncare și cu îmbrăcămintea; căci pe toate faptele cele bune le făcea în numele Domnului nostru Iisus Hristos.

De multe ori, mergând la câmp cu mâncare la tatăl său, îi ieșeau înainte săracii și îi cereau milostenie, iar ea fiind cuprinsă de milă pentru ei, căci erau flămânzi, îi hrănea cu bucate din cele ce ducea tatălui său. Făcând aceasta multe zile, și rămânând tatăl său flămând, îi zise într-o zi femeii lui:

- De ce nu-mi trimiți bucate de ajuns și totdeauna rămân flămând.
- Eu întotdeauna ți-am trimis bucate destule, dar știu eu ce face fiica ta cu ele pe cale? Poate, după obiceiul ei cel prostesc, le dă săracilor.

Deci punându-se maică-sa la pândă, o văzu într-o zi cum a luat mâncare din casă și, ieșindu-i fuga înainte, o întrebă cu multă asprime:

- Așaaa.... te-am priiins, ce duci acolo?

Fetița, care ascunsese sub șorț mâncarea, îi răspunse speriată:

- Duc flori Maicii Domnului!

Mama vitregă ridică furioasă șorțulețul fetei și, când privi..., nu-i venea să-și creadă ochilor: un buchet mare și frumos de crini albi și înmiresmați erau în mâna fetei. De uimire, n-a mai zis nimic, căci i se părea că visează. O clipă sufletul i se înduioșă, dar nu pentru mult timp căci mai apoi îi țâșni din ochi privirea cea rea, prea bine știută de copilă.

- Te prind eu odată, ș-ai vedea ce-o să pățești!

Mai târziu o pări tatălui ei din nou pentru acest fel de fapte, iar acesta începu s-o urmărească și văzu că într-adevăr împarte săracilor din mâncarea ce i-o aducea lui la ogor. Atunci, furios peste măsură, aruncând cu barda în ea, își ucise fetița lui cea minunată, care s-a adus pe ea însăși, ca pe un buchet de crini albi, jertfă nevinovată Maicii Domnului.

Pomenirea Sfintei Mucenițe Filofteia se face în ziua de 7 decembrie. Ei, dragi

copii dacă vom deschide cartea „Viețile Sfinților” la această zi, vom citi că trupul fetei, așa cum era căzut și însângerat, a fost îndată îmbrăcat cu slavă cerească și strălucea cu atâta putere încât, ziua în amiaza mare, lumina cu mult mai puternic decât soarele, locul dimprejur.

Fiind chemat Arhiepiscopul cetății Târnovo și venind cu toți preoții, mult se minunau de dumnezeiasca lumină ce se revărsa în jurul trupului fericitei. După ce a făcut rugăciunile cuvenite (ce se cer după rânduiala Bisericii în asemenea cazuri), ceru să fie ridicat sfântul ei trup pentru a fi dus în cetate. Dar, o... minune, nicidecum n-au putut să-l miște.

Înspăimântați, au cunoscut toți că nu era voia lui Dumnezeu și a sfintei de a se întoarce în cetatea bulgară în care se născuse și crescuse. Atunci, cu multe lacrimi, s-au rugat la Dumnezeu să le arate locul unde să ducă trupul sfintei. Încercând prin întrebări pentru diferite locuri din țara lor, apoi la țările din jur, când erau de acuma fără de nădejde, pomeniră în treacăt și biserica domnească de la Curtea de Argeș, din țara noastră. Și în aceiași clipă, din voia bunului Dumnezeu, trupul sfintei se ușură mai mult decât greutatea cea firească.

În acea vreme, domnea în Țara Românească binecredinciosul domn Radu Voievod. Fiind foarte iubitor de Dumnezeu și râvnitor pentru dreapta credință ortodoxă, a zidit multe biserici și mănăstiri printre care și cea de la Curtea de Argeș, pentru a se preaslăvi numele Domnului nostru Iisus Hristos.

Deci arhieriei și cei mai mari ai cetății Târnovo, văzând voia sfintei, și mai vârtos a lui Dumnezeu, de a alina cu credința cea dreaptă pe poporul românesc, l-au înștiințat prin scrisoare pe binecredinciosul și iubitorul de Hristos, Radu Voievod despre cele petrecute. Îndată ce primi și citi scrisoarea, s-a bucurat foarte mult și cu lacrimi a mulțumit lui Dumnezeu și sfintei. Și luându-i pe arhieriei cu tot clerul cel bisericesc, pe toată boierimea, cât și mulțime de popor, au ieșit înainte la Dunăre în întâmpinarea sfintei,

cu tămâie și cu făclii. Primindu-i moaștele cu mare cinste, cu slavă și alai și aducându-le cu cântări de psalmi și alte rugăciuni, le-au așezat în biserica domnească. De atunci și până în vremea de astăzi se află nestrămutate în acest oraș, cu toate schimbările vremurilor și stăpânilor, ce adeseori s-au petrecut și se petrec și astăzi în țărișoara noastră, cu voia bunului Dumnezeu, pentru păcatele noastre.

(Prelucrare după Viețile Sfinților)

Pentru fapta bună te-ai nevoit
Și prin mucenie te-ai săvârșit;
Asuprită de părinți
Te-ai grăbit a te sui în lăcașul celor sfinți.
A lui Hristos, Filofteie,
Norodului tău asuprit
Ajută-i, pentru că mult l-ai iubit.
La Curtea de Argeș te odihnești
Iar la ceruri, Sfântă Filofteie, împărățești
Căci tu prin mucenie pe Domnul L-ai urmat
Și pe poporul nostru îl mângâi neîncetat.

(Tropare de umilință închinare Sfintei Filofteia)

104. Cele mai frumoase mâini

Erau trei fete la vârsta adolescenței, ale căror părinți nu aveau altă grijă față de ele decât să le dea hrană și îmbrăcăminte. Cât era ziulica de mare ele aveau o singură preocupare: cum să aibă mâinile mai frumoase.

Într-o zi senină de vară, în timp ce se plimbau printr-un parc, li se alătură o altă fată, cam de vârsta măritişului. Aceasta asculta conversația lor despre marea lor preocupare ce o aveau, de a-și păstra mâinile cât mai frumoase și, instinctiv, și-a privit propriile mâini. Ce e drept, văzu că ale ei erau cam butucănoase, cu unele bățături din cauza muncii, dar erau curate și îngrijite, cu unghiile tăiate frumos, nu lungi și vopsite cum erau ale celor trei adolescente.

Pe când se întorceau din plimbare, le-a apărut în cale o bunicuță, nu prea elegant îmbrăcată și tare obosită, care le-a rugat pe fete s-o ajute să urce dealul, mai ales că avea și o sacoșă destul de grea în mână. Cele trei grații au cam strâmbat din nas uitându-se cu jale la mâinile lor și nici nu s-au gândit să se miște din loc. Fata cea harnică însă a luat sacoșa într-o mână iar cu cealaltă sprijinind-o pe bătrână au început încet, încet să urce dealul.

Când au ajuns sus, s-au oprit și, dintr-o dată, prefăcută în înger, bunicuța a luat mâinile fetei într-ale sale și i-a spus: „Fata mea, cele mai frumoase mâini sunt cele care îi ajută și pe alții!”.

Și cine dintre voi, dragi copii, nu ar fi de acord cu aceasta? Mâinile frumoase care nu sunt și folositoare sunt de cele mai multe ori urâte. Mâinile care nu știu sau nu vor să gătească, să spele, să coasă, să măture, să lucreze cu sârguință pentru a-și câștiga pâinea zilnică, nu sunt mâini iubite, nici în familie, și nici în societate, iar mai devreme sau mai târziu bieții părinți vor primi pedeapsă de la Dumnezeu pentru că nu și-au crescut copiii,

de mici, în frica de Dumnezeu ca să fie mereu de ajutor semenilor.

105. Cumpătarea

La un înțelept veni o dată un prieten al său, cam bârfitor, și îl întreabă:

- De ce oare Dumnezeu l-a făcut pe om cu două urechi și numai cu o gură?
- Ca să audă mai mult și să vorbească mai puțin, îi răspunse înțeleptul.

106. Crucea

Un general creștin, om bun și milostiv, era cam mânios din fire. Se aprindea lesne de mânie, dar se străduia, după puterile lui, s-o biruie. Soldații lui, și mulți cunoscuți, au observat că, atunci când se mânia, își ducea mâna la piept, sub tunică, și îndată se liniștea. Pentru bunătatea lui era iubit de ostași și de ceilalți ofițeri.

Un tânăr ofițer, care-l iubea pe general, se tot străduia să știe ce taină are generalul, de biruie mânia așa de repede și capătă răbdarea necesară. Deci, într-o zi, când merse în casa generalului, putu să se uite într-o tunică a acestuia, care era agățată în cuier. Pe dosul hainei, era o cruce care era cusută de căptușeală. Văzând-o, ofițerul a înțeles de

unde îi venea stăpânirea de sine generalului său și-l iubi și mai mult pentru aceasta.

Primul lucru pe care l-a făcut tânărul ofițer, când s-a întors în camera sa, a fost să coasă pe dosul tunicii sale o mică cruce, pe care o primise, demult, de la bunica sa.

- Dacă vreau să-i urmez generalului meu, pe care-l stimez și îl iubesc, în toate exemplele cele lumești, își zise în sine ofițerul, trebuie să-i urmez și în toate cele duhovnicești, căci, de bună seamă, Dumnezeu îl iubește pe el.

Semnul crucii este nouă
Scutul cel mântuitor,
Care depărtează răul
Și ne dă la toate spor.

107. Pomul cu roade

Un ucenic merse odată la duhovnicul său și-i zise:

- Părinte, sunt asuprit din toate părțile. Vă rog să mă credeți că nu știu ce să mă mai fac și nici nu înțeleg ce au cu mine unii dintre săteni. Încerc să fiu cât mai retras, să nu supăr pe nimeni, nu mă amestec cu ei și nici nu le dau prilej de vorbă sau de sminteală, și totuși de ce nu mă lasă în pace?

Bătrânul duhovnic, om încercat și trecut prin multe ispite, se uită un timp la

dânsul apoi, cu blândețea-i caracteristică, îi zise:

- Păi, ce zicea părintele Ilie Cleopa, Dumnezeu și Maica Domnului să-l odihnească în pace și să se roage și pentru mine păcătosul: răbdare, răbdare, răbdare; iar când ai terminat-o, începi iar, răbdare, răbdare, răbdare; și când ai terminat-o și pe asta, o iei iar de la capăt: răbdare, răbdare, răbdare; dar nu până la cosit sau până la prășit ci până la sfârșitul vieții, pentru că zice Mântuitorul: „întru răbdarea voastră vă veți câștiga sufletele voastre, iar cine rabdă până la sfârșit, acela se va mântui”.

Zicea așa, sau nu? Așa zicea. Tu nu vezi, fiule, că întotdeauna copacul roditor este scuturat, bătut cu bolovani și cu tot felul de bețe. Ba dau năvală în el și păsările cerului, căutându-i rodul său. Iar cel fără de roade stă nesupărat, nici de oameni și nici de păsări. Așa și oamenii care fac ascultare de poruncile lui Dumnezeu sunt ca niște pomi roditori, pe care diavolii, prin oamenii necredincioși, încearcă să-i prade de dulceața roadelor lor.

Cei care trăiesc în indiferență și răceală față de Dumnezeu, sunt ca niște pomi neroditori și trăiesc nesupărați și nu au nici ispite, nici din partea vrăjmașului și nici din partea oamenilor. Ce roade duhovnicești au ei ? Dacă Dumnezeu, în timpul vieții Sale pe pământ, tot timpul a fost prigonit din momentul în care a început să propovăduiască despre Împărăția Sa, atunci noi care dorim să-I urmăm Lui ce să mai spunem. Doar El a spus: „în lume necazuri veți avea, dar îndrăzniți, Eu am biruit lumea”. Și tot El a spus: „Eu cu voi sunt până la sfârșitul veacului...”.

O, Pravoslavnică credință

- Tăria sufletului meu -

Prin tine mi s-a dat putința

Să caut către Dumnezeu.
Atunci când vor să mă doboare
Vrăjmașii cei neîmpăcați,
La tine eu găsesc scăpare,
Și ei rămân prea rușinați.
Iar când ești în prigonire,
Mulțumește bucuros,
Că mergând pe „calea strâmtă”,
Calci pe „urma lui Hristos”.

108. Valoarea unei femei

Un tânăr voia să se căsătorească. Cum era înțelept și ascultător de părinți, se hotărî să ceară sfatul tatălui său care, fiind un om luminat, îl întrebă:

- Spune-mi, cum este fata cu care dorești să te însori?
- E frumoasă, tată!

Atunci, tatăl scrisese un zero pe o hârtie.

- E învățată, tată! Un alt zero se adăugă bătrânul lângă primul.
- E harnică!

Tatăl adăugă, tăcând, încă un zero.

- E gospodină, tată! Un zero urmă celorlalte.
- E chibzuită la vorbă! Încă un zero.

- Are purtări frumoase și cinstite! Încă un zero.
- E din familie cinstită, de gospodari! Din nou un zero.
- Are frică de Dumnezeu, e credincioasă! mai adăugă tânărul.

Acum, tatăl scrisese în fața șirului de zerouri un unu.

- Poți să te însori liniștit cu ea, pentru că vei avea o soție „de milioane” căci, nici una din bunele însușiri, ce mi le-ai spus că le are, nu-i de valoare decât dacă femeia este cu frică de Dumnezeu. Fără aceasta, celelalte însușiri bune ale ei sunt fără valoare. Și fericit este bărbatul care știe pe cine să-și aleagă de soție, pentru că ea trebuie să-i fie tovarăș, și încă de mare nădejde, pe drumul vieții și al mântuirii!

Iată, ce zice Sfântul Grigorie despre acest lucru: „...să nu faci ca acela ce prețuiește mai mult un bolovan umflat decât un mic diamant, mai mult o cioară croncănită decât o mică privighetoare și îndrăgește mai mult un scai înalt decât o mică garofiță!.

Ia seama la virtuțile soției tale, la iubirea ce-ți poartă, la supunerea ce-ți arată și la credința pe care ți-o păstrează! Socotește devotamentul ei către Dumnezeu, sânguința ei în lucru și înțelepciunea ei în familie!

Având o astfel de chibzuință, vei zice cu cei bătrâni că un suflet nu se măsoară nici cu cotul, nici cu stânjenul, și nici nu se prețuiește cu arama sau cu aurul”.

109. Frumusețea păunului

Într-un Țarc din Grădina Zoologică era închis un păun. Acesta își rotea coada, înfoidu-și frumoasele pene, mișcându-și capul mic pentru a arunca în jur priviri semețe. Tot comportamentul său părea să spună: „Sunt cea mai frumoasă pasăre ce s-a văzut. Uitați-vă la mine cât sunt de minunat!”.

Pe urmă însă, tot sucindu-și capul când într-o parte când în alta în sus și în jos, dădu cu ochii de picioarele sale, care, după cum se știe, sunt foarte urâte. Părând scârbită când își văzu picioarele, își strânse atunci frumoasa coadă, devenind o pasăre umilă și supusă.

Un îngrijitor al grădinii, om bătrân și înțelept, stând de vorbă cu niște copii, le spuse:

- Acum și-a strâns păunașul nostru coada cea frumoasă, pentru că s-a rușinat de încălțăminte lui cea urâtă. Dar când este în libertate, în pădure, îi este de folos să se smerească, întrucât, fălindu-se, atrage oamenii, care-i smulg penele, lăsându-l fără ele, ba și fără libertate, sau chiar fără viață. Vedeți ce preț are mândria? Și, deseori, păunul cade pradă pentru că este mândru și prost; el se fălește, dar nu se păzește!

Ca păunii sunt și unii oameni. Darurile firești, pe care le au de la Dumnezeu, formează podoaba lor cea frumoasă, în multe culori strălucitoare. N-au făcut însă nimic ca să o capete, dar se mândresc grozav cu ea, reducând adesea valoarea omului la aceasta: la câtă strălucire și frumusețe trupească au căpătat de la Dumnezeu. Trebuie atunci ca, asemeni păunului, să întoarcă ochii minții la „picioarele cele urâte”, adică la ceea ce ține de faptele lor și de întrebuințarea darurilor celor firești. Ori, adesea, „picioarele” sunt foarte urâte, căci nu se străduiesc să le crească aripi de înger, ci stăruie în a se târî cu picioarele de lut prin noroiul păcatelor.

Când omul are un pic de smerenie, Dumnezeu îi dă în dar și înțelepciunea de a se sluji cuviincios de podoaba cea firească. Dar omul cu adevărat înțelept cere Domnului aripi și podoabă duhovnicească, care nu-i va putea fi prădată niciodată.

Suflete al meu smerite,
Adă - mai întâi de toate -
Preamărire Celui veșnic,
Pentru orice bunătate.
De lucrezi ceva spre bine,
Nu te înălța în gând,
Căci nu este bunătate,
Fără Darul Lui cel Sfânt.

(Sfântul Ioan Hozevitul)

110. Monahul Daniil și Evloghie pietrarul

Atunci când prin multa noastră îndărătnicie Îl supărăm peste măsură pe Mântuitorul, mare tămăduire aduce sufletelor noastre Maica Domnului prin rugăciunile ei de mijlocire, dacă îi cerem ajutorul. Vom vedea aceasta și din povestirea minunii pe care însuși monahul Daniil a trăit-o și ne-a lăsat-o nouă spre amintire și învățătură.

- Când eram mai tânăr, am mers la Tebaida și m-am pogorât în oraș să-mi vând lucrul mâinilor mele. Și, era acolo un om cu numele Evloghie, care avea meșteșugul pietrăriei și care, lucrând toată ziua, nu gusta nimic până seara. Iar după ce se însera, mergea prin tot orașul și pe câți străini îi afla, îi ducea în casa sa, unde după ce le spăla picioarele cu mâinile sale, îi hrănea pe ei, iar din fărâmiturile ce rămâneau, mânca el, și ce mai rămânea le arunca la câini. Deci, suindu-mă ca să-mi vând lucrul mâinilor mele în orașul acela, am înserat. Și Evloghie m-a luat și pe mine, împreună cu alți străini, în casa sa, și după obicei, ne-a spălat picioarele și ne-a ospătat pe noi; și aceasta de multe ori mi-a făcut, și mie, și altor frați care erau cu mine.

Deci eu, văzându-i bunătățile lui, m-am minunat și am început a posti câte o săptămână, rugându-mă lui Dumnezeu pentru dânsul, ca să-i dăruiască multă avere, să poată hrăni pe și mai mulți străini. Postind trei săptămâni și mai mult, am slăbit de post, încât abia mai trăiam, și, iată, am văzut pe Cineva, cu sfântă cuviință, venind către mine și zicându-mi:

„Ce este Părinte Daniile!”.

Iar eu am zis către Dânsul: „Am făgăduit lui Dumnezeu să nu gust pâine până ce mă va auzi, pentru Evloghie, săpătorul de piatră, să-i dea lui bogăție, ca și pe mai mulți străini să-i odihnească”.

Și mi-a zis mie: „Nu este cu trebuință, că bine îi este lui, precum se află

acum”.

Iar eu am zis: „Nu, Doamne, ci să-i dai lui, ca toți să proslăvească numele Tău cel Sfânt”.

Și mi-a răspuns mie iarăși: „Eu ți-am spus ție, că bine se află așa. Însă, de voiești să-i dau lui, te faci chezaș pentru sufletul lui, cum că se va mântui, dacă îi voi da lui mai multă avere?”.

Iar eu am zis către Dânsul: „Din mâinile mele să ceri sufletul lui”. (Vedeți câtă râvnă avea monahul Daniil? El credea că bunătatea și tăria în credință a pietrarului sunt desăvârșite. Dar să urmărim povestirea mai departe).

Și acestea zicând, spune părintele călugăr, m-am aflat stând ca la o Sfântă Înviere și am văzut pe un Tânăr, cu sfântă cuviință, șezând pe piatra cea sfântă, iar Evloghie stătea de-a dreapta Lui. Apoi, a trimis la mine Tânărul acela pe unul din cei ce stăteau înaintea Lui și mi-a zis mie:

„Oare, tu ești cel ce te-ai prins chezaș pentru Evloghie?”.

Iar cei ce stăteau de față au zis: „Așa, Stăpâne, acesta este”.

Și, iarăși mi-a zis mie: „Chezășia de la tine o voi cere”.

Eu am zis: „Așa, Stăpâne, de la mine, numai să-i înmulțești lui averea”.

Deci, am văzut îndată pe doi voinici băgând în sânul lui Evloghie mult aur și, cu cât aceia îi dădeau, cu atât sânul lui și mai încăpător se făcea. După ce m-am sculat din somn, am cunoscut că mi s-a ascultat rugăciunea și am proslăvit pe Dumnezeu.

Iar, Evloghie, ieșind după obiceiul său la lucru, a lovit într-o piatră și a auzit un sunet și iarăși a lovit și a aflat o fereastră. Deci, a lovit a treia oară și a găsit-o din nou și era plină cu bani de aur. Și, înspăimântându-se se întreba: „Ce să fac, nu știu? De-i voi lua pe aceștia în casa mea, va auzi stăpânul și mi-i va lua, iar eu voi cădea în ispită.

Dar mai bine nu! Știu ce voi face. Voi lua aurul și-l voi pune unde nu știe nimeni și, cumpărând dobitoace, voi zice că pentru cărat piatră le-am luat pe ele”.

Deci, părăsindu-și lucrul cel bun, pe care îl făcea în toate zilele cu străinii, a intrat într-o corabie și s-a dus la Constantinopol. Iar în acea vreme împărat era Iustin, unchiul lui Justinian. Și, dând mult aur împăratului și dregătorilor lui, ei l-au pus pe el dregător al cetății. Și și-a cumpărat case mari, care până în ziua de astăzi se numesc „ale egipteanului”.

Iar după doi ani am văzut în vis pe Tânărul acela cu sfântă cuviință, iarăși la Sfânta Înviere stând pe piatra sfântă. Și aducându-mi aminte de Evloghie, am zis în sinea mea: „Oare unde este Evloghie?”. Și, după aceea, am văzut pe Evloghie, izgonit de la fața Tânărului și târât de un arap. Deșteptându-mă din somn, am cunoscut ce înseamnă visul și am zis înspăimântat în sinea mea: „Vai mie, păcătosului, ce am făcut? Mi-am pierdut sufletul meu”.

Deci, sculându-mă, m-am dus în grabă în orașul acela, unde, mai înainte, fusese Evloghie tăietor de piatră, făcându-mă că îmi vând lucrul mâinilor mele și așteptam să vină Evloghie și să mă ia după obicei în casa lui, însă n-a fost cine să mă ia. Atunci sculându-mă, am întrebat pe o bătrână, ce se afla acolo: „Mă rog ție, maică, să-mi aduci mie puțină pâine, ca să mănânc, că n-am mâncat astăzi”.

Iar ea, degrabă ducându-se, mi-a adus pâine și fiertură și, șezând aproape de mine, a început a-mi grăi mie cuvinte duhovnicești și folositoare: „Nu-ți este ție de folos, zicea, ca să umbli prin lume. Sau nu știi că viața călugărească, are nevoie de liniște?” încă și alte multe cuvinte folositoare mi-a grăit mie.

Iar eu am zis: „Dar cum mă sfătuiești să fac? Că am venit să vând lucrul mâinilor mele”.

Iar ea mi-a răspuns mie: „Măcar că și lucrul mâinilor îl vinzi, totuși să nu

zăbovești așa noaptea prin oraș”.

Iar eu am zis ei: „Cu adevărat așa este”. Și iarăși am întrebat-o pe ea: „Spune-mi maică, nu cumva este în orașul acesta vreun om temător de Dumnezeu și primitor de străini?”.

Iar ea mi-a zis: „Părinte și stăpâne, am avut aici pe un tânăr, tăietor de piatră, care făcea multă milă cu străinii, dar Dumnezeu, văzându-i fapta lui cea bună i-a dat lui dar, că am auzit de dânsul că acum este senator în Constantinopol”.

Deci, auzind acestea, am zis în sinea mea: „Eu am făcut uciderea aceasta”.

Intrând într-o corabie, am mers la Constantinopol și întrebând și găsind casa lui Evloghie, ședeam la poartă, vrând să-l văd pe el când va ieși. Deci, iată că l-am văzut pe el ieșind cu multă mândrie, înconjurat de mulți oameni și am strigat: „Miluiește-mă, că am să-ți grăiesc ceva în taină”. Dar el n-a voit nici măcar să se uite la mine, iar slugile lui au început chiar să mă bată. Atunci eu, ieșindu-i înaintea în alt loc, iarăși am strigat. Iar el din nou a poruncit, ca să mă bată încă și mai mult. Și așa, am stat patru săptămâni înaintea ușilor casei lui, înviforându-mă de zăpadă și de ploaie, și tot n-am putut să vorbesc cu el.

Atunci, supărându-mă, m-am dus la biserică și m-am aruncat, cu lacrimi, înaintea chipului Domnului nostru Iisus Hristos, și mă rugam zicând: „Doamne, iartă-mă de chezășia pentru omul acesta, iar de nu, atunci și eu rămân în lume”. Acestea zicându-le în cugetul meu, îndată am adormit și iată, a început un sunet mare și se auzea că vine Împărăteasa și înaintea Ei și în preajma Ei, mergeau mulțime de mii de oameni. Iar eu am strigat, zicând: „Miluiește-mă Stăpână”. Iar Ea stând, mi-a zis: „Ce voiești?”..

Eu i-am zis Ei: „Pe Evloghie prefectul, l-am luat în chezășie și te rog să poruncești, să fiu slobozit de chezășia aceasta”.

Iar Ea mi-a răspuns mie: „În lucrul acesta eu nu am nici un amestec, ci, precum știi, așa să-ți împlinești chezășia ta”.

Și deșteptându-mă, am zis în sinea mea: „Măcar de-mi va fi mie să mor, dar nu mă voi depărta de la porțile lui Evloghie, până nu voi vorbi cu el”.

Și am mers iarăși înaintea porții lui și când voia să iasă el, iar am strigat. Deci, alergând una din slugile lui cu un băț, atâta bătaie mi-a dat, încât mi-a fărâmat tot trupul meu. Atunci, mâhnindu-mă, am zis în sinea mea: „Mă voi duce la Schit și, de va voi Dumnezeu îl va mântui pe Evloghie, cu judecățile pe care le știe”. Deci, ducându-mă să caut o corabie, care să meargă în Alexandria, am aflat. Și cum am intrat ca să mergem cu corabia, îndată, de mâhnire și de bătai, am căzut ca un mort și am adormit. Și m-am văzut pe mine în vis, că eram la Sfânta Piatră a cinstitului mormânt. Și acel Tânăr era acolo căutând spre mine cu mânie, încât de frică m-am cutremurat ca o frunză și nu puteam să-mi deschid nici gura mea, că mi se împietrise inima din mine. Și mi-a zis mie: „Dar nu te duci ca să-ți împlinești cheazășuirea ta?”. Și îndată a poruncit la doi din cei ce stăteau de față ca, legându-mă, să mă spânzure, apoi m-au bătut destul și-mi ziceau mie: „Să nu începi nici un lucru mai presus de măsura ta și să nu te sfădești cu Dumnezeu!”.

Și încă fiind spânzurat, iată că s-a făcut un glas, zicând: „Vine Împărăteasa”. Și văzând-o pe Ea, am luat îndrăzneală și am zis către Dânsa cu glas lin: „Miluiește-mă, Stăpână a lumii”.

Iar Ea mi-a zis iarăși: „Ce voiești?” și eu am zis: „Pentru cheazășia lui Evloghie sunt spânzurat aici”.

Și mi-a zis mie: „Iată, Eu mă voi ruga pentru tine!”. Deci, am văzut că a mers și a sărutat picioarele Tânărului aceluia. După aceea, mi-a zis mie Tânărul: „Niciodată să nu mai faci un lucru ca acesta”.

Iar eu am zis: „Nu, Stăpâne. Eu m-am rugat la început pentru dânsul, ca mai mare să fie, dar am greșit Stăpâne, iartă-mă”. Apoi a poruncit ca să mă slobozească pe mine și mi-a zis: „Să mergi la chilia ta, pentru că Eu iarăși îl voi aduce pe Evloghie la rânduiala lui cea dintâi; tu nu te mai îngriji de acestea”. După aceea, îndată deșteptându-

mă, m-am bucurat foarte tare, izbăvindu-mă de o chezășuire ca aceasta, și am mulțumit lui Dumnezeu și Stăpânei, Celei cu totul fără prihană.

Deci, după trei luni, am auzit că a murit Iustin împăratul și în locul lui s-a făcut alt împărat. Și a început o mare prigoană asupra stăpânitorilor și pe dregătorii cei mari i-au ucis și le-au luat averile. Asemenea au făcut și cu averile lui Evloghie, iar el singur a reușit să fugă din Constantinopol. Dar împăratul poruncise ca, oriunde l-ar afla, să-l ucidă. De aceea Evloghie s-a dus să se ascundă la locul său cel dintâi și și-a schimbat hainele sale, ca și mai înainte, când era sărac. Și s-au adunat locuitorii orașului acela ca să-l vadă pe el, și-i ziceau lui: „Auzisem de tine că te-au făcut dregător mare”. Iar el răspundea: „De m-ar fi pus pe mine mare dregător, nu m-ați fi văzut pe mine aici, ci alt egiptean este acela de care ați auzit, dar eu am fost și m-am închinat la Sfintele Locuri”.

Deci, venindu-și întru sine, zicea: „Smeritule Evloghie, acum du-te, ia-ți uneltele tale și mergi de lucrează, că aici nu este Constantinopolul, ca nu cumva și capul tău să-l pierzi”. Apoi, luându-și uneltele sale, a ieșit la piatra de mai înainte, unde aflate comoara aceea. Socotind că va mai afla încă una lovi în piatră până seara, dar n-a aflat nimic. Deci, a început a-și aduce aminte de hrana și de dulceața mâncărilor pe care le avea în palate și de amăgirea mândriei lumii acesteia, și iarăși zicea către sine: „Scoală-te Evloghie și lucrează, că aici este Egiptul”. Apoi, puțin câte puțin, l-a îndreptat pe el Mântuitorul și Preasfânta noastră Stăpână, la rânduiala cea dintâi. Și, făcându-se seară, iată Evloghie a venit, chemând străini la găzduire.

Și, văzându-l pe el, am suspinat și, lăcrimând, am zis către Dumnezeu: „Cât s-au mărit lucrurile Tale Doamne, toate cu înțelepciune le-ai făcut. Cu adevărat, Tu, Doamne, faci săraci și îmbogățești, smerești și înalți, și judecățile Tale sunt nenumărate”. Și luându-mă și pe mine cu alți săraci, ne-a dus la casa lui. Apoi spălându-ne picioarele, ne-a pus masa. După ce am mâncat noi, luându-l de o parte, i-am zis lui: „Cum te afli, frate Evloghie?”.

Iar el a zis: „Roagă-te pentru mine avva, că sunt sărac, neavând nimic”.

Iar eu am zis către el: „O, de n-ai fi avut nici acestea pe care le ai!”.

Iar el a zis: „Pentru ce avva? Sau te-am smintit cândva cu ceva?”.

Atunci, i-am povestit lui toate cele ce s-au petrecut. Și plângând îndeajuns, a zis: „Roagă-te avva, ca să trimită Dumnezeu cele de trebuință, că de acum mă îndreptez”.

Iar eu i-am zis: „Cu adevărat, fiule, să nu nădăjduiești să ți se încredințeze altceva de la Hristos, cât vei fi în lumea aceasta, afară de plata ostenelii tale”. Urându-i cele bune, m-am întors, și a rămas Evloghie așa, săpând în piatră și primind pe străini, până la sfârșitul zilelor sale. Și, făcându-se de o sută de ani, nu s-a lăsat de această lucrare, ci îi dăruia Dumnezeu putere, până când s-a împlinit călătoria vieții sale pe pământ.

Să ne minunăm, dar, de iubirea de oameni a lui Dumnezeu, Care, după ce l-a înălțat, pentru puțină vreme, atât de mult, apoi iarăși l-a smerit pe el, pentru a-i fi de folos sufletului lui. Să ne rugăm deci, și să ne smerim în frica Domnului nostru Iisus Hristos, ca doar vom afla milă la înfricoșătorul Lui scaun, pentru rugăciunile Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria și ale tuturor Sfinților Lui.

Din această povestire se cuvine și nouă să tragem multă învățătură. Căci iată cum monahul Daniil, deși atât de îmbunătățit în faptele cele bune, a putut greși prin simplitatea sa, crezând că, prin bunătatea și faptele cele bune pe care le vedea la pietrar, acesta era desăvârșit.

De la pietrar iarăși putem învăța cum bogăția câștigată sau obținută fără muncă îl poate sminti pe orice om, chiar și pe unul ce se arată smerit în faptele sale, într-atâta încât îl poate face să uite de Dumnezeu.

Dar mai presus, din aceste fapte, putem înțelege bunătatea Maicii Domnului și lucrarea cea plină de grijă și de dragoste a lui Dumnezeu pentru noi oamenii, Care dă fiecăruia cât îi trebuie pentru mântuirea sufletului său.

111. Icoana Maicii Domnului și ostașii ruși

În timpul războiului, un soldat austriac a fost luat prizonier de către ruși. În vremurile acelea, rușii se purtau foarte rău cu prizonierii lor. Acestui soldat i se pregătea o bătaie grozavă, de aceea îl luară și începură să-l dezbrace, încă de când fusese prins tânărul se ruga neîncetat la Maica Domnului, către care avea mare dragoste.

Când rușii îi dădură cămașa jos, văzură că poartă la piept o icoană a Maicii Domnului. Atunci, toți începură să-și facă cruce în fața iconiței ce strălucea cu putere. Auzind de aceasta, veniră și alți ruși ca să se închine. Înțelegând, din strălucirea icoanei, că Maica Domnului îl ocrotea pe prizonierul lor, au vorbit între ei, hotărând că, un om care o cinstește pe Maica Domnului nu trebuie bătut de către ceilalți credincioși. Deci, ca să n-o supere pe Maica Domnului, au hotărât să-l îngrijească pe cel ocrotit de ea.

Soldatul austriac a scăpat de moarte datorită Maicii Domnului a cărei iconiță o purta la gât; iconiță pe care o primise de la mama sa. La sfârșitul războiului, când s-a întors acasă, a povestit la toți această ocrotire minunată a Maicii Domnului. Mai târziu, când a avut copii și nepoți, primul dar pe care-l făcea, fiecăruia din ei, era o iconiță a Maicii Domnului. Acest bun obicei și povestirea minunată era moștenirea de familie pentru fiecare din urmașii lui.

Preasfântă Maică și Fecioară,
Nădejdea sufletului meu,
Tu ești a mea mijlocitoare
La Milostivul Dumnezeu.

Dezleagă, Preacurată Maică,
Cătușele celor robiți
Și dăruiește-le răbdare,
Creștinilor năpăstuiți!

112. Lingușirea

Era, demult, în Constantinopol, un împărat, căruia nu-i plăcea defel lingușirea și-și dezbărase supușii de acest urât obicei. Într-o zi, venind de departe un sol la curtea sa, începu a-l lauda, lingușitor:

- Prealuminaaatee... împăraaatee..., stăpâne al vânturilor și al mărilor, tu, care.....!
- Oprește-te! Oprește-te! îi zise împăratul. Ia vino cu mine, că voiesc să-ți arăt ceva important!

Împăratul îl luă pe sol și mergând la țărmul mării, zise:

- Euuu..., stăpânul mărilor și al vânturilor..., îți poruncesc ție, mare învolburată, să te liniștești și ca oglinda să-ți faci apa, imediat!!! Și tuuu..., vântule, ascultă de porunca stăpânului tău și stai nemișcat!!!

Așteptară ei ce așteptară, dar..., în zadar; nici năvalnicele valuri și nici vijeliosul vânt nu-l luă în seamă pe împărat. Atunci împăratul îi zise solului:

- Vezi, că nu mă ascultă? Deci, cum spui tu, că eu sunt stăpânul lor? Stăpânul lor este Dumnezeu, Cel ce a făcut cerul și pământul, și să știi că nici Lui nu-i

plac mincinoșii.

Lingușirea-i ascultată totdeauna cu nesaț,
Dar ea pururea întinde „lingușitului” un laț.
Așadar, mai sincer este omul ce-ți arată ură,
Decât cel ce poartă pururi „lingușire-n a lui gură”!

(Vasile Militaru)

113. Samariteanul milostiv

Într-un orășel, pe o vreme rece și ploioasă, stătea într-un colț de stradă un copil orb care cerșea. La un moment dat, o rafală de vânt îi luă pălăria ponosită de pe cap care, căzând, se rostogoli ceva mai încolo. Pe chipul bietului copil se așternu atunci o mare supărare: „Ce voi face, că mi-e frig și nu pot să-mi găsesc pălăria cea călduroasă”, se gândea sărmanul. Deodată, auzi pași: „Vine cineva! Poate mă ajută s-o găsesc”, își zise el.

Era un domn respectabil, stimat de toată lumea pentru ținuta lui morală impecabilă. Dar băiatul nu-l putea vedea.

- Vă rog frumos, faceți-vă milă și dați-mi pălăria! zise băiatul.

- „Ce am eu cu el? M-oi apuca acum să caut și pălăriile cerșetorilor! Și apoi, sunt grăbit: mă așteaptă primarul”, zise în sine domnul, și trecu țăntoș mai departe.

Trecu apoi epitropul bisericii care, văzându-l pe orb, își zise:

- „Bietul de el, cum stă în ploaie cu capul gol? Dacă n-aș merge acum la biserică, l-aș ajuta. Dar ce să fac, și așa e cam târziu și trebuie să mă grăbesc”. Și plecă mai departe.

Veni apoi o bătrână care, șontâc, șontâc, sprijinindu-se de un băț, mergea ducând niște caiere de lână. Se opri în dreptul orbului și-i zise:

- Bietul de tine, ești cu capul gol! Uite, ține legătura ce ți-o dau în mână, până îți aduc pălăria! Și merse după ea.

Bătrâna îi aduse pălăria, apoi luând din nou legătura ei, zise băiatului:

- Azi am luat câțiva bănuți pe tors, ține și tu un unul, ca să te hrănești! Cred că o duci tare greu, săracuțul de tine.

- Așa e, că e greu să fii și orb și sărac. Dar, slavă Domnului, sunt și oameni milostivi ca dumneata, care mă mângâie în amarul meu.

114. Varvar tâlharul

Cu vreo 1700 de ani în urmă, adică la vreo trei sute de ani de la Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos, ținutul Lucaniei din Asia-Mică era des călcat de tâlhari care omorau, prădau și schingiuiau fără milă. Mulți dintre acești tâlhari au fost prinși și pedepsiți după faptele lor.

Era însă unul anume Varvar, pe care oamenii dregătoriei nu-l puteau prinde și nici nu aveau ce-i face. Era prea voinic ca să îndrăznească cineva să se apropie de el. Putea să se lupte cu cinci-șase oameni deodată. Era și prea șiret ca să-i poată întinde vreo cursă, în care căzând să nu mai aibă scăpare. Nu-i plăcuse nici-o dată să se ducă la pradă însoțit de alți tovarăși. Îi era teamă ca nu cumva prin slăbiciunea lor să se trădeze și să-i primejduiască și viața lui.

Așa stând lucrurile, Varvar își ducea înainte viața lui de răutate și prădăciuni.

Ascunzișul îl avea într-o peșteră din mijlocul unei păduri. Acolo, în desișul copacilor, își petrecea toată ziua stând și gândindu-se cum și unde să mai dea noi lovituri.

Pe acolo nu trecea nici picior de om. Nu vedea nici o ființă omenească. În jurul lui mișunau urșii, lupii, căprioarele, iepurii și tot felul de păsări. Toate plecau să-și caute hrană și după ce găseau și se săturau, se linișteau fiecare la culcușul său. Păsările ciuguleau gândaci, semințe, ierburi, și apoi le aduceau la puișorii lor care așteptau cu cioculețele deschise. Tot așa făceau și celelalte animale. Ele nu aveau nevoie să se gândească la ziua de mâine, nici să-și facă magazii ticsite cu grâne așa cum fac oamenii.

Așa cum făcuse și el, Varvar, care nu depusese nici o muncă, și totuși în peștera lui se afla sumedenie de bogății: inele de aur, cercei, brățări, pietre scumpe, bani, veșminte scumpe, blănuri și fel de fel de obiecte frumoase și prețioase. La ce îi foloseau toate acestea? Să le vândă nu putea pentru că ar fi fost numaidecât prins și pedepsit chiar

cu moartea. Să le dăruiască cuiva? Cum să dăruiești un lucru furat? Apoi el de aceia le furase ca să le dea degeaba? Să se gătească cu ele? Dar cine era acolo ca să-l vadă? Păsările cerului, lupii, vulpile? Nici cu banii nu avea ce face. În codru și mai ales în peștera lui nu avea nevoie de bani.

Vedea bine că adunase acele bogății în peștera lui fără nici un rost, fără nici un scop. Nu avea nevastă, nici copii și nici prieteni. Când stătea să se gândească mai adânc, vedea că toate jafurile și crimele făcute de el nu-i aduceau nici un folos și nici o bucurie.

Nori grei de remușcări se lăsau din când în când în sufletul lui, dar nu se da bătut și, pe înserat, mai ales pe vreme de ploaie, de ceață, se mai furișa în sate sau în orașe și de acolo se întorcea în puterea nopții, când și frunzele codrului se odihneau, încărcat cu tot felul de prăzi.

În urma lui rămânea pustiul. Copii fără părinți, femei fără bărbați, bărbați fără femei. Căci, cine îndrăznea să strige ajutor sau să i se împotrivească era distrus pe loc prin forța lui supraomenească. Aceasta era munca lui Varvar, acesta era rostul lui în lume: să distrugă, să omoare, să fure. Nu știa altă meserie, nu știa alt drum și nici nu se gândise vreodată că ar putea să se schimbe, să devină și el un om cuminte, așezat.

Dar Dumnezeu nu vrea moartea păcătosului ci să se îndrepte și să fie viu.

Într-o noapte întunecoasă de septembrie, pe un vânt puternic, Varvar se hotărî să dea o nouă lovitură la avutul unei văduve bogate al cărei soț murise cu câteva luni mai înainte. Femeia locuia într-o casă mare în marginea satului, înconjurată de grădini dese. Singura ființă omenească, care-i alunga tristețea și singurătatea și-i lumina viața, era copilul ei, Grigore, în vârstă de 5-6 ani.

Când Varvar ajunse la locuința femeii, aceasta nu stinsese încă lumina. Își petrecea nopțile lucrând până târziu și în același timp spunând diferite povești copilului ei. Varvar se apropie de geamul unde era lumină și, observând că femeia este trează, nu avu

curajul să spargă geamul și să intre. În acest timp începu să se întunece pământul tot mai mult căci nori grei acoperiră tot luminișul cerului... Vântul se transformă într-o furtună însoțită de fulgere care luminau pământul ca ziua și trăsnete care-l făceau să se cutremure din temelie. Geamurile caselor se spărgeau, pomii se îndoiau cu vârful până aproape de pământ. Până și gardurile începuseră să se încovoie și să cadă de furia aprigă a furtunii. Curând începu o ploaie puternică însoțită de grindină.

Varvar stătea lipit de perete lângă fereastra femeii și ploaia îl lovea cu năprasnică furie. Niciodată nu cunoscuse frica până atunci. De data aceasta cu fiecare trăsnet, cu fiecare fulger, chiar cu fiecare picătură de ploaie, o frică neînțeleasă i se furișa în corp, în suflet și în inimă. Nu mai putea face nici o mișcare, se simțea parcă paralizat și condamnat să-l apuce ziua acolo lipit de perete. Dumnezeu trimisese parcă trăsnetele și fulgerele ca să lumineze totul în miez de noapte pentru ca toți să-l vadă ce urmărește și văzându-l să-l prindă și să-l pedepsească. Puternic era el, nu-i vorbă, dar ce însemna puterea lui față de trăsnetele ce se repetau din minut în minut? Ce era ascunzișul lui sub o streășină față de fulgerele ce luminau pământul ca ziua, încât ai fi putut găsi și un ac căzut pe jos.

În timpul acesta, femeia cu copilașul aprinseră candela de la Icoana Maicii Domnului, apoi mai multe lumânări și puseră câteva boabe de tămâie într-un taler de pe masă.

Mirosul plăcut de tămâie se răspândi în toată casa, ba ieși și afară, prin crăpăturile ferestrelor până la Varvar. Niciodată nu simțise el un miros așa de plăcut. Dacă ar fi uitat pentru ce s-a dus acolo, ar fi rugat-o pe femeie să deschidă geamul ca să-i vină și lui mai mult miros de tămâie.

Dar femeia, fără să știe că este cineva la fereastră, și mai ales un răufăcător, se temea numai de mânia lui Dumnezeu care ar fi putut s-o piardă prin potopul nesfârșit de ape, prin grindină sau prin foc produs de trăsnet. De teama lui Dumnezeu, ea îngenunche

la icoană, împreună cu copilul și începu să se roage:

„Doamne, Stăpâne al cerului și al pământului; Tu Care pe toate le știi, pe toate le vezi, toate le cunoști, Tu Care nu voiești moartea păcătosului..., știi și întristarea sufletului meu.

Tu Doamne m-ai certat și m-ai pedepsit pentru greșelile mele prin moartea soțului meu! Fie-Ți Doamne milă de mine acum și mă scapă de orice moarte năpraznică ce ar veni de la Tine sau prin mijlocirea celui rău. Doamne, dacă eu nu sunt vrednică de mila Ta, milostivește-Te măcar pentru ajutorul și mântuirea acestui copil nevinovat că Tu ai zis: „Lăsați copiii să vină la Mine și nu-i opriți” pentru că numele Tău este binecuvântat și preamărit în veci, amin”.

Acum furtuna se mai potolise și liniștea domnea peste tot. Ruga femeii, rostită cu atâta durere și cu atâta tărie sufletească ajunsese până la urechile tâlharului, așa cum ajunsese și mirosul de tămâie.

Din toată rugăciunea, stăruiau nedezipite din mintea lui frânturi de vorbe ca acestea:

„Tu toate le știi, toate le vezi și le cunoști... Tu nu voiești moartea păcătosului... Scapă-mă de moarte năpraznică... de la cel rău... Milostivește-Te măcar pentru acest copil nevinovat... Lăsați copiii să vină la mine...”.

Toate aceste cuvinte se înfipseseră în mintea și în trupul lui ca niște cuțite năprasnice. Respirația i se oprise, picioarele i se muiaseră, mâinile îi deveniseră tot mai grele, nu mai putea să le ridice. Capul îi vâjâia, parcă toată furtuna ce se dezlănțuise până acum se încuibase în capul său și nu mai avea pe unde să iasă de acolo. Ochii i-au rămas fixați spre candela ce pâlpâia înăuntru căci lumina lumânărilor se stinsese de mult, iar femeia, după ce făcuse patru cruci mari în cele patru colțuri ale casei, se culcase liniștită cu copilașul ce dormea așa frumos pe brațul ei drept. Varvar nu se mai sătura privind-o

cum dormea liniștită, cu toate că el, trimisul celui rău, solul morții, era la un pas de ea și nu-i trebuiau decât două, trei mișcări, s-o trimită în lumea celor veșnice. Dar n-o putea face... Îi plăcea mai mult s-o privească așa cum doarme decât s-o omoare. Deasupra capului ei, acolo unde ardea candelă, era un alt tablou asemănător: Icoana Maicii Domnului cu pruncul Iisus în brațe. Varvar se uita când la icoană, când la femeie și ar fi vrut ca noaptea să nu se mai sfârșească spre a nu-i tulbura lui priveliștea aceasta nemaipomenit de plăcută.

Răpit de gingășia mamei și de frumusețea icoanei, el nu observă că cerul se înseninase, stelele străluceau nespuse de frumos pe cer, luceafărul sta gata să se desprindă de pe firmament și să coboare aici pe pământ să aducă lumină, cât mai multă lumină. Luna scăpăta spre apus gata să se ascundă după ramurile dese ale pomilor din grădină. Cocoșii începură să cânte. Pe la casele din apropiere, oamenii se deșteptaseră și aprinseseră lumini care licăreau și ele slab ca niște stele depărtate.

Curând începu să se audă scârțâitul de care, lătrat neîntreput de câini, voci de oameni și femei care se îndreptau spre culesul holdelor în dimineața aceia răcoroasă și senină.

Când Varvar se desprinse de la geamul femeii, dezmeticit de larma ce se făcuse în sat cât și de lumina revărsatului zorilor, care era acum mai puternică decât plăpânda candelă de la Icoana Maicii Domnului, nu știa ce să facă, nici încotro să apuce.

Stătu câteva clipe locului pentru a-și da seama ce hotărâre să ia. Apoi, ud cum era de ploaie, obosit trupește și sufletește, plecă legănându-și corpul său cel puternic, ca un uriaș. Se retrase încet, încet, prin desișul livezilor, pe văgăuni și râpi singuratice, așa fel să nu-l întâlnească nimeni.

Asta o făcea de data aceasta nu de frică, ci de rușine. Poate pentru prima oară se întorcea fără nici-o ispravă din timpul cât tâlhărise. Pentru prima oară îi era rușine de faptele lui de până acum și de aceea căuta să nu-l vadă nimeni.

Până să ajungă în pădurea unde era viziunea lui, soarele se și arătase la orizont, scaldând văile și întreg pământul cu razele lui binefăcătoare. Câmpul se umpluse de oameni ieșiți la muncă. Cei care araseră pământul, semănasera grânele și îndepliniseră toate muncile, cu hărnicie și credință, se bucurau acum nespuse de mult, culegând din belșug rodul muncii lor.

Varvar se opri locului, în marginea pădurii, și mai aruncă încă o dată privirile asupra furnicarului de oameni harnici cât și spre frumusețea și strălucirea cea neasemănată a soarelui.

Aceștia, își zicea el în gândul lui, se ostenesc zi de zi muncind și strângându-și agonisita pentru ca un tâlhar ca mine să vină într-o noapte să le ia totul, chiar și viața. Ce fel de viață nenorocită mi-am ales! Oare n-aș putea și eu să muncesc ca ei? N-aș fi avut și eu dreptul să mă însor, să am o nevastă credincioasă și un copil scump ca cel ce l-am văzut în noaptea aceasta? N-aș fi avut dreptul să fiu și eu în rândul lumii, să mă bucur de căldura soarelui, să mă întind pe iarbă oriunde și să dorm fără frică că voi fi prins și omorât?

Cu aceste gânduri se înfundă în pădure, trist, tot mai trist. Ploaia de peste noapte îi vâjâia în cap, fulgerele parcă și acum îi luminau și-i întunecau ochii, iar în urechi, îi veneau de prin foșnetul de frunze, cuvinte ca acestea: „Tu toate le știi... le cunoști, dar nu voiești moartea păcătosului... Fie-Ți milă de un copil nevinovat... Lăsați copiii să vină la Mine... A Ta este puterea... în veci...”.

Ar fi vrut să alunge din urechi cuvintele acestea care-i aduceau în față și vedenia din timpul nopții, dar nu reușea. Se lipiseră ca scaiul de mintea lui. Ajuns la peșteră, cum era ud și obosit, s-a culcat să doarmă. Ruga femeii îi stătea mereu în urechi. Și-a acoperit capul cu toate învelitorile ce le avea în vizuină, dar ruga tot se auzea. Și-a lipit ochii strâns de tot; ca și cum ar fi vrut să nu-i mai deschidă, dar vedenia din noapte, era tot în fața lui. A ieșit afară, dar n-a văzut nimic. Era senin, frumos și cald. S-a culcat

iar. Îi era frig, apoi cald, apoi simțea că-l înecă un miros plăcut de tămâie. Simțea că în temelia sufletului său se petrec lucruri ciudate. Parcă un duh rău ar fi vrut să iasă din el și să plece dar nu se putea dezlipi de trupul și de ființa lui.

Zbuciumat de vedenii, bolnav și trist, a încercat să-și găsească liniștea într-o poiană din pădure nu departe de peștera lui. Acolo, zicea el, va sta la soare și soarele îl va încălzi și vindeca de boala lui. Și-a luat un baston de corn pentru apărare și cu acesta își tot făcea loc prin tufișul de nepătruns.

Cum mergea, așa, deodată vede un șarpe ce se urca încet, ușor de tot, într-un copac tânăr. Se mira ce caută șarpele acolo când văzu la înălțimea gâtului său, un cuib de pasăre.

Când șarpele s-a apropiat de cuib, păsărică se repezi deodată la el, cu aripile desfăcute, cu penele zburlite. În urma ei, în cuib, rămăseseră patru puișori golași, cu ciocurile deschise. Sărmana pasăre ar fi vrut să fie înghițită ea de șarpe numai să-și scape puișorii. Varvar rămase înmărmurit la vederea acestora, totuși, fără să-și dea seama, își potrivi bastonul și dădu șarpelui o lovitură de moarte încât îl doborî din copac. Biata păsărică, scăpată de primejdie, se așeză iar în cuib cu puișorii. Varvar, se depărtă cam la 20 pași și apoi se lungi pe iarbă într-un luminiș. Peste puțin timp păsărică începu să cânte așa frumos încât Varvar se minuna de cântecul ei.

Am scăpat-o de la moarte, își zicea el. E primul lucru bun pe care l-am făcut și eu în viață. Peste puțin își zise: Oare, care va fi al doilea?

Apoi iar îi fugi mintea la cele petrecute peste noapte, iar începu vedenia și frânturile de vorbe.

„Toate le știi... Ferește-mă de cel rău. Lăsați copiii... A Ta este puterea...”

Se sculă peste puțin și apoi, proptit de tulpina unui pom, începu a se gândi:

„Ce asemănare între mine și șarpele acela urâcios. El voia să înghită puișorii

unei păsări, eu mă dusesem să omor pe o femeie cu copil mic. El doarme în pământ, se târăște pe pământ ca și mine. Eu ies la pradă noaptea, el iese ziua. El mănâncă și apoi se liniștește, eu însă fur, ucid, jefuiesc și nu mă mai satur. Ce ticălos sunt!! Și cu toate acestea pe mine nu m-a omorât nimeni până acum! De ce oare? De ce? De ce?”.

Iar îi veni în gând ruga femeii... „Tu nu vrei moartea păcătosului...”. Încep să mă lămuresc, își zise el. Este un Dumnezeu. Da, este. Altfel nu s-ar fi rugat femeia aceea degeaba. Și dacă nu s-ar fi rugat, cu siguranță că aș fi omorât-o. Și pe ea și pe copil. Da! Este Dumnezeu. El a scăpat-o și pe ea; poate și pe păsărică tot El a scăpat-o, că El, zicea femeia... „toate le știe, toate le cunoaște”.

Știe deci că eu sunt tâlhar, că am omorât atâția și totuși pe mine nu m-a pedepsit. Știe că am făcut și eu azi un bine. Mic, dar tot bine se cheamă. Doamne, ce frumos sună cuvântul acesta „Bine”. A face bine. A fi bun. Ce frumos este! Ce frumos este! A face bine.

Ce grozav este a face rău. A fi în slujba răului. Rău. E îngrozitor numai să auzi cuvântul acesta „rău”. Dar eu, toată viața am fost un om foarte rău. Un tâlhar. Mă îngrozesc gândindu-mă la aceasta. Un om rău. Cine? Eu. Eu. Și totuși Dumnezeu nu m-a omorât cu trăsnetele Sale. N-a trimis armate să mă prindă și să mă omoare. M-a lăsat să trăiesc. Soarele Lui mă încălzește și mă vindecă. Pământul Lui mă ține și mă hrănește. Asta este bunătatea Lui. Va să zică El face bine și celor răi... și mie. O da! El este bunătatea! Bunătatea deplină, fără margini. El a făcut și pădurea aceasta și păsările și șerpii. Și soarele? Da și soarele. Și pe mine? Ah și pe mine? Ca să fur de la altul? Să ucid? Să stau ascuns în vizuină? O nu! Nu cred asta. Pe cine să întreb, de ce m-a făcut pe mine? Pe cine? Unde să mă duc?

Se înserase acum și lui Varvar îi era frică să se mai ducă în vizuina lui. Îi era rușine să mai vadă lucrurile furate, lucruri care îi aduceau aminte că el a fost un om rău. A fost. Acum nu mai vrea să fie. Azi a făcut și el un bine și deci nu mai este rău.

Va să zică, ieri plecase să facă rău și n-a făcut.

Ceva se schimbase deci în ființa lui. Se schimbase în bine. Se hotărî s-o rupă cu trecutul și să nu-și mai amintească de el.

Rămase să doarmă acolo, în locul unde l-au frământat gândurile și unde s-a plămădit în mintea lui o viață nouă.

Se întunecase și începuse să-i fie frig. Vru să plece prin desiș iar la peștera sa. Crengile arborilor îl loviră cu putere peste obraz și peste ochi.

„Poate sunt palmele celor păgubiți de mine”, își zise el. Când să se apropie de peșteră, a simțit că se înădușă, că i se taie picioarele și-i gata să cadă la pământ. „Ce să caut acolo? Lucrurile acelea sunt furate de mine, nu muncite, deci nu-mi sunt de folos. Doar când m-am învelit cu ele azi dimineață nu mi-au ținut de cald. Prin ele au trecut și vedeniile din noaptea trecută și vorbele femeii. Nu, nu-mi sunt de folos”.

S-a întors înapoi și a început să sape pământul, scurmând cu degetele. Așa a făcut o groapă lungă cât dânsul și adâncă de un cot și mai bine. A strâns frunze uscate și le-a îngrămădit acolo, ca așternut. Apoi a rupt crengi mici cu frunze și și-a făcut înveliș, să nu-i fie frig.

S-a culcat acolo, foarte mulțumit. Nu mai avea nimic din cele furate în jurul lui. Adăpostul era făcut cu mâinile lui. Azi a fost zi mare pentru el. A făcut primul bine, și-a făcut adăpost cu mâna lui și acum se simte fericit. Dacă ar fi furat mii și mii de monede de aur nu s-ar fi simțit așa mulțumit și liniștit.

S-a culcat cu fața în sus privind cerul înstelat. Pasărilor cântau de răsună codrul. Vântul mișca ușor copacii, așa cum și-ar legăna o mamă copilul. A adormit.

În mintea lui și în somnul lui se petreceau lucruri mari.

Cântul păsărilor se transformase într-un cor îngeresc nespus de frumos. Stelele cerului erau făclii aprinse iar luna, un vas nespus de mare în care ardea tămâie. Sufletul lui

se făcuse ca un fum, ca o licărire de flăcări.

Ar fi vrut să se ridice în sus, ca fumul de tămâie, dar ceva greu, niște lanțuri ferecate îl trăgeau la pământ. Iar aici, pe pământ, codrul se prefăcuse în armată care-l urmărea să-l omoare. Un uriaș, mai puternic ca el, îl lovea zdravăn peste față și peste ochi cu lucrurile furate de el.

Mii de voci îi strigau din răspuseri: „Mai furi, Varvar? Mai furi? Mai omori oameni nevinovați? Mai pângărești femei și fete? Mai ții calea drumeților, să-i jefuiești? Te mai prefaci în omul statului ca pe toți să-i înșeli și să-i sărăcești? Răspunde, Varvar! De ce nu răspunzi!”.

Și el se silea din răspuseri să zică „nu”, dar nu putea. Toți se năpusteau spre el să-l sfâșie și când erau gata să pună mâna pe el se auzi un glas din depărtare, stins, dar lămurit:

- „Lăsați-l...! Dumnezeu nu voiește moartea păcătosului... Lăsați-l, lăsați-l...!”.

Când Varvar se trezi buimăcit, soarele se ridicase aproape la înălțimea copacilor. Se uită împrejur și cu greu își dădu seama că cele de până acum au fost un vis, un vis cumplit. Își făcu cruce, drept mulțumire că a scăpat teafăr apoi, sculându-se, plecă fără țință.

- Mă duc oriunde, numai la peștera mea și la furat nu mă mai duc.

Și mergând așa, se pomeni că a ieșit din pădure, undeva pe vârful unui deal.

În vale se vedea un sat mare iar în mijlocul satului se ridica biserica albă și frumoasă. „Acolo e biserica, zise el. Casa lui Dumnezeu. Ce frumoasă e!”. Își puse mâinile deasupra ochilor ca s-o privească mai bine. Deodată un sunet duios de clopot pătrunse văzduhul și ajunse până la urechile lui Varvar.

Îi plăcu sunetul acesta ca și fumul de tămâie. Își mai făcu o dată cruce și zise:

Doamne, iartă-mă că tare păcătos sunt! Tu toate le știi; Tu poți ce voiești; iartă-mă Doamne!

Mai făcu o cruce mare și apoi căzu în genunchi plângând.

Când se ridică și privi în sat, văzu cum oamenii, pâlcuri, pâlcuri, se urcă în deal și intră în biserică! „Ce ar fi dacă m-aș duce și eu? Ce ar fi? Ce ar zice lumea? M-ar cunoaște? M-ar prinde și m-ar omorî ori s-ar speria toți, chiar și preotul? Tâlhar la biserică, cine a mai văzut? Acolo e casa lui Dumnezeu și în casa lui Dumnezeu nu au ce căuta tâlharii. Acolo sunt sfinții și sfinții nu pot avea amestec cu tâlharii. Așadar nu cutez să mă duc”.

Rămase așa pe gânduri, trist că nu se poate apropia de casa Domnului.

Făcu apoi câțiva pași mai la vale și în sfârșit se gândi așa:

- În jurul bisericii se vede cimitirul. Mă voi furișa încet, încet, prin grădini și voi intra în cimitir. De acolo voi auzi și eu cântecele sfinte, acolo mă voi închina și eu și voi săruta pământul de pe morminte. Cine știe dacă nu cumva acolo vor fi îngropați și unii din cei răpuși de mine? Ce mai pot face pentru ei decât să le sărut țărâna mormântului?

Peste jumătate de ceas Varvar era în cimitir. De acolo auzi cântecele preotului și ale dascălilor.

Se furișă până la peretele bisericii așa cum, cu două nopți înainte, se furișase la fereastra văduvei cu gând de prădăciune. Acum venise pentru iertare. Strânse câteva pietre, le puse una peste alta, apoi se sui pe ele așa fel ca să poată privi în biserică. Nu se mulțumea numai cu cântecele. Curând nu se mai mulțumea nici aici.

Cântecele încetară și preotul ieșise acum în ușa altarului și vorbea poporului.

„Ce o fi spunând? Aș vrea să aud și eu dar vorbește încet și de aici nu se aude. Ce o fi spunând?”.

Se dădu jos, își făcu iar cruce și intră în biserică. Rămase în genunchi la ușa de la intrare. Preotul vorbea blajin. Cuvintele lui mergeau la inima ascultătorilor. Era o liniște de mormânt. Cuvintele preotului începură să ajungă și la urechile lui Varvar.

- Dumnezeu este iubirea, zicea preotul. Este iubirea nemăsurată și nesfârșită. Iubirea naște iertare, iar iertarea naște pacea iar pacea aduce fericirea cea veșnică. Nimeni nu este fără păcat chiar de ar fi viața lui de o zi. Dar păcatul vostru, al tuturor, l-a răscumpărat Domnul Iisus Hristos și l-a plătit cu sângele Său, răstignindu-Se pe cruce. Ați auzit Evanghelia de azi? Voi repeta încă o dată cuvintele ei:

„Fariseii au adus la Domnul pe o femeie desfrânată și i-au zis Domnului:

- Învățătorule, pe femeia aceasta am prins-o păcătuind. În legea lui Moise scrie că pe unele ca acestea să le ucidem cu pietre. Tu ce zici?

Iar Domnul, scriind cu degetul pe nisipul de pe pământ a zis:

- Cine dintre voi este fără păcat acela să arunce întâi cu piatra asupra ei.

Când Domnul Și-a ridicat ochii de la pământ, toți pârașii femeii plecaseră, începând de la cei bătrâni până la cei mai tineri. Atunci a zis Iisus:

- Femeie, unde-ți sunt pârașii tăi? Nici unul nu te-a condamnat?

- Nu, Doamne, a răspuns ea.

- Nici Eu nu te osândesc. Du-te, dar de acum să nu mai greșești!...”

- Iată fraților, a încheiat preotul, ce ne învață pe noi Domnul. Să nu mai greșim. El nu osândește pe cei ce se îndreaptă. În fața Lui sunt deopotrivă toți cei ce-I urmează cuvântul. El nu S-a răstignit pentru cei drepecți ci pentru cei păcătoși. Îndrăzniți dar, fraților, și apropiați-vă de Domnul, de locașul Lui, de învățătura Lui. Urmați pilda Lui și bunătatea Lui și veți fi fericiți. Amin.

În sufletul lui Varvar se făcuse liniște desăvârșită. Cuvintele Evangheliei,

trimise lui prin gura preotului, îi limpeziseră căile și-l transformaseră într-un alt om. Acum în urechile lui nu mai erau alte vorbe decât acestea: „Nici Eu nu te osândesc, du-te, dar să nu mai greșești”.

„Bine, își zicea el, pe femeie a iertat-o așa ușor, că nu a omorât pe nimeni, dar eu care am vărsat atâta sânge, ce mă voi face?”

Își plecă fruntea până la pământ și începu să se roage, plângând. Se cutremura carnea pe el de plâns. Suspinele lui înduioșară pe toată lumea, chiar și preotul din altar auzise plânsul lui.

Când s-a terminat slujba, toți au plecat la casele lor și a rămas preotul singur cu Varvar și i-a zis:

- Apropie-te fiule și spune-mi ce greutate mari apasă sufletul tău de ești așa de mâhnit?
- Părinte, în două cuvinte voi spune durerea sufletului meu: Eu sunt Varvar tâlharul.

La aceste cuvinte, preotul se cutremură și mult timp nici nu mai îndrăzni să se miște din locul unde îl întâmpinase pe tâlhar.

După o vreme de nedumerire, preotul întrerupse liniștea ce se așternuse în jurul său și zise:

- Și acum îți pare rău de tot ce ai făcut?
- Da, părinte; mi se zdrobește inima de durere și de căință gândindu-mă la tot ce am făcut. Mai este iertare pentru mine? Se va milostivi oare Dumnezeu de un netrebnic ca mine? Nu mai simt liniște în sufletul meu până nu capăt iertare de la Dumnezeu.
- Dacă făgăduiești din tot cugetul și din toată inima ta că nu vei mai făptui

nimic rău în toată viața ta, Dumnezeu te va ierta și pe tine.

- Făgăduiesc și jur părinte, că nu voi mai ridica mâna mea să fac rău vreodată.

Apoi preotul îl ridică de jos, îl luă și-l puse să îngenuncheze la icoana Mântuitorului din dreapta ușilor împărătești, a adus din altar o cruce, Evanghelia și după ce îi citi multe, multe rugăciuni de iertare, îi zise cu glas blajin:

- Spune acum fiule, ce ai greșit. Iată, Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos este de față; de vei minți, nu vei primi iertare de păcate, pentru că nu mă minți pe mine ci pe Dumnezeu.

Atunci Varvar începu:

- Părinte, eu am omorât mulți oameni, femei, copii. Am jefuit, am furat munca și truda altora, am înșelat, am mințit, am jurat strâmb în fața stăpânirii. Am pângărit femei și fete, am intrat și în biserici noaptea și am furat bani și lucruri scumpe. Nu cred să fie pe lume un alt păcătos mai mare ca mine. Aș vrea să dau înapoi tot ce-am furat ca să mă ierte și păgubașii. Nu știu însă ce voi face și cum voi răsplăti sângele celor pe care i-am ucis? Ce pot oare să dau înapoi pentru viața lor? Viață numai Dumnezeu poate da! Vai mie! Ce ticălos sunt.

Trimite vorbă, părinte, celor păgubiți și rudelor celor uciși de mine să vină să mă omoare. Să arunce toți cu pietre în mine, să mă chinuiască cum vor vrea, să mă taie în bucăți, să mă arunce la câini. Numai așa, poate, prin suferință, Se va milostivi Dumnezeu să mă ierte.

După terminarea acestei grozave mărturisiri, Varvar a început să plângă din nou. Suspina din adâncul ființei sale și striga din când în când:

- Să mă omoare, să mă arunce la câini, să mă chinuiască fără nici o milă!

Când s-a mai liniștit puțin, preotul îi zise:

- Nu este păcat care să biruiască milostivirea lui Dumnezeu. El te-a răbdât până acum, te-a scăpat teafăr din toate locurile pe unde ai umblat numai ca să te întorci singur la calea cea bună. Dacă cineva ar fi îndrăznit să-ți spună să nu mai faci nelegiuirile pe care le-ai făcut, nu l-ai fi ascultat, poate l-ai fi luat la bătaie, l-ai fi omorât. Acum însuși sufletul tău, conștiința ta, te mustră de toate fărădelegile tale. Pe aceasta nu o poți omori, nici nu o poți adormi. Ea este mereu cu tine, trează, vie oricând, ziua și noaptea. Ea te-a adus la mine și ea te va face fericit prin harul Domnului nostru Iisus Hristos. De acum vei vedea și tu cât de mare este mila lui Dumnezeu și cât de plăcut este a urma în căile Lui.

- E cu puțință părinte să fiu iertat de toate păcatele și să gust și eu o viață liniștită?

- Da, da, întări preotul. Vino cu mine acasă și-ți voi spune ce trebuie să faci.

Și au plecat. Preotul înainte iar Varvar după el. Pe drum, preotul aruncându-și ochii la Varvar văzu că acesta nu mergea ca oamenii ci ca animalele, se târa în genunchi și în coate.

- De ce faci asta, Varvar? zise preotul.

- Părinte, până nu voi simți în sufletul meu că am fost iertat cu adevărat de Dumnezeu nu voi merge ca oamenii, ci așa ca vitele. Numai vitele se omoară între ele și se sfâșie așa cum am făcut eu. Eu nu sunt vrednic a mă număra printre oameni. Nu sunt vrednic să ridic capul drept în sus spre Creatorul tuturor, nici să privesc răsăritul soarelui, nici cerul, nimic din tainele atotputerniciei Lui.

- Bine, Varvar; cu cât căința ta este mai mare și canonul mai greu cu atât iertarea va veni mai repede.

Ajunși acasă, preotul îi arată locuința sa și-i spuse să rămână la el toată viața, socotindu-se ca la casa lui. Atunci Varvar răspunse:

- Nu sunt vrednic să stau nici cu câinii la un loc. Voi locui afară, în cotețul

animalelor și nu voi mânca decât rămășițele ce le veți arunca câinilor. N-am făcut nici un bine și nu merit să mă hrănesc din munca altora.

Preotul n-a putut să-l convingă altfel pe Varvar și de aceea l-a lăsat în voia lui.

După vreo lună de la așezarea lui la casa preotului, Varvar zise:

- Părinte, te-aș ruga să vestești sfinția ta prin satele din apropiere ca toți cărora le-am furat diferite lucruri să vină într-o duminică să le dau înapoi. Tot ce am furat este ascuns într-o peșteră din pădure, deci mergând ei cu mine acolo, își vor lua dreptul lor.

Preotul trimise oameni în satele vecine și într-o duminică, după masă, se strânseseră la poarta lui vreo 70-80 de păgubași.

Preotul le spuse că Varvar s-a pocăit și-i roagă să-l ierte.

- Îl iertăm părinte, răspunseră zeci de voci. Îl iertăm, pentru că toți greșim în fața lui Dumnezeu, unii mai mult, alții mai puțin, zise un bătrân cu barba și părul alb.

Atunci preotul trimise vorbă să vină Varvar și să meargă cu toții la locul cu pricina din pădure.

Când îl văzură oamenii pe Varvar mergând ca animalele în patru labe, rămaseră înmărmuriți.

- De ce merge așa? întrebă niște femei.

- Își ispășește păcatele și cere iertare de la Dumnezeu zi și noapte, zise preotul.

- Vai sărmanul, ce nenorocit și slab este, ce trist și palid! adăugă o bătrână.

Apoi Varvar a plecat târându-se, cum obișnuia el să meargă, spre locul unde erau ascunse lucrurile furate de el.

Pe urmele lui venea încet, încet, mulțimea păgubașilor, cu preotul în frunte. Pe

unde treceau, se minuna lumea de felul cum mergea Varvar. Mulți își lăsau treburile lor și se adăugau la gloata ce-l urma. Până au ajuns în pădure, se strânseseră peste 200 de oameni.

Varvar i-a condus până la viziuna unde locuise el și le-a spus să intre acolo spre a-și lua lucrurile. El însă nu a voit să intre spunând că a jurat lui Dumnezeu că nu va mai merge niciodată în calea păcatului, nici nu se va mai atinge de lucrurile smulse altora pe nedrept.

Preotul și câțiva fruntași din cei ce erau de față, intrând în peșteră, au scos tot ce au găsit acolo, împărțind banii și lucrurile furate, fiecăruia. Totuși au rămas mulți bani și obiecte prețioase a căror posesori nu veniseră, nemaifiind în viață. Acei bani și acele lucruri au rămas încă trei ani în păstrarea preotului. Apoi sfătuindu-se cu fruntașii satului și cu oamenii stăpânirii, el i-a întrebuințat pentru reparațiile bisericii și ajutorarea săracilor din împrejurimi.

După dorința lui Varvar, din banii rămași s-a cumpărat un clopot foarte mare al cărui sunet se auzea în depărtate locuri, vestind creștinii să vină la pocăință.

- Dacă n-aș fi auzit și eu chemarea clopotului la slujba dumnezeiască, poate că nici acum nu m-aș fi pocăit, zicea el. Chemarea clopotului să străbată dealuri și văi, sate și orașe ca cei ce dorm în somnul cel greu al păcatului să se deștepte la viață nouă, iar cei ce și-au pus în gând să facă vreun rău cuiva, să se cutremure de fiorul dumnezeiesc adus de chemarea lui și repede să-și îndrepte pașii lor în calea binelui.

Din lucrurile scumpe, făcute aur fin, tot după dorința lui Varvar s-a făcut o icoană a Maicii Domnului cu pruncul în brațe, de toată frumusețea. În fața acestei icoane prea frumoase s-au așezat nouă candelă care ardeau fără întrerupere, iar în partea de jos a icoanei s-a așezat un vas frumos făcut din aur, în care se ardea smirnă și tămâie.

Toate acestea le dorise Varvar în amintirea nopții când, fascinat de licărirea

candelei și de mirosul fumului de tămâie, n-a mai atacat acea femeie văduvă, ci din contră, dându-și seama de păcatele lui, s-a pocăit.

După trei ani de viețuire la casa preotului, timp în care s-a canonisit aspru, răbdând foamea, frigul, arșița soarelui, bătaia vântului, Varvar s-a retras într-o pustie unde să nu mai știe nimeni de el. Aici devenise cunoscut de toată lumea și aproape tot timpul veneau oameni la el să-l vadă și să-l laude pentru răbdarea lui desăvârșită.

Deși înapoierea lucrurilor furate cât și podoabele ce se făcuseră la biserică din cele rămase, îi ușuraseră foarte mult sufletul, totuși Varvar nu simțea pe deplin iertarea lui Dumnezeu asupra lui.

Timp de 12 ani nu a băgat fierțură în gura lui. Nu a mâncat nici un fel de carne, nici vin, nimic din cele ce ar întări corpul. S-a hrănit cu fructe, cu rădăcini de ierburi, cu bureți și cu apă. În tot timpul acesta, a umblat gol, răbdând cu bucurie atât frigul cât și arșița soarelui. Iarna și-o petrecea prin scorburi și vizuini, iar vara stătea ascuns în ierburile înalte ce creșteau pe marginile pădurii.

După multe chinuri și îndelungată răbdare, i s-a arătat un vis frumos prin care un înger din cer îi vestea, că Dumnezeu S-a milostivit de dânsul și i-a iertat toate păcatele; că sfârșitul îi este aproape și moarte mucenicească îl așteaptă.

Visul acesta l-a bucurat mult de tot pe Varvar, care știuse ca nimeni altul să se pedepsească singur, așa de greu, pentru păcatele sale.

Nu după multe zile, în urma visului aducător de iertare, pe când Varvar se târa, după obiceiul lui, prin ierburi, tocmai treceau pe acolo niște călători, care, luându-l drept o fiară sălbatică, au tras cu săgețile asupra lui rănindu-l grav.

Atunci, după cincisprezece ani de pedeapsă, pentru prima dată s-a ridicat Varvar în picioare și i-a rugat pe călători să meargă în satul apropiat și să spună preotului că el, Varvar tâlharul, este pe moarte. Să vină deci să-l grijească cu Sfânta Împărtășanie,

pe care acum se simțea vrednic s-o primească.

Puținul sânge ce mai rămăsese în vinele lui s-a scurs încet, încet, din pricina rănilor căpătate. În ziua următoare a venit preotul și l-a împărtășit pe Varvar, care era abia viu, rămânând la căpătâiul lui câteva ceasuri până când și-a dat obștescul sfârșit.

După moarte, trupul lui a fost adus la biserica din sat, unde se pocăise. Dar spre mirarea tuturor, trupul lui lumina ca și lumânările ce ardeau în jurul său și nu se mai terminau.

Până să fie înmormântat, mii de oameni, știind cât s-a nevoit, s-au perindat pe la sicriul lui ca să vadă minunea, adică lumina ce izvora din corpul lui. Multe lacrimi au vărsat oamenii știind cât s-a osândit Varvar până să capete iertare de la Dumnezeu.

Și a fost îngropat Varvar, după dorința lui, în locul pustiu unde se pocăise 12 ani.

La mormântul lui veneau oameni necăjiți, chinuiți de boli și rugându-se cu credință se vindecau.

După 7 ani, preotul care-i fusese duhovnic, precum și alți preoți de prin satele și mănăstirile apropiate, venind, au dezgropat trupul lui Varvar, dar minune negrăită! Trupul nu fusese atins de putreziciune, iar din el ieșea mir tămăduitor de boli și alinător de necazuri. A fost pus în raclă nouă și frumoasă și adus la biserica unde se pocăise primii trei ani, fiind pildă de pocăință și răbdare tuturor oamenilor din acele ținuturi, pildă care să ne fie și nouă celor ce trăim în aceste vremuri grele, cu totul depărtați de calea cea strălucită a pocăinței și a slujirii lui Dumnezeu.

Așadar, iubite cititor, fii încredințat că povestirea aceasta nu este o lucrare literară, o nuvelă. Aceasta arată faptele petrecute și trăite pe pământ.

Varvar tâlharal, prin pocăința lui cea fără asemănare, a trecut în rândul sfinților. Biserica Ortodoxă îl pomenește în ziua de 6 Mai, în fiecare an.

Cunoașterea vieții lui să ne fie și nouă de folos, pentru pocăință și pentru mântuirea sufletelor noastre din ghiarele păcatelor.

Poezii alcătuite de Ana Ruse

Sfinte Cruci

Sfinte cruci, azi părăsite plâng la margine de sat
Și tristețea ca marama împrejur s-a revărsat.
Sfinte cruci apărătoare de necaz și de nevoi,
Prețuite în vechime, astăzi putrezesc sub ploi.

Dar, din Ceruri, le veghează îndurarea lui Hristos
Îndemnând mereu creștinii să le salte de pe jos.
Sfinte cruci întinerite, la răscruce, nou altar,
Iartă-ne, precum și Domnul l-a iertat pe-acel tâlhar!

Mila lui Dumnezeu

Domnul a văzut Pământul mult întunecat de rele și cum toată omenirea se-neca în patimi grele.

A decis atunci în Sine ca în mila Sa cerească, să-L trimită jos pe Fiul, oamenii să-i mântuiască.

Prin Duh Sfânt i-a dai Fecioarei într-o seară, vestea bună: va aduce Prunc în lume, om și Dumnezeu-mpreună.

La Putna

Ștefane, mărite doamne, au trecut atâtea toamne de când viața-ți trecătoare ne e bernă (drapel de doliu) la hotare și zid trainic de cetate să nu piară înc-o parte din Moldova ta iubită de avari străini râvnită. Și mormântu-ți piatră vie, țării noastre, temelie, de-l meneai mai către vale, nu sta hoților în cale, ar fi luat Moldova toată și credința spulberată. Acum, sfinte, roagă sfinții ca-mpreună cu părinții și strămoșii ce durară câte o cetate-n țară, s-avem iarăși bunăstare în străvechile hotare și în suflete credință pentru marea biruință.

1998, Putna

Rugăminte

Suflet, candelă aprinsă la botez de Duhul Sfânt, nu te stinge prin păcate sau printr-un spurcat cuvânt.

Nu te-acoperi cu smoală, supărându-L pe Iisus.

Fă-ți, din viața ta cea scurtă, casă pentru Cel de sus.

N-asculta de sfaturi rele, pune vrajbei căpătâi, Domnul astfel te-ndrăgește și la dreapta Lui rămâi.

Când șterg zgura necredinței de pe sufletu-mi sărac, stropii grei de rugăciune în iubire se prefac.

1996, Mănăstirea Râmeț

Răzvrătire păcătoasă

Doamne, cum faci Tu dreptate, frumusețe, bogăție să dai unora de toate, și prieteni peste-o mie, iar pe unii, pe vecie îi condamni la sărăcie?

Când eram mai revoltată, cu asprime sunt certată: „Răzvrătirea-ți păcătoasă pentru diavol tu o lasă, bogăția e în sine, ce-i frumos în piept se ține, cine are suflet mare, are-n fața-Mi căutare.

Află că aici, în Ceruri, nu sunt bani sau giuvaeruri, ci doar suflete curate în lumină-nveșmântate, de iubire-nconjugate”.

Colind

În coliba-ntunecoasă
Din carne și os lucrată,
A intrat Hristos deodată.
Nu făclie ce se stinge,
Nu icoană ce se frânge,
Ci El Însuși, Trup și Sânge,
Preschimbat pentru făptură
Într-o scumpă picătură,
Dulcea cuminecătură.
Coliba cum L-a primit
S-a făcut cer strălucit
Pe bolta de mărgărit.

Iar în ea soare și stele
Cu arhangheli printre ele.
În mijloc tron luminos
Și, pe el, Domnul Hristos,
Care mult se bucura
Duhul Sfânt s-alătura
Și acolo rămânea
Și acum și pururea.
Și noi, Doamne, ne-am sculat
Colibele am curățat
Uși, ferestre, toate-s noi,
Doamne, intră și la noi.

(Vasile Voiculescu)

VOLUMUL 4

115. Sfânta Parascheva de la Iași, rază a mângâierii

„Oricine va voi să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea sa în toate zilele și să-Mi urmeze Mie” (Luca 9, 23).

Pe la anul 1025 după Hristos, într-un frumos răsărit de soare, în orășelul Epivata, nu departe de vestita cetate a Bizanțului, își deschidea ochii fetița Parascheva. O bucurie nețărmurită cuprinsese sufletul cucernicilor săi părinți, care își plecară pios genunchii în caldă rugăciune de mulțumire către Stăpânul, ocrotitorul și orânduitorul a toate.

La bucuria venirii pe lume a acestui suflet ales, se alătură și cerul cu seninul lui de azur și undele ca de marmură ale mării, ce se legănau domol chemând soarele să-și strălucească vesel razele lui sclipitoare. Copila, asupra căreia se revărsa toată dragostea părinților, care își doriseră foarte mult și o fetiță, a fost crescută în cele mai sfinte sentimente. Starea lor era înfloritoare și puteau să se bucure întru Domnul Dumnezeu cu multă evlavie.

Parascheva a fost deprinsă încă de mică în duhul dragostei de Biserică și de oameni iar din casa Domnului era nelipsită. Cuvântul lui Dumnezeu îi fermeca inima și slujbele sfinte o făceau să se simtă cu sufletul în ceruri. Împlinise 12 anișori când, într-una din duminici, ducându-se singură la biserica Născătoarei de Dumnezeu, o schimbare profundă s-a produs în inima ei. Participând cu multă evlavie la dumnezeiasca Liturghie,

când a sosit timpul de a se citi Sfânta Evanghelie, și-a plecat smerită genunchii și atunci a auzit, parcă pentru prima oară, cuvintele sfinte care-i răscoliră adânc sufletul și deveniră hotărâtoare pentru întreaga ei viață:

- „Oricine va voi să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea sa în toate zilele și să-Mi urmeze Mie” (Luca 9, 23).

Auzind aceste cuvinte, micuța dar înțeleapta fetiță a fost cuprinsă de mare har, încât din acea clipă s-a închinat cu totul voii lui Dumnezeu.

- Doamne! își zise ea, Tu, Crucea și cunună de spini și hlamidă roșie ai purtat și oțet cu fiere ai gustat și piroanele Ți-au pătruns mâinile și picioarele Sfinte, iar eu port haine scumpe de mătase și trăiesc în dezmierdări. Tu ai cerut să-Ți urmăm, luându-ne crucea, dar eu nu am nici o cruce. Tu ai avut o cruce mare, dar eu nu am nici măcar una mică. Tu ai zis: „Cel ce vrea să vină după Mine, să se lepede de sine...”. Cum pot eu oare să mă lepăd de mine? Cu ce voi dovedi, Iisuse, că m-am lepădat de mine și Ți-am urmat Ție?

Picuri de lumină se desprinseră de pe icoana lui Iisus din Iconostas și, în încăperea lăcașului dumnezeiesc, a răsunat puternic glasul creștinilor evlavioși: „Crucii Tale ne închinăm, Hristoase, și Sfântă Învierea Ta o lăudăm și o mărim!”, pe care le murmură și Parascheva cu drag, din adâncul inimii, rugându-se: „Vreau să port și eu Crucea Ta, Doamne, dar sunt micuță și slăbuță și nu știu cum să fac aceasta. Învăță-mă, Iisuse Hristoase! Ajută-mă, Doamne Iisuse Hristoase!”.

Când, la terminarea slujbei, creștinii ieșeau din biserică, a ieșit și Parascheva dar cu sufletul răscolit de ecoul cuvintelor evanghelice. În adierea vântului de toamnă, o frunză mică argintie s-a desprins dintr-un pom și i s-a legănat în față, alene.

- Oooo! Sunt și eu o frunză, Iisuse Hristoase, bătută de vânt, care fără de Tine n-ajunge nimic. Ajută-mi, Doamne, să fiu mai mult decât o frunză, ajută-mi să Te

urmez!

Vântul de toamnă începuse să adie dinspre miazănoapte, nori grei se apropiau dinspre apus și păsările călătoare se îndreptau spre zări îndepărtate presimțind sosirea zilelor grele de iarnă. Parascheva, deși doar un copil, mergea îngândurată și murmură în sine frânturi din cuvintele Mântuitorului. Flacăra darului lui Dumnezeu i se lipise de suflet, căci sămânța căzuse pe pământ bun, încolțise și creștea acum în inima ei, fetița veghind-o cu mintea încordată. „Cel ce vrea să vină după Mine...”. Deodată, după un colț de uliță, o copiliță săracă, aproape goală, îi apăruse înaintea. Flămândă, cu ochii plini de lacrimi, stătea ghemuită și tremura de frig.

- Ce faci aici, cum te cheamă? o întrebă Parascheva. De ce plângi?

Copilița cea săracă o privi cu neîncredere pe fetița cea bogată dar, apoi, văzându-i blândețea, prinse curaj și-i răspunse:

- Mi-au murit părinții și nu mai am la cine sta. Am stat la un om cu cinci copii și nu poate să mă mai țină. Mi-e foame, mi-e frig și n-am decât cămășuța aceasta, iar oamenii se feresc de mine.

- Câți ani ai?

- Unsprezece.

- Eu am doisprezece, nu mai plânge. De azi înainte eu voi avea grijă de tine, ca de o soră a mea. Acum, te rog, ascultă-mă! Să schimbăm repede hainele: tu îmbraci hăinuțele mele și eu îmbrac cămășuța ta.

- O! zise orfana, tu ești prea bună... Cum aș putea... și-apoi a mea este urâtă și stricăta iar ale tale sunt prea frumoase...

- Nu te gândești la asta, ci dezbracă-te...

Orfana se supuse, ștergându-și lacrimile, privind cu mirare la fetița

mărinimoasă, care de bună voie se despuia de hainele scumpe și călduroase, în care fusese împodobită.

După ce își schimbă hainele, Parascheva îi arată într-un buzunar și câțiva bănuți cu care să-și cumpere ceva de mâncare. Apoi, o îmbrățișă cu gingășie sărutându-i obrăjorii ei reci, și o mângâie.

- Să nu mai plângi, de azi înainte ești sora mea.

Mângâiată fiind orfana de acest gest al Paraschevei și risipindu-i-se deznădejdea, drept recunoștință îi răspunde:

- Am să te iubesc mult. Îți mulțumesc. Ce bună ești! Ceilalți copii sunt răi cu mine pentru că sunt săracă și neînvățată.

Îmbrăcată în haină zdrențuită, zgribulită, cu picioarele goale, Parascheva grăbi pașii pe drumul spre casa părintească, privind cum se depărta copila orfană și fără apărare, acum fericită și cu zâmbetul pe buze. Și, cum alerga înfrigurată, i se păru că vede în zare o lumină ce se apropia tot mai mult de ea într-un fel de boare diamantină: era chipul blând al lui Iisus Hristos, Care purta pe umeri Crucea grea. Și era atât de grea că Iisus părea că Se prăbușește sub povara ei.

Înduioșată, fetița întinse mâinile rugătoare și-I zise:

- Doamne Iisuse, lasă-mă să-Ți ajut, căci crucea Ta e tare grea și Tu abia mai poți merge sub povara ei.
- Amin, zic ție, fiica mea: tu Mi-ai și ajutat.
- Când Doamne?
- Când ai ajutat-o pe fetița orfană, tu pe Mine M-ai ajutat. Când ai împărțit cu ea crucea umilinței și a suferințelor ei, ai luat pe umerii tăi mici o parte din crucea Mea. Fii binecuvântată, Parascheva!

Lumina minunată cu chipul blând al lui Iisus se făcu nevăzută. Acum începea să se lămurească tot mai limpede în mintea Paraschevei înțelesul cuvintelor: „Cel ce vrea să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze”. Acum a înțeles că Domnul i-a trimis în cale fetița orfană. Văzându-se desculță și cu cămașa zdrențuită, tremurând de frig, simțea toată durerea orfanei fetițe sărace împreună cu greutatea crucii, pe care acum i-o purta, și-și zise în drumul ei spre casă:

- Acum am și eu o Cruce, ajută-mă Iisuse Hristoase să o port!

Când a ajuns acasă, părinții aproape să nu o cunoască.

- Ce ți s-a întâmplat fata mea - izbucni mama speriată. Spune repede? Te-au jefuit? Ți-au luat hainele și ghetele, te-au bătut și te-au făcut să suferi? Cum de nu plângi?... Văd pe fața ta un zâmbet în loc de spaimă.

- O! mamă dragă, nici nu m-au bătut, nici nu m-au jefuit, ci de bunăvoie am dăruit hainele mele unei fetițe orfane, care era așa cum mă vezi acum.

- Cum?! Ți-ai dat hainele tale cele scumpe unei străine?

- Nu-i străină, mămică, ci e sora mea, ba mai mult e o surioară a lui Iisus. Știi, mămico, eu am mai multe rânduri de haine, pe când ea săraca n-a avut nimic decât zdrențele acestea.

- Oricum, fata mea, trebuia să vii să-mi spui. Îi dădeam o hăinuță mai veche.

- Unei surioare a lui Iisus, zise Parascheva, nu trebuie să-i dau ce am mai rău... Fetița aceea nu-i de vină că-i săracă și orfană și că n-are de mâncare, ci sunt de vină cei ce au și nu-i dau.

Anii trecură și Parascheva, care nu mai era acum un copil, nu uita niciodată cuvintele Domnului, ci le împlinea cu credință și iubire, îmbrăcându-și sufletul cu cele mai alese podoabe și îmbogățindu-se cu comori nepieritoare.

Nu era sărac pe care să nu-l fi ajutat, nu era bolnav pe care să nu-l fi cercetat, nu era familie lovită de grele încercări pe care să nu o fi mângâiat și încurajat. Ajutoarele și sprijinul ei se simțeau din plin. Ajuta năpăstuiți ai sorții nu numai din Epivata, ci și din împrejurimi.

Într-o seară, târziu, pe timp de iarnă cu viscol cumplit, Parascheva, încărcată cu bunătăți, s-a strecurat încet din casa părinților și s-a oprit la o casă sărăcăcioasă de la marginea Epivatului, în care o văduvă se lupta cu moartea și nu-și putea închide ochii din pricina celor trei copii, care plâneau în hohot lângă căpătâiul ei, strigând deznădăjduiți:

- Mamă... Măicuța noastră... Cui ne lași?... Ce vom face noi fără tine?!... Mai bine ia-ne cu tine!...

Cum a intrat, copiii au înconjurat-o, iar Parascheva, mângâindu-i, s-a apropiat de bolnavă, și-a întins mâna mângâietoare pe fruntea îmbrobonată de sudorile morții și i-a șoptit:

- Nu te întrista, măicuță, și nu te tulbura, ci bucură-te că te duci mai degrabă la Mântuitorul, Care îți va răsplăti credința și ostenele. El îți va ocroti copiii. El mi-a poruncit să vin în astă seară să le aduc de mâncare. Pleacă în pace suflete, și nu te mai zbuciuma.

Apoi a aprins lumânarea și i-a adus pe copii mai aproape de pat. Au îngenunchat și împreună au zis rugăciunea „Tatăl nostru”, după care copiii își sărutară pe rând mama. Binecuvântându-i cu drag, acum cu fața înseninată, sârmana a șoptit:

- Fie voia Ta, Doamne! Apoi, luând încet cu o mare efortare mâna milostivă a tinerei ocrotitoare, a rugat-o printre lacrimi: Fii mama copiilor mei!.... Și în clipa aceasta sufletul mamei zbură la ceruri în suspinele înăbușite ale celor trei orfani.

Parascheva îi liniștește pe copii, mângâindu-i cu vorbe duioase și încurajatoare, și a stat cu ei toată noaptea rugându-se lângă căpătâiul celei ce nu mai simțea nici o durere.

S-a reîntors acasă abia a doua zi. Când o văzură părinții, îngrijorați de lipsa ei neașteptată, se năpustiră asupra ei cu vorbe aspre:

- Ce ți s-a întâmplat? Unde ai umblat toată noaptea? Dacă pățeai ceva?

Deși fata le-a spus unde a fost, amenințările se ținură în lanț, căci supărarea părinților era mare și era să se termine cu bătaia fetei dacă un servitor n-ar fi adus tocmai atunci vestea că văduva Sofia, de la marginea satului, a murit lăsând trei copii orfani. Abia atunci au crezut-o pe Parascheva și s-au potolit. Parascheva a luat parte la înmormântare și a avut grijă de copiii văduvei multă vreme. Îi îmbrăca pe toți și zilnic le purta de grijă, dându-le de mâncare. Însă, nu-i avea numai pe ei, ci milostivirea-i se revărsa din belșug asupra tuturor năpăstuiților și deznădăjduiților pe care îi cunoștea și la care alerga zi și noapte.

Cu toate că părinții ei erau foarte înstăriți, ajutoarele date de Parascheva începuseră a se simți în casă. Părinții se necăjeau tot mai mult și s-au hotărât să recurgă la mijloace de pedepsire aspră a fetei, deoarece milosteniile ei îi se păreau exagerate. Toate au fost, însă, zadarnice.

Fata era fericită să-și poată purta Crucea. Cu cât mai mult o mustrau și-o umileau, cu atât mai mulțumit era sufletul ei.

- În zadar mă opriți să ajut săracii, le spunea Parascheva, căci eu nu voi înceta să-i ajut, atâta vreme cât am mai mult decât îmi trebuie. Nu mi se cuvine să am nenumărate haine scumpe, în timp ce alții n-au nici o coajă de pâine. Nu mi se cuvine să dorm pe perne moi de mătase și în casă luxoasă, în timp ce alții n-au unde să-și plece capul. Nu mi se cuvine să am moșii întinse și alții să nu aibă nici măcar o brazdă de pământ. Nu mi se cuvine și nu vreau să mă mândresc cu nimic, când Domnul Hristos S-a umilit până la moarte. Nu mi se cuvine să mă înspăimânt de ocări și de chinuri, din partea oricui ar veni, când Mântuitorul a fost împodobit cu cunună de spini și a fost întins pe cruce, bătut în cuie și împuns cu sulița. Voi, părinții mei, care mi-ați crescut sufletul și

trupul, acum vreți să le nimiciți?...

Atunci părinții s-au retras și și-au zis între ei:

- Ce folos că o avem, dacă ea ne împrăștie toată averea. Inima ei e atât de largă, încât ar încapa toată lumea în ea. Mai bine am căsători-o. Chiar dacă nu vrea, va trebui să ne asculte! E înțeleaptă, e în stare să-și conducă casa, poate bărbatul ei va reuși s-o înfrâneze.

Așa își vorbiră și trecură la fapte. Peste câțva timp, își anunță sosirea un tânăr de neam bun și bogat. Vroia să ceară mâna Paraschevei. S-au făcut pregătiri mari, mama chemase croitorese ca să coase fetei rochiile cele mai scumpe, seivitorii șopteau între ei și se bucurau că vor petrece la nuntă. Numai Parascheva stătea pe gânduri, în camera ei, deși ziua nunții se apropia cu pași iuți.

Într-o seară, cum stătea la geam îngândurată privind cerul presărat cu stele sclipitoare, iar luna argintie își revărsa razele-i luminoase împodobindu-i capul cu o aureolă divină, o adiere de vânt cald s-a furișat înăuntru prin fereastra deschisă și a înfiorat sufletul necăjit al fetei. Două păsărele, care se ascuseseră în tufișul grădinii, îi atraseră atenția și cântecul greierilor sporise melancolia nopții. Era o seară frumoasă de primăvară în care întreaga fire, cu freamătul ei tainic, înălța imn de preamărire Creatorului.

- Doamne, Dumnezeule - suspină fata după un timp - pe Tine toate Te preamăresc în voie, numai eu nu Te pot preamări. Cerul și pământul, stelele și luna, mările și vântul, florile și păsările, toate Îți cântă imn de laudă neîntrecută, numai eu nu pot să Te laud cum vreau. Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, Care ne-ai iubit atât de mult încât Te-ai jertfit pentru noi, Ție am vrut să-Ți dau inima mea și părinții mă silesc să o dau altuia. Pe Tine am vrut să Te aleg Mire drag și părinții îmi aduc alt mire. Nu mă părăsi Iisuse, și nu mă lăsa să Te părăsesc.

Zicând aceste cuvinte, Parascheva, a cărei inimă ardea de focul Duhului Sfânt, a fost pătrunsă până în adâncul ființei ei de o chemare tainică și sfântă:

- Vino, Parascheva! Vino! Ia-ți Crucea și-Mi urmează, căci vei dobândi în schimb cununa cea neveștejită a Mirelui tău Ceresc!

Parascheva n-a mai stat pe gânduri și s-a hotărât de îndată să părăsească casa părintească și să urmeze glasului tainic. Cu o bocceluță și un toiag în mână, s-a furișat prin grădina casei cu sufletul arzând de dor dumnezeiesc. Doar lătratul câinelui credincios al casei, care se auzea în urma ei, îi strânse inima pentru o clipă. Însă, în față se auzea susurul cristalin al apei unei vâlcele, peste care de atâtea ori trecuse. Nu se uita înapoi, ci cu inima aprinsă și cu voința încordată, își îndrepta pașii departe de casa părintească spre marea cetate a Bizanțului unde simțea că trebuie să ajungă.

Când, după o lungă călătorie a intrat în vestita cetate Bizanț (Constantinopol) nu simțea nici o oboseală și nu se putea minuna îndeajuns de strălucirea cupolelor și de frumusețea bisericilor. Închinarea la moaștele sfinților și binecuvântarea sfințiților părinți i-au sporit și mai mult bucuria. Ieșind apoi din cetate, a trecut în Calcedon iar de acolo a venit în Heracleea Pontică. Aici s-a retras într-o mănăstire cu hramul Maicii Domnului, unde a petrecut 5 ani în duhul rugăciunilor și al vieții celei mai plăcute lui Dumnezeu. Străduindu-se în post și rugăciuni, cu privegheri de noapte, se întărea în credința izbăvitoare și toate maicile și surorile din mănăstire o învăluiau cu dragostea lor fierbinte, pentru sufletul ei mare. Căci și în mănăstire muncea cu sârg ca să-i poată ajuta pe cei neputincioși încât faptele de milostenie o împodobeau tot atât de mult ca și în Epivata.

Iar când dorința arzătoare de a vedea locurile Sfinte, pe unde a umblat Mântuitorul lumii, a pus stăpânire pe inima Paraschevei, ruga ei nu mai contenea a se înălța spre cer:

- Îndreaptă, Doamne Iisuse, pașii mei spre drumurile bătătorite de Tine. Călăuzește-mă, Doamne, spre locurile de unde ne-ai arătat nouă lumina.

Și a trimis Dumnezeu pe cei ce aveau s-o ducă la Ierusalim. După ce și-a cerut învoire de la maica stareță și binecuvântare de la preotul duhovnic, Parascheva și-a luat rămas bun de la toate surorile din mănăstire; astfel pregătită, a ieșit din biserică și, alăturându-se însoțitorilor ei, a plecat spre miazăzi.

La sfârșitul multor osteneli și greutatea, a ajuns în cetatea Ierusalimului. În fața Sfântului Mormânt și-a plecat genunchii, dând drumul lacrimilor și, printre suspine, se ruga: „Cu Trupul Tău cel plin de lovituri și chinuri, aici ai fost așezat, Hristoase Mântuitorule. Sărut cu lacrimi lespeda mormântului Tău și plâng greșelile mele, pe care vreau să le îngrop cu Tine pentru totdeauna. Primește ruga și ostenelile mele, primește inima mea pe care Ție Ți-am dat-o în întregime. Din jertfa Ta și din mormântul Tău revarsă mereu asupra mea și asupra tuturor oamenilor lumină, har de mântuire și iubire către Tine”.

Cum stătea aplecată, Cuvioasa Parascheva a simțit că se revărsau asupra ei izvoare de puteri noi din mormântul Izbăvitorului. Se ridicase plină de ușurare și de bucurie sufletească, cu dorința de a cerceta și alte locuri sfinte pe unde a umblat Mântuitorul, prea fericită că poate atinge urmele Celui ce, Dumnezeu fiind, S-a întrupat în om pentru a arăta lumii calea mântuirii.

În cele din urmă își îndreptase pașii spre pustia Iordanului unde a petrecut timp de doi ani în aspre înfrânări și în fierbinți rugăciuni. Fiind departe de lume, nu-și mai aducea aminte de ale bunătaților, ci purta grijă numai de ale sufletului, de răspunsul la judecata ce va să fie și de întâmpinarea Mirelui Hristos. Pentru toate aceste gânduri bune ale ei și viața ei curată, închinată lui Dumnezeu, diavolul nu înceta să o necăjească înspăimântând-o cu tot felul de năluciri ca s-o facă să se lepede de Dumnezeu. Dar Cuvioasa Parascheva, la Cel Puternic se gândea și cu inima oțelită înfrunta toate nălucirile.

Într-o noapte, un înger i-a zis: „Parascheva, să lași pustietatea și la moșia

părintească să pornești, căci acolo se cade să-ți lași trupul pământului și să treci din această lume către Dumnezeu, pe Care L-ai iubit cu adevărat”. Având Sfânta această vedenie și înțelegând că se află în fața unei minuni dumnezeiești, pe dată se porni către preotul ei duhovnic. Primind binecuvântarea lui, a urmat porunca sfântă, bucurându-se că i se apropia sfârșitul călătoriei pământești și începutul veșniciei împreună cu Mântuitorul.

Ajungând la Constantinopol, a cercetat încă o dată cu deamănuntul sfintele locașuri și, intrând în biserica Născătoarei de Dumnezeu, a căzut înaintea Icoanei Preacuratei și s-a rugat fierbinte către milostiva Născătoare de Dumnezeu să călăuzească mai departe pașii ei și să fie acoperământul sufletului ei.

S-a îndreptat apoi spre ținuturile copilăriei sale și cu strângere de inimă și-a adus aminte de părinții care o crescuseră și de săracii pe care i-a mângâiat cu atâta iubire caldă și de care s-a despărțit într-o zi spre a-și închina viața pe deplin lui Hristos Dumnezeu, Care ne covârșește cu iubirea Lui, și le rânduiește toate spre folosul și izbăvirea noastră.

Când a intrat în Epivata nimeni nu o mai cunoștea, nimeni nu-și dădea seama că Epivatul e atins de pașii unei sfinte. Cu fața uscată de post, cu haine și încălțăminte simple și cu un toiag în mână, părea o călătoare străină ce-și îndreaptă pașii spre zări necunoscute. Se iveau primele stele pe cer, când străina călătoare a bătut în ușa casei în care văzuse prima dată lumina zilei. O întâmpină un lătrat de câine și vocea unui servitor bătrân:

- Pe cine căutați?
- Pe stăpâna casei!...
- A plecat pe lumea cealaltă de câțiva ani!... Acum, pe urmele ei pleacă și stăpânul... Au avut o fată care a plecat în locuri neștiute și, plângând-o mereu, s-au topit de dorul ei.

Un cui ascutit străpunse inima cea plină de duioșie a cuvioasei fecioare gândindu-se la mama ei care cea dintâi o învățase să-L cunoască pe Dumnezeu și o lacrimă fierbinte i se prelinse pe față când din adâncul sufletului ei țâșni o arzătoare rugăciune spre Părintele Ceresc pentru sufletul celei ce plecase.

Apoi a intrat în camera unde un om, tatăl ei, se lupta cu moartea. S-a apropiat încet de patul lui și tot atât de încet a dus mâna mângâietoare peste fruntea cea plină de sudori a muribundului, încât acesta a simțit în ultimele clipe că un fior cald, de ușurare, îi cuprinse ființa măcinată de suferințe.

- Asta-i mâna unei sfinte!... șopti bolnavul, bucuros de mângâierea neașteptată. Deodată, parcă luminat, exclamă privind-o cu multă dragoste: Asta-i mâna ta, Parascheva mea!...

Înduioșată și cu ochii înlăcrimați, sfânta depuse cel din urmă sărut pe fruntea obosită a părintelui ei trupesc.

- Iartă-mă, fiica mea, îi zise bolnavul, adunându-și ultimele puteri și privind-o cu multă dragoste. Iartă pe tatăl tău, care nu te-a înțeles. Ochii mei, orbiți de bucuriile și deșertăciunile lumești, n-au știut să vadă credința ta puternică și faptele tale strălucitoare. Eu și mama ta am vrut să te împodobim cu mătasuri și lucruri scumpe pământești și n-am văzut podoabele tale cele adevărate, care au prețuit de mii de ori mai mult decât aurul și porfira. Acum, binecuvântează-mă, fiică sfântă, ca să pot pleca liniștit, iar faptele tale mari, binecuvântate să fie în toate veacurile!...

- Dumnezeu, Care ne covârșește cu iubirea Lui și le rânduiește toate spre folosul și mântuirea noastră, să ne binecuvânteze pe toți! rosti Cuvioasa Parascheva, plecându-și genunchii în rugăciune în timp ce sufletul tatălui ei se înălța împăcat spre Părintele Ceresc.

Cuvioasa Parascheva a mai trăit doi ani în Epivata, în care timp, după

înmormântarea tatălui ei, a chemat pe toți săracii de acolo și din împrejurimi și împreună cu fratele ei, călugărul Eftimie, care mai târziu a ajuns episcop, le-a împărțit toată averea, prea mulțumită că Părintele Ceresc i-a rânduit să-și mai vadă o dată tatăl și să-i poată ajuta pe săracii ei dragi. Ea a trăit aici ca și în pustie, neschimbându-și ostenele obișnuite de post și rugăciune. Era atât de senină și duh de lumină cerească îi umplea ființa, încât numai cu picioarele atingea pământul dar cu sufletul se simțea în ceruri.

- O, Doamne, se ruga ea, ce bine ar fi să mă iei și pe mine la Tine! Străină mă simt pe lumea aceasta și nu doresc decât să vin mai degrabă la Tine!

Deși era în vârstă doar de 27 de ani, trupul ei era atât de slăbit încât abia mai putea umbla. Ziua mutării către Dumnezeu a găsit-o în rugăciune, cu genunchii lipiți de pământul ud de lacrimile ei: „Doamne, Iisuse Hristoase, caută din locașul Tău cel sfânt și îndură-Te de roaba Ta; spune îngerului Tău să ia cu pace sufletul meu”. Și astfel și-a dat fericitul ei suflet în mâna lui Dumnezeu. Iar trupul ei, după obiceiul creștinesc, s-a îngropat într-un loc neînsemnat și pustiu, pe țărmul mării, pe la jumătatea veacului al 11-lea.

Mult timp a zăcut în pământ trupul Sfintei Parascheva, neștiut de nimeni. Nestricăciunea și neputreziciunea trupului ei s-a descoperit numai din pronia dumnezeiască, pentru binele și folosul omenesc. După un oarecare timp, aproape de mormântul Sfintei, s-a sălășluit un pustnic care-și petrecea vremea în rugăciune și tăcere pe un stâlp. În apropierea lui a fost aruncat de valurile mării trupul unui corăbier care, începând a putrezi, umpluse aerul de o putoare nesuferită. Stâlpnicul, nemaiputând suferi acest miros greu, s-a coborât și, mergând în satul din apropiere, care era Epivata, a rugat pe oamenii de acolo ca să îngroape mortul.

Săpând oamenii groapa, au dat peste un trup de care, spre uimirea lor, nu se atinsese putreziciunea și care răspândea o mireasmă deosebită. Fiind spre seară și grăbindu-se, ei au îngropat acolo trupul cel rău mirositor al corăbierului alături de trupul

neputrezit, deși erau înspăimântați de această minune. Dar unui om evlavios dintre ei, ce se numea Gheorghe, i s-a arătat noaptea în vis o vedenie în care Cuvioasa stătea pe un tron strălucitor, înconjurată de o mulțime de ostași luminoși. Unul dintre ei, luându-l de mână și ducându-l la locul mormântului, i-a zis: „Gheorghe, pentru ce ați nesocotit într-atâta trupul Cuvioasei Parascheva?... Nu întârziați a o ridica din mormânt și a o pune într-o raclă căci Împăratul a iubit frumusețea ei și a voit a o proslăvi pe pământ”. Iar Cuvioasa îi zise: „Grăbește-te și scoate moaștele mele, de lângă hoitul cel stricat; și să știți că patria mea este Epivata, unde și voi trăiți”. În aceeași noapte și Eftimia, o femeie evlavioasă, a avut aceeași vedenie pe care a povestit-o cu înfricoșare la toți.

După ce s-a răspândit vorba despre aceste două arătări, toți locuitorii Epivatei în frunte cu episcopul locului au alergat cu lumânări și cu tămâie la Sfintele Moaște, și scoțându-le din pământ le-au dus și le-au așezat în Biserica Sfinților Apostoli din Epivata. Multe și minunate semne a făcut Cuvioasa acolo întru cinstirea Sfintei Treimi. Vestea despre minunile Sfintei Parascheva s-a răspândit departe și mulți pătimiși și îndrăciți primeau vindecări de la moaștele ei. Se spune că locuitorii dreptcredincioși din Epivata au zidit în satul lor o biserică în cinstea Sfintei, chiar pe locul casei părinților ei, unde ea însăși văzuse lumina zilei.

Moaștele Cuvioasei Parascheva s-au păstrat în Epivata, cam două sute de ani. După aceea, aflându-se despre minunile care se săvârșeau de către Dumnezeu prin moaștele Sfintei, și în Tracia și în toată Peninsula Balcanică, racla cu trupul ei a fost strămutată de către regele Ioan Asan al II-lea (1218-1241) în Târnovo, capitala de atunci a Imperiului româno-bulgar, unde se afla și reședința patriarhului bulgar. Mutarea lor s-a făcut printr-o impresionantă procesiune condusă de mitropolitul Marcu din Preslav, însoțit de numeroși clerici, moaștele ei fiind întâmpinate pretutindeni cu flori, lumânări și slujbe de către dreptcredincioșii români și bulgari din sudul Dunării. La Târnovo, au ieșit în întâmpinarea lor însăși împăratul Ioan Asan al II-lea cu mama sa Elena și soția sa Ana,

precum și patriarhul de atunci. Apoi au fost așezate în Biserica Maicii Domnului unde au stat timp de 160 de ani.

Ocupând turcii împărăția româno-bulgară, moaștele Cuvioasei au fost strămutate în Țara Românească de către domnitorul ei, Mircea cel Bătrân, care le-a cerut de la sultanul Baiazid, însă n-au rămas multă vreme aici, deoarece Baiazid, după biruința asupra creștinilor, de la Nicopole din anul 1397, jefuind Valahia a luat și moaștele Cuvioasei.

Sfintele ei moaște au fost date apoi de Baiazid sârbilor care le-au strămutat în biserica principală din Belgrad unde au stat de la anul 1397 până la 1521, când turcii, sub sultanul Suleiman I, au cucerit Serbia, transformând-o în pașalâc turcesc, iar biserica principală din Belgrad au prefăcut-o în geamie [geamie = construcție destinată celebrării cultului la musulmani]. Cu această ocazie, multe icoane și Sfinte Moaște, între care și cele ale Cuvioasei Parascheva, au fost duse în Constantinopol, fosta capitală a imperiului bizantin, oraș care fusese cucerit de turci în 1453 și primise numele de Istanbul.

Deși acest mărgăritar de mult preț se afla în mâna păgânilor, el nu a putut fi ascuns; căci prin multe și felurite minuni, nu numai pe creștini, ci și pe mulți dintre turci i-a dus la închinare. Deci, s-au tulburat turcii de aceasta temându-se ca nu cumva credința creștină să se lățească mai mult printre ei. Și atunci sultanul, împins de pronia dumnezeiască, a cerut patriarhului ortodox să le cumpere, amenințându-l că altfel le va arunca în adâncul mării. Mare a fost bucuria patriarhului care, trimițând degrabă darurile cerute, a primit în schimb prețioasele odoare, racla cu Sfintele Moaște, pe care le-a pus cu cinste în catedrala patriarhală.

La Constantinopol, moaștele Cuvioasei Parascheva au stat 120 de ani, până în 1641, când dreptcredinciosul domnitor Vasile Lupu, Voievod și domn al Moldovei, luând înștiințare despre moaștele Sfintei Parascheva și mistuit de iubirea lui Dumnezeu, le-a adus de acolo cu cinste în timpul domniei lui drept slăvitoare. Astfel, Domnul Dumnezeu,

Cel lăudat întru sfinții Săi, vrând ca și pe pământul românesc să o preaslăvească pe Cuvioasa Sa, a ajutat dorinței Voievodului și a pus îndemn în inima preasfințitului Partenie, Patriarh al Constantinopolului, ca prin sfatul sfințitului său sobor, cinstitele moaște ale Maicii Parascheva să fie trimise cu toată părinteasca sa binecuvântare în Moldova, drept credinciosului domn Vasile Lupu, prin trei prea sfințiți mitropoliți: Ioanichie al Heracleei, Partenie al Adrianopolului și Teofan al Paleopatrei. Strămutate în Moldova cu mare pompă, au fost aduse la Iași, capitala Moldovei de atunci, și așezate în biserica Sfinților Trei Ierarhi, zidită de acest evlavios voievod, în anul 1639. Și au fost plătite Sfintele Moaște ale cuvioasei Parascheva cu 300 pungi de aur, bani pe care Patriarhia din Constantinopol îi datora turcilor. Pentru bunătatea și credința cea nemăsurată a poporului Moldovei și a preacucernicului său domn și binefăcător al bisericii celei mari din Constantinopol, pentru lauda și binecuvântarea lui și sfințirea locului țării lui ne-au fost dăruite Sfintele Moaște.

Această aducere a moaștelor în capitala Moldovei s-a făcut pe de o parte pentru că Vasile Lupu, având ca sfetnic apropiat pe Mitropolitul cărturar Varlaam, a voit să împodobească noua Mănăstire cu asemenea neprețuită sfințenie creștinească, cum sunt Sfintele Moaște; iar pe de altă parte avea scopul să arate tuturor că țara lui este ortodoxă. Pe atunci, ideile protestante ale calvinilor împotriva sfinților, sfintelor moaște și icoanelor căutau să se împrăștie și în răsărit încât a fost nevoie ca domnitorul, ajutat de luminatul mitropolit Varlaam, să desfășoare o acțiune de stăvilire a acestei propagande și chiar să convoace la Iași, în 1642, un sobor compus din ierarhi români, ruși și greci, pentru apărarea ortodoxiei, rămas în istorie sub numele de Sinodul de la Iași.

În Biserica Trei-Ierarhi moaștele Cuvioasei Parascheva au stat până la anul 1888, când s-a început reparația acestei biserici. Atunci, Sfintele Moaște au fost scoase de aici și așezate într-o capelă improvizată, în sala Gotică a Mănăstirii Trei Ierarhi. Aici, cu sfintele moaște s-a petrecut o adevărată minune dumnezeiască prin care din nou, și în

modul cel mai solemn, Sfânta Parascheva a fost proslăvită de Dumnezeu prin moaștele Sale, dându-ne o nouă dovadă despre tăria credinței noastre ortodoxe în cinstirea Sfinților, a Icoanelor și a Sfintelor Moaște, credință sfințită și lămurită la al 7-lea sobor ecumenic care s-a ținut la Niceea, în veacul al 8-lea (787).

Această mare minune, care a uimit pe toți locuitorii ieșeni și s-a răspândit cu iuțeala fulgerului în toată țara românească, este minunata izbăvire de ardere a Sfintelor Moaște. În noaptea de 26 spre 27 decembrie 1888, făcându-se vecernia obișnuită în capela cu Sfintele Moaște, din nebăgare de seamă a fost uitată aprinsă făclia din sfeșnicul de lemn de lângă raclă. Peste noapte, sfeșnicul a ars și fiind aproape de catafalc, s-a aprins acoperământul din stofă ce-l acoperea. Fiind din lemn de brad, catafalcul pe care era așezată racla cu Sfintele Moaște a ars tot, prefăcându-se într-o grămadă de cărbuni. Din cauza căldurii nimicitoare, argintul raclei s-a topit și s-a făcut numai cărbuni iar capacul topindu-se și el, cărbunii lui s-au lăsat pe Sfintele Moaște. Însă Moaștele Sfintei au rămas neatinse, deși înconjurate numai de foc și jar în curgerea unei nopți întregi, căci focul a fost observat abia a doua zi, la ora 7 dimineața, de către elevii Școlii Normale din Mănăstirea Trei Ierarhi.

Dându-se alarma, au început a alerга cu toții din toate părțile, cu spaimă, la locul dezastrului; preoții bisericii, pompierii, poliția, administrația civilă și bisericească, poporul de toate clasele și toți, după cum povestește Episcopul Melhisidec, au fost uimiți nu atât de incendiul petrecut cât de minunata scăpare a Sfintelor Moaște care au rămas neatinse câtuși de puțin, deși în curgere de mai multe ore au stat pe o grămadă de jăratec și într-o atmosferă cu temperatura ridicată până într-atât încât s-a topit și sticla cu care erau acoperite portretele ctitorești, ce erau așezate pe un perete al capelei.

După această minune, moaștele Cuvioasei, ridicate din mormanul de jar, au fost adăpostite provizoriu în altarul paraclisului de la Mănăstirea Sfinții Trei Ierarhi. Curând au fost așezate într-o raclă nouă din lemn de chiparos îmbrăcată cu ferecături din

argint și strămutate în noua Catedrală mitropolitană din Iași, care fusese sfințită cu aproape doi ani înainte, la 23 aprilie 1887. Așezate acolo pentru închinarea credincioșilor, moaștele Cuvioasei au atras în permanență nenumărați creștini dreptmăritori. Catedrala Sfintei Mitropolii a rămas întotdeauna deschisă, la îndemânnul credincioșilor, ca să poată intra la orice nevoie spre a se închina Sfintelor Moaște ale Cuvioasei, la care în toate zilele au venit și vin mulți închinători dar mai cu seamă miercurea și vinerea, pentru a dobândi mai mult folos trupesc și sufletesc.

Ziua de 14 octombrie, când este prăznuită Sfânta Parascheva, este o zi de mare sărbătoare în toată România. Atunci, în curtea Mitropoliei nu mai poate încăpea mulțimea de credincioși, veniți din toate părțile, nu numai din satele și orașele Moldovei ci și din toată țara și chiar de peste hotare, din Basarabia, Bucovina, Bulgaria, Iugoslavia, Grecia, etc. Știind că este protectoarea cerească a românilor din vremurile vechi și a tuturor creștinilor dreptmăritori, credincioșii vin spre a-și depune rugăciunile lor la racla cu sfintele ei moaște și a primi, prin mijlocirea Cuvioasei la tronul Dumnezeuirii, alinarea necazurilor, vindecarea bolilor și izbăvirea de nevoi. Nenumărate sunt minunile ce le rodește credința tare a celor ce năzuiesc cu evlavie și cu dragoste creștinească la mijlocirea Sfintei Parascheva, înaintea sfintelor ei Moaște. Căci Cuvioasa nu contenește a face minuni acelor care cu credință aleargă la ea. Câți neputincioși au evlavie la Sfintele ei Moaște, alergând cu credință, dobândesc vindecare. Și la vreme de secetă sau altă mare nevoie, făcând rugăciuni și ieșind cu Sfintele ei Moaște, creștinii nu se lipsesc de cererea lor.

Căci și umbra Sfântului Apostol Petru, ajungându-i pe cei bolnavi le dădea vindecare, iar prin ștergarele și brâiele purtate de Sfântul Apostol Pavel puse peste bolnavi, încetau durerile și duhurile cele rele ieșeau, după cum se spune în cartea sfântă Faptele Sfinților Apostoli (cap. 19, 12).

Tot asemenea și prin rămășițele pământești ale sfinților, prin oasele și trupurile

lor neputrezite, care încă din viața lor s-au făcut lăcașuri ale Duhului Sfânt, se fac minuni prin Puterea lui Dumnezeu, pentru folosul duhovnicesc și trupesc al oamenilor credincioși.

Drept aceea, Biserica Ortodoxă cu dreptate cântă despre Cuvioasa Parascheva: „Dobândirea dezmiertării celei râvnitoare de cele pământești, înțelepțește trecând-o cu vederea, te-ai ridicat către locașurile Dumnezeirii și izvor al tămăduirilor ai lăsat credincioșilor preasfințit trupul tău, maică prea lăudată a Moldovei, lauda cea cinstită și rugătoare. Cuvioasă Maică Parascheva, nu înceta a ruga pe Hristos Dumnezeu pentru noi toți”.

Și după cum ne îndeamnă pe noi Sfânta Biserică Ortodoxă: „Pe Sfânta Parascheva, pildă a înfrânării și izvor neîncetat al Moldovei, care izvorăște belșug de vindecări, cu cucernicie s-o cinstim. Amin”.

Despre minunile săvârșite de Cuvioasa Parascheva au rămas multe scrieri căci nenumărate minuni și vindecări de boli s-au făcut credincioșilor care au alergat cu rugăciuni și lacrimi la moaștele ei de-a lungul celor peste nouă sute cincizeci de ani de când bunul Dumnezeu a preaslăvit trupul ei și de trei sute cincizeci de ani de când ocrotește Moldova și țara noastră.

Cea mai mare minune a Sfintei Parascheva este însăși preamărirea trupului ei cu darul neputrezirii, al vindecării de boli și al izbăvirii de multe nevoi și primejdii, dar pe care l-a primit din belșug de la Dumnezeu, pe Care L-a iubit desăvârșit. Din cauza aceasta a fost luată ca protectoare de toate țările ortodoxe din Balcani.

O altă mare minune, care a uimit Moldova și țara noastră, a fost izbăvirea fără nici o vătămare a moaștelor Sfintei din foc, încât au rămas întregi și neatinse spre întărirea

credincioșilor și uimirea tuturor, minune despre care am mai vorbit. Ca o mărturie a acestei mari minuni, se păstrează până astăzi racla dogorită de foc, în care se aflau moaștele Sfintei Parascheva.

De asemeni, în timpul celor două războaie mondiale, orașul Iași a fost protejat de bombardamente, iar Catedrala Mitropolitană, unde se păstrează cinstitele moaște ale Sfintei Parascheva, nu a fost atinsă de nici un obuz. Spun bătrânii că ostașii vedeau noaptea, în timpul războiului, o femeie uriașă îmbrăcată în alb deasupra Iașilor, ocrotindu-l de ocupație și bombardamente. Așa ajută Preacuvioasa Parascheva patria ei adoptivă pentru credința poporului nostru ortodox bine-credincios!

În timpul mării secete din vara anului 1947, când mureau oamenii și animalele de foame, s-au scos moaștele Sfintei Parascheva în procesiune prin satele Moldovei. Credincioșii le așteptau și le întâmpinau cu lacrimi de bucurie și cu făclii în mâini. Apoi veneau nori de ploaie bogată și adăpau pământul însetat. Drept mulțumire, credincioșii se rugau și înălțau câte o troiță cu icoana Sfintei Parascheva.

Acestor mari minuni li se adaugă și nenumăratele minuni făcute numeroșilor credincioși, dintre care vom aminti doar câteva, despre care se vorbește și în Patericul românesc, pag. 77-84.

Spre sfârșitul secolului al 19-lea, soția preotului Gheorghe Lateș, din comuna Rădășeni-Suceava, suferea la cap de o boală grea și de nevindecat. Alergând la Sfânta Parascheva, s-a rugat cu lacrimi la moaștele ei, cerându-i ajutorul. După ce i s-a făcut Sfântul Maslu, s-a reîntors acasă. Noaptea i s-a arătat în vis Sfânta Parascheva strălucind în haine albe și i-a spus: „Nu mai plânge pentru că de acum te faci sănătoasă!”. Când s-a sculat a doua zi vindecată, femeia nu mai știa cum să laude pe Dumnezeu și pe binefăcătoarea ei.

În anul 1950, o studentă din Iași s-a îmbolnăvit de leucemie. Împreună cu părinții ei, au alergat la Sfânta Parascheva și cu multe lacrimi i-au cerut ajutor și sănătate. După două luni de rugăciuni stăruitoare urmate de Sfântul Maslu, tânăra s-a vindecat de această boală fără leac și și-a continuat studiile.

O femeie dintr-un sat de lângă Iași, fiind greu bolnavă, era propusă pentru operație. Închinându-se la moaștele cuvioasei Parascheva și citind cu lacrimi și credință acatistul ei ca să o scape de la operație, cerându-i ajutor și vindecare, mare i-a fost bucuria când medicii, în urma analizelor medicale pe care i le-au făcut, i-au spus: „Femeie, du-te acasă pentru că nu mai ai nimic!”.

În anul 1968, de hramul Cuvioasei Parascheva, o creștină din Iași pregătea conserve pentru iarnă. La povața bătrânei ei mame: „Fată, lasă conservele pe mâine căci astăzi este ziua Sfintei Parascheva!”, fiica, măritată și cu copii, i-a răspuns iritată: „Mamă, în fiecare zi este câte un sfânt, dar eu n-am timp să-i prăznuiesc pe toți!”. După o oră și-a trimis copila în oraș să-i cumpere ceva. Pe stradă, fetița a fost lovită grav de o mașină și internată de urgență în spital. Alergând a doua zi la Sfânta Parascheva, mama copilei și-a recunoscut păcatul și a cerut cu lacrimi iertare și salvarea fiicei ei accidentate. După trei zile, copila s-a întors acasă, sănătoasă.

Un inginer, bolnav de plămâni, a fost internat în spital pentru operație. Mama sa a mers atunci la moaștele Cuvioasei Parascheva, cerându-i cu credință sănătate pentru fiul ei. Timp de două săptămâni, doctorii au tot amânat operația. Apoi au observat că leziunile pulmonare s-au vindecat în chip miraculos. Atunci au zis bolnavului: „Domnule

inginer, ați scăpat de operație, întoarceți-vă sănătos acasă. Este cineva care se roagă lui Dumnezeu pentru dumneavoastră!”.

Unui copil de trei ani și jumătate i s-a oprit brusc graiul. Atunci mama a luat copilul în brațe și a venit să ceară ajutorul Sfintei Parascheva. Pe când se ruga ea cu lacrimi, deodată copilul a strigat: „Mamă, mamă! Aici este Doamne, Doamne!”. Mulțumind din inimă Prea Cuvioasei Parascheva, mama s-a întors acasă cu copilul sănătos.

Doi soți din Iași nu aveau înțelegere în casă. Într-o seară, femeia disperată a părăsit căminul. Zadarnic au căutat-o soțul și fiica. Apoi copila s-a culcat, iar tatăl ei a alergat la Sfânta Parascheva și s-a rugat cu lacrimi să-i întoarcă soția cu bine în familie. La oarecare timp după ce a ajuns acasă, s-a înapoiat și soția. Avea chipul palid și înspăimântat. „Unde ai fost femeie? Ce ți s-a întâmplat?” a întrebat-o soțul. „Diavolul mi-a dat în gând să mă sinucid. Parcă îmi pierdusem mințile. M-am așezat pe linia trenului aproape de gara Nicolina. Dar chiar în clipa când se apropia trenul în mare viteză, fiica noastră, îmbrăcată în alb, a venit la mine, m-a apucat cu iuțeală și m-a aruncat de pe linie. Așa am scăpat de moarte și de osânda iadului. După ce m-am întărit puțin, am mulțumit lui Dumnezeu că m-a izbăvit de acest cumplit păcat și m-am întors acasă”. „Femeie, în seara aceasta fiica noastră dormea, iar eu mă rugam pentru tine. Aceea care te-a salvat a fost însăși Sfânta Parascheva! Să-i mulțumim ei, căci ea te-a scăpat de această cumplită și dublă moarte, trupească și sufletească”. De atunci este multă armonie și bucurie duhovnicească în această familie creștină.

Mărturisesc părinții bătrâni, care au fost martori oculari, despre o minune

petrecută la racla Sfintei Parascheva de la Iași, la 14 octombrie 1951. De hram, pe când oamenii așteptau la rând să se închine, au venit și două creștine bătrâne din Focșani. Văzând lume multă, au zis preotului de gardă, care era chiar Arhimandritul Ilie Cleopa de la mănăstirea Sihăstria - Neamț:

- Părinte, dă-ne voie să ne închinăm la Cuvioasa Parascheva, fără să mai stăm la rând, că suntem bolnave, și să-i punem sub cap această pernă, pe care i-am adus-o de acasă drept mulțumire pentru ajutorul ce ni l-a dat!

- Dumnezeu să vă binecuvinteze, a zis Părintele Cleopa. Mergeți și vă închinați!

În clipa aceea, preoții și credincioșii au văzut un lucru cu totul sfânt și minunat. Cuvioasa și-a ridicat singură capul, iar după ce femeile i-au pus perna adusă și s-au închinat, Sfânta Parascheva și-a lăsat iarăși capul pe pernă.

Cel mai mult aleargă și cer ajutorul Sfintei maicii noastre Parascheva bolnavii, țăranii, călugării și studenții. Mai ales în lunile de examene, racla Cuvioasei este plină de cărți, caiete de școală și pomelnice. Putem afirma că moaștele cele mai iubite de credincioșii din țara noastră și din afara țării sunt, fără îndoială, moaștele Sfintei Parascheva, numită „cea grabnic ajutătoare și mult folositoare”.

Sfânta Parascheva de la Iași se bucură în țară de un cult deosebit, mai mult decât toti ceilalți sfinți care au moaște în România. În fiecare zi la Catedrala Mitropolitană din Iași, de dimineață până seara târziu, se face un pelerinaj continuu, cu credincioși de toate vârstele și din toate locurile, veniți la rugăciune. În mod deosebit, în sărbători, în posturi, miercurea și mai ales în fiecare vineri, considerată ziua Cuvioasei Parascheva, vin mulți credincioși și se închină la raclă cu credință, aducând flori și daruri; unii vin și cu diferite obiecte de îmbrăcăminte ale celor din familie, pe care le ating de racla Cuvioasei

pentru a dobândi binecuvântare, ajutor și sănătate.

Dar, cea mai mare zi din tot anul, la Iași, este ziua de 14 octombrie, ziua de prăznuire a Sfintei Parascheva, când are loc unul dintre cele mai mari pelerinaje ortodoxe din țara noastră, la care participă închinători de la sate și orașe, din toate colțurile țării. În această zi are loc un adevărat pelerinaj bisericesc național, care durează până la trei zile. Încă din ajun se scot în fața Catedralei moaștele Sfintei Parascheva și timp de două zile și două nopți credincioșii stau la rând pentru închinare.

La sfârșitul pelerinajului, praznicul Cuvioasei se încheie cu o procesiune în jurul Catedralei, având în frunte pe Mitropolitul Moldovei care, împreună cu clericii și credincioșii, cu lumânări în mâini poartă racla cu moaștele sfintei, în sunetul clopotelor și a frumoaselor cântări bisericești. După aceea se așază moaștele în biserică, la locul lor, se cântă paraclisul Sfintei Parascheva, apoi fiecare se întoarce la ale sale cu bucuria marelui praznic în suflet și cu mângâierea Duhului Sfânt în inimă. Cu ale cărei sfinte rugăciuni, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-ne pe noi. Amin!

116. Părintele Nicolae

Un preot dintr-un sat de munte, părintele Nicolae, a fost întrebat de duhovnicul său, un călugăr în vârstă:

- Părinte, mi-ai spus că nu poți să pleci din satul tău. Ce te ține acolo, de nici în mănăstirea pe care-o dorești nu poți pleca?

- Rădăcinile, părinte! Rădăcina mea, puternică și dureroasă, e un mormânt, al fiului meu! Ai văzut oare, părinte, cum mor copacii când îi despați de rădăcină? Multă vreme am dorit să plec, dar a voit Dumnezeu să prind rădăcină, ca să rodesc. E dureros, dar mă mângâi știind că pom și rădăcină, după făgăduința Mântuitorului, vor sta în rai, dacă pomul aduce rod. Mă străduiesc să îmbrac în roade crengile mele ostenite.

Așa vorbeau, ucenic și duhovnic, într-o seară. Într-adevăr roade dulci aduce acest pom! Dulci pentru cei ce i-au mâncat pâinea, au fost mângâiați, au fost adăpostiți. Dar, ca orice pom roditor, și încă cu poame dulci, pomul acesta a fost bătut cu vergile. În crengile cele bogate s-a aruncat cu bulgări. Copacul a fremătat și, cu fiecare rod dăruit sau smuls, și-a ridicat tot mai sus, spre cer, crengile blagoslovite, înălțându-și neîntrerupt tainica rugăciune către Dumnezeu.

Nimic nu sunt. Un strop de tină
În care-ai pus un bob de grâu.
Un ciob în care-aprinzi lumină.
Un vas din care scoți un râu.
Vorbește-mi, Doamne, căci sunt rob
Și robul Tău ascultă.

Mai toarnă-mi iar ulei în ciob,
Mai dă-mi din grâul Tău un bob
Și dragoste mai multă!

117. Înger bun și înger rău

(Din „Păstorul lui Herma”, scriere din primul veac al creștinismului, pe la anii 90-100 după Hristos).

Dragi copii, în toată viața noastră, de la naștere și până la mormânt, fiecare om este însoțit de doi îngeri: unul bun și altul rău.

- Doamne, cum să deosebesc eu lucrările lor, căci amândoi îngerii locuiesc împreună cu mine?

- Ascultă fiule și înțelege! Îngerul bun este gings, rușinos, blând și liniștit. Când se adresează acesta inimii tale, îndată îi vorbește despre dreptate, despre curăție, despre sfințenie, despre cumpătare, despre orice faptă bună și despre orice virtute vrednică de laudă. Când toate acestea le simți în inima ta, să pricepi atunci că îngerul cel bun al dreptății este cu tine. Să ai încredere în el și să te supui îndemnurilor lui!

Iată acum și faptele îngerului răutății. Mai întâi de toate este iute la mânie, supărăcios, fără rușine și fără chibzuială. Faptele lui sunt rele și vatămă pe slujitorii lui Dumnezeu. Când se suie acesta în inima ta, cunoaște-l din faptele lui. Astfel, când te cuprinde mânia sau supărarea, să știi că el este în tine. Apoi îl vei simți c-a intrat în inima ta, când îți vine pofta de afaceri multe, de îmbelșugare în mâncări și băuturi, de beții, de

felurite desfătări și lucruri, care nu sunt numai decît necesare, de asemenea pofta după femei, lăcomia, multa îngâmfare, mândria deșartă, să iei lucrul altuia și toate cele asemenea cu acestea. Când simți astfel de îndemnuri în inima ta, să știi că îngerul răutății este în tine. Tu, însă, cunoscând de acum sfaturile lui, fugi de el și nu-i da ascultare, căci faptele lui sunt rele și aduc multe necazuri slujitorilor lui Dumnezeu.

Iată, ai acum înaintea ochilor tăi și lucrările celui bun și îndemnurile celui rău. Înțelege-le bine și ascultă de îngerul dreptății; iar de îngerul răutății fugi, deoarece învățătura lui este rea pentru orice faptă. Dacă gândurile îngerului rău bat la ușa inimii unui om iar mintea nu le respinge strigând la Dumnezeu Iisus Hristos, ci le acceptă, omul acela este deja înclinat spre a face păcatul, așteptând doar prilejul potrivit.

Vezi, deci, că este foarte bine să urmezi îngerului dreptății iar de îngerul răutății să te ferești ca de foc. Aceasta îți arată cât este de bine să ai credință tare și să urmezi întotdeauna numai sfaturile și îndemnurile îngerului dreptății și, îndeplinindu-le, să trăiești în pace cu Dumnezeu. Nu uita toată viața ta că povețele îngerului rău sunt viclene și pline de răutate, deci să nu le ascuți vreodată.

„Una am cerut de la Domnul, aceasta voi căuta: ca să locuiesc în casa Domnului în toate zilele vieții mele, ca să văd frumusețea Domnului, și să cercetez Biserica cea sfântă a Lui. Că Domnul m-a ascuns în cortul Său în ziua răutăților mele; acoperitu-m-a întru ascunsul cortului Său. Pe piatră m-a înălțat: și acum, iată, a înălțat capul meu peste vrăjmașii mei. Înconjurat-am și am jertfit în cortul Lui jertfă de laudă și de strigare: glăsui-voi și voi cânta Domnului.

Auzi, Doamne, glasul meu, cu care am strigat: miluiește-mă și mă ascultă. Ție a zis inima mea: pe Domnul voi căuta: căutat-a pe Tine fața mea, fața Ta, Doamne, voi căuta.

Să nu-Ți întorci fața Ta de la mine, și să nu Te abați întru mânie de la robul Tău.

Ajutorul meu fii, să nu mă lepezi pe mine și să nu mă lași, Dumnezeule, Mântuitorul meu”.

(Psalmul 26 al lui David 7-12, 15)

118. Amin și Aliluia

Un călugăr scrisese, pe peretele dinspre răsărit al chiliei sale, următoarele cuvinte: Amin și Aleluia.

Un om, mergând pentru sfat la acest călugăr și văzând cele două cuvinte, îl întreabă:

- Ce înseamnă aceste cuvinte, părinte, și de ce le-ai scris pe perete?
- Fiule, aceste două cuvinte cuprind între ele toată taina fericirii. „Amin” înseamnă „așa să fie”, iar „aleluia” înseamnă „mulțumesc Ție, Doamne” sau „slavă lui Dumnezeu”.

Cum pe fața pelerinului încă se citea uimirea, călugărul adăugă:

- Când spunem amin, ne predăm voii lui Dumnezeu, căci zicem cu amin: „așa să fie, Doamne, după cum voiești Tu!”. Când spunem aleluia, zicem de fapt: „slavă Ție, Doamne, pentru tot ce-mi dai!”. Prin acceptarea tuturor lucrurilor ce ni le trimite Dumnezeu, ne arătăm smerenia și ascultarea, iar în mulțumirea pentru toate cele îngăduite

de Dumnezeu, spre bucurie sau întristare, ne arătam încrederea în Creatorul nostru. Aici este secretul mântuirii, în ascultarea desăvârșită față de Dumnezeu, prin preotul duhovnic, și în supunerea voinței noastre, cu mulțumire, la voia și mila Lui.

119. Cinstește pe tatăl tău și îți va fi bine ție

Odată, când într-o țară intrase un duh de răutate și neascultare, încât părinții nu mai erau respectați și nici ascultați de copiii lor, au început tinerii să-i omoare pe bătrâni, adică pe părinții ce îi crescuseră, spunând că „nu mai plătesc pâinea ce o mănâncă”, adică cei bătrâni nu mai pot munci și deci sunt o povară celor tineri. Legea acelei țări cerea aceasta tinerilor, și ei, în ticăloșia lor, o respectau întocmai.

Dar un tânăr, cu frică de Dumnezeu, ce-și iubea mult tatăl, fiindu-i milă de bătrân și frică de Dumnezeu, n-a putut să-l alunge sau să-l ucidă, ci l-a ascuns în beci și acolo îl hrănea. Tânărul, pe nume Toader, își conducea gospodăria cu sfatul tatălui său și astfel toate treburile îi mergeau în plin, iar Dumnezeu îl binecuvânta pentru bunătatea și curăția lui sufletească.

Într-o primăvară, tatăl i-a spus lui Toader să nu are dealurile, căci va fi secetă, iar Toader l-a ascultat, arând și semănând numai pe șes. Și, într-adevăr, multă recoltă a avut. Anul următor, i-a spus să are dealurile, căci vor fi ploi multe, și așa a fost.

Peste câțiva ani a venit o secetă îngrozitoare, care a ținut atât de mult încât oamenii nu aveau nici măcar câteva semințe de semănat. Atunci, bătrânul i-a spus lui Toader:

- Spune, fiule, oamenilor, să are drumurile și atunci sămânța ce s-a scuturat din car pe drum, anul trecut, va încolți sub brazdă.

Făcând așa, oamenii au avut o recoltă bună, prinzând iar sămânța grânelor. Atunci, văzând oamenii buna chivernisire a acelui tânăr și sfaturile lui înțelepte, au zis unii către alții:

- De bună seamă că acesta îl are încă pe tatăl său!

Când l-au întrebat, Toader a mărturisit tot adevărul. Atunci, recunoscându-și vinovăția, toți au plâns după părinții pe care îi omorâseră sau îi alungaseră de acasă, spunând îndurerați:

- Încă este mică pedeapsa pe care am primit-o de la Dumnezeu pentru păcatul nostru.

Bătrânii-ntotdeauna eu i-am asemănat
Copacilor ce-au desfrunzit în toamnă,
Când roadele-s culese și frunzele-au picat
Și crengile stau albe, că vremea le îmbracă,
Cu brumele de toamnă,
Omăt și promoroacă.

O, voi bătrâni de aur, comori de-nțelepciune,
Ce-ați strâns o viață-ntreagă atâtea amintiri,
Cu sufletu-n genunchi vă fac închinăciune
Și-n cinstea vieții voastre v-aduc și vă închin,
Un braț de trandafiri legat cu flori de crin!...

(Vasile Militaru)

120. CELE 14 PEDEPSE

date de Dumnezeu părinților care nu-și cresc copiii în frica și certarea Domnului

(Preot Arhimandrit Cleopa Ilie)

1 - Ați auzit în dumnezeiasca Scriptură că Dumnezeu poruncește în Legea Veche: „să nu trecem cu vederea dobitoacele vrăjmașilor noștri, când acelea vor pătimi greu” (Ieșirea 23, 4-5). Deci, prima pedeapsă pe care o dă Dumnezeu părinților care nu se îngrijesc de creșterea copiilor în frica și certarea Domnului este pentru această adâncă nepăsare a lor care este mai mare decât față de dobitoacele suferinde ale vrăjmașilor. Căci nevrând ei a se îngriji de creșterea copiilor lor după voia Domnului, prin aceasta ei îi au pe copiii lor mai rău decât pe dobitoacele vrăjmașilor lor.

2 - Mântuitorul nostru, Iisus Hristos, ne poruncește, să îi iubim pe vrăjmașii noștri (Matei 5, 44). Deci, a doua pedeapsă a lui Dumnezeu vine asupra părinților, de nu-și vor crește fiii lor în frica și certarea Domnului, fiindcă ei prin această negrija îi au pe copiii lor mai rău decât pe vrăjmași, lipsindu-i de iubirea pe care le-o datorează. Apoi, judecați și dumneavoastră, câtă urgie a lui Dumnezeu va veni peste acei părinți care nu-și iubesc copiii lor după porunca lui Dumnezeu, și-i lasă pe ei să lucreze orice răutate, spre a moșteni focul gheenei?

3 - Iarăși, este poruncă în Sfânta Scriptură să nu îi defăimăm pe cei străini (Ieșirea 23, 9). Deci, a treia pedeapsă a lui Dumnezeu vine asupra părinților, de nu se vor îngriji de creșterea fiilor lor în frica lui Dumnezeu, deoarece, prin această nepurtare de grijă, ei se arată față de fiii lor mai cu nepăsare decât față de un oarecare om străin, pe

care este dator să nu-l defaime și nici să nu-l treacă cu vederea;

4 - Iarăși auzim pe marele Apostol Pavel care zice: că de nu se îngrijește cineva de cei ai casei lui, unul ca acela s-a lepădat de credință și este mai rău decât un necredincios (1 Timotei 5, 8); Deci, a patra pedeapsă a lui Dumnezeu care vine asupra părinților este deoarece prin această nepăsare față de casnicii lor, ei sunt mai răi decât necredincioșii;

5 - A cincea pedeapsă, ce o vor lua de la Dumnezeu părinții care nu se îngrijesc de buna viață a copiilor lor, va fi pentru că prin această neîngrijire, ei nu necinstesc numai trupurile lor, ci chiar și sufletele lor, care sunt neprețuite înaintea Domnului, după mărturia cuvântului care zice: Ce va da omul în schimb pentru sufletul său! (Matei 16, 26). Deci, chiar dacă ar avea cineva numai un fiu și, prin nepurtarea de grijă a părinților, acesta (copilul) își va pierde sufletul, apoi ce răspuns vor da părinții în fața Dreptului Judecător?

6 - A șasea pedeapsă pe care o vor lua acești părinți este pentru că ei - datorită lipsei lor de grijă - nu numai pe casnicii lor îi defaimă, ci și pe înșiși copiii lor, care le sunt mult mai apropiați decât casnicii lor (Evrei 12);

7 - A șaptea pedeapsă a lui Dumnezeu va veni peste părinții indiferenți, deoarece ei nu numai că nu poartă de grijă de fiii lor spre a-i crește în frica Domnului, ci chiar și pe alții pe care ar putea să-i ajute spre acest lucru nu îi ajută, ci îi îndeamnă la nepăsare față de Dumnezeu.

8 - A opta pedeapsă a lui Dumnezeu asupra părinților vine pentru că ei nu numai că nu se îngrijesc să caute povățuitor și dascăl pentru fiii lor, ci chiar și pornirea cea bună a copiilor lor o opresc și sub orice formă se silesc să pună piedici obiceiurilor lor cele bune, de a merge la biserică, la mănăstire, la călugărie, sau de a viețui în lume cu mare frică de Dumnezeu.

9 - A noua pedeapsă de la Dumnezeu vine asupra părinților deoarece ei nu numai că îi opresc pe fiii lor de la fapta bună, ci chiar se luptă pe toate căile spre a-i pedepsi și a nu-i lăsa să lucreze cele bune și plăcute lui Dumnezeu. Dacă Sfânta Scriptură zice : „Nu necăji pe slugă”, cu cât mai mare pedeapsă vor lua acești părinți, pentru această răutate a lor?!

10 - A zecea pedeapsă, pe care o vor lua părinții care nu se vor îngriji de creșterea fiilor lor în frica Domnului, va fi deoarece păcatul lor nu este mai mare numai cu firea, ci și cu vremea; fiindcă mult mai grea și mai mare este osânda celor ce greșesc acum în Legea Darului, decât asupra celor ce greșeau în Legea Veche, deoarece Legea Darului are învățături mult mai desăvârșite decât Legea Veche, care a fost numai ca o umbră a Evangheliei (Evrei 10, 1, 26-27).

11 - A unsprezecea pedeapsă a lui Dumnezeu va veni asupra părinților care nu-și cresc fiii în frica și certarea Domnului, fiindcă în Legea Darului, însăși nunta, prin care vin copiii în lume, s-a învrednicit de la Dumnezeu de mai mare cinste, suindu-se la treapta de Taină a lui Dumnezeu, prin prima minune care s-a făcut de Mântuitorul Iisus Hristos la Cana Galileii (Ioan 2, 1-10).

12 - A douăsprezecea pedeapsă care vine asupra părinților care nu și-au crescut copiii în frica lui Dumnezeu este întristarea și scârba pe care o vor avea din cauza fiilor lor cei rău crescuți (Isaia 30, 8-13). Copiii răi fac viața amară părinților și viața amară e mai rea decât moartea (Isaia 30, 17). Un fecior nebun este nenorocirea tatălui său (Pildele lui Solomon 19, 13; 23, 13). „Varga și nuiua dau înțelepciunea, iar copilul lăsat de capul lui va aduce mare scârbă și rușine părinților săi” (Cartea înțelepciunii lui Isus, fiul lui Sirah [Ecclesiasticul] 30, 1, 2, 7-13).

13 - A treisprezecea pedeapsă a părinților acestora este că vor fi prizoniți de fiii lor la bătrânețe, așa cum a fost prigonit David proorocul de fiul său, Avesalom (2 Regi, capitolul 15), deoarece nu l-a pedepsit la timp, atunci când l-a ucis pe fratele său, Amon,

fiindcă îl iubea pe el mai mult decât trebuie.

14 - A patrusprezecea pedeapsă, care vine asupra părinților care nu și-au crescut fiii în frica și certarea Domnului, este aceea că ei vor muri cu morți jalnice, de scârbe și de vești rele, din partea fiilor lor și se vor duce în munca cea veșnică, după cum s-a întâmplat și cu Eli preotul, care a murit de năprasnă auzind de moartea fiilor săi, celor răi și nelegiuiți (1 Regi 4).

Acestea toate se întâmplă atunci când nici părinții și nici copiii nu au frica lui Dumnezeu. După dumnezeieștii părinți, înțelepciunea are două capete: la un capăt este frica de Dumnezeu, iar la celălalt dragostea Lui. Dumnezeiescul prooroc David, zice că: „frica Domnului este începutul înțelepciunii”; iar fiul său, Solomon, o numește pe ea „școala înțelepciunii”. Isus Sirah, arătând că frica Domnului este mai presus decât toate faptele bune, zice: „Frica Domnului mai presus de toate a covârșit”.

Cu frica Domnului se abate tot omul de la rău. Cu această frică și proorocul David pururea se împodobește spre a nu greși; de aceea și zice: „De-a pururea vedeam pe Domnul înaintea mea, ca să nu greșesc”. Apoi Sfântul Isaac Sirul, zice: „Frica Domnului, început și temelie este la toată fapta bună”. Iar Sfântul Ioan Scărarul ne sfătuiește zicând: „Să ne temem de Dumnezeu măcar cum ne temem de o fiară”.

Marele Vasile și Sfântul Dorotei și alții dintre Sfinții Părinți au arătat că sunt două frici de Dumnezeu: prima este a celor începători, care nu fac binele pentru Dumnezeu, ci pentru că se tem de muncile viitoare; iar a doua este frica Domnului cea curată, care rămâne în veacul veacului; aceasta se naște din dragostea pentru Dumnezeu și este o frică fiiască, nu de rob sau de slugă, ci cu această frică se tem de Dumnezeu toți cei ce Îl iubesc pe El foarte (adică ți-e frică să nu-l întristezi pe Dumnezeu cu vreun păcat).

Despre aceasta zice psalmistul: „Temeți-vă de Domnul toți sfinții Lui” (Psalmul 33, 9).

Cu această frică, născută din dragostea de Dumnezeu, este îmbrăcat marele Antonie, când zice: „Eu nu mă mai tem de Dumnezeu, fiindcă Îl iubesc pe El”. Aceasta este dragostea aceea care scoate frica afară, despre care zice dumnezeiescul Evanghelist Ioan în epistola sa cea sobornicească: „Dar să se știe că nu poate cineva să câștige frica cea desăvârșită, de nu o va câștiga mai înainte pe cea dintâi”. Așadar începutul înțelepciunii este frica de Dumnezeu, iar desăvârșita și curata frică este cea care se naște din dragostea de Dumnezeu.

Deci frica cea deplină și desăvârșită a sfinților, cu care ei se tem de Dumnezeu, are înainte-mergătoare frica cea de nou începător, care se mai numește și începătoare. Amin!

Lipește-mi, Doamne, inima de Tine,
Mai mult ca floarea veșnică pe stânci.
Să uit de ani, de lume și de mine,
Privind adânc în ochii Tăi adânci.

121. Episcopul milostiv

Un episcop din Biserica Antiohiei era foarte smerit și milostiv. Toată averea ce o primise de la părinți, precum și darurile de bani, le-a împărțit săracilor. Era cu desăvârșire milostiv și nimeni, niciodată, n-a rămas nemiluit, dacă a cerut milostenie acestui slujitor al lui Dumnezeu. Cum se uita cu totul pe sine, ajunsese ca să poarte mereu aceeași haină, ponosită și veche.

Când cei din jur îi cereau să-și cumpere o haină nouă, el se lepăda, spunând:

- Ce-mi trebuie mie haină nouă? Asta pe care o am e destul de bună. Să vedem mai bine de săraci!

Într-o zi, un ucenic, credincios episcopului, a venit la dânsul și i-a zis:

- Părinte, se află aici, aproape, un mare boier, căzut în sărăcie, care nu mai are cu ce se îmbrăca. Ne-am gândit că ar fi bine să-i cumpărăm niște haine. Și el, milostiv fiind, a îmbrăcat pe alți lipsiți. Putem oare, să-l lăsăm acum?

Episcopul a dat în grabă banii necesari, dându-i binecuvântare ucenicului să cumpere repede hainele și să-l miluiască pe acel om.

Când, a doua zi episcopul, a găsit în odaia lui un rând de haine noi, și-a chemat ucenicul și l-a întreba:

- Ce-i cu hainele acestea în camera mea?
- Părinte, sunt hainele pentru boierul cel mare, căzut în lipsă.
- Și care-i acela? Chemați-l sau duceți-i-le repejor! El nu are cu ce se îmbrăca iar hainele stau aici. Vai mie, ce voi răspunde înaintea Mântuitorului?
- Părinte, Sfinția Voastră sunteți acel boier.

Acesta a fost singurul mod prin care ucenicul cel iubitor a reușit să-l facă pe

episcop să-și cumpere haine noi. Dar nu a trecut mult și le-a dat și pe acelea de pomană.

122. Pentru noi lucrează Dumnezeu

- Măi vecine, lasă astăzi sapa, că-i Sfânta Duminică!
- Bădie Ioane, nu vezi cât am de muncă? Toată săptămâna am lucrat și dacă n-am terminat, lucrez și azi. Vrei să mi se strice ogorul? Nu știu cum faci dumneata, de le isprăvești pe toate.
- Eu lucrez 6 zile pe săptămână iar duminica merg la biserică și apoi mă odihnesc, ca atunci să lucreze și Dumnezeu pentru mine. Tu spui că ți se strică ogorul, dacă nu-l lucrezi fie și duminica; eu îți spun însă că tocmai din cauza asta ți se poate strica. Tu lucrezi nădăjduind că din asta vei avea belșug, iar Dumnezeu, pentru că tu calci această sfântă zi, îngăduie când nici nu te aștepți să vină asupra semănăturilor lăcuste și păsări stricătoare, secetă care usucă, ploi care îneacă, molime în animale, vânturi și furtuni pe păduri, cutremure asupra caselor și boli pentru om. Când gândești că ai mai mare belșug, atunci pierzi totul, pentru că ai nădăjduit în tine și în munca ta, nu în mila lui Dumnezeu.

Omul cu frică de Dumnezeu are grijă de ogorul și de turma lui 6 zile iar Dumnezeu, pentru că omul ține ziua Învierii Sale și-I respectă porunca, are grijă de ele tot timpul și binecuvintează cu belșug toată avuția lui, pe care tot El i-a dat-o, încât mereu este mulțumit.

123. Sfântul Antim Ivireanu

În trecutul neamului nostru au apărut, din când în când, - așa cum apare câte un luceafăr pe bolta cerească - oameni care, prin virtuți deosebite, s-au ridicat cu mult deasupra semenilor săi. Faptele unor astfel de oameni au fost așa de frumoase și cu răsunete atât de mari încât și astăzi, ca și în trecut, merită să fie cunoscute și urmate.

Antim era de felul lui din Iviria, adică din Georgia, de aceea i s-a zis Ivireanu. Cu toate că era străin de neamul nostru, în scurt timp a devenit mai bun decât cei mai buni români. La el nu știai ce să admiri mai întâi: evlavia cu adevărat creștinească, sufletul lui milos și bun, talentele lui de pictor, tipograf și sculptor sau patriotismul lui dus până la culme și iubirea pentru tot ce era românesc. Se ostenea, mai ales, pentru educația și învățătura preoților și a tineretului. Și mai presus de toate acestea găsim la Antim Ivireanu însușirea cea mai de preț, ce se întâlnește rar de tot: jertfa de sine însuși.

Pentru meritele sale, arătate mai sus, el a fost ales Mitropolit al Munteniei în timpul domniei lui Constantin Brâncoveanu.

După ce Brâncoveanu a suferit chinuri grozave și moarte mucenicească, au fost trimiși domni fanarioți în Principatele noastre. Primul venit în Muntenia și cel mai crud dintre toți a fost Nicolae Mavrocordat. Acesta, auzind că Mitropolitul Antim ar fi luptat din răputeri pentru înlăturarea domnilor de neam străin, a poruncit de l-a prins, i-a ras barba, l-a îmbrăcat în haine proaste, i-a pus un fes turcesc pe cap și apoi, escortat de turci, l-a trimis în exil la Muntele Sinai. Pe drum, însă, turcii l-au vârat într-un sac pe care l-au legat la gură și apoi l-au aruncat în Dunăre. Așa s-a sfârșit acel om frumos la chip, la minte și la suflet, a cărui viață a fost lumină, vrednicie și talent.

Ca scriitor, Antim Ivireanu a scris: *Didahii* sau *Cazanii* ce se citesc în biserici la sfârșitul slujbei; a tradus în versuri Psaltirea proorocului și împăratului David la 1649, a

tradus în românește Noul Testament, a scris învățăături creștinești: Floarea Darurilor, Cuvânt despre patima Domnului, apoi a tipărit „Carte sau lumină” pentru puținii cititori ai României din vremea aceea. Pentru preoți a tipărit: Învățătura bisericească în 1704; Capete de poruncă, Antologhionul în 1705, Molitfelnicul, Octoihul, Liturghia, Ceaslovul și multe alte cărți folositoare la slujbele bisericești. În arta tipografiei, Antim a fost ajutat de elevii săi Gheorghe Radovici și ieromonahul Filotei Sfetegorețul.

Antim era și foarte bun predicator, încât nu numai cu scrisul a adus nemăsurate foloase neamului nostru, dar și cu vorbirea.

Iată ce scrie marele nostru prozator, Alexandru Odobescu, despre Antim Ivireanu: .

„De câte ori va voi cineva să deschidă cartea istoriei literare a neamului nostru, numele lui Antim Ivireanu îl va găsi scris în locul cel mai de onoare. Istoria propășirii noastre îl va încununa în veci cu laude, care se cuvin tuturor celor care știu să lupte cu toate puterile lor pentru luminarea poporului”.

Dar nu numai neamul nostru datorează recunoștință acestui mare om ci și străinii, frați de credință. Astfel, în timpul lui Antim, grecii fiind sub tirania turcească nu mai aveau voie să-și tipărească nici un fel de cărți de credință, de aceea Brâncoveanu, îndemnat de Antim, a poruncit să se tipărească și cărți grecești la noi, care apoi au fost trimise în Grecia și în alte țări din Răsărit, unde era cunoscută limba greacă.

Pe lângă meritele înșirate aici, Antim a fost și un bun administrator al averilor bisericești și un îndrumător al preoților. El a obligat preoții să nu țină cârciumi, să nu depună jurămintе prin diverse judecăți, să învețe dogmele bisericești, să se ferească de patima beției, de certuri și de orice alte lucruri care ar înjosi pe un slujitor al altarului.

Pe la anul 1710, Mitropolitul Antim a terminat construirea și înfrumusețarea mănăstirii Antim din București care-i poartă numele și astăzi. În anul 1712 a început

zidirea unei alte mănăstiri, aceea a „Tuturor Sfinților” sau „Biserica Sfinților”, care de asemenea este în capitală (Calea Moșilor, strada Toamnei nr 92). Atât Mănăstirea Antim cât și Biserica Sfinților au avut zugrăvit pe partea de afară a pereților diferiți sfinți sau chiar și oameni înțelepți, care țineau în mâini câte un rulou cu o învățătură morală sau o profeție din Sfânta Scriptură. Tot în modul acesta a fost zugrăvit și paraclisul Episcopiei din Râmnic încă de când era el episcop al acestei eparhii.

Pe lângă toate bisericile construite de Antim, el a orânduit diferite instituții de binefacere: școli pentru copii, aziluri de bătrâni, loc pentru îngroparea străinilor și săracilor, etc.

Acestea sunt faptele săvârșite de Mitropolitul Antim Ivireanu, fapte care strălucesc prin valoarea lor și care au rămas ca o piatră unghiulară la temelia culturii românești.

(Prelucrare după D. Teleor)

Sfaturi bune

Dacă ai de gând mereu să-ți îndoiești spinarea, vei fi faimosul cocoșat ce vede doar cărarea.

Dacă în viață ești amic și blând cu lingușirea, să nu te miri dacă observi că ți se schimbă firea.

Nici critica nu-i sfetnic bun sau vorbele de ocară, prietenii îi depărtezi cu gura-ți ca o moară.

Supune-te lui Dumnezeu în rugă neîncetată, ca roua Duhului cel Sfânt să-ți spele inima-

124. Dumnezeu e pretutindeni

Când ciurma bântuia în Constantinopol, unul din marii bogătași ai cetății ce nu mai avea timp și pentru biserică, speriat de întinderea moliemei, s-a hotărât să părăsească în grabă cetatea. El avea însă un servitor credincios lui, un bătrân înțelept și cu mare frică de Dumnezeu, care îl crescuse încă de când era mic, și obișnuia să-i spună adevărul în față, fără teamă de pedeapsă. Acum, văzând că stăpânul s-a hotărât să plece din oraș ca să nu se îmbolnăvească de ciumă, îi spuse:

- Bănuiesc, stăpâne, că Dumnezeu Se află acum numai la țară nu și în oraș, de vreme ce ai hotărât să mergi acolo ca să scapi de ciumă.

Trezit parcă dintr-o orbire, bogatul se uită uimit la sluga sa, înțelegând temeinicia acestei mustrări.

- Într-adevăr, zise el, zilele noastre sunt în mâinile lui Dumnezeu și moartea aleargă mai repede decât cei mai iuți cai. Mă voi ruga lui Dumnezeu pentru sănătatea casei mele și mă voi liniști.

Altă dată, același om bogat a primit însărcinare de la împărat să meargă într-o cetate aflată la marginea împărăției, în care se pornise o răzmeriță.

- Ce voi face, oare? E atâta de departe acea cetate și drumul atât de greu!

Tâlharii mă pot ucide și apoi, chiar de ajung acolo, eu nu le cunosc limba și ei pot unelti împotriva mea.

Era atât de amărât că nu putea nici mânca, nici dormi și se părea că stă în umbra morții, atâta tristețe și deznădejde se vedea pe chipul lui.

- Stăpâne, zise servitorul cel credincios, oare Dumnezeu este numai în cetatea noastră? Oare, nu tot pământul este în mâna Lui, a Celui ce știe și numărul perilor din capul nostru? Crezi că Dumnezeu nu știe că pleci? Fii liniștit stăpâne, tot pe pământul lui Dumnezeu vei merge! Mai bine treci pe la biserică și lasă-te în mâna Domnului.

Omul își luminează fața de zâmbet și, cu ochii umezi, răspunse slugii:

- Frate și părinte te numesc pe tine de acum, care prin credința ta ai născut acum în mine liniștea și bucuria. Cu pace voi pleca și cu pace mă voi întoarce, nădăjduind în ajutorul Maicii Domnului și în bunătatea lui Dumnezeu, în mâna Căruia mă încredințez pe deplin de astăzi înainte.

La întoarcere, bucuros că a rezolvat sarcinile primite de la împărat, omul zise:

- Într-adevăr, mila lui Dumnezeu a fost cu mine, iar ajutorul Maicii Domnului nu m-a părăsit vreodată.

Și din acel moment era nelipsit de la Sfânta Biserică.

125. Sfântul mucenic Alexandru Cărbunarul

Pe vremea când peste părțile Pontului era mai mare Filip, în veacul al treilea după nașterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, credincioșii din Comane, din rânduiala lui Dumnezeu, au rămas fără episcop. Și, hotărând să-și aleagă alt păstor sufletesc, au trimis răspuns Sfântului Grigorie, făcătorul de minuni, care trăia în Neocesareia Pontului, să vină în mijlocul lor să le pună episcop. Grăbindu-se sfântul să îndeplinească dorința credincioșilor, a venit în cetatea Comane și, aici, a rânduit adunare mare și sfat. În acel sobor s-au ridicat bărbați cu vază și cu dragoste de Biserică, care spunându-și părerea au arătat cum s-ar cuveni să fie păstorul lor.

Ar trebui să fie, ziceau unii, un om cu vază, care să se bucure de cinste, un om din neam ales, pe care toți să-l cunoască și către care toți să se plece. Alții arătau că păstorul lor s-ar cuveni să aibă, pe lângă alte daruri, și bogăție, ca să poată alina pe sărmani și să împodobească biserica. Iar alții cereau ca episcopul lor să fie cu statură aleasă, cinstit la chip și să cuvânteze frumos. Și toți vorbeau cu pătrundere; iar sfântul Grigorie, șezând în scaunul lui, îi asculta - și-i vedea și pe cei bogați, și pe cei de bun neam, și pe cei cu darul cuvântului, și-i cântărea în inima sa, stând gânditor.

De la o vreme, unul dintre cetățenii cei mai cu vază, văzându-l că nu se hotărăște, a grăit:

- Prea cinstite părinte, noi socotim că ai în acest sobor destui bărbați dintre care să poți alege.
- Într-adevăr, a răspuns sfântul, biserica de la Comane o văd frumos împodobită.
- Atunci, te rugăm să nu întârzii și să alegi pe cel vrednic de cinstea

arhieriei.

- Îl voi alege, a răspuns Grigorie, aştept însă un semn de la Cel ce toate le vede şi toate le ştie. Este scris în cărţile Legii Vechi, când Dumnezeu a ales pe David să păstorească în Israel, că Iesse a adus lui Samuel proorocul, pe Eliav fiul său cel mai mare, şi proorocul a întrebat pe Domnul: „Acesta este?” - iar Domnul a răspuns: „Să nu cauţi la faţa lui, nici la mărimea lui (...), că nu cum vede omul vede Dumnezeu, că omul vede în faţă iar Dumnezeu vede în inimă”. Aşa ni se cade şi nouă, a urmat a grăi Sfântul Grigorie, să nu căutăm la cele din afară pentru a alege păstor acestei cetăţi, ci să aşteptăm pe cel gătit de Dumnezeu. Căci lucrul omenesc este să caute la faţă, pe când Dumnezeu caută la inimă. Iar pe omul cel dinăuntru numai Domnul îl cunoaşte.

Atunci, din nou credincioşii au început a-i înfăţişa pe cei mai vrednici, iar Grigorie, făcătorul de minuni, tăcea. De la o vreme, s-a iscat tulburare şi cârtire în sobor. Cineva s-a ridicat şi a strigat râzând:

- Dacă la alegerea episcopului nostru, nu trebuie să ţinem seama de cele văzute, şi dacă cinstea, averea, neamul şi portul sunt lucruri nevrednice, atunci să punem episcop pe Alexandru Cărbunarul!

Toată adunarea a pornit a râde în hohote la aceste cuvinte. Atunci Sfântul Grigorie a înălţat fruntea, simţind că pomenirea acestui nume a fost un semn. Şi a vorbit:

- O, fraţii mei, vă văd prea veseli auzind numele acesta. Spuneţi-mi şi mie cine este omul căruia îi ziceţi Cărbunarul, ca să mă veselesc şi eu.

- Cuvântul arată cine-i, a răspuns cel ce-i pomenise numele. Dacă vrei să-l vezi, cinstite părinte, ţi-l putem înfăţişa. Îl avem în slujbă: ne păzeşte caii. E de minune cum asemenea mişei pot să-şi mai târâie viaţa pe lume.

- Doresc să-l văd... a răspuns Sfântul Grigorie; iar cei de faţă se priveau unul pe altul. Şi tot soborul păru şi mai fericit, ca la o petrecere aleasă.

Unul dintre cetățeni s-a îndepărtat și în curând a adus pe acela despre care era vorba și l-a împins către scaunul Sfântului Grigorie.

Iar soborul făcând roata în jur, râdea și fremăta. Ridicând ochii Sfântul Grigorie, văzu un cărbunar cu haine numai zdrențe și petice, cu obrazul nins de pulberea tăciunilor. Părea un harap: cel mai sărac și mai murdar din câți văzuse. Era omul de care se țineau, cu larmă și răs, copiii pe ulițele cetății, când cobora de la pădure cu sarcinile de mangal încărcate pe asin. Era un om liniștit și blând, care trecea tăcut prin îmbulzeala cetății și tăcut se întorcea în umbra singurătății lui. Pe când soborul se veselea, el ridică fruntea și privi adânc, cu blândețe și cu liniște pe Sfântul Grigorie. Și făcătorul de minuni îl aținti lung. Adunarea, văzându-l că nici măcar nu zâmbește, a tăcut. Și a întrebat Grigorie:

- Omule, care este numele tău, și de unde vii?
- Mă cheamă Alexandru, vorbi liniștit Cărbunarul, și am venit aici din depărtate locuri.
- Cunoști credința cea adevărată?
- Am cunoscut și am urmat învățătura lui Iisus Hristos.

La sunetul acestui glas, pe care oamenii cetății nu-l cunoșteau, s-a făcut o tăcere deplină. Iar Grigorie, ridicându-se din scaunul său, i-a zis cu un glas care a pătruns în toate inimile:

- Frate, vreau să vorbesc cu tine; să rămânem singuri.

Soborul s-a retras iar Sfântul Grigorie, luând la o parte pe cărbunar, i-a vorbit cu blândețe și în taină:

- Te jur cu numele lui Dumnezeu, să-mi răspunzi cine ești cu adevărat. Căci tu nu pari cărbunar de meserie ci ai venit în aceste locuri pentru că n-ai mai vrut să mai trăiești în pământul părinților tăi.

Omul cel negru tăcea, nevoind parcă să-și dea pe față taina. Apoi, gândindu-se la jurământ și simțind în suflet ca o lumină, se hotărî să mărturisească:

- Părinte, șopti el, într-adevăr viața mea a fost alta. Părinții mei au fost bogați și m-am născut în belșug. Am învățat la școlile elinești toată filozofia dar am cunoscut și toată deșertăciunea acestei lumi. Primind, însă, lumina unei învățături mai bune, m-am depărtat de ai mei, am părăsit averea și slava, și am venit aici, ca să cunosc liniștea în singurătate și să pot fi mai aproape de Acela, Care a răscumpărat lumea jertfindu-Se și suferind pe cruce.

Ascultând această mărturisire, Grigorie slăvea în inima sa pe Dumnezeu, Care-i arătase pe cel ales. Și continuând să vorbească și să întrebe pe omul acela din singurătate, în timp ce soborul aștepta și se uimea. Chemând, apoi, Sfântul Grigorie pe unii din oamenii săi, le-a poruncit să ducă pe cărbunar la gazda sa, să-l curețe și să-l îmbrace. Și Alexandru, plecând fruntea, a primit această rânduială.

Iar Grigorie, având din nou în jurul său adunarea, le vorbea dumnezeiești cuvinte, frumoase și pline de înțeles. Și a vorbit până ce slujitorii săi au adus pe cărbunar în mijlocul Soborului, spălat și primenit în haine luminoase. Cei care mai înainte râdeau de dânsul se uitau acum la el cu uimire, aproape să nu-l cunoască. Iar Sfântul Grigorie, îndreptându-se către el, a început a-i pune întrebări din dumnezeiasca Scriptură, la care el, în auzul tuturor, răspundea așa de înțelept încât aceia, ce mai înainte îi priviseră cu dispreț zdrențele pline de tăciune, acum se întrebau cum de-au avut atât de aproape de ei așa o comoară și n-au putut-o cunoaște. Pe omul cel singuratic și smerit îl defăimau, îl numeau nebun și râdeau de dânsul, iar el purta în inima sa pe Dumnezeu.

Făcându-se o clipă de tăcere în sală, Sfântul Grigorie a grăit zâmbind:

- S-a adevărit, deci, că omul caută la față, iar Dumnezeu la inimă!

Iar tot soborul, ca și cum de mai înainte ar fi fost înțeles, într-un glas s-a

ridicat și a cerut episcop pe cărbunar.

- Al vostru este și vi-l dau, a răspuns Grigorie, făcătorul de minuni.

Și, ducându-l pe fericitul Alexandru în biserică, l-a hirotonisit mai întâi preot, apoi l-a așezat episcop. Apoi, binecuvântându-l, i-a poruncit să rostească poporului cuvânt de învățătură. Iar când a început a rosti cuvânt, toți au fost pătrunși de uimire, căci prin gura lui curgea Duhul Sfânt ca un râu. Și mare bucurie și veselie a fost în toată cetatea pentru asemenea păstor, și toată inima slăvea pe Dumnezeu.

După aceea, Sfântul Grigorie s-a întors la Neocezareea, iar episcopul Alexandru a rămas a paște turma lui Hristos în Comane. Iar cuvântul lui de învățătură totdeauna era blând și simplu, și fapta sa era dumnezeiască și curată ca și sufletul.

În vremea acestui Arhiereu s-a întâmplat să vină de la Atena în cetatea Comane un filozof tânăr de ani. Și auzind acest filozof cuvintele lui Alexandru către popor, râdea: căci episcopul nu-și învăța poporul cu vorbe retorice și înflorite, ci cu vorbe simple, pe înțelesul celor mulți. Și nu înțelegea cum de primește lumea aceste cuvinte cu atâta dragoste și atâta pătrundere. Dar, odată, șezând și ascultând acel tânăr orator învățătura cea bună a Arhiereului, a avut o vedenie: i s-a arătat un stol de porumbei albi, jucând sub cer și lucind în lumină ca niște fulgi de zăpadă nemuritoare... Îndată inima lui a tresărit, și parcă s-a înălțat cuvânt către retorica lui minte: „Să știi că acestea sunt cuvintele episcopului Alexandru, de care tu ai râs!”. Revenindu-și, s-a ridicat și s-a apropiat de Arhiereu cu umilință și i-a cerut iertare. Abia atunci l-a înțeles: căci cuvintele cele bune n-au nevoie de podoabă ca să ajungă la inima omului.

Tot în acele vremuri s-a iscat, iarăși, prigoană în împărăția lui Dioclețian, și păgânii îi prindeau pe creștini și îi ucideau în chinuri. Și a fost prins și Alexandru episcopul și silit spre închinare idolească. Iar el, mărturisind sincer și neclintit pe Dumnezeu Iisus Hristos, și-a săvârșit mucenicia în flăcări, biruind cu inima focul și vremelnica deșertăciune omenească.

126. Predica izvorului

Trei călători, istoviți și însetați, au poposit în drumul lor la un izvor și și-au potolit setea în apa lui cea limpede și curată. Deasupra izvorului, au văzut scris: „Faceți și voi ceea ce fac eu”...

- Oare ce-ar putea însemna aceste cuvinte? - se întrebară cei trei călători.

- Eu cred - zise unul - că izvorul vrea să ne spună: vedeți, deși eu alerg mereu printre pietre și pământ, totuși undele mele strălucesc în lumina cerului și apa mea este limpede și curată. Lucrați și alergați mereu și voi și rugați-vă, oglindind pe Hristos în sufletul vostru, căci lucrul și rugăciunea neîncetată vă apără de ispite și vă ține curați înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor.

- Eu cred - zise celălalt călător - că izvorul vrea să ne spună altceva. Este ca și cum el ne-ar zice: vedeți, eu vă dau apa mea în dar, fără bani; deci, în dar să dați și voi altora din darurile și bogățiile de care v-a învrednicit bunul Dumnezeu.

- Eu mi-am format altă părere - grăi al treilea călător - parcă izvorul ne dă de știre zicându-ne: vedeți cât de curată și bună e apa mea acum, dar îndată ce mă tulbur nu mai sunt bun de nimic; nu mai poate bea nimeni din apa mea; călătorul fuge de ea... Așa este și cu viața cea sufletească: îndată ce o tulbură păcatul, ea nu mai este bună de nimic. E urâtă și în fața lui Dumnezeu și în fața oamenilor...

Trei păreri aveau cei trei călători. Și toți trei aveau dreptate. Iată ce predică minunată ne poate fi și un izvor, cu apa lui cea limpede și curată.

127. Tânăra cea credincioasă

Mergând pe stradă, o fată îngrijit și modest îmbrăcată dar frumoasă ca înfățișare, a fost oprită de un tânăr cam îndrăzneț:

- Aș vrea să te însoțesc, dacă nu te superi!

La care fata, surprinsă, îi răspunse:

- Asta înseamnă că vei merge acolo unde merg și eu?
- Da, desigur, asta și doresc, răspunse ușor obraznic tânărul, satisfăcut de reușită.
- Dacă într-adevăr vrei, nu te pot opri, numai să nu uiți că singur ai spus că vrei să mă însoțești. Vino, deci, cu mine!

După puțin timp, ajunseră în fața Mitropoliei și atunci, fata îi spuse:

- Să intrăm!

Rușinat și oarecum stânjenit, tânărul intră după dânsa și făcu tot ceea ce făcea și ea: se închină și sărută sfintele icoane. Apoi s-au așezat în genunchi într-un loc mai retras și au rămas acolo participând și ei la rugăciune.

Spre surprinderea fetei, băiatul a rămas până la sfârșit apoi, după ce au ieșit din biserică, tânărul i-a zise fetei:

- Cu toată rușinea trebuie să recunosc că totdeauna ocoleam locul acesta, biserica, ba nici în fața ei nu mă opream. Să știi că mi-ai făcut un mare bine și-ți mulțumesc că m-ai adus aici. M-am simțit ca în copilărie, când mă ducea bunica la Vecernie.

- Nu uita, că singur te-ai invitat, spuse fata zâmbind. Și, dacă ești sincer în

cele ce-mi spui, să-I mulțumești lui Dumnezeu și Maicii Domnului pentru asta, nu mie. Dumnezeu ne așteaptă cu îndelungă răbdare, pe fiecare, să venim în Biserica Sa și să-I rămânem slujitori adevărați, nefățarnici, împlinind cu credincioșie cuvântul Lui. Eu de fapt aveam treabă în altă parte dar cred că El mi-a dat gândul să te aduc aici. De tine depinde ce vei face de acum încolo.

128. Istoria celor șapte coconi

(Despre învierea morților)

Era pe vremea când, în vechea Romă era împărat nevrednicul Decius [Decius (Caius Messius Quintus Decius Traianus) = împărat roman (249-251 era noastră) proclamat de legiunile din Moesia. A murit la Abrittus, în lupta împotriva goților]. Acest Decius era om aspru și hain, iar treburile împărăției nu știa să le poarte. În zilele lui, vestea cea bună, Evanghelia, pătrunsese la toate popoarele pământului și, ca un balsam mângâietor, alina durerile și chinurile sufletești. Drept aceea, numărul credincioșilor sporea neconținut, cu toată strășnicia ce le sta împotrivă. Și, cu cât sângele mucenicesc era vărsat mai din belșug, cu atâta mai vârtos răsăreau din el ostași noi pentru credința cea adevărată - spre marea tulburare a celor păgâni.

Deci, aflându-se odată Decius în Cartagina, i s-a adus veste că închinătorii lui Hristos s-au înmulțit până într-atâta în cetatea Efesului, încât acolo legile împărăției sunt cu totul nesocotite. Auzind el aceasta, s-a tulburat rău și a pornit cu mare urgie să lovească

și să strice Biserica lui Dumnezeu.

Ajungând în Efes, a făcut cunoscut ca toți supușii săi dinăuntru și cei din ținuturile de dimprejur să se adune în cetate, pentru ca împreună cu dânsul să jertfească Dianei [Diana = în mitologia romană, zeița vânătorii, a pădurilor și a lunii; identificată cu zeița greacă Artemis] și idolilor celorlalți. Și s-a strâns atunci în cetatea Efesului atâta lume, că oaspeții și străinii nu mai încăpeau prin casele celor localnici. Și atâtea dobitoace au fost înjunghiate pentru praznicul dumnezeilor păgânești, încât fumul și duhoarea lor umpleau văzduhul ca o molimă spurcată. Dar împăratul, aflând că închinătorii lui Hristos sunt ascunși prin locuri tănuite, a poruncit a treia zi ca toți să fie prinși și siliți la jertfele cele necurate.

Atunci, s-a pornit o mare prigoană împotriva drept credincioșilor. Ei erau căutați pretutindeni, trași silnic din case ori din peșteri, și duși cu necinste la locul unde Decius și ascultătorii săi prăznuiau pe dumnezeii cei mincinoși. Doar creștinii care erau fricoși și mici la suflet, temându-se de munci, cădeau din credință și se închinau idolilor înaintea poporului.

Însă creștinii adevărați, care iubeau cu tărie pe Dumnezeu Iisus Hristos, sufereau cu răbdare totul pentru Domnul lor. Din mădularele lor zdrobite, sângele curgea ca apa, adăpând pământul. Și trupurile celor uciși erau aruncate prin gunoaie ori lăsate pe marginea dramurilor, după ce capetele lor împodobeau parii dinaintea porților cetății. Iar corbii și alte păsări de pradă, zburând peste ziduri, mâncau trupurile mucenicești, spre marea mâhnire a creștinilor ascunși. Căci aceștia, neputând să le îngroape după datini, se rugau numai și se tânguiau înălțând brațele către Dumnezeu ca să scape Biserica Sa de prigonirile celor necredincioși.

În vremea aceea, în rândurile ostașilor împărătești din cetatea Efesului, se găseau șapte coconi (fiu, fecior din clasele sociale înalte), feciori de oameni cinstiți și bogați. Numele lor erau: Maximilian, Iamvlih, Martinian, Ioan, Dionisie, Exacustodian și

Antonie. Ei, deși erau născuți din diferiți părinți, cu sufletul erau într-o credință și își petreceau viața împreună în rugăciuni și postiri, în dragostea Fiului lui Dumnezeu, răstignindu-se cu El prin schingiuirea trupurilor lor și prin păzirea curăteniei celei neîntinate. Văzând răutățile care se abătuseră asupra fraților lor, ei își zdrobeau inimile, suspinând. Și când împăratul cu ascultătorii săi mergeau la jertfele idolești, ei intrau în biserică, se aruncau cu fețele la pământ și, presărându-și țărână pe capetele lor, se rugau cu tânguire...

Dar vremurile erau pe atunci amarnice. Duhul iscodirii stăpânea cetatea, pentru că împăratul poruncise ca în orișice chip să se afle aceia care se rugau adevăratului Dumnezeu. Așa că se dădeau la moarte frate pe frate, tată pe fiu, fiul pe tată, și nimeni nu tănuia pe aproapele lui, dacă era închinător al lui Hristos.

Deci, mergând una din aceste iscoade înaintea lui Decius, i-a spus, lingușindu-l:

- Împărate, în veci să trăiești! Tu chemi la jertfe pe cei de departe, iar cei ce sunt aproape de tine aceia nici nu bagă în seamă stăpânirea ta cea împărătească, hulesc poruncile tale și se țin de creștineasca credință.

Umplându-se de mânie, Decius a întrebat:

- Cine e acela care e potrivnic stăpânirii mele?

Clevetitorul i-a răspuns:

- Maximilian, feciorul eparhului cetății, și alți șase coconi care se găsesc în cinstire în rândurile oștirii tale.

Împăratul, cum era tulburat, a poruncit slugilor sale să-i prindă pe toți și punându-i în lanțuri să-i aducă înaintea lui. Legați și ferecați, cei șapte tineri au fost târâți în fața lui Decius, nefiindu-le încă uscate lacrimile pe obraji și având țărână pe capetele lor. Tiranul, căutând spre ei, i-a întrebat:

- Pentru ce n-ați fost cu noi la praznicul cetății? Am chemat doar pe toată lumea la închinarea zeilor. Sau nu sunt eu împăratul vostru?

Răspuns-a lui, Sfântul Maximilian:

- Împăratul nostru este numai unul Dumnezeu. El viețuiește în cer, și de slava Lui este plin cerul și pământul. Aceluia Îi aducem jertfă de mărturisire și rugăciunile noastre, numai pe Dânsul Îl ascultăm și numai Lui ne închinăm; iar ardere necurată nu putem aduce idolilor voștri, căci ne-am întina sufletele.

Auzind împăratul asemenea vorbe care i s-au părut mult prea semețe, a poruncit să li se scoată pe dată cingătorile lor de ostași care erau semn de cinstită noblețe, ca fiind nevrednici să se găsească în rândurile călăreților împărătești. Și, deoarece s-au făcut potrivnici dumnezeilor și locuitorului lor pe pământ, să fie munciți în chinuri și uciși.

Dar, pe când călăii erau gata să împlinească această crâncenă poruncă, împăratul, căutând la tinerețea și frumusețea lor, s-a răzgândit și le-a zis:

- Ascultați, frumoșilor tiperi, vă dau vreme ca, înțeleptându-vă, să vă căiți. Apropiați-vă de dumnezeii părinților noștri și veți rămâne vii. Iar de nu, amară moarte vă așteaptă!

Zicând acestea, Decius le-a pus soroc de încercare, poruncind ca să-i scoată din fiare și să stea slobozi până la ziua hotărâtă. După asta, tiranul s-a dus în alt ținut având să se întoarcă iarăși în Efes. Și ducea pretutindenii spaima cu dânsul...

Deci, rămânând cei șapte sfinți singuri, au ținut sfat și au zis:

„Să plecăm din cetate până nu se întoarce împăratul; să ne ascundem în loc tainic și acolo să ne rugăm lui Dumnezeu ca să ne întărească sufletele în mărturisirea preasfântului Său nume, pentru ca să putem sta fără frică înaintea tiranului; apoi, cu toții pătimind, să câștigăm de la Domnul nostru cununa cea neveștejită a slavei”.

Deci, ei au luat aur și argint din casele părinților lor, și împărțind la cei săraci au păstrat o parte și pentru dânșii ca să aibă de hrană. Și, într-o dimineață de vară, când soarele nu apucase încă să se arate, au pornit spre marginea cetății, dincolo de care se ridica munți înalți, ca o stavilă între cer și pământ. Pe drum, Iamvlih, cel mai tânăr dintre ei, oarecum îngrijorat, a întrebat:

- Încotro, oare, ne vom îndrepta pașii, sărmanii de noi?

Nu apucă bine să sfârșească vorba și deodată se văzu dinspre mare o pajură (vultur) plutind în văzduh, care se îndrepta către răsărit. Atunci Sfântul Maximilian, arătând cu mâna, îi răspunse:

- Iată călăuza noastră!

Ca și când vulturul ar fi auzit acest cuvânt, de îndată ce-a ajuns deasupra capetelor lor, a început să se rotească în cercuri tot mai line, parcă ar fi vrut să însemne anume, pentru fiecare din ei, o cunună. Și tinerii, luându-se după solul pe care ei îl țineau de la Dumnezeu, au ajuns într-un târziu la muntele care se numea Ohlon, unde era o peșteră adâncă. Aici, vulturul s-a așezat pe o stâncă scuturând din aripi, iar cei șapte coconi au intrat în peșteră. Și, dând laudă Domnului, s-au rugat pentru mântuirea sufletelor lor.

După ce s-au închinat, au hotărât cu toții ca Iamvlih să fie rânduit a umbla prin cetate, ca să le aducă cele trebuincioase viețuirii. Deci Sfântul Iamvlih, îmbrăcat în haine proaste, cumpăra hrană și cerceta în taină despre venirea tiranului. Și iată că într-o zi, tocmai când trecuse pragul cetății, a văzut alaiul împărătesc și a aflat și de porunca lui Decius ca toți mai marii orașului și căpeteniile oștilor să fie gata a doua zi să jertfească zeilor lor. Și a mai auzit sfântul Iamvlih că împăratul a hotărât ca și cei șapte coconi să vie la prăznuire. Și, sperându-se el tare, a alergat la peșteră, unde, împreună cu o bucată de pâine, a adus fraților săi și această tulburătoare veste.

Atunci, cei șapte tineri s-au umplut de spaimă și căzând cu fețele la pământ au rugat pe Dumnezeu cu plângere și suspine ca să le întărească sufletele pentru pătimirea ce avea să vină. Apoi, soarele scăpătând dincolo de mare și făcându-se seară, tinerii au adormit, căci mâhnirea din inimi le îngreunase ochii. Dar milostivul și iubitorul de oameni, Dumnezeu, Care totdeauna poartă de grijă Bisericii Sale și Se îngrijește de robii Lui, a rânduit ca acei șapte tineri să doarmă o străină și minunată adormire. Acela, Care printr-înșii voia să facă în vremea viitoare o minune, a săvârșit-o anume ca să înfrângă pe cei ce se îndoiau despre învierea morților. Drept aceea, sfinții au fost cufundați într-un somn de moarte. Și, pe când sufletele lor, ca niște podoabe de mare preț, erau păzite în mâinile lui Dumnezeu, trupurile, ca și cum s-ar fi odihnit, zăceau în peșteră nestricate și neschimbate.

A doua zi împăratul, sumețindu-se cu inima, a poruncit iscoadelor să caute pe cei șapte coconi în tot locul și să-i aducă fără sminteală înaintea sa. Dar oamenii lui, neaflându-i, Decius a spus către cei ce stăteau în juru-i:

- Măcar că au fugit și s-au ascuns înfruntând voința mea, totuși le voi dăruia viața dacă se vor întoarce către altarele cetății. Căci mi-e milă de acești tineri frumoși și de neam bun.

Dar mai marele oștilor, zădărându-l, i-a răspuns:

- Nu jeli, împărate, pentru tinerii aceia, căci nu numai că nu s-au pocăit, ci mai rău hulitori s-au făcut. După ce au împărțit săracilor, pe ulițele cetății, mult aur și argint, au fugit într-ascuns. Noi nu știm unde sunt, dar dacă tu vrei să-i afli, cheamă pe părinții lor și muncindu-i, îți vor spune numaidecât unde se găsesc.

Atunci, împăratul a și poruncit să vină la înfățișare părinții celor șapte coconi. Aceștia venind, Decius a zis către ei:

- Unde sunt fiii voștri, ocărătorii împărăției mele? Dacă nu-mi veți spune

adevărul, voi porunci ca în locul lor să vă piardă pe voi; căci, dându-le lor aur și argint, i-ați ascuns în locuri tănuite ca să nu se arate înaintea feței noastre.

La unele ca acestea, speriați de amenințări părinții au răspuns îndată, apărându-se:

- O împărate, în veci să trăiești! Ne rugăm îndurării tale, ascultă-ne și pe noi fără mânie. Noi nu suntem împotriva împărăției, poruncile nu ți le călcăm, nici n-am încetat să aducem jertfe de oi și de berbeci înfricoșăților noștri dumnezei. Deci, pentru ce să murim? Dacă fiii noștri s-au răzvrătit, noi nici o vină nu avem; nici le-am dat lor aur și argint, ci ei singuri luându-ni-l tâlhărește l-au împărțit la cei neputincioși. După câte am auzit, adăpostul lor acum este în peștera cea mare a muntelui Ohlon. Dar, dacă în ceasul de acum mai sunt vii sau au murit, noi nu putem ști, căci, iată, multe zile sunt de când ei nu s-au mai arătat.

Împăratul, auzind vorbele lor, a rămas încruntat. Apoi, ridicând fruntea, a zis poruncitor:

- De vreme ce fiii voștri nu s-au întors din rătăcirea lor și au fugit dinaintea feței mele, să nu mai vadă lumina zilei, ci în întunericul vizuinii să moară de foame și de sete. Să se astupe intrarea peșterii, așa ca adăpostul lor să le fie mormântul!

Împăratul și cei din jurul său nu știau că acei tineri adormiseră în Domnul, așa că zidarii au împlinit întocmai porunca împărătească: au astupat intrarea văgăunii cu bolovani și au întărit-o și cu peceti.

Dar, între aceia care pregăteau astfel mormântul celor șapte coconi, se găseau și doi postelnici împărătești, Teodor și Rufin, creștini într-ascuns. Ei au scris pătimirea și numele acestor șapte sfinți tineri pe două tăblițe de plumb pe care, pecetluindu-le într-un sicriș de aramă, l-au așezat între pietre, la ușa peșterii, zicând între dâșii: „Când va voi Dumnezeu să cerceteze pe robii Lui, deschizând această peșteră, mai înainte de venirea

Sa, va arăta oamenilor de apoi, din înscrisul acesta, că aici sunt șapte mucenici, deoarece au murit pentru Hristos, fiind astupați în hrubă”.

Nu mult după asta, păgânul împărat Decius a pierit, și după dânsul au pierit și alți împărați: și Valerian, și Gallienus, și cei treizeci de tirani care s-au omorât între dânșii, și Claudiu, care a fost lovit de ciumă, și Aurelian cel „cu mâna de fier”, și blestematul Dioclețian - păgâni și prigonitori ai Bisericii lui Dumnezeu, au pierit fiecare la vremea sa, iar sufletele lor s-au pogorât toate în iad, în focul cel nepotolit....

Dar iată că, după grele furtuni, Biserica lui Hristos a cunoscut în sfârșit și vremuri tihnite. Venind la împărăție Constantin cel Mare, binecredincioșii răsuflară adânc, iar duhul necurat al prigonirilor, ca o pasăre răpitoare de noapte, a zburat spre locuri pustii. Căci feciorul împărătesei Elena a fost cel dintâi împărat care a scos pe creștini din întuneric la lumină. Biserica Fiului lui Dumnezeu a ieșit astfel biruitoare și s-a înălțat strălucitoare deasupra lumii păgânești, ca o mireasă în ziua cununiei ei.

După Constantin au mai urmat și alți împărați creștini până când sceptrul împărăției a ajuns în mâinile drept credinciosului Teodosie căruia, pentru vârsta lui crudă, i se mai zicea și Teodosie cel Tânăr. Atunci s-a ivit iarăși urâciunea cea neasemănată, căci se izvodise (apăruse, se alcătuisese, luase ființă) un eres împotriva învierii morților, despre care Însuși Hristos a vorbit Bisericii Sale.

Anume, Teodor, episcopul Eginiei, învăța că după moarte nu va fi oamenilor nici un fel de mângâiere, pentru că acei ce mor cu trupul, mor și cu sufletul, și amândouă se nimicesc. Iar alții propovăduiau că numai trupurile, stricându-se, vor pieri, iar sufletele vor avea răsplătirea lor după cuviință. Căci - ziceau aceștia din urmă - cum vor putea să se mai scoale din morminte, după mii și mii de ani, trupurile, din care nici pulberea nu se mai găsește? Și aceasta era o socoteală eretică, căci ei nu luau în seamă cuvintele Domnului Hristos din Evanghelie: „Că morții vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu, și cei ce vor auzi, vor învia”; nici de cele scrise în proorocia lui Daniel: „Cei ce dorm în țărâna

pământului, se vor scula, unii spre viață veșnică, iar alții spre ocară și spre înfruntarea veșnică”; precum nici de cele grăite de Dumnezeu prin proorocul Său Iezechiel: „Poporul al Meu, Eu vă voi deschide mormintele și vă voi scoate din ele”. Neaducându-și aminte de toate acestea, tulburau Biserica lui Dumnezeu. Căci începuseră să se îndoiască de adevărata învățătură nu numai mirenii, ci chiar unii arhierei și episcopi, precum și alte fețe bisericești. Se pornise acum o prigoană din partea unora ca aceștia asupra drept credincioșilor, încât casa Domnului se acoperise iarăși cu vâlul mohorât al întristării.

Zice Metafrast, în cartea sa, că împăratul Teodosie, văzând amara tulburare a Bisericii, se ruga lui Dumnezeu cu post și cu multe lacrimi, ca numai El, să îndepărteze această pierzătoare de suflete învățătură. Și atunci Domnul, Cel mult milostiv, Care nu voiește să rățăcească cineva de la credința cea adevărată, a auzit rugăciunea fierbinte a împăratului și suspinele multor credincioși. Deci a arătat tuturor adevărul, descoperind taina cea așteptată a învierii morților și a vieții veșnice. Iar minunea s-a întâmplat în acest chip:

În Efes trăia un bărbat, cu numele Adolie. El era stăpânul muntelui Ohlon, în care se găsea peștera cu cei șapte sfinți adormiți. Voind, deci, Adolie - după rânduiala lui Dumnezeu - să zidească acolo, pe munte, un staul pentru oi, slugile sale l-au ridicat din pietrele cu care oamenii lui Decius astupaseră peștera, fără să se știe că acolo era un loc tăinuit. Și așa, au făcut o spărtură cât un stat de om.

În vremea aceea, Domnul nostru Iisus Hristos, Cel ce stăpânește viața și moartea, Care înviase pe Lazăr cel mort de patru zile și pe fecioara lui Iair, a deșteptat și pe acești șapte tineri care adormiseră demult.

Deci acești sfinți mucenici s-au sculat ca și cum s-ar fi deșteptat din somn și dând lui Dumnezeu rugăciunea cea de dimineață, s-au sărutat unul cu altul, după obicei. Căci ei credeau că se treziseră din somnul nopții și nici un semn de moarte nu era într-

înșii: hainele le erau întregi și trupurile neschimbate, ba chiar înflorite cu sănătate și cu frumusețea tinereții. Și, luându-se ei de vorbă, s-au mâhnit pentru slujirea idolilor ce sta asupra lor ca un vis rău, căci socoteau că Decius îi caută pentru pătimire. Cercetând pe Iamvlih, Sfântul Maximilian l-a întrebat ce-a auzit prin cetate. La care tânărul a răspuns:

- Cele ce v-am spus ieri seară, acelea vi le spun și a-cum: împăratul a poruncit să ne caute ca, împreună cu slujitorii lui, să ne închinăm idolilor înaintea norodului; iar de nu vom face așa, ne va da pe mâinile schingiuitorilor.

La aceste vorbe, Sfântul Maximilian a răspuns cu hotărâre către toți:

- Fraților, să fim gata ca să ne arătăm fără sfiială în fața lui Decius. Să mărturisim înaintea împăratului pământesc pe Împăratul cerurilor, pe Domnul nostru Iisus Hristos, și pentru cinstea Lui să ne împodobim cu cununile veșnice ale muceniciei. Iar tu, frate Iamvlih, ia un ban, du-te în cetate și cumpără-ne pâine, mai multă decât ieri pentru că suntem flămânzi. Căci aseară ne-ai adus prea puțină și n-a fost de ajuns. Pe urmă, după ce ne vom întări și cu hrană trupească, să ieșim de bunăvoie înaintea lui Decius și să ne aruncăm în gura plină de sânge a acestui lup răpitor.

Ziua de abia se luminase și razele cele dintâi ale soarelui pătrundeau în peșteră aurindu-i intrarea...

Iamvlih a luat un ban de argint și s-a strecurat afară. Aici, văzând pietrele răvășite încolo și încioace, a privit cu uimire, întrebându-se în sine: „Ce sunt acestea și când s-au pus aici? Că ieri seara nu erau. Cine le-a adus? Să fi venit oare prigonitorii pe urmele noastre?”.

Coborând din munte, mergea cu frică ca nu cumva cunoscându-l vreunul să-l ducă la împărat. Dar apropiindu-se de zidul cetății, mirarea l-a cuprins și nu-i venea să creadă ochilor: deasupra porții strălucea o cruce, împodobită frumos, care primea pe călător ca o binecuvântare. Sfântul Iamvlih s-a uitat multă vreme, împietrit. Apoi,

neintrând înăuntru, s-a dus tot pe lângă ziduri, la altă poartă, pe urmă la a treia, apoi la celelalte: și pe toate porțile lumina preasfânta cruce. Atunci uimirea lui a fost fără de margini. Și, venind iarăși la intrarea dintâi, a pășit cu neîncredere pragul cetății. Case și ziduri, pe care nu le mai văzuse odinioară, se înălțau și la dreapta și la stânga și înaintea lui. Pătrunzând mai adânc, înspre inima târgului, a auzit pe unii jurându-se cu numele lui Hristos. Atunci mai mult s-a înspăimântat, zicându-și cu nedumerire: „Ieri nimeni nu îndrăznește să cheme pe față numele Mântuitorului, iar acum se preamărește prin atâtea guri, fără sfială. Se vede că am nimerit într-o cetate străină, căci și zidurile sunt altele, și casele necunoscute, și oamenii în alt port”.

Și oprind pe un trecător, îl întreabă:

- Mă rog, domnule, cum se numește cetatea aceasta?

Acela i-a răspuns:

- Efesul.

Dar Sfântul Iamvlih, neștiind ce să creadă, și-a zis: „Să cumpăr repede pâine și să ies de aici, ca să nu mă rătăcesc cu desăvârșire”. Apoi, apropiindu-se de un pitar a scos banul de argint și a cerut pâine pe el.

Pitarul a luat banul, s-a uitat lung la dânsul întorcându-l pe amândouă fețele, apoi l-a arătat altuia. Acesta l-a dat unui al treilea și banul a început să umble din mână în mână, așa că în curând s-a strâns acolo mai multă lume, bărbați și femei. Și fiecare voia să vadă argintul. Atunci unul din cei de față, uitându-se bănuitor la sfântul Iamvlih, a zis către ceilalți cu glas șoptit:

- Tânărul acesta a găsit o comoară.

Dar Iamvlih, văzându-i că șoptesc între dâșii, s-a temut, deci a zis repede către dâșii:

- Oameni buni, luați-vă acest ban, căci eu nimic nu mai voiesc.

Însă omul care pomenise de comoară, apucându-l de haină, i-a zis cu asprime:

- Nu încerca să fugi, ci spune-mi de unde ești și cum ai găsit banii. Și, pentru ca să nu te pârâm, dă-ne și nouă o parte din ei; iar dacă nu vrei, vei merge înaintea judecătorului.

Sfântul Iamvlih se uita de la unul la altul și nu știa ce să răspundă.

- Ci, haide, spune odată, căci nu vei putea tăinui această comoară, a strigat un ostaș ridicând pumnul.

Dar năpăstuitul Iamvlih sta ca un mut și numai ochii lui vorbeau. Atunci, un neguțător din mulțime l-a descheiat de brâu și punându-i-l pe grumazi, îl ținea așa, în mijlocul târgului. Lumea alerga acum din toate părțile, căci se zvonise pretutindeni că un tânăr necunoscut a găsit o comoară, dar mai mult nu voiește să spună. Și, măsurându-l din cap până în picioare, privitorii ziceau:

- E străin: nu l-am văzut niciodată.
- Și uite cum e îmbrăcat.
- Pare să fie de departe.
- Comoara e veche și argintul foarte bun.

Zadarnic Sfântul Iamvlih se uita să vadă pe cineva dintre acei ce-l cunoșteau pe el sau din casnicii săi, tată, mamă ori pe cineva dintre slugile casei, însă nici pe unul nu afla. Dar mai vârtos se minuna, cum de nu-l cunoaște nimeni pe dânsul, căci fiind feciorul unui tată slăvit faptul era cu atât mai mult de mirare. Și zvonul, umblând din om în om, a ajuns și la urechea proconsulului cetății și a episcopului Ștefan care, în acel ceas, după rânduiala lui Dumnezeu, erau laolaltă vorbind între dâșii. Atunci proconsulul a poruncit ca tânărul acela să fie adus la scaunul lui, împreună cu banul găsit.

Și Sfântul Iamvlih, socotind că-l duc în fața lui Decius, se hotărâse să moară.

Ajungând înaintea celor doi, proconsulul a luat banul, s-a uitat și el cu multă luare aminte, apoi l-a arătat și Episcopului. Pe urmă l-a întrebat:

- De unde ai acest ban de argint?

Sfântul Iamvlih a răspuns fără sfială:

- Din averea părinților mei.
- Cum, n-ai găsit o comoară?
- Nu știu de nici o comoară, însă mă minunez și nu pricep, de unde mi-a venit mie năpasta aceasta?

Atunci proconsulul i-a zis, cercetându-l cu ochii:

- De unde ești tu?
- Eu știu că din această cetate.
- Și cum îl cheamă pe tatăl tău, căci noi nu te cunoaștem.

Tânărul a spus numele tatălui său, al maicii sale, al moșilor, al fraților și al surorilor sale și al tuturor rudeniilor lui. Dar nimeni nu-i știa pe dâșii. Iar proconsulul se uita numai la episcop și nu zicea nimic. La urmă, îi vorbi cu asprime:

- Tu minți, căci ne spui nume străine și neobișnuite, de care n-am auzit niciodată.

Dar Sfântul Iamvlih, neștiind ce să răspundă, tăcea iar pe chipul lui se vedea o mare nedumerire.

Atunci unii din cei de față ziceau că este nebun, alții că numai se preface. Iar proconsulul, sculându-se de pe scaun, i-a zis cu glas mânios spre a-l îngrozi:

- Cum putem crede că banul acesta e din averea părinților tăi? Aici e chipul lui Decius și de la dânsul până astăzi a trecut multă vreme. Și argintul din care-i bătut e cu totul altul decât cel de acum. Sau poate părinții tăi sunt atât de bătrâni încât să-și aducă

aminte de împăratul Decius, care a fost de demult, și să aibă banii lui. Te văd tânăr. Oare crezi tu că, cu astfel de vicleșuguri, ai să amăgești pe bătrânii și înțelepții Efesului? Dacă nu-mi spui adevărul, te voi arunca în temniță și nu vei ieși de acolo până ce nu-mi vei arăta unde se află comoara găsită de tine.

Auzind toate acestea, Sfântul Iamvlih s-a îngrozit, dar mai mult s-a minunat când i s-a pomenit astfel de Decius, că a stăpânit în anii de demult. Deci, aruncându-se în genunchi, a vorbit celor doi:

- Mă rog vouă, domnii mei, răspundeți-mi la cele ce vă voi întreba, și pe urmă și eu vă voi spune tot ce veți pofti. Nu este Decius împărat peste această cetate?

La întrebarea aceasta neașteptată, episcopul Ștefan i-a răspuns cu blândețe:

- Fiule, în țările acestea, astăzi, nu este nici un împărat cu numele Decius. A fost unul, în vremile de demult, dar de atunci sunt mai bine de 200 de ani. Acum stăpânește drept credinciosul împărat Teodosie - binecuvântat fie numele lui!

Sfântul Iamvlih, care nu-și credea urechilor, a răspuns de astă dată cu îndrăzneală:

- Dacă este așa, vă rog, prea cinstiților domni, să vă osteniți să mergeți împreună cu mine până la peștera din muntele Ohlon. Acolo veți găsi pe frații mei și vă voi face dovadă prin gura lor că cele ce v-am spus sunt cu totul adevărate. Iată, sunt câteva zile numai, de când noi am fugit din fața lui Decius și ne-am ascuns în peșteră; iar pe Decius l-am văzut ieri, cu ochii mei, intrând aici în cetate. Dar acum toate mi s-au încurcat. Nu știu nici dacă sunt eu acela care vă vorbesc, nici dacă cu adevărat mă găsesc în cetatea Efesului.

La aceste cuvinte, pornite din adâncul inimii, episcopul Ștefan a căzut pe gânduri, zicându-și: „Se vede că Dumnezeu voiește să ne descopere o taină”. Apoi a spus tare către proconsul:

- Să mergem cu dânsul!

Deci proconsulul și episcopul, cu toate căpeteniile oștilor și ai cetății, împreună cu mulțime mare de norod, au pornit la muntele Ohlon. Ajungând cu toții aici, Iamvlih a intrat în peșteră, iar episcopul a văzut chiar la intrare, între două lespezi de piatră, sicriașul de aramă cu două peceti de argint. Deschizându-l, au găsit tăblițele de plumb, pe care era scris:

„Acești șapte tineri au fugit din fața prigonitorului Decius și se numesc: Maximilian, feciorul eparhului, Iamvlih, Martinian, Ioan, Dionisie, Exacustodian și Antonie. Ei s-au ascuns în peștera aceasta în care, astupându-se din poruncă împărătească, s-au sfârșit într-înșea mucenicește, căci au murit pentru Hristos”.

Aflându-se deci cum stau lucrurile, toți s-au minunat și într-un glas au preamărit pe Dumnezeu.

Intrând în peșteră, au găsit pe cei șapte sfinți la un loc, tineri și frumoși ca florile stropite de rouă, strălucind de o tainică lumină. Episcopul și proconsulul cu toată mulțimea li s-au închinat până la pământ, slăvind pe Dumnezeu Care-i învrednicise să vadă o minune ca aceea. Apoi sfinții le-au povestit cum era pe vremea lui Decius și ce pătimeau drept credincioșii din partea unui păgân ca acela.

Întorcându-se în cetate, episcopul și mai marele cetății au trimis carte drept credinciosului împărat Teodosie, spunându-i:

„Poruncește înălțimea ta, ca degrabă să vină niște bărbați cuvioși care să vadă minunea pe care a arătat-o Dumnezeu; căci, în zilele noastre și în cuprinsul împărăției tale, am cunoscut chipul învierii ce va să fie în trupurile a șapte Sfinți Mucenici, care s-au sculat acum din morți”.

Teodosie se găsea pe atunci în cetatea Constantinopol. Auzind el o veste ca aceasta s-a bucurat mult și s-a sânguit să meargă el însuși la dânsii. Deci a plecat cu

sfetnicii lui și cu mare însoțire din Constantinopol la Efes unde efesenii, cu toți dregătorii lor, l-au întâmpinat cu strălucit alai; după care, îndată, episcopul și toată mulțimea l-au dus în peșteră.

Cum i-a văzut pe cei șapte sfinți, împăratul a căzut la picioarele lor dar ei, întinzându-și mâinile, l-au ridicat de la pământ, cinstindu-l cu plecăciune. Atunci Teodosie, îmbrățișându-i, i-a sărutat și a plâns cu multe lacrimi pe genunchii lor. Pe urmă, împăratul, stând umilit în fața lor, le-a vorbit:

- Stăpânii mei, în fața voastră mi se pare că văd pe Hristos, Împăratul meu! Căci, după cum atunci a strigat pe Lazăr din mormânt, tot așa acum v-a trezit și pe voi cu cuvântul Său atotputernic. El a voit astfel să ne adeverească învierea morților ce va fi să fie; căci cei ce sunt în morminte, când vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu, se vor scula și vor ieși din groapă nestricăți.

Atunci, Sfântul Maximilian a zis către împărat:

- Pentru credința ta, o preafericite Teodosie, Hristos, Fiul lui Dumnezeu Celui viu, îți va păzi împărăția nevătămată. Să crezi că pentru tine ne-a înviat pe noi Dumnezeu, ca o dovadă de învierea din morminte cea de peste veacuri.

Sfinții au grăit către împărat și alte cuvinte mângâietoare de suflet, pe care împăratul le-a ascultat cu bucurie; iar scriitorul grec, Nichifor al lui Calist, a adaugat că împăratul s-a împărtășit șapte zile la masă împreună cu dâșii și le slujea lor. Dar, într-o zi, deodată i-a văzut plecându-și iar capetele la pământ și adormind cu somnul morții, după porunca lui Dumnezeu. Iar împăratul, priveghindu-i, a plâns cu lacrimi fierbinți împreună cu sfetnicii săi. A poruncit apoi să facă șapte racle de aur și argint, în care să fie așezate trupurile celor șapte mucenici. Însă, în noaptea aceea, sfinții i s-au arătat împăratului în vis, spunându-i: „Lasă-ne să ne odihnim pe pământ, cum ne-am odihnit și mai înainte”.

Deșteptându-se și minunându-se de neașteptatul vis, împăratul s-a închinat cu mare cutremur lui Dumnezeu și, strângând sobor de mulți episcopi, au prăznuit cu cinste pe cei șapte mucenici, așezându-i pe pământul unde au adormit. Iar după ce a făcut milostenie săracilor și celor scăpătați, după ce a scos din închisori pe cei nevinovați și a ajutat pe orfanii părăsiți, smeritul Teodosie s-a întors la Constantinopol, locul de ședere al împărăției sale.

Călătorule, nu uita că zilele tale sunt ca florile câmpului. Dar dacă, Dumnezeu îndreptând pașii tăi, vei ajunge vreodată prin această țară, și nu vei fi departe de marea cea dinăuntru, intră și în biserica Sfântului Victor din vechea Masalie. Acolo vei vedea un sicriu uriaș din lespede sură, păzit ca un neprețuit odor. Sunt moaștele celor șapte mucenici, care odihnesc acum în raclă de piatră, după ce ele au fost ridicate de la pământ.

Iar peștera, în care sfinții au dormit somnul cel lung, este și astăzi cercetată cu mare râvnă de drept credincioși.

129. Despre judecățile lui Dumnezeu

(Text extras din „Cuvinte și învățături ale Preacuviosului Părintelui nostru Efrem Sirul” București, 1926)

Sfântul Efrem Sirul povestea fraților călugări, care veneau la dânsul pentru folosul lor sufletesc, cum a ajuns - printr-o primejdie - la cunoștința că există Dumnezeu:

Când eram copil ca de patrusprezece ani, tare mai eram neastâmpărat. Într-o zi m-au trimis părinții mei într-o localitate, afară din cetate. Deci ducându-mă, am aflat pe cale, pe la mijlocul pădurii, o vacă a unui om sărac, îngreunată (era aproape să fete), care păștea. Și luând eu pietre am început a o lovi cu ele fugărind vaca prin pădure; și atâta am fugărit-o cu pietre din urmă, încât, seara târziu, a căzut la pământ, în cel mai adânc loc al pădurii și a murit. Deci, lăsând-o pe ea acolo, mi-am văzut de cale; iar noaptea au mâncat-o fiarele. Și, mergând eu prin pădurea aceea, am întâlnit și pe omul a căruia era vaca, umblând săracul s-o găsească; și m-a întrebat, zicând: „Fiule, nu cumva ai întâlnit o vacă îngreunată prin pădurea asta?”. Iar eu nu numai că nu i-am dat un răspuns cuviincios, ci și cu ocările cele mai de pe urmă l-am amărât pe săracul acela.

Dar, după o lună de zile, mi s-a întâmplat că iarăși m-au trimis părinții în orașul acela. Deci, mergând eu alene, am înnoptat pe cale. Și m-au aflat prin acea pădure niște păstori de oi, care m-au întrebat: „Frate, unde te duci la vremea asta?”. Eu le-am răspuns: „M-au trimis părinții până în orașul de lângă cetate, și merg acolo”. Iar ei mi-au zis: „Iată se face noapte, vino și dormi la noi, iar mâine dimineață te vei duce în calea ta”. Deci ducându-mă și rămânând la dânșii, peste noapte au năvălit fiarele în staul și au împrăștiat turma de oi prin pădure. Deci m-au prins pe mine stăpânii turmei, zicând: „Tu

ești cel care ai adus tâlharii, și ei intrând în staul au risipit oile noastre”. Și, deși eu mă lepădăm și mă juram că n-am nici-o vină în întâmplarea aceasta, ei nu m-au crezut, ci au rămas hotărâți în părerea lor, zicându-mi: „Tu ești cel care ai furat și ai risipit turma oilor noastre!”.

Apoi m-au legat de coate și m-au dat eparhului. Iar eparhul a poruncit slujitorilor lui să mă bage în temniță, și ei așa au făcut. Deci, ducându-mă ei la temniță, am aflat acolo doi oameni legați, dintre care unul era clewetit pentru ucidere, iar altul pentru preacurvie. Și am stat în temniță 40 de zile; iar după 40 de zile a stat înaintea mea, în vis, un oarecare tânăr înfricoșat care mi-a zis cu glas blând: „Efreme, ce faci în temnița aceasta?”. Iar eu am zis către dânsul: „Stăpâne, văzându-te pe tine m-am înfricoșat cu frică mare, foarte, și s-a dus puterea de la mine”. Și a zis tânărul către mine: „Nu te teme, ci spune-mi mie pricina ta”. Deci, am luat puțină îndrăzneală din graiurile sale cele blânde și am zis către dânsul cu multe lacrimi: „Stăpâne, stăpâne, am fost trimis de părinții mei la orașul de lângă cetate și, înserând pe cale, m-au aflat niște păstori de oi și m-au luat să mă găzduiască la dânșii. Iar în noaptea aceea au sărit fiarele în staulul oilor și au risipit toată turma. Și m-au prins pe mine stăpânii oilor, zicând: „Tu ești care ai adus tâlharii iar ei intrând în staul au risipit turma oilor noastre”. Apoi m-au legat și m-au dat stăpânitorului; dar eu nu sunt vinovat, Stăpâne, în această pricină, ci m-au clewetit pe mine”.

Iar el, zâmbind cu fața lui îngerească, mi-a zis: „Știu și eu că nu ești vinovat la pricina aceasta, ci ești clewetit. Dar îți amintești ce ai făcut mai înainte de asta cu puține zile? Cum ai alungat cu pietre vaca săracului și ai omorât-o? Deci, cunoaște că nu este nedreptate la Dumnezeu, ci judecățile Domnului sunt un adânc fără de margini. Pe lângă aceasta vreau să știi și tu, că și bărbații aceștia, care sunt cu tine în temniță, nevinovați sunt de pricinile pentru care au fost pârați și sunt legați. Deci, ispitește-i pe dânșii și învață-te că nu în deșert sunt închiși în temnița aceasta, ca să cunoști și din acestea că drept este Domnul și dreptatea a iubit”. Zicându-mi acestea, tânărul ce mi s-a arătat s-a

dus.

Făcându-se ziuă, am chemat pe bărbații care erau cu mine în temniță și le-am zis: „Fraților, pentru care pricină sunteți închiși în temnița aceasta?”. Atunci, unul dintre dâșii mi-a zis: „Eu pentru ucidere sunt închis, dar nevinovat sunt în lucrul acesta”. Celălalt a zis și el: „Eu pentru preacurvie sunt prins dar nevinovat sunt și eu de aceasta”.

Deci, am zis către dâșii: „Cu adevărat așa este. Dar oarecare păcate grele, ascunse (nespovedite), pe care le-ați făcut voi, v-au scos de sub purtarea de grijă a lui Dumnezeu și pentru aceea a îngăduit Dumnezeu ca să fiți prinși în învinuirile acestea?”.

Atunci, muștrat în cugetul său, cel ce era prins pentru ucidere a zis: „Cu adevărat eu vă voi spune păcatul meu. Mai înainte cu puține zile de aceste întâmplări, treceam pe podul râului cel dinafară de cetate, și alți doi oameni, ce veneau în urma mea, și-au făcut motiv de neînțelegere între dâșii și s-au apucat amândoi la sfadă și la bătaie până ce unul l-a biruit pe celălalt și l-a aruncat de pe pod în râu, apoi s-a dus mai departe. Iar eu, fiind acolo, puteam să-i dau lui mâna și să-l scot din râu ca să nu moară, căci acela striga și se ruga cu multe lacrimi ca să-i dau mâna, dar eu n-am vrut ci l-am lăsat să se înece. Luptându-se sărmanul vreme de un ceas și neputând să iasă din apă, l-a luat pe el curgerea râului și a murit; iar eu stând pe malul apei priveam la dânsul. Acesta-i păcatul meu; și știu cu dinadinsul, că pentru pricina aceasta m-a lăsat Dumnezeu să fiu clețit și aruncat în temnița aceasta, pentru că nu este nedreptate la Dumnezeu”.

La fel și celălalt, care era pârât pentru preacurvie, a zis: „Să vă spun și eu păcatul meu. Acum în urmă cu doi ani, erau doi frați ostași având bogăție multă, moștenire de la părinții lor și aveau și o soră tânără văduvă și încă nu împărțiseră între dâșii averea părintească ca să-i dea și ei partea cuvenită. Iar frații ei, nevrând să-i dea nimic, căutau pricină asupra ei ca s-o poată scoate pe dânsa fără moștenire din averea lor părintească. Astfel au clețit amândoi pe sora lor, zicând că a curvit, și că au și martori, care știu tot lucrul. Iar copila se jura zicând că: „nu sunt vinovată de lucrul acesta”. Frații

ei, însă, întărâtându-se să dovedească învinuirea lor, s-au înțelese între dâșii zicând că dacă vor avea martori, care să mintă precum că ea curvit, vor reuși să o scoată fără moștenire din averea părintească.

Deci, au venit la mine amândoi frații și m-au rugat, zicând: „Să stai de față, la judecată, înaintea surorii noastre și să mărturisești împotriva ei, împreună cu noi, precum că știi cu adevărat că a curvit, ca să o putem scoate fără moștenire din averea părinților și-ți vom da 50 de galbeni”. Iar eu am stat de față, la judecată, împotriva copilei, cum că știu cu adevărat că ea a curvit, ceea ce nu era adevărat. Așa am scos-o pe dânsa din averea părintească fără moștenire. Acesta este păcatul meu, iar pentru preacurvia, pentru care sunt pârât acum și stau în temniță nu sunt vinovat”.

Atunci au zis amândoi către mine: „Dar tu, frate, pentru care pricină ești aruncat în temnița aceasta?”. Iar eu le-am răspuns: „Acum două luni m-au trimis părinții mei în orașul cel afară din cetate și, din lenevie, am inserat pe cale. Întâlnindu-mă niște păstori de oi, m-au luat să găzduiesc la dâșii. În noaptea aceea au sărit fiarele în staulul oilor și au risipit toată turma. Atunci stăpânii oilor m-au prins pe mine, zicând că: „tu ai adus hoții, care ne-au furat și ne-au risipit nouă turma de oi”. Și așa m-au legat și m-au dat stăpânitorului. Pentru care mă aflu eu în temnița aceasta”.

Atunci au zis oamenii aceia către mine: „Nu cumva ai făcut și tu vreo greșeală și pentru aceea te-a lăsat Dumnezeu să cazi în această ispită și să fii aruncat în temniță?”. Atunci le-am răspuns lor, zicând: „Cu adevărat vă voi spune și eu ce-am făcut. Mult eram neastâmpărat, din pricina păcatelor mele. Într-una din zile m-au trimis părinții în orașul de lângă cetate și mergând eu pe cale, am aflat în pădure o vacă îngreunată. Atunci, luând pietre am început a fugări vaca prin pădure, și atâta am fugărit-o din urmă cu pietre, până când, seara târziu, am înghesuit-o în adâncul cel mai dinăuntru al pădurii unde, căzând de alergare, a murit. Deci, văzând că am omorât vaca, și întorcându-mă, m-am întâlnit cu omul acela, a căruia era vaca, plângând și căutând-o săracul, și m-a întrebat si pe mine,

zicând „Fiule, nu cumva ai văzut pe aici o vacă îngreunată?”. Iar eu nu numai că nu i-am dat un răspuns cuviincios, ci l-am și ocărât foarte tare pe el. Acesta este păcatul meu”.

A doua zi, a șezut stăpânitorul la judecată și au adus înaintea lui cangea cea cu trei piroane și toate celelalte unelte de muncă poruncind să ne pună pe noi înaintea, spre cercetare. Deci, venind slujitorii la temniță și legându-ne cu lanțuri de fier peste tot trupul, ne-au adus înaintea judecătorului care, poruncind, l-au dezbrăcat pe cel ce era învinuit pentru ucidere și, aducându-l, l-au pus în mijlocul adunării, legat în lanțuri de fier. Și, întrebându-l stăpânitorul să spună adevărul mai înainte de munci, cum a făcut uciderea, el tăgăduia, zicând că nu e vinovat, ci e cu totul fără prihană. Deci, a poruncit să-l pedepsească pe el; iar după multă vreme de pedepsire s-a dovedit că e nevinovat și a poruncit stăpânitorul să-l slobozească.

Apoi a poruncit să-l aducă înaintea pe al doilea, pe cel pârât pentru preacurvie. Dezbrăcându-l, deci, și pe acesta și aducându-l în mijloc, bătându-l și muncindu-l cu fiare și cu alte unelte, frică mare și cutremur a căzut peste mine, încredințat fiind, cu totul, că negreșit și mie îmi vine rândul... Deci, plângeam și mă văităm, și de frică am slăbit cu sufletul. Iar chinuitorii și slujitorii care stăteau înaintea, văzându-mă plângând și tremurând, râdeau de mine, zicând: „De ce plângi flăcăule? Când făceai cele rele, nu te temei? Acuma plângi, când nimic nu-ți folosește? Nu te teme, îndată vei intra și tu la mijloc”. Iar eu, auzind aceste vorbe, mai mult se topea în mine inima de frică. Și pedepsindu-se și celălalt și aflându-se și el nevinovat, judecătorul a poruncit să-l slobozească pe el. Apoi a poruncit ca pe mine, legat în fiare să mă bage în temniță. Și am stat acolo singur încă 40 de zile.

În a patruzecia zi, au adus slujitorii în temniță alți trei oameni legați, i-au băgat cu picioarele în butuci și apoi s-au dus. Iar cu bărbații aceia am mai stat 30 de zile. Și a stat în vis, iarăși îngerul acela ce mi se arătase mai înainte și mi-a zis: „Efreme, ai întrebat pe bărbații aceia pe care i-ai găsit în temniță?”. Iar eu i-am răspuns: „Da,

stăpâne”, și i-am povestit lui toate câte mi-au spus bărbații aceia. Atunci mi-a zis: „Vezi dreapta judecată a lui Dumnezeu? Iar ca să te încredințezi și mai mult întru aceasta, află că cei trei bărbați ce sunt închiși astăzi cu tine în temniță, doi sunt care au clevetit pe sora lor, învinuind-o pe nedrept de curvie, și au scos-o fără moștenire din averea părintească, despre care ți-a povestit ție bărbatul acela ce mai înainte s-a slobozit din temniță. Iar celălalt este cel care l-a aruncat pe tovarășul său în râu, și a murit, despre care ți s-a povestit ție”. Și zicând acestea, s-a dus de la mine.

Deci, făcându-se ziuă, i-am chemat pe cei trei bărbați, care erau în temniță cu mine, și am zis către dâșii: „Domnii mei, frați, spuneți-mi, cu adevărat, pentru care pricină ați fost aruncați în temnița aceasta?”. Atunci cei doi frați mi-au zis: „Crede, frate, că pentru păcatele noastre. Unul dintre noi a omorât, iar celălalt a fost prins în preacurvie cu femeie măritată, și amândoi suntem vinovați de ucidere”. Iar al treilea a zis: „Și eu, tot pentru păcatele mele, căci am omorât”. Deci, am zis către dâșii: „Sunteți cu adevărat vinovați de ucidere, sau sunteți clevetiți?”. Iar ei mi-au răspuns: „Adevărat, frate, din păcate, suntem vinovați cu adevărat”. Deci, vrând eu să mă încredințez pe deplin dacă mi-au spus adevărul, i-am întrebat: „Fraților, nu cumva ați făcut și alte greșeli mai înainte și pentru acelea a îngăduit Dumnezeu să cădeți în niște învinuiri grele ca acestea?”.

Atunci cei doi frați au zis: „Crede, frate, că avem o soră văduvă, cucernică și temătoare de Dumnezeu și, vrând noi să o scoatem fără moștenire din averea noastră cea părintească, am clevetit-o de curvie, și am adus și martori mincinoși asupra ei. Așa am scos-o afară din moștenire”. Iar celălalt a zis: „Eu treceam râul cu încă unul și, certându-ne și bătându-ne, l-am aruncat de sus de pe pod în râu și a murit”.

La rândul meu, le-am povestit lor toate cele pentru mine, precum și despre cei doi bărbați pe care i-am aflat în temniță: despre acela ce a mărturisit împotriva surorii lor, și despre acela ce nu i-a dat mâna celui aruncat de pe pod în apă și care, deși putea să-l scape de la moarte, n-a făcut-o. Auzind, bărbații aceia s-au temut cu frică mare și s-au

minunat de dreapta judecată a lui Dumnezeu și au zis: „Unul singur este Dumnezeu, Care face minuni!”. Deci toți, plângând cu mare necaz, așteptau sfârșitul.

Drept aceea, a doua zi a șezut stăpânitorul la judecată, în priveliștea mulțimii și s-au adus iarăși toate uneltele de chinuri înaintea lui și a poruncit să fim aduși noi spre cercetare. Deci, venind la temniță cei rânduiți cu pedepsele, ne-au pus lanțurile pe grumaz și ne trăgeau prin mijlocul cetății, ca să ne aducă înaintea dregătorului, și toată cetatea alerga să ne vadă greutatea pedepsei.

Ajunși în fața stăpânitorului, acesta a poruncit să-i dezbrace pe cei doi frați și să-i bage în mijloc. Deci chinuitorii, dezbrăcându-i și aducându-i, i-au băgat spre întrebare. Iar pe noi amândoi ne-au pus înaintea celor ce acum se pedepseau. Și, văzând eu o frică ca aceasta, plângeam, iar slujitorii mă înfricoșau și mai mult, zicând: „Crede, flăcăule, că deși ai scăpat nesupărat din cealaltă cercetare, dar acuma nu vei mai scăpa, ci vei gusta și tu chinurile ce le vezi înaintea ta”. Deci, auzindu-i eu și văzând și chinurile, în mare temere și spaimă am căzut.

Și, poruncind stăpânitorul, i-au spânzurat pe cei doi frați de gemănarea roții, și multe ceasuri muncindu-i, au mărturisit clewetirea și nedreptatea ce au facut-o asupra surorii lor, și că ei sunt vinovați și de preacurvie și de ucidere. Iar stăpânitorul a dat hotărâre asupra lor, ca să li se taie mâna dreaptă și să-i spânzure în furci. Deci, după ce și-au luat aceștia plata, stăpânitorul a poruncit să-l aducă spre cercetare și pe celălalt. Adus fiind și acesta, a poruncit să fie spânzurat gol în gemănarea roții și să fie chinuit. Deci, după multă vreme, stând spânzurat și muncit cu uneltele de chinuire, a mărturisit de bunăvoie și uciderea ce o făcuse de curând, precum și că a aruncat pe altul în râu și a murit. Atunci stăpânitorul a dat hotărâre asupra lui, ca să i se taie amândouă mâinile și să-l spânzure și pe el în furci.

După ce și-a luat și acesta pedeapsa, a zis stăpânitorul: „Dezbrăcați-l pe tânăr și aduceți-l în mijloc!”. Dezbrăcându-mă slujitorii de hainele mele, m-au înfășurat cu niște

zdrențe și ducându-mă gol, m-au pus înaintea judecătorului. Iar eu plângeam cu amar și mă rugam în gând lui Dumnezeu, zicând: „Atotputernice, Doamne, mântuiește-mă de nevoia aceasta, că mă fac monah și-Ți voi sluji Ție!”. Iar stăpânitorul a poruncit slugilor, zicând: „Întindeți-l din patru părți și bateți-l cu vine de bou!”. Dar cel ce ședea împreună cu stăpânitorul a zis către dânsul: „Stăpâne, să se pună acesta sub pază pentru altă cercetare, fiindcă este vremea prânzului”. Deci, stăpânitorul a poruncit să fiu legat cu lanțuri și băgat în temniță. Și am mai stat în temniță alte douăzeci și cinci de zile.

Apoi a stat înaintea mea, pentru a treia oară, tânărul acela ce mi s-a arătat mai înainte în vis și mi-a spus: „Ce este, Efreme, te-ai convins pe deplin că Dumnezeu ocârmuiește lumea cu dreaptă judecată și nu este nedreptate la Dumnezeu?”. Iar eu i-am răspuns: „Așa, Stăpâne, cu adevărat m-am încredințat, că minunate sunt lucrurile Domnului și neurmărite căile Lui”. Și am început a-l ruga pe dânsul cu multe lacrimi, zicând: „Stăpâne, ai făcut dreptatea aceasta mare cu robul tău, și întru arătarea ta ai mângâiat neputința mea. Miluiește-mă pe mine robul tău și mă scoate din temnița aceasta, ca să mă învrednicesc a mă face monah și să slujesc Stăpânului Hristos”.

Iar el, zâmbind frumos cu toată fața, mi-a zis: „Se cădea ție, să fii cu bună așezare și să nu te arunci în temnița aceasta; dar cu purtarea ta cea rea, intrând aici, ce pot să-ți fac? Însă, nu te teme, n-o să mai stai mult. Că vine alt stăpânitor, care te va slobozi pe tine”. Și zicând acestea s-a dus. Iar eu, în mult necaz petrecând, socoteam: oare, cum vor lua sfârșit cele pentru mine?

Deci, după cinci zile a venit alt stăpânitor, care petrecuse în casa părinților mei. La șapte zile după luarea stăpânirii, l-a întrebat pe acela, căruia îi erau încredințate judecățile, dacă sunt oameni legați în temniță? Aflând că este un tânăr legat pentru o pricină oarecare, în ziua a opta a poruncit să se rânduiască ieșirea. Deci, șezând el în divan a poruncit să fiu adus spre întrebare. Și venind slujitorii la temniță, iarăși mi-au pus lanțul de grumaz și mă trăgeau în priveliștea cetății spre cercetare. Apoi a poruncit să mă

dezbrace și să mă lege cu zdrențe și, punându-mă în mijloc, m-au adus înaintea judecătorului. Și acesta, văzându-mă, m-a cunoscut, însă după asprimea legilor m-a întrebat și, înțelegând (dându-și seama) că sunt clevetit, a poruncit să-mi dea drumul. Atunci, slujitorii dezlegându-mi legăturile cele puse pe mine și dându-mi hainele, m-au îmbrăcat și m-au slobozit. Iar eu, cu preaslăvire izbăvindu-mă, numaidecât am mers în munte la o mănăstire și, căzând la picioarele starețului, i-am povestit lui toate, și m-a făcut pe mine monah.

Acestea, frații mei, vi le-am povestit pentru folos duhovnicesc, ca și voi împreună cu mine să slăviți pe Dumnezeu, Cel ce voiește ca toți oamenii să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vină.

130. Viața Sfântului mare mucenic **Fanurie**

Sfântul Mucenic Fanurie s-a nevoit, după tradiție, în insula Rodos din Grecia, de unde se crede că era de loc. Însă nu se știe când s-a dus spre Domnul, căci nu se știe când a suferit sfârșitul mucenicesc și nici numele cetății nu s-a reținut.

Amănuntele care se cunosc până astăzi despre viața lui au fost dobândite după cum se consemnează în rândurile de mai jos:

Cam pe la anul 1500 după Hristos, niște păstori pășteau turmele în văile unor munți prăpăstioși. În tot acest timp, vârful de munte cel mai ascuțit și golaș, ce domina cea mai grozavă prăpastie din împrejurimi, era luminat de o lumină argintie care nu se stingea niciodată. Când păstorii și-au făcut bani suficienți, s-au gândit să se întoarcă la casele lor, fiecare fiind de la mare depărtare. Fiind dintre cei mai curajoși, și bănuind că în vârful aceluia munte ar fi o comoară, s-au legat cu frânghii groase și, ajutați de ceilalți, s-au suit la acea înălțime. Era acolo o peșteră, în care au găsit Sfintele Moaște și o făclie mare arzând, aceea pe care o văzuseră tot timpul păstoriei, iar pe pieptul Sfintelor Moaște erau suluri din piele de dobitoace pe care era scrisă toată viața Sfântului Mare Mucenic Fanurie, pe care o redăm mai jos.

În cetatea părinților acestui sfânt, era un mare negustor, tatăl acestui sfânt, cel mai bogat din acele locuri, care avea 13 băieți dintre care cel mai mare era Fanurie, care avea 12 ani. Și, cum era obiceiul locului, acesta urma la școlile înalte de pe atunci; era blând, silitor la carte, foarte milostiv, dar era păgân ca și întreaga lui familie.

Mama lui era bună și frumoasă, avea tot ce-i trebuie, dar nu voia să știe despre

treburile și averea soțului ei. Într-o zi, înapoindu-se cu mulți bani și lucruri, soțul ei a fost atacat, ucis și jefuit, iar datornicii îndată ce au auzit aceasta, deși ei aveau de dat, au venit să ceară ce nu li se cuvenea. Astfel, în scurt timp, mama lui a rămas săracă, locuind într-o bucătărie, dar și acolo ea era năpăstuită, fără nici un mijloc de a se hrăni cu cei 13 copii.

Într-o zi, Fanurie a povestit unui copil la școală, că mama sa este o sfântă pentru că toată ziua plânge și se roagă, dar că ei, copiii, au mâncare și sunt îngrijiți. Și era nedumerit de ce mama lui se îmbracă în haine tot mai săracăcioase și plânge toată ziua deși ei, copiii, nu o supărau. Atunci, prietenul său i-a spus următoarele: „Bine, bine, păzește tu pe mama ta într-o seară și să-mi spui mie a doua zi, când ne vom vedea la școală, dacă e sfântă sau nu”.

Atunci Fanurie a pândit-o și, seara, după ce mama sa le-a dat să mănânce și i-a culcat pe toți, fiind sigură că toți copiii ei dorm, și-a spălat fața, s-a uns cu aromate, și-a pus vâlul și haine scumpe cum nu mai văzuse el niciodată și a plecat. Copilul a urmărit-o și a văzut-o că a intrat într-un local de noapte, de petrecere și distracție, unde majoritatea oamenilor din local erau beți. Mama lui juca în acest local și avea primul număr. În timpul jocului cânta plângând, căci n-ar fi vrut să afle copiii prin ce sacrificii le câștigă hrana de toate zilele, numai ca să-i țină pe toți lângă ea. Iar oamenii din local o credeau beată și în această stare în care se afla era mai mult decât frumoasă.

Atunci Fanurie s-a apropiat de tribună și a strigat o dată, tare: „Mamă!”. La glasul copilului, mama, de groază și de durere că a fost descoperită de fiul ei cel mai mare, a căzut jos. Plecând în fugă din local, Fanurie a părăsit cetatea și s-a dus la malul unei ape mari, care curgea în apropierea acelei cetăți, nu cu puține greutate, căci își zdrobise picioarele de pietre în goana lui disperată.

La malul apei, a văzut niște păstori care voiau să treacă pe celălalt mal cu o corabie. El i-a rugat atunci să-l treacă și pe el dincolo. Ajuns aici, Fanurie a rămas singur pe țărm, gândindu-se ce are să facă. În acea pustietate sălășluia un pustnic bătrân care de

65 de ani nu mai văzuse chip omenesc, fiind foarte îmbunătățit și plăcut Domnului. Acestuia, dându-i Domnul un toiag, i-a zis: „Du-te repede la malul apei și ia de acolo pe plăcutul Domnului Dumnezeu, Fanurie, ca fiind ales de Domnul să fie ajutător celor în nevoi”. Deși de la chilia sfântului și până la malul apei era cale de trei zile, având de coborât un munte foarte aspru, prin puterea lui Dumnezeu, sfântul a ajuns lângă Fanurie după o oră, și i-a spus copilului: „Vino la mine, Fanurie!”. Iar copilul, auzindu-și numele său, a răspuns: „Oare tu ai cunoscut pe tatăl meu?”. Apoi, căzând pe gânduri i-a zis: „Dacă ai fi cunoscut-o tu pe mama mea, mai bine aș fi rămas aici, să mă mănânce fiarele sălbatice”.

Sfântul, mirându-se întru sine, a tăcut. Și iarăși, prin minune, au suit muntele cel cumplit într-un ceas, drum care cu piciorul nu se putea face decât în mai multe zile, fiind foarte stâncos și prăpăstios.

Aici, în peșteră, sfântul cel bătrân a trebuit să se lupte cu asprimea firii lui Fanurie, ca să-l facă creștin și, totodată, ca să-l facă să o ierte pe mama sa. După ce a fost botezat, Fanurie a fost slobozit să se ducă în cetate ca să ia iertare de la mama sa și să vadă care este situația fraților săi. Dar, înapoindu-se în cetate, a aflat că mama lui nu căzuse leșinată, ci chiar moartă în acea noapte, iar frații săi, după ce a fost îngropată ea, s-au împărțit între neamuri, fără să știe unde se găsește fiecare.

Văzând acestea, Fanurie s-a întors înapoi în pustie, nemaiavând nici o legătură cu cele lumești. Și atât a sporit în cele duhovnicești încât întrecea chiar pe acel sihastru în post și rugăciuni, și era atât de milostiv, că din puținul lui hrănea pe drumeți, aducând pe spatele său și apa de băut. Hrana lui, la început, timp de trei ani, a fost din trei în trei zile, mâncând atât pâine muiată cât lua cu două degete dintr-o sticlă, stăpânindu-se mult, a nu lua nici apă, iar după aceea, a început a mânca, numai sâmbăta și atunci destul de puțin. El se împărtășea des cu dumnezeieștile Taine, cerceta pustnicii din acea pustie, și se ostenea mult pentru a căra cu mâinile atât rădăcini pentru hrană, cât și să scoată pietre, de pe prea

puținul pământ din preajma chiliei lor pustnicești pe care îl semăna cu puține legume.

Și cine va putea spune privegherile lui de toată noaptea, arșița și gerul, căci coliba lui, fiind de partea cealaltă a muntelui, nu avea acoperiș, cerând Domnului Dumnezeu ca, prin această răbdare, să-i dea și lui, dincolo de moarte, un acoperiș în cerul Său cel dumnezeiesc.

Și atâta milă avea, încât și pe fiarele care se atacau între ele le împăca, îngrijindu-le dacă erau rănite și aranjându-le culcușuri bune, încât nu de puține ori l-a găsit părintele lui (pustnicul), culcat alături de vreun șarpe mare, care în timpul somnului lui Fanurie îl păzea în gura vizuinii ca să nu-l atace vreo altă fiară. Chiar și fiarele cele mai de temut, când erau atacate de om sau de altă fiară mai puternică, deși nu aveau grai, întorceau ochii spre coliba lui Fanurie și îndată erau scăpate.

De asemenea, el avea darul, de a scăpa pe oamenii atacați de fiarele sălbatice și de a le certa pe ele și a le porunci lor să se sălășluiască mai departe într-o prăpastie și în pustietăți și să nu mai supere pe vreun om. Deci s-a făcut iubit de toate pustiile, din împrejurimi și mai departe, iar toți locuitorii pustiului mulțumeau lui Dumnezeu că le-a trimis lor pe acel tânăr prea îmbunătățit, care și pe fiare le îmblânzește și pe oameni îi tămăduiește.

În apropierea acelei pustii se afla o cetate mare și frumoasă dar cu mulți oameni foarte înrăutățiți, plini de boli și de lucruri necurate. La rugăciunea celor buni, sfântul a fost chemat să vină și să ajute în neputințe și în boli. Deși nu vroia să-și părăsească pustia, totuși, de mila celor nevoiași și pentru rugămintea cuvioșilor pustnici de a-i milui, de a-i mângâia și de a-i tămădui, s-a supus și s-a dus în acea cetate.

Și cine va putea spune marea lui bunătate către cei săraci, în special către văduve și orfani, gândindu-se la frații lui și la mama lui, că niciodată o rugămintă a acestora nu a rămas neascultată, vindecând prin rugăciunile lui puternice și cu multe lacrimi către Dumnezeu, bolile cele mai cumplite, dregând și îndreptând ochii orbilor,

ajutând surzilor să audă, precum și muților din naștere, nemâncând niciodată până nu se împlinea rugăciunea, neodihnindu-se pe patul său și mult plângând, că și hainele și le uda de la lacrimi.

Căci așa spunea preafericitul: „Miluiește, Doamne, pe acești necăjiți că zidirea Ta sunt, deschide-le ochii ca să vadă frumusețea cerului Tău și lumina zilei, și să nu mai fie ei cu picioarele zdrobite de pietre, nici cu rușinea neamului lor”.

De asemeni, cu multe lacrimi se ruga pentru muți, pentru care spunea: „Deschide-le buzele lor cele închise, luminează-le mintea ca să Te slăvească pe Tine și cu lacrimi să spele intrările în biserică, ca astfel să se preaslăvească numele Tău cel sfânt”.

Iar pentru surzi se ruga cu mai multe lacrimi zicând: „Auzi-mă pe mine, Doamne, în ceasul acesta de acum și cercetează și deschide auzul robilor tăi, ridică greutatea neauzirii ca, auzind, să audă glasul clopotelor Tale cele sfinte, sunetele roților și toate sunetele de pe pământ”.

Și atât de mare era rugăciunea lui către Dumnezeu și plângerea, că uneori și păgânii plângeau auzindu-i rugăciunile și văzându-i lacrimile.

Deci, un an de zile a mers în toate laturile cetății, vindecând, mângâind, botezând și învățându-i dreapta credință, iar diavolul, urătorul binelui, foarte s-a mâniat, fiindcă minunatul Fanurie îi luase și-i îndreptase pe toți robii lui. Și prefăcându-se vicleanul într-un tânăr diplomat străin, s-a prezentat la împăratul acelei cetăți, spunându-i minciuni despre sfântul, că nu este decât un tânăr care s-a sălbăticit și care dorește ca toată cetatea să fie de partea lui pentru a-l înlătura pe împărat iar toate cele făptuite de el nu sunt cu puterea lui Dumnezeu, ci cu vrăji, ca să atragă poporul de partea lui și să câștige cu ușurință tronul împărăției. Acestea le susțineau și răuvoitorii mincinoși, cunoscând buna credință a împăratului, că de când era Fanurie, ei nu mai puteau să fure din visteria statului și nici să mai facă răutățile lor. După multe stăruințe și vorbe mincinoase, ei au hotărât ca împăratul să-l piardă și să-i taie capul.

Însă poporul, care văzuse atâtea minuni de la sfântul, văduvele, orfanii și cei tămăduiți, chiar și nevrând sfântul, l-au trecut în altă cetate, făcându-se plângere mare cum nu se mai văzuse, pentru că se lipseau de bunătatea sfântului și de marele lui ajutor dat fără de nici o plată. Aceia care cunoscuseră dreapta credință prin lucrarea sfântului, au făcut plângere de patruzeci de zile, cu post și rugăciune și nu se puteau mângâia pentru că sfântul nu mai era cu dânșii.

Dar și în cea de a doua cetate, sfântul a tămăduit, a povățuit și a mângâiat oamenii, ca și mai înainte, neprimind nici măcar pâine, pentru ostenele sale, hrănindu-se în pustie cu rădăcini! Și iarăși a ridicat război satana și la fel a hotărât împăratul după sfatul sfetnicilor săi, să-l dea la moarte. Ca și în prima cetate, poporul, cu plângere tot atât de mare, l-a trimis cu sila peste hotar, în altă cetate unde, în zilele acelea, se întâmplase ca unica fiică a stăpânului cetății să moară și să fie chemați de mai multe ori vracii și toți slujitorii, hotărându-se să se dea mari daruri celui ce o va aduce la viață. Însă nu numai că nu au readus-o la viață, dar fiind de mai multe zile moartă, începuse a putrezi și, deși se vărsau mirodenii și se ardea multă tămâie, mirosul era greu de suportat. Una din slugile stăpânului cetății i-a spus: „Stăpâne, este un tânăr frumos care vindecă orice boală, ba chiar și pe morți îi învie făcând rugăciuni către Hristos, despre care am auzit că a fost spânzurat pe lemn, dar nu le dă bolnavilor sau morților nici un fel de doctorie, nu se atinge de ei și nici nu primește ca plată măcar o bucată de pâine”. Acestea auzindu-le mai marele cetății, degrabă a trimis să-l aducă înaintea sa, trimițându-i carte și făcând pregătiri de mare ospăț.

Sfântul Fanurie n-a primit nici măcar călare să vină, deși drumul era anevoios, ci, ostenindu-se cu picioarele sale mai multe zile de drum, s-a prezentat în fața stăpânitorului. A fost dus în camera moartei unde, poruncind să stea numai părinții, el și moarta, ca să nu vină popor, a lăcrimat către Dumnezeu mult rugându-se, de dimineată până la amiază, și era foarte mâhnit întru sine că nu era ascultat de Dumnezeu. Atâtea

lacrimi a vărsat, că se făcuse o băltoacă în jurul lui, încât se mirau de marea lui bunătate și de multa lui rugăciune. În acel ceas, o rază a strălucit deasupra moartei. Atunci, sfântul s-a ridicat în picioare, a prins mâna celei moarte și putrede și i-a zis: „În numele lui Hristos Iisus, Cel răstignit, scoală-te și vino înapoi la părinții tăi!”. Și deodată, moarta, ce era mai înainte putredă, a sărit drept în picioare, lepădând legăturile de pe dânsa și a strigat cu glas mare: „Mare este Dumnezeuul lui Fanurie căci în iadul cel mai de jos fiind, unde mă chinuiam împreună cu cei ce s-au închinat idolilor și eram batjocura și chinul dracilor, iadul m-a vărsat afară cu mare frică, temându-se la auzul numelui lui Fanurie. Deci, tată, mare este credința și mare este Dumnezeuul creștinilor, iar toți dumnezeii păgânilor sunt draci”.

Pentru că sfântul, ca întotdeauna, nu a primit nici o plată, s-a făcut deci mare petrecere în toată cetatea aceea, iertându-se robii și slobozindu-i pe cei din temniță, căci aceasta a fost plata pe care a cerut-o Sfântul Fanurie. Iar stăpânul cu toți oamenii săi s-au botezat, făcându-se creștini.

Atunci s-au mâniat pe el toți vracii și vrăjitorii, căci i-a rușinat pe ei pentru că nimic din vrăjile și din leacurile lor nu a reușit să o învieze, iar sfântul a înviat-o numai cu cuvântul. Pentru aceasta, pâră mare au pornit împotriva lui direct la împăratul acelor ținuturi, numindu-l mai marele vrăjitorilor care a ucis pe fiica stăpânitorului aceluia cu vrăjile ca apoi să se prefacă că a înviat-o, pentru ca astfel poporul să-l numească pe el împărat. Din nou împăratul s-a umplut de mânie dar de data aceasta, strângând pe toți sfetnicii lui și pe cei necredincioși, care toți erau împotriva lui Fanurie, a hotărât să-i taie capul. Însă, fiind convins că este așa de mare vrăjitor, a chemat pe toți călăii cetății și a tras la sorți pe trei, dintre cei mai aprigi, care nu-și mâncau pâinea lor până nu-și muiau mâinile în sânge.

Și cine va putea spune batjocurile și chinurile la care a fost supus sfântul, încât sângele de la față se împreuna cu cel de la picioare și uda țărâna drumului pe care a fost

adus în fața împăratului. Iar sfântul se ruga Domnului, ca și Mucenicul Ștefan: „Doamne, iartă-le lor păcatele acestea că nu știu ce fac, că mai mult îmi este mie cununa mucenicească pentru care eu le mulțumesc”. Și, deși poporul creștin s-a pornit cu plângere mare, sfântul era vesel că merge mai degrabă la Hristos cel prea iubit, plăcutul lui. Astfel a pornit Sfântul Fanurie la locul de osândă mergând cu mare bucurie deși era foarte tânăr, căci îi ajungea lui călătoria pe acest pământ.

În urma lui, de o parte mergeau creștinii cei tămăduiți, văduvele și orfanii cetății, cu plângere spunând: „Cum vom pierde pe cel ce ne-a iubit pe noi? Cum se vor închide ochii prea frumoși care au deschis ochii noștri orbi din naștere? Cum se va închide gura cea de miere curgătoare care ne-a dat nouă, celor muți, graiul? Cum se vor astupa urechile celui ce s-a milostivit de plângerea și durerea noastră, miluind pe orfani, mângâind pe văduve și aducând bucurie pe fețele celor ce n-au cunoscut decât întristarea și lacrimile?”. Plângerea lor era atât de mare, cuvintele lor erau atât de pline de durere încât și unii păgâni au început să verse lacrimi. Iar de partea cealaltă erau cei ce veniseră împotriva lui, care și ei erau mulți și strigau să se termine cât mai curând cu acest vrăjitor și vrăjmaș al împăratului.

Sfântul Fanurie a cerut atunci voie să-și facă ultima rugăciune și s-a rugat astfel: „Doamne, Dumnezeuul nostru, Cel ce ai miluit pe aceștia, care au făcut plângere și strigare, fă ca tot cel drept-credincios și împlinitor al poruncilor Tale, care va face o turtă cu ulei și zahăr sau o plăcintă și o va da săracilor, să fie ascultat în orice durere dreaptă va avea. Aceasta zic să fie pentru iertarea păcatelor mamei mele, care a murit păcătoasă”. Și s-a făcut tunet din cer și s-a auzit glasul Domnului zicând: „Fie, Fanurie, după cuvântul tău și tot cel ce te va chema pe tine în ajutor să fie ascultat de Mine și tu vei fi ajutorul celor din nevoi”.

Văzând această minune, mulți din cei necredincioși, care strigasera asupra lui, au cerut să fie botezați și să-i facă și pe ei creștini. Între cei ce s-au botezat au fost și cei

trei călăi, care acum n-au mai vrut să-l execute pe dânsul. Sfântul Fanurie le-a făgăduit lor că dacă vor împlini porunca împăratului, astăzi vor fi cu el în Rai, și au tras la sorti, care să-i taie capul. Acum, plângerea călăilor era mult mai jalnică decât a poporului creștin, și cuvintele lor erau pline de durere, pentru că ei luaseră viața oamenilor, iar sfântul le dăduse viață, ei luaseră pâinea văduvelor și orfanilor, iar sfântul le purtase de grijă și-i miluise. El vărsase pâraie de lacrimi pentru toți cei necăjiți iar ei vărsaseră sânge nevinovat. Apoi, Sfântul Fanurie își plecă capul pe butuc iar sufletul său a fost luat de îngeri și dus în brațele Mântuitorului Hristos.

Deci, întorcându-se poporul, atât cel creștin cât și cel necredincios, unii strigau de bucurie că au scăpat de sfânt, iar cei întorși la dreapta credință precum și vechii creștini au făcut plângere mare, ocărându-l pe împărat pentru nerecunoștința lui, zicându-i: „Oare ai uitat de învierea fiicei slujitorului tău? De tămăduirea bolnavilor și a celor îndrăciți? Pentru ce te-ai mâniat asupra sfântului, care nici-o răsplată n-a luat pentru tot binele pe care ți l-a făcut și care în hotarele tale adusesese pacea?”.

Spăimântându-se împăratul pentru acestea, a dat poruncă ca mai întâi să fie omorâți călăii. Primul, însă, nefiind destul de întărit în credință, se temea. Atunci a apărut Sfântul Mucenic Fanurie în văzul tuturor, într-o aureolă asemeni sfinților celor din veacuri, îmbrăcat în armură de militar roman, având în mână o făclie mare aprinsă în formă de cruce. Și a căzut frică mare peste împărat și peste toți sfetnicii lui mincinoși, temându-se de sfântul, să nu-i răpească din lumea aceasta, răsplătindu-le lor nedreptatea. După tăierea primului călău, din cer s-a pogorât o cunună de trandafiri care s-a așezat pe capul celui tăiat, umplându-se tot pământul de mireasmă, iar din trupul lui, (deși cu puțin mai înainte vărsase sânge nevinovat, dar pentru credința lui și întoarcerea lui la Hristos), a izvorât mir. Asemeni s-a întâmplat și cu ceilalți doi călăi. Trupurile lor au fost îngropate pe un maidan, și oricine cădea între tâlhari și își întorcea ochii către locurile acestea, era scăpat.

De atunci nu s-a știut ce s-a făcut cu Sfintele Moaște ale Sfântului Mucenic Fanurie, până când el a vrut să se arate din nou în anul 1500 după Hristos, după cum s-a spus la început.

Mult folos a adus creștinilor acest mare sfânt când ei se rugau și îi cereau ajutor în orice nevoie dreaptă ce o aveau, făcând milostenie turtă și plăcintă, pentru iertarea păcatelor mamei Sfântului Fanurie. De aceea, Sfântului i se spune și ARĂTARE, căci cei ce au credință tare și nu se îndoiesc sunt ajutați grabnic de către Sfântul Mucenic Fanurie. Turta se face, cu binecuvântarea preotului, de nouă ori și se împarte numai săracilor. Drept mulțumire pentru ajutorul primit, cel ajutat, ostenindu-se cu mâinile sale, face o plăcintă mai mare și pentru sfântul, împărțind-o tot săracilor.

În Biserica Ortodoxă, pomenirea Sfântului Mucenic Fanurie se săvârșește la 27 august, iar turtele se pot face, în afară de duminică, în orice zi.

Sfinte Mare Mucenice Fanurie, roagă-te lui Dumnezeu și pentru noi.

131. Conștiința curată

Este scris în Viețile Sfinților despre un mare părinte al Bisericii noastre Ortodoxe, Sfântul Ilarion că, mânat de dragostea de Dumnezeu, a hotărât să meargă în pustie ca să petreacă acolo numai în rugăciune, pregătindu-se astfel pentru a dobândi viața cea veșnică. În pustia Egiptului, unde sfântul dorea să meargă, erau însă mulți hoți, care mereu atacau atât caravanele cu mărfuri cât și pe drumeții rătăciți. Despre acest lucru a aflat și sânguinciosul Ilarion dar nu s-a înspăimântat ci a rămas neclintit în hotărârea lui.

Într-adevăr, pe calea prin pustiu, spre locul de nevoință, i-au ieșit hoții înainte, dar în chip de călători. Întâlnindu-l pe sfânt, care era îmbrăcat săracăcios, cu haine vechi călugărești, tâlharii l-au întrebat:

- Da, încotro mergi, călugăre?
- Merg în pustia cea amară să-mi plâng păcatele, ca Domnul Dumnezeu să Se milostivească și de mine și să mă ierte!
- Dar dacă îți ies hoții în cale, ce te faci?
- Fiilor, un om sărac ca mine, nu se teme de hoți! Ei nu văd că nu au ce prăda la mine?
- Da, dar pot să-ți ia viața!
- Fiii mei, omul începe a muri, încet-încet, încă de la naștere, dureros este însă că lumea nu vrea să înțeleagă acest mare adevăr, unii au chiar o anumită spaimă când aud de moarte. Cu adevărat nu trebuie să ne fie frică de moarte ci de ceea ce va fi dincolo de moarte, adică de locul unde vom fi trimiși: la bine lângă Dumnezeu sau la iad cu dracii. Aceasta, însă, depinde numai de noi, de modul cum luptăm să împlinim poruncile lui Dumnezeu. Vedeți, eu am plecat pe această cale ca să-L întâlnesc pe Dumnezeu. Dacă

hoții îmi iau viața, îmi scurtează drumul spre doritul Mântuitor, după Care suspină ticălosul meu suflet. De aceea, adevărat vă spun, nu mă tem de moarte, căci spun mereu sufletului meu: Iată, perdeaua vremii stă între tine și Dumnezeu, Care, nevăzut totdeauna este cu tine! Când Domnul va voi să te primească, suflete al meu, să mergi cu curaj, ca în brațele iubitoare ale unui Tată bun și milostiv!

Eu știu că nici un fir din părul capului meu nu cade fără ca Dumnezeu să știe și să îngăduie, de aceea, dacă mi se va întâmpla și o așa năpastă de care spui, tot Dumnezeu o îngăduie pentru păcatele mele.

